

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ МОСКВА СИТИ

Част 56 от „Маршът на Турецки“

Превод от руски: Светлана Димитрова, 2003

chitanka.info

ПРОЛОГ

В матовата декемврийска сутрин между блоковете и къщите на старата московска улица се появи голяма представителна кола. Тя спря плавно, подчинявайки се на волята на шофьора, принуден да изчака тръгналия да пресича пешеходец. Беше вносна и ако стъклата ѝ не бяха толкова силно затъмнени, човек можеше да види, че хората в нея седят някак по-особено: пътникът — отляво, водачът — отдясно, и че шофьорът вече започва да нервничи, защото пешеходецът незнайно защо не бърза да освободи платното, стеснено и бездруго заради купчините сняг около тротоарите.

— Спокойно, спокойно, Иван Иванович — каза пътникът с едва доловим кавказки акцент. — Имаме достатъчно време...

Шофьорът, макар и мрачно, кимна в смисъл: добре, Георгий Андреевич. Изведнъж времето сякаш спря и двамата — водачът и пътникът — видяха право пред очите си равна редица от малки дупки, след което чуха тих пукот. Като тракане от шевна машина...

В следващия миг пътникът усети силен удар в ръката, която тутакси пламна от нетърпима болка. Ударът сякаш внезапно го превърна в друг човек. Инак как да си обясним, че с разширените си от болката очи Георгий Андреевич видя едновременно и подскачащия в ръцете на забавилия се минувач автомат, и окървавения Иван Иванович, паднал върху волана.

„Убит е! — помисли пътникът през светкавично обзелото го вцепенение. — Той стреля по нас... Стреля с автомат!“.

С почуда си помисли, че не изпитва истински страх — всичко толкова много приличаше на нещо като сън, на видеофилм: кроткото сънливо утро, той отива на работа — на обичайното за всяка сряда заседание на московското правителство — и изведнъж — спрялото време, хладнокръвно убедения в собствената си безнаказаност убиец, непрекъснато тракащият автомат и изкривеното от смъртен ужас лице на шофьора. Фактът, че Иван Иванович е и телохранител, че в кобура под мишницата му стърчи скорострелен глок, на който се бе радвал

като хлапак само преди десет минути, нямаше абсолютно никакво значение...

С някакъв мигновен проблясък на паметта Георгий Андреевич си спомни, че веднъж бе чел за един инкасатор, който успял да се спаси от изстрелания по него куршум, защото с ей такова спряло зрение, като неговото сега... го видял. Тогава, докато четеше, Георгий Андреевич възприемаше тази история като приказка. А сега сякаш наистина видя, че куршумите летят към тях като ветрило, но кой знае защо и през ум не му мина да им убегне — дълбоко в душата не го оставяше надеждата, че продължава да спи и да сънува някакъв кошмар. Всичко, което ставаше сега, бе прекалено неправилно. Просто невероятно. Първо, беше малко след девет сутринта — кой извършва атентати толкова рано сутрин?! После — мястото. От глупаво по-глупаво. Георгий Андреевич бе изненадан пред една особена къща. Модерната четириетажна сграда, намираща се малко по-навътре, заобиколена от ограда, висока човешки бой, бе известна с това, че някога в нея са живели членове на политбюро на управляващата партия — за двама от тях дори бяха окачени мемориални дъски. От другата страна на улицата, почти срещу баровската къща, се намираше офисът на мистериозната фирма „Квант“, пред който на високото каменно стълбище винаги стърчеше въоръжен бодигард. Сега Георгий Андреевич дори виждаше, че той е готов да се притече на помощ и посяга към кобура си.

Нападателят бе или някой дрогиран, или не тукашен, защото, ако беше местен, никога не би стрелял в малката странична уличка точно в центъра на града. Освен, разбира се, ако не беше някой самоубиец, камикадзе. Местният щеше да заложи бомба в кофата за боклук (така стана при покушението срещу заместник-кмета) или да използва снайпер, да стреля някъде от скришно, но сигурно (така нападнаха наскоро министъра на образованието в града)... Изобщо Георгий Андреевич не можеше да повярва, че всичко се случва наистина, докато отново не видя как изтича кръвта на шофьора, който дори не опита да извади пистолета си, как се изцъклят неговите очи, докато не усети още един и още един болезнен и парещ удар — първо в ребрата, сетне разкъсващата болка го парна в корема, и то така непоносимо, че губейки съзнание, той започна да се свлича върху гумената постелка в колата.

След болката обаче времето окончателно възстанови нормалния си ход, а заедно с това се върнаха и изчезналите звуци. Георгий Андреевич чу, че някой псува цветисто, и не толкова зърна, колкото разбра, че килърът незнайно защо ядно захвърля замлъкналия автомат на тротоара, и отдолу, от укритието си, много добре видя как той, викайки нещо нечленоразделно, сочи към „Квант“. После чу някой високо и властно да заповядва: „Довърши тоя гад!“. В следващия момент отдясно, откъм шофьора, се чу удар, здравото японско стъкло изхвърча с трясък, без да се натроши, някой мушна в купето ръката си с пистолета и стреля в тила на вече мъртвия Иван Иванович. От ужас Георгий Андреевич се сниши колкото можа до възмръсната постелка, скри главата си с ръце и се спотаи. Не знаеше от какво повече го е страх: дали от куршума или от това, че ей сега ще започне да повръща от тръпчивия мирис на прясна кръв...

Не разбра колко време остана така. Първо стихнаха хрускащите стъпки на убийците, хукнали в различни посоки по уличката. После забибитка и забуча някаква кола, на която, изглежда, неговият нисан бе запречил пътя. И едва тогава той внимателно отвори вратата и падна върху мокрия столичен сняг, приличащ на затворническа каша.

СЪВЕЩАНИЕТО ПРИ КАЛИНЧЕНКО

Калинченко дойде в Московската градска прокуратура като началник на следствената част скоро след като при неотдавнашната смяна на ръководството на московската милиция започнаха щатните замени на всички що-годе важни длъжности в правоохранителните структури на града. Според следователя Якимцев тия смени съвсем не бяха от полза за работата, защото си отиваха истинските професионалисти, а идваха предимно приближени на някого „отгоре“. Точно така май стояха нещата и с Юрий Степанович Калинченко. Той беше протеже на един от новите заместник главни прокурори, с когото двамата до неотдавна бяха служили в един губернский град на Волга, заедно бяха ходили на лов и за риба, на сауна със специално обслужване, семействата им бяха приятелски, двамата имаха общи тайни от жените си и така нататък... Щом дойде при тях в Московската прокуратура, Юрий Степанович най-напред започна да се интересува кой кого „покрива“. „Какво значи това?“ — простодушно го попита един от следователите. Не, той много добре знаеше думата, само че не можеше докрай да разбере как може човек да „покрива“ някого в следственото управление на Московската градска прокуратура. „Я не се прави на ударен! — с присмех му отвърна Калинченко. — Не ме баламосвай, че тук, във вашата Москва, всички я карате само на заплата! Да не искаш да ти повярвам, че ченгетата не се сдушват с мутрите? Забрави!“ . На клетия следовател с двайсет години безупречна служба и не една благодарност от главния прокурор само дето не му призля: „В-вие... вие... Как смееете! И не ми говорете на ти! Да не сме пасли заедно говедата!“ . В крайна сметка дори двайсетте години безупречна служба не можаха да му помогнат — подир седмица се наложи да напусне по собствено желание...

Калинченко бе непосредствен и праволинеен и изобщо не криеше истинското си отношение към работата: който и да е ръководител, естествено, не може без правилни приказки, но приказките са едно, а това, което човек си мисли всъщност, е съвсем

друго... С две думи, за броени седмици съставът на следственото управление бе обновен едва ли не наполовина...

Евгений Павлович Якимцев, следовател по особено важните дела, който оглави оперативната група за разследване на атентата срещу вицепремиера на московската градска управа Топуридзе, отиваше на това съвещание с нежелание. Сега трябваше да се действа по горещи следи, а не да си губят времето с глупости. Но заповедта на ръководството си е заповед. Той дори беше подготвил към доклада си схема на местопроизшествието — за по-нагледно.

— Събрал съм ви, както разбирате — започна Калинченко, — за да обсъдим първите резултати от работата на вашата бригада и да набележим основните насоки. Раненият е значителна фигура, лице, приближено на кмета. Между другото, кметът вече се обади и ме информира, че лично ще контролира делото... Е, дето се вика, това не ни грее кой знае колко, защото не сме му подчинени. Но от разследването се интересува главният прокурор и това трябва, дето се вика, да мобилизира всички ни...

Включената в групата на Якимцев оперативна служителка от МУР^[1] старши лейтенант Лена Благина неволно потръпна от неговия цинизъм и изобщо от цялата тази тирада. По един човек бе стреляно, втори беше убит, и то не къде да е, а в центъра на столицата, посред бял ден, престъпниците се разхождаха необезпокоявани, а тоя дрънка разни глупости, само не и конкретно по делото! Тя чак се напрегна, както винаги, когато трябваше да предприеме някоя отчаяна стъпка, но изведнъж усети, че някой успокояващо я потупва по ръката. С недоумение вдигна очи и видя, че е симпатягата капитан Сидорчук, от техните, от МУР, също командирован по разпореждане на генерал Грязнов към групата на Якимцев. Лена и преди неведнъж бе долавяла изпълнения му с интерес и съчувствие поглед, затова сега се изчерви и ядно дръпна ръката си. Добре де, благодаря за загрижеността, и все пак... И все пак нямаше да мълчи! Тия тук може и да са свикнали, но тя не е като тях и никога няма да бъде! Ако не сега, по-късно, но все пак ще му каже на тоя надут пуяк какво си мисли за него.

— Ще помоля Евгений Павлович още веднъж да ни обрисова картината на случилото се и да ни докладва основните си съображения по разследването на м-м... дръзкото престъпление. Моля, Евгений Павловия! — разреши Калинченко и с лека ирония, от която не можа

да се въздържи, допълни: — Започнете от онова, което не се споменава в репортажите на телевизионните журналисти...

Якимцев стана, приближи се до схемата си и като се направи, че не е забелязал намека, започна:

— Добре, ще се постарая... Макар че най-напред искам да похваля тъкмо телевизионните журналисти. Въпреки всички пречки, които им създаваме, те много достоверно представиха самия дух на криминалното произшествие... Бих казал, че извършеното престъпление е необичайно дръзко дори за наши дни, когато уж никой от нищо не се изненадва. В резултат на извършената от нас работа картината изглежда по следния начин: по колата на Топуридзе е стреляно ето тук, в стария център на града, на улица „Клеонтиевска“, близо до къщата, бивша собственост на ЦК на КПСС. Къщата е заобиколена с ограда, която някога се е охранявала по целия периметър...

— Да бе, тук, в Москва, накъдето и да плюеш, все началник ще улучиш — измърмори Калинченко. — Та какво за охраната?

— Сега за съжаление тя обикновено се намира вътре в къщата и бодигардът изпълнява ролята на портиер...

— Така, дотук е ясно — отново го прекъсна Калинченко, — хайде по същество.

— Мисля, че говоря по същество — озъби се Якимцев. — Явно престъпниците са знаели, че горе-долу по едно и също време Топуридзе бърза за съвещание в сградата на московската управа, която се намира на около половин километър. До момента на пристигането ни на местопрестъплението е работила дежурната оперативна група на Главното управление на вътрешните работи, в която е имало служители от управлението на милицията за Централен окръг Москва. Както му е редът, на мястото на убийството първа отива оперативно-следствената група на ГУ, която включва дежурен следовател от Московската градска прокуратура, оперативни работници от МУР, съдебен лекар, криминалист и водач на служебно куче. По данни на оперативните служители колата на Топуридзе („Нисан максима“) е обстреляна веднага щом е стигнала тук, на кръстовището, и започнала да завива към „Тверска“, където, както знаем, се намира сградата на управата, бившият Моссъвет. Свидетелите, които успяхме да намерим, посочват, че нападателят открито е стъпил на платното, в ръцете му е

имало автомат „Калашников“, най-вероятно АКМ калибър 7,62 с гранатомет под цевта. Стрелбата е била на дълги откоси. Малко след това от паркираната на отсрещната страна на улицата срещу номер 13 синя кола „ВАЗ 2106“ се приближил вторият член на престъпната група, вероятно „чистачът“, който произвел контролния изстрел в главата на шофьора. В резултат на което получилият преди това многобройни рани шофьор Федянин е загинал на място, а самият Топуридзе бил откаран в критично състояние в болницата „Склифосовски“. Той е ранен в ръката, бедрото и особено тежко в корема: засегнати са далакът и червата му. Въпреки всичко, веднага щом нападателите изчезнали от местопрестъплението, той събрал сили да стигне до близкия гастроном, да помоли продавачките да се обадят на „Бърза помощ“ и да съобщи на дошлите милиционери отличителните белези на нападателите: единият, непосредственият изпълнител, е висок около сто седемдесет и три — сто седемдесет и пет сантиметра, вторият малко повече — около метър и осемдесет и два — осемдесет и пет. Ако се съди по координираните им движения, двамата са спортисти или специално подготвени, облечени са били изцяло в черно, професионално си служели с оръжието и действията им били едва ли не автоматизирани — така поне се е сторило на потърпевшия...

— Я, колко наблюдателен потърпевш — иронично забеляза Калинченко. — Случайно да е запомнил и лицата им?

— Не ги е запомнил. По-точно, не ги е видял. Според показанията на свидетелите лицето на втория убиец, „чистача“, е било отчасти скрито — едни са видели шал в долната му част, други нещо като маска... И така... Момчетата от МУР забелязаха, че под зарязаната от престъпниците „шестица“ няма сняг, макар, както знаем, през нощта да валя доста силно. Тоест колата е била паркирана там поне отпреди осем часа. Тя е без регистрационен номер, собственикът ѝ се установява. Много е възможно да се намерят свидетели, които да са видели пристигналите с нея. Разчитаме и на записите от охранителните камери на съседните посолства — на улица „Клеонтиевска“ те са цели три, — а също на камерата пред входа на затворената за свободен достъп организация „Квант“ в сградата на номер 14.

— Добре — равнодушно рече Калинченко. — Дотук всичко е горе-долу ясно. Надявам се да не пропуснете видеоматериалите. Но ми прави впечатление, че някак много лесно се прехвърлихте от Топуридзе към други неща. В тази връзка имам към вас два въпроса. Топуридзе наистина ли е сериозно ранен? Не ви ли прилича на инсценировка, на имитация на раняване? Нали споменахте, че стрелбата е била от упор с автомат 7,62... Да ви кажа, в случая няма никакви шансове човек да оцелее...

— Да бе, инсценировка! — направо изпъшка Якимцев. — Човекът е надупчен с цели три куршума! Още щом го откараха в „Склиф“, го сложиха на операционната маса! Четири часа го кърпиха, четири часа! Че и кръв му преливаха. Още не е изключено да получи перитонит, не се знае какво ще стане и с далака му... Извадихме късмет, че успя да ни каже поне нещо, защото сега вече изобщо не се знае кога ще може да дава свидетелски показания... Още веднъж повтарям: имаме късмет, че служителите от местното управление успяха да го поразпитат, че той събра мъжество да им отговаря...

— Чак пък мъжество... — изхъмка Калинченко. — Както и да е... Вторият ми въпрос е следният: ако имаме работа с професионални убийци, щом са толкова дръзки и хладнокръвни, защо все пак са оставили Топуридзе жив? Защо не са произвели обичайния контролен изстрел? Нещо не ви се връзва...

— Не на мен не ми се връзва — мрачно парира Якимцев, — а на тях. Може някой да ги е уплашил... И аз бих искал да знам.

— Щом сте успели всичко да разберете, я ни нарисуйте картината на тяхното оттегляне. Накъде са се насочили, с какво са избягали... Ако правилно съм ви разбрал, те са оставили колата. Значи са имали друга? Ами оръжието? Захвърлили ли са го, или са го отнесли?

Как може човек толкова да не прилича на борец с престъпността и изобщо на опитен следовател! Отпуснат, някак нездраво пълен, на това отгоре Калинченко лъщеше като дъното на износен панталон — така е с хората, които пият много. Той беше антипатичен на Якимцев, което Евгений Павлович се мъчеше да не признава дори пред самия себе си. Но въпреки антипатията, която с всяка изминала минута нарастваше, Якимцев не можеше да не отбележи, че въпросите на Калинченко са напълно уместни и че не може да му се отрече

професионална хватка. Сякаш за да го потвърди, шефът зададе следващия си въпрос:

— Какви мисли ви се въртят относно мотивите за престъплението? Все трябва да имате някакви версии, нали?

Якимцев имаше доста версии, но нито една не се потвърждаваше от доказателства.

— Засега няма работни версии — мрачно каза той. — Само предположения, че вероятно престъплението е свързано по някакъв начин с професионалната дейност на потърпевшия. С работата му в московската управа.

Калинченко отиде до прозореца, застана с гръб към Якимцев и избарабани с пръсти по стъклото.

— Ами... Общо взето, точно тук трябва да търсим... Понякога е добре да си представим, че сме на мястото на престъпника. Между другото, когато го правя сега, добре разбирам този, който е стрелял. Ония чиновници, приближените на кмета, така са се ояли, че нищо чудно това да дразни някого... Уви обаче, скъпи Евгений Павлович, както и да стоят нещата, нашата работа е да обслужваме въпросните чиновници. За съжаление ние сме им поемащите, а не те на нас... Знаеш ли, покойният ми татко, когато беше нещо недоволен от мен, все казваше: „Ех, Юрка, никога няма да станеш изгребващ, все ще си поемащ!“. — И се обърна да види как ще реагира Якимцев на хумора на покойния му баща. Като видя напрегнато недоумение по лицето на своя подчинен, поясни снизходително: — Едно време нали е нямало канализация и каналджиите, тоест лайночистачите, са обикаляли къщите със специална хм... техника. Единият изгребвал клозета, а вторият поемал изгребаното и го изливал в специална каца на колела. И двамата до гуша в лайна, но който ги е поемал, естествено — повече, затова е бил с по-нисък ранг...

На Якимцев му беше неприятен и този твърде своеобразен хумор, и дори самият покоен баща на шефа, но, опазил Бог, и през ум не му мина да изрази някаква погнуса.

— Според моите работническо-селски разбирания — междуременно продължаваше Калинченко — всичко опира до мангизите, тоест до парите, инак защо ще стрелят по Топуридзе... Или не е искал да си ги дели с някого, или го е изместил от яслата. И да ти кажа, колкото повече мисля, толкова повече стигам до извода, че не са

го направили мутрите или някакви бандити... Хайде, кажи ми, мутрите за какво могат да убият някого? Заради пари, заради предателство, заради доносничество, нали така? Ами ако е чиновник? За какво му е на мутрата да убива чиновник, като е по-лесно да го подкупи или да го заплаши? Чиновникът нали е за това, да го доиш. — Взря се в Якимцев и изхъмка странно. — Та колкото повече мисля, толкова повече стигам до извода, че е някаква вътрешна работа. Примерно, че Топуридзе е изпързалиял нещо кмета. Какво ще кажеш? — Той отново изгледа изпитателно Якимцев.

— Ами-ами — отвърна Якимцев. — Юрий Степанович, това май е прекалено. — Чувстваше се неудобно да изрази съмнението си по-рязко пред останалите членове от групата. Калинченко все пак му беше ръководител.

— И какво от това? Може и аз да си мисля, че е прекалено — подсмихна се Калинченко. — Но го приеми за работна хипотеза, докато все още няма някое по-различно предположение. Между другото, не бива да я отхвърляш така веднага. Я си спомни ревизията на околоръстното и скандала заради Горбушка. Помниш ли ги? Защо да не допуснем, че Топуридзе например е накиснал нещо шефа си, тоест кмета? Или че двамата не са могли да си разделят някоя пачка?

— Не ви разбрах — избоботи Якимцев, който с цялата си душа се съпротивляваше дори на предположението, че и кметът е крадец, и заобикалящите го — също. Същевременно беше изненадан колко стройни са тези неприемливи за него предположения на Калинченко. Някои хора обаче можеха да повярват във въпросната „хипотеза“ само защото е толкова стройна... — Не разбирам какво общо има Горбушка?

Дори Топуридзе да е имал отношение към МКАД^[2], където специалната комисия съвсем наскоро провери количеството и на застлания пясък, и на чакъла, и ширината на асфалтовото покритие, едва ли е бил набъркан дори косвено в скандала с пазара за електроника, наречен Горбушка.

— Какво общо има Горбушка ли? Ами помниш ли, че щом кметът замина за няколко дни, единият от неговите заместници... чакай да се сетя... Рождественски, веднага заяви, че никой няма да закрие Горбушка и дори не възнамерява. И търгащите тъкмо се съвзеха, ей ти го — кметът се връща. Че като тропна по масата:

„Горбушка повече няма да съществува в досегашния си вид и на досегашното място!“. Как мислиш, какво значи това?

Якимцев сви рамене, без изобщо да схване какво общо има тук Топуридзе.

— Значи, че там, горе, са змийско кълбо от съмишленици. Всичките са мошеници, всичките са гадове, извинявай за израза. И като се залавяме с въпросното дело, а то наистина е много трудно, трябва да изхождаме тъкмо от дадения факт. Изобщо дори и да търсим компромат срещу някого, то ще е най-вече срещу Футболиста и неговите приближени.

Мнозина наричаха кмета „Футболиста“, защото като запален привърженик на играта въпреки годините си, обичаше да потича след топката. Но именно неговата страст изобщо пък не се връзваше с предположението, че точно той е извършителят или поръчителят на убийството...

Сякаш незабелязан, че Якимцев се затвори и без да се съобразява с явното му несъгласие, Калинченко изгради хипотезата си, въодушеви се и очите му пламнаха от вдъхновение и жажда за нови разобличения.

— Какво се вкисна, Якимцев! — тупна той Евгений по рамото. — Не стига, че ти е паднало такова дело, едва ли не цяла Русия говори за него, ами като те гледам, май не искаш да се издигнеш и на педя над обикновената престъпност, все трябва някой да те ръчка! Зарежи тая работа, момче! Много важно — гръмнали поредния мошеник! Те въртят такива пари, че направо се чудя как тук, в Москва, не ги стрелят всеки ден! Хайде де, издигни се малко над дребните неща, погледни по-широко! — Сега очите му направо пламтяха от огъня на вдъхновението. — Представяш ли си какво ще стане, ако докладваме горе, че в бандата на кмета стават истински криминални истории? Представяш ли си колко ще им хареса на ония горе? А че ще им хареса, ти го гарантирам. Двамата с теб, момче, направо ще станем генерали, честна дума! Веднага ще натрием носовете на всички тия шибани московчани! Я пак ми изложи какво сте изровили. Хайде да погледнем работата, дето се вика, с други очи!

Якимцев още веднъж му докладва, общо взето, малкото, което засега бе известно по делото.

— Значи смяташ, че е стрелял някой непрофесионалист, така ли? — попита Калинченко накрая.

— Не, точно обратно, мисля, че е бил професионалист — веднага му възрази Якимцев. — Дори истински професионалист. Но като килър, като убиец на конкретната личност, е същински дилетант...

— Ама че засукано — врътна глава Калинченко и настоя: — Я ми обясни.

— Ако съдим по огледа на автомобила, характерът на попаденията говори, че убиецът е използвал оръжието като спец. Колкото до всичко останало, то буди само недоумение. Първо, мястото е избрано изключително неудачно и тъкмо това ме кара да допускам, че атентатът не е планиран от москвичанин. Смятам, че на москвичанин изобщо не може да му хрумне да се залавя с тази история на място, където бъка от милиция. Второто, от което си правя извода за непрофесионализма му, е, че той е изпълнявал задачата си от напълно нехарактерна за килър позиция — едва ли не явно и освен това в донякъде възбудено състояние. С което се обяснява фактът, че стреляйки от упор, не е улучил, че е стрелял не в пътника, както е трябвало, а в шофьора... Пък и контролният изстрел е произведен сякаш напосоки...

Калинченко го слушаше внимателно, леко наклонил глава встрани, от което двойната му брадичка се бе разплула върху яката на униформеното сако.

— Засега не виждам нищо, което да е в разрез с моята версия — каза той. — Добре, тегли чертата.

Якимцев дори не се замисли: изводите му бяха готови още от снощи и той не виждаше никакви причини да ги променя.

— Изводите ми са следните. Първо, убиецът не е москвичанин. Второ, явно е нает за еднократна акция, инак как да си обясним, че изобщо не се е криел? Да не би нарочно да са ни го показали или да е идиот? Между другото подобен човек се търси по-трудно... Ако е дошъл, да речем, някъде от Новгород, значи вече си е вкъщи, най-вероятно се е спотаил и сега е абсурд да го открием.

— Но може да е и точно обратното — замислено рече Калинченко. — Нали разпратихме фоторобота. Местните ченгета сигурно по-лесно ще го открият в малкия град, отколкото в кошерище като Москва.

— Може и така да е. А може и вече да са го очистили. Във всеки случай в някои новини по сайтовете има предположения, че убиецът

най-вероятно вече е мъртъв...

— Е... не се знае... Пък и сигурно не е бил сам, нали все някой трябва да го проконтролира?

Якимцев кимна в знак на съгласие:

— Да, както личи, били са поне двама.

— И мислиш, че са очистили и втория ли? Женя, не ти ли се струва... — Той май за първи път нарече Якимцев Женя и двамата реагираха на тази новост остро: Калинченко чакаше да види дали подчиненият му няма да прояви недоволство, а Якимцев се правеше, че не се е случило нищо кой знае какво. Да го нарича, както ще. Само да не се заяжда толкова. — Женя, не ти ли се струва, че операцията е някак нагласена? Агента, и то неуспешен, убиецът е някакъв измислен, на това отгоре докаран кой знае откъде, а „чистачът“ е с две леви ръце... Нямах ли усещането, че нещо не се връзва? Моята версия е малко по-ясна. Да предположим, че в дъното на всичко стои кметът... Той няма да тръгне да наема мутри, я. Сигурно е помолил някой приятел губернатор: „Прати ми две барети или от десантчиците, че ми трябват.“

Якимцев скептично стисна устни и поклати глава в смисъл: едва ли.

— Какво, не можеш ли да си го представиш? Млад си още, Женя. Като станеш на моите години, изобщо на нищо няма да се чудиш.

Докато слушаше новия си началник, Якимцев не успяваше да формулира с думи онова, което чувстваше. Нищо не можеше да го накара да приеме щурата хипотеза на Калинченко. Просто шефът като ветропоказател бе доловил някаква „социална поръчка“, нещо витаещо из въздуха на Москва. Доловил го е и е решил да не изпусне падналия в ръчичките му шанс да направи кариера, да се издигне по служебната стълбица, да стане заместник, а може би и прокурор на столицата...

— В тая Москва сте едни такива... умрели... — рече му шефът на сбогуване. — Направо ми иде сам да се захвана с работата! Е, Женя, какво гледаш като някое девойче? Я се залавяй юнашки с делото! Та московските началници направо да се шашнат!... Помисли си, помисли си хубавичко! Нали знаеш, аз съм си пряк. Реша ли, че някой не заслужава доверие, дотам съм... Но на никого досега не съм дал лош съвет, Женя, повярвай ми. И няма да сбъркаш, заклевам ти се...

Интернет новини:

Преди четиридесет минути автомобилът на заместник-кмета на Москва Георгий Топуридзе бе обстрелян с автомат. С рани в бедрото и коремната област Топуридзе е откаран в една от градските болници.

Преди няколко месеца стреляха по неговия най-близък помощник В. Брагарник, докато пътувал за работа. Брагарник не пострада, но шофьорът му бе тежко ранен в ръката.

Сайт „Нечистотии. ru“

На кого пречи Георгий Топуридзе?

В 9 часа и 26 минути сутринта на 19 декември на улица „Клеонтиевска“, на петстотин метра от кметството на Москва, двама души с черни маски са стреляли с автомати АКМ по автомобил „Нисан“. Шофьорът е убит на място, пътникът е останал жив. След като направили колата на решето (по нея бяха открити повече от 30 дупки от куршуми), атентаторите захвърлили оръжието и изчезнали. След малко, залитайки, пътникът излязъл от нисана и се довяял до магазина отсреща — до „Гастронома на Клеонтиевска“...

— Ранен съм, шофьорът ми е убит... Момичета, извикайте „Бърза помощ“...

Топуридзе е бил толкова шокиран, че забравил за собствения си мобифон... Той през цялото време молел продавачките да не го оставят сам. Или се е страхувал, че атентаторите ще се върнат, или че ще умре... Линейката пристигнала след петнайсет минути. Едва в нея, сложен на системи, Топуридзе си позволил да изгуби съзнание.

Входните дупки от куршумите били съвсем малки, но раните предизвикали големи вътрешни кръвоизливи. Операцията отнела четири часа. Тя била извършена от

главния столичен хирург... Мерките за сигурност в болницата били безпрецедентни: същия ден са били отменени свижданията за пациентите във всички отделения. Когато се съвзел, Топуридзе най-напред благодарил на лекарите. По данни на медицинския персонал засега му е забранено да говори. В случай на нужда пострадалият използва бележник.

„Все пак Москва не е Питер, който, изглежда, неслучайно е наричан криминалната столица на Русия — пише един от петербургските криминални репортери. — Тук никой нямаше да повярва, че жертвата е мъртва. Непременно щеше да последва контролен изстрел или взрив...“.

Трябва да констатираме, че Топуридзе, както и други приближени съратници на московския кмет, се е отървал като по чудо...

Обзор медия. Новинарски екип.

Подробности за атентата срещу заместник-кмета на столицата Георгий Топуридзе. Интервю на нашия кореспондент с началника на криминалната милиция генерал-майор Вячеслав Грязнов:

Кор.: Днес бе извършен атентат срещу заместник-кмета на Москва Георгий Топуридзе, който в момента е в тежко състояние и се намира в института „Склифосовски“. И така, извършено е покушение срещу много влиятелен човек, отговарящ за валутните операции в огромен град като Москва, понеже Топуридзе оглавява департамента за международни връзки на московското кметство. Помолихме началника на криминалната милиция генерал-майор Грязнов да ни разкаже как е станало всичко и какво знаят за престъплението органите на реда. Моля, Вячеслав Иванович.

Грязнов: Средствата за масова информация вече съобщиха, че днес в 9:75 сутринта неизвестно лице е стреляло по колата на заместник-кмета Топуридзе, в

резултат на което е загинал неговият шофьор, а самият Георгий Андреевич е тежко ранен. На местопроизшествието оперативно-следствените служители откриха колата с множество дупки от куршуми по купето, предното и страничните стъкла, намериха захвърления от престъпниците автомат „Калашников“ с празен пълнител, а също голям брой гилзи и няколко куршума. Нашите експерти криминалисти правят оглед на захвърленото оръжие. Разбира се, престъпниците едва ли са ни оставили пръстовите си отпечатащи, но и автоматът е някаква следа, тъй като бойното оръжие не пада от небето...

Кор.: Бихте ли ни казали къде е отивал Топуридзе?

Грязнов: Да, разбира се. Отивал е на заседание на управата в кметството.

Кор.: Разбирам, че може би е рано да говорим за това, но дали следствието има някакви версии за случилото се?

Грязнов: Е, следователите винаги имат версии. Основната, естествено, е свързана с всичко, засягащо непосредствената дейност на Топуридзе, неговата работа. Но както разбирате, за да може тя да бъде потвърдена или отхвърлена, трябва да се разработят и други, та да няма съмнения в отделните аспекти...

Кор.: В такъв случай кой води разследването?

Грязнов: Разследването е възложено на градската прокуратура. Но с издирването на престъпника се занимаваме, естествено, и ние от криминалната милиция. В процеса на следствените действия свидетелите, или по-точно очевидците на произшествието, вече са разпитани или предстои да бъдат разпитани. Право да ви кажа, засега не разполагаме с някаква значима информация. Като изключим факта, че в хода на работата върху начина, по който се е оттеглил убиецът, вече е изготвен негов фоторобот...

Кор.: Нима? Да не би да има хора, които са го видели?

Грязнов: Става дума за открити от нас случайни минувачи, които са се сблъскали с него, когато е бягал от

местопроизшествието. Престъпникът е действал необяснимо дръзко, дори не е сметнал за нужно да крие лицето си... Тази дързост е още една от причините, поради които решихме да поставим засилена охрана в отделението на болницата, където се намира пострадалият. Впрочем при подобни случаи винаги е необходима строга охрана, не само за да запазим живота на пострадалия, но и да гарантираме сигурността на медицинския персонал.

Кор.: Дали престъплението не е свързано с един от новите проекти, разработени от Георгий Андреевич? Доколкото ни е известно, той работеше върху новото скоростно трасе за автомобилни състезания от „Формула-1“, а също върху свързаните с проекта планове за извеждане на целия хазартен бизнес на града пак там, в района на пистата, тоест в Нагатино. Създаването на подобен московски Лас Вегас...

Грязнов: Мисля, че във версията за извършения атентат ще влязат всички аспекти от професионалната дейност на Георгий Андреевич, включително и ситуацията с Лас Вегас, както казвате. Той бе затънал в работа и ние ще проверим всичко, за да се доберем до престъпника.

Кор.: Ще разследвате ли бизнес структурите, с които е контактувал Топуридзе?

Грязнов: Несъмнено!

Кор.: Доколкото знам, делото се контролира от главния прокурор, министъра на вътрешните работи и кмета на Москва. Ако мога така да се изразя, какви ще са последиците за вашата работа?

Грязнов: Какви ще са последиците ли? Ами ние вече създадохме оперативно-следствена група. Както казах, разследването се води от градската прокуратура, за която ще работят оперативните поделения на специалните служби, включително ФСБ.

Кор.: В многобройните отзиви във връзка със събитието се изразява мнение, че става дума за поръчково престъпление, а те, уви, се разкриват извънредно рядко.

Грязнов: Какво значи поръчково престъпление? Дадено престъпление има характер на поръчково само ако са разкрити изпълнителят и поръчителят. А засега можем само да подозираме, че атентатът е поръчков. Нищо повече. Подобни престъпления са сложни за разкриване, но би било неправилно да твърдим, че изобщо не се разкриват...

Кор.: Имате ли някакви предположения относно евентуалния поръчител?

Грязнов: Знаете ли, аз съм миролюбив човек, но се изкушавам да ви отговоря малко по-рязко. Още веднъж повтарям: ще се ръководим от многоаспектната служебна дейност на Георгий Андреевич. Мисля, че и той самият, да е жив и здрав, ще ни съдейства, щом състоянието му се подобри. Надявам се с негова помощ да стигнем до истината.

Кор.: Значи засега не разполагате с нищо освен с фоторобота?

Грязнов: Налице са фотороботът, захвърленото оръжие, разполагаме и със свидетели. Така че има откъде да подхванем нишката. В много от случаите изходните данни са доста по-малко...

Кор.: Доколкото ни е известно, преди няколко месеца бе стреляно с пистолет срещу помощника на Георгий Андреевич, Брагарник. Тогава само професионализмът на шофьора го спасил. Как мислите, дали двете престъпления са свързани помежду си? Дали не са брънки от една и съща верига?

Грязнов: Няма смисъл да гадаем. Мога само да ви кажа, че цялата информация по споменатото от вас престъпление ще бъде проучена от същата група, която се занимава с делото „Топуридзе“...

Кор.: Много ви благодаря, Вячеслав Иванович. За съжаление времето ни в ефир изтече.

Подробности за атентата срещу заместник-кмета на Москва Георгий Топуридзе научихме от началника на

Московската криминална милиция генерал-майор
Грязнов...

Интернет портал „Досие“:

... Вечерта на 19 декември всички московски медии и на първо място радиото започнаха усилено да разпространяват версията, че убиецът вече е мъртъв. Не е съвсем ясно защо обществеността трябва да бъде убеждавана в това, тъй като и бездруго никой не вярва, че престъплението може да бъде разкрито...

... Топуридзе се занимава с международни икономически връзки. Той контролира проекти като пистата за „Формула-1“, Международния център „Москва сити“ с бюджет от десетки милиарди долари, а също реконструкцията на някои големи хотели. В последния проект най-дейно участие взема старият партньор и приятел на Топуридзе, известният бизнесмен Джамал Исмаилов.

— Не знам с какви проекти конкретно се занимава Георгий Андреевич сега — коментира случилото се Джамал Исмаилов. — Приятелските ни отношения се прекъснаха преди около година и половина. Но от чисто човешка гледна точка смятам, че ако контактувахме като преди, щях да успея да опазя Георгий. Може би тъкмо защото спряхме да се виждаме, някой дръзна да извърши тази нагла постъпка.

Кор.: Имате предвид, че сте „покривали“, както се казва, Топуридзе, така ли?

Исмаилов: Въпросът ви е, меко казано, идиотски. Георгий е гениален човек и не се нуждае от „покриване“. Той няма защо да се набутва в каквито и да било авантюри. Още повече че обича чудесното си семейство. Мисля, че е виновно неговото обкръжение. Някой е започнал да върти мръсни игри зад гърба му. Ако бях до него, инцидентът нямаше да се случи. Точно това имах предвид. Нищо повече. И да не сте посмели да го напишете другояче!

Кметът на нашия град, както винаги, видя в случилото се повод за широки обобщения. Според думите му атентатът е бил извършен от „криминална група, която не е съгласна с решенията, приемани от московската градска управа“. Същевременно той категорично опроверга твърденията, че в ръководството на града съществуват разногласия по някои основни аспекти от развитието на столицата. Нарече ги поредната измислица на посредствени журналисти. Освен това атентатът срещу Топуридзе му даде повод отново да постави въпроса за липсата на професионализъм в московската милиция (историята как предишният шеф на Главното управление на вътрешните работи на Москва бе снет от министъра за несправяне с работата и на негово място бе назначен ръководител, когото кметът и до ден-днешен отказва да утвърди, е широко известна на нашите ползватели). Версията, че след принудителната оставка на главния московски милиционер борбата с престъпността в града уж се е сринала, бе разгласена от пресекретаря на столичното кметство...

[1] Московската криминална милиция. — Б.пр. ↑

[2] Московският околоръстен автомобилен път. — Б.пр. ↑

В ГЛАВНАТА ПРОКУРАТУРА

— Саша, ела при мен — обади се Меркулов по вътрешния. — Е, вече знаеш всичко, нали? — попита го той, когато Турецки седна както обикновено на стола до бюрото. — Чу ли интервюто на Слава?

Турецки кимна — беше чул и интервюто, и приказките тук, в прокуратурата на „Дмитровка“, относно атентата срещу Топуридзе.

— Славка ей сега ще пристигне — каза Костя и като забеляза, че Турецки вдигна глава с почуда, поясни: — Сам пожела да се отбие. Каза, че всички заедно трябвало да обсъдим някои неща. Все пак делото се контролира от главния...

— Да бе, разбрах. — Турецки се протегна. — Извинявай, нещо не можах да се наспя...

— Още ли тичаш по мацки? — промърмори Меркулов.

— Ти пък. Свърши се, Костя, свърши се... Общо взето, разбирам, че всичко е според закона и че делото се разследва от Московската градска прокуратура. Но все пак си мисля, щом се контролира от главния, защо не го дадат на нас? Понеже лично на мен ми писна да чувам за поръчкови убийства! Знаеш ли кое ме вбесява? Че тия гадове вече посред бял ден най-нагло трепят хора, а ние... Какво се подсмиваш, Костя?

— Точно в твоя стил е, Саша! Искаш всичко, и то веднага! Да не очакваш да се разплача и да кажа: „Да, да, Сашенка, леле колко си прав! Губим нашата война, нито теоретично, нито практически, нито тактически, нито законодателно сме готови за проблема!“. Аз мога да си го помисля, Саша, ти можеш да си го помислиш, но просто нямаме право да го казваме, камо ли да го превръщаме в щит за своята безпомощност! Ние трябва да се борим с тая напаст и ще се борим с нея. Добре или зле — засега според силите си. Но ще го правим! Дори е по-добре, че делото не е при теб, а при градските. Изобщо опазил ни господ да им се противопоставяме! Нали виждаш, кметът и бездруго нервничи и смята, че едва ли не всяка наша стъпка е против него. Прав е да нервничи, защото непрекъснато се опитват да ни въвлекат в игри,

в политически бъркотии. Докато наша грижа е не политиката, а стриктното спазване на закона, извинявай, че ти го напомням!

— Да, колкото до последното, май си прав. Имам предвид относно кмета — засмя се Турецки. — Общо взето, човек може да му влезе в положението. Както и да се отнасяме към него, той си разбира от работата, всички смятат, че градът се променя направо пред очите ни. А все го ползват за изтривалка — като новак в затвора...

— Да, някой прекалено се заяжда с него. Да ти кажа, аз винаги съм се отнасял към него... обективно, разбираш ли? И на изборите гласувах за него. Какво да правя, няма за кой друг...

— А така, всички гласувахме за него, а сега гледаме как едва ли не явно го ядат. Ту телевизията, ту някой от обкръжението на президента, ту министърът на нашите вътрешни работи вдигне мерника на онзи, който е прекалено лоялен към кмета... Мисля, че и последният атентат е свързан по някакъв начин с тази каша.

— Глупости. Няма смисъл да гадаем преждевременно. Сега ще дойде Славка и ще ни обясни всичко, неговите момчета все нещо са направили.

Меркулов обаче се беше излъгал: пристигналият малко след това Грязнов също не успя особено да осветли нещата...

Влезе зачервен от студа, както винаги, шумно. Спря на прага и веднага, още от вратата, помоли секретарката:

— Клавдия Сергеевна, бъдете така добра! Донесете чай на скромния герой и ако може по-бързо. Да ви кажа, навън е доста студено! — И чак после благоволи да забележи двамата приятели: — Да поръчам ли и за вас, драги чиновници? — Но не изчака да му отговорят и изкомандва на смаяната Клавдия Сергеевна: — И още два, ако обичате. За тия мъченици на юридическата наука!

А щом видя, че тя се заема с чая, окончателно насочи вниманието си към тях.

— Е, как беше, момчета? — самодоволно попита той. — Хареса ли ви моят дебют в пряк ефир?

— Абе ти ни хареса — подсмихна се Турецки. — Обаче текстът ти... Това, което издрънка, някак не е много...

— Мамка му — огорчи се Вячеслав Иванович. — Аз пък толкова се старах дори на един следовател от Главна прокуратура всичко да му е ясно...

— Я стига — спря леката им словесна схватка Меркулов и добре, че го направи, защото секретарката най-после донесе чая.

— Ама че съм будала! Защо ми трябваше да си прося чай! — рече Грязнов, наслаждавайки се на подноса в ръцете на Клавдия Сергеевна. — Трябваше да си поискам кафе.

— Защо пък?

— Защото кафето върви с коняк! — намигна той на секретарката.

— Конякът е за гости — засмя се тя. — А вие сте наш човек. Пък и сте дошли на съвещание...

— Аха, видяхте ли, вие го казахте: дошъл съм — зарадва се Грязнов. — А щом съм дошъл, значи съм гост. Какво като не съм обикновен, ами със съвещателен глас. Няма ли да уважите един измъчен пътник, Клавочка Сергеевна?

Е, кой би могъл да устои! Още повече че Меркулов й кимна незабележимо, в смисъл: разрешавам. Като същевременно върна разговора в деловото русло и попита Грязнов:

— Там, в интервюто, спомена нещо за специалните служби и ФСБ. Това сериозно ли е?

— Ами! Е, обещаха на думи да помогнат, ако се наложи, и това беше. Макар че тяхната научна база щеше да свърши много добра работа. Но, от друга страна... Моите криминалисти вече се захванаха с автомата захвърлен от убиеца. Представяте ли си, дори не са му изтрети номерата!

— Е, и? — сепна се Турецки, — Номерът върху оръжието е голяма работа. Случвало се е по него да бъде проследена цялата верига от продавача до изпълнителя. Но то беше преди, през благословените „нормални“ времена. Колкото и да е странно, тогава мнозина биваха недоволни, че при подобен „лесен“ метод за разкриване най-често поръчителите оставаха в сянка!

— Това е положението — махна с ръка Грязнов, загледан като омагьосан как секретарката идва отново и слага на масата коняка, чинийката с нарязан лимон и три чаши. — Нали ви казах: дори номерът на автомата не е изтрит! Но каква полза! Започнахме да го проследяваме — автоматът е от Чечня. Първо е стоял в армейските складове, после бил даден на някого, после отписан като изгубен по време на бойните действия против незаконните въоръжени формирования на сепаратистите. — Той стана сериозен, което не му

попречи да гаврътне коняка си. — Общо взето, търсим, но честно казано, информацията, с която разполагаме, е нищожна... Работим с фоторобота, но нали знаете — от него невинаги има полза... И после... В Интернет например излезе съобщение, че килърът най-вероятно вече е убит. Не сте ли го видели? Жалко! Трябва да ви кажа, че е много характерно съобщение. Направено е да дразни. Сиреч уж вие сте сложени за това, а нищо не знаете, докато ние сме само журналисти от електронните медии, а сме по-добре информирани от вас. Е, какво струвате тогава?

— Това е единият аспект — кимна Меркулов. — А вторият е нещо като знак: както винаги нищо няма да намерите, птичето хвъркна.

— Тия дела направо ги мразя — внезапно каза Турецки. — Човек започва да чувства някакво отвратително безсилие. Разни боклуци, разни мутри да са по-силни и по-умни от нас!

Възцари се доста тягостна тишина, нарушавана само от дрънченето на лъжичката в чашата на Грязнов — този път той бе решил да смеси коняка с чая и сега старателно разбъркваше противоестествената смес, мръщейки се в предусещане на вкусовите възприятия.

— Кой ти каза, че са мутри? — внезапно попита той. — Аз пък си мисля, че не са. И че изобщо цялата история спокойно може да има политически характер.

— Какъв е смисълът? — тръсна глава Меркулов. — Изборите нали минаха. Кого да компрометират? А може да е и нещо друго. Не, Слава, този път май не си прав...

— Изобщо — подхвана Турецки — нашата следователска работа не е да приказваме за Голямата политика, а да разкриваме престъпления, това е, господин генерал! — Но изведнъж го осени някаква идея: — Слава, твоите провериха ли какво заседание е имал кметът онази сутрин?

Грязнов сви рамене:

— Провериха, представи си. Най-обикновено заседание на московската управа. Планово, така да се каже. Провежда се всяка седмица в един и същи ден, по едно и също време. Така че момчетата са действали на сигурно. Според мен в случая няма за какво да се хванем. Освен да видим маршрута. Дали Топуридзе всеки път е

минавал за кметството оттам... Защото са го чакали не само по конкретно време, но и на конкретно място.

Турецки, който, изглежда, бе много заинтригуван от делото и като че ли на мига му хрумваха разни идеи, не се съгласи с Грязнов. Маршрутът, да, непременно трябва да се провери. Защото ако убийците са го знаели, това можеше да означава само едно: че са действали под нечие ръководство! Да, добре би било да имат дневния ред на заседанието от 19-и. Може някой да е искал Топуридзе да не участва точно на него? Защото е щял да докладва... нещо опасно за някого. Или с доклада си да настоява за някаква забрана на столичната управа.

Грязнов изслуша тези съображения и се усмихна в отговор на въпроса му дали служителите от МУР не са се разтичали за дневния ред.

— Много пък сте припрян бе, чичо. Не още, не са се разтичали. И няма да тичаме. Нека с това се занимава следствената бригада. И изобщо какво искаш от мен, Саша? Всичко едва е станало, а вече настояваш да ти отговоря едва ли не изчерпателно. Още не знаем колко са били убийците... Така че, ако искаш да знаеш повече, свържи се със старши съветника от правосъдието Калинченко — новия зам.-началник на следственото управление на Московската градска прокуратура. На него е възложено да ръководи разследването...

— Какъв е пък тоя Калинченко? Нещо не съм го чувал. Костя, ти познаваш ли го?

— Съвсем наскоро присъствах на колегиума, където го утвърдиха. Преместен е в столицата заедно с новия заместник главен Чувильов. Загриваш ли? Общо взето, е оправен и си разбира от работата. Само дето прякорът му нещо издиша — отговори Меркулов.

— Не разбрах. Какво искаш да кажеш? — заинтригуван попита Турецки.

— Ами прякорът му е Тракториста. Като на онзи чеченски командир, помните ли го, който беше снимал на филм собственото си участие в гаврата и убийството на нашите войници? — каза Меркулов.

— Садист значи — уточни Турецки.

— Е, не знам... Но май така излиза. Или е жесток, или просто има тежка ръка. Макар че прякорът сигурно е почти без значение.

— Знаеш ли защо дойдох, Костя — каза Грязнов.

— За това ли? — Турецки направи жест, сякаш надига чашката.

— Е, браво, казахте, че е от сърце, пък сега се заяждате. Лошо, Саша... За това — Грязнов на свой ред стори същия жест — много ви благодаря, както и за чая. Макар да не знам на кого повече да благодаря, на вас, така наречените приятели, или на милата Клавдия Сергеевна. Но ако трябва да сме честни — той със закачливо нахалство си наля от коняка, — не съм дошъл да си пийна. Вижте какво си мисля, момчета. Тоя Калинченко е още нов тук, не е свикнал със столицата. И изобщо дали да не му помогнем малко? Все пак делото се контролира... Ще сме направо прасета, ако не му помогнем. Пък и нали го виждам — не е някой лигльо. И изведнъж — Москва... А Москва, както знаете, не си поплюва. Успях да си поговоря с него. Пред мен уж беше сдържан и пак ми ги наприказва едни... В смисъл, от тая ваша Москва идат всички бели за Русия, а ние в провинцията, видите ли, сме радатели за високите идеали... такива дивотии... А какво може да изтърси, ако наоколо няма свидетели — бедна ви е фантазията. Не дай боже, макар и случайно, е тия приказки да срещне кмета: той за подобни изказвания по адрес на Москва направо ще го смачка, честна дума! Така че като по-старши приятели дали да не му...

— Добре, Слава, ясно — кимна Меркулов. — Естествено, както разбираш, никой от нас няма да му става бавачка, но ще си поговоря с окръжния прокурор, който надзирава следствието.

— Я ми припомни кой ни беше окръжен — напрегна се Грязнов.

— Срамота, братко, срамота! Имаме прекрасен окръжен за Москва, Вадим Сергеевич Молчанов се казва и е страшно печен в работата. Кримките от всички градски прокуратури не могат да му се нарадват. И със съвет ще ти помогне, и ако трябва, делото ще поотложи, винаги обсъжда плановете по мероприятията с оперативно-следствените групи и така нататък, и така нататък. Тъй че по всички въпроси и деяния отивай при него. Освен това мога да ти кажа, че щом си започнал да се ентусиазираш по делото „Топуридзе“...

— Ами! Просто проявявам професионален интерес... Между другото делото е много любопитно, нали? Струва ми се, няма да оспорвате, че който е стрелял, е бил само изпълнител. Та бих искал да знам кой е в дъното на нещата... Честно казано, все повече се убеждавам, че е било акция за сплашване. Ако са искали да го премахнат, са щели да наемат истински убиец.

— Какво значи истински? — сепна се Меркулов. — Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че истинският така избира мястото, че никой отникъде да не го вижда, истинският убива сто процента, а не като в нашия случай...

— Значи смяташ, че повече прилича на сплашване? — замислено попита Меркулов. — И кого са сплашили?

— Виж, това според мен трябва да се изясни най-напред... Прав си: ако беше станало по време на предизборната кампания, щях да си помисля, че става дума за кмета. За да го компрометират по някакъв начин или да му отнемат някакви козове. Изобщо — да го извадят от играта... Помните ли как се опитаха да прецакат вице-кмета на миналите избори? Тогава за късмет той остана жив. Но ако беше загинал, щеше да се наложи кметът да се оттегли, защото двамата се регистрират в екип: отпадне ли единият, автоматично отпада и другият. Може и в случая да става дума за нещо такова...

— Да, но изборите вече минаха! — поклати глава Грязнов. — И основният компромат е в архива... Тук все пак има нещо друго. Може Топуридзе просто да е притеснил някого. И малкото куче, ако го притесниш, ще те ухапе. Изобщо не се знае на кого е накривил шапката чиновник от подобен ранг...

— Край — решително сложи точката Меркулов. — Нека това е една от версиите за проверка. На мен например също не ми излизат от главата думите от интервюто на кмета, че от атентата срещу Топуридзе е заинтересована някоя криминална група, която не е съгласна с решенията му, а също, че противоречията в кметството са измислица на посредствени журналисти. Думите му за сетен път потвърждават това, което всички в този град знаем: че там, на московския Олимп, не всичко е така благовидно, както се опитват да ни внушат. — И рязко прекъсна самия себе си: — Момчета, стига засега. Значи разбрахме се. С всички евентуални въпроси и идеи, които ви хрумнат — при окръжния прокурор Молчанов...

ТУРЕЦКИ

Дори и да не знаеха, много от жителите в нашия град все пак смътно се досещаха как стоят нещата по московските върхове. Тоест те естествено не бяха запознати с подробностите там вътре, в недрата на вулкана, но той от време на време напомняше за себе си, като ненадейно бълваше невинаги приятно миришеща информация, от която ставаше ясно, че нашият кмет е против модела на приватизация, през който бе прекарана цяла Русия, че не е съгласен ту с един, ту с друг деец от обкръжението на президента и че със своята самостоятелност непрекъснато дразни властимащите. За последен път подобна информационна лава бълвна, когато кметът изведнъж прояви несъгласие с един от своите заместници тъкмо по кметските въпроси (нашият кмет играеше двойна роля — и на градоначалник, и на премиер-министър на московската управа).

Въпросното доста неочаквано несъгласие бе свързано с прословутата Горбушка, пазара, на който едва ли не от цели десет години традиционно се продаваше всякаква електронна техника, а също аудио и видео продукция. Този пазар, както и повечето в Москва, изникна стихийно, скоро след като в самата зора на новата руска история президентът Елцин с размах издаде характерния за онази епоха указ, разрешаващ частната търговия навсякъде освен може би по уличните платна. И тутакси столицата, особено центърът, се превърна в огромен пазар. Край Малий театър, край Историческия музей, край ГУМ и ЦУМ човек направо не можеше да мине — по тротоарите рамо до рамо стояха хора, които предлагаха на минувачите какво ли не: и останали от починалия съпруг панталони, и задигнати от завода инструменти, и дамско бельо някъде от Полша, доставено от „куфарни търговци“, и намерени по цени на едро цигари или напитки, и буркани с домашна туршия. Човек имаше чувството, че по безбройните сергии са застанали половината от жителите на града.

Кметът започна да се бори със стихийните битпазари почти от първия ден, опитвайки се да вкара в цивилизовани рамки твърде

характерния за нашия див капитализъм търговски бизнес на хиляди и хиляди хора. Може би понеже задачата изглеждаше неизпълнима през епохата на същия този див капитализъм, май никой не забеляза, че де факто се води война с президентския указ. Но после, когато на отредените в града места се появиха специално пригодени за търговия павилиони, щандове и транспортни контейнери, когато тези импровизирани пазари започнаха да изместват неугледните чаршии, всички видяха, че кметът, общо взето, е прав...

Екзотичното смесване на разрешеното и забраненото породи своите търговски хибриди. Точно тогава разцъфтя Горбушка. Тук например човек можеше да си купи чисто нов японски телевизор или магнетофон по-евтин, отколкото в „законния“ магазин, но затова пък без никакви документи. Особено процъфтя търговията с пиратски аудио и видеокасети. Сериозните фирми, купуващи авторски права за тиражиране и продажба, тепърва се създаваха, а частникът вече с пълна пара пласираше най-новите издания. Стигаше се дотам, че още преди премиерата му в Съединените щати даден филм вече се продаваше на руски... Любителите и колекционерите можеха да намерят наистина уникални записи, за издаването на които на официално съществуващите фирми не им стигаше нито ум, нито желание. Фактически пазарът прояви едно от най-добрите си свойства: беше готов да задоволи всяка прищявка на потенциалния купувач...

И ето че един прекрасен ден кметът реши да приюти под цивилизован покрив този пазар, който можеше да се сравнява с прочутите антикварни магазинчета по Сена. И там спешно да организира борбата с незаконната продукция, лишаваша от доста доходи както хазната, така и градския бюджет. Трябва да кажем, че решението му не зарадва обикновения купувач. Какво го интересува него дали ползва законна или незаконна продукция, щом незаконната от същото качество е много по-евтина...

Че като се почна, като се вдигна една вълна от протести! Сякаш ставаше дума едва ли не за унищожаване на културни ценности от ранга на Третьковската галерия. Кметът беше твърд и непреклонен, макар неговата стъпка, както и всяко радикално решение, да си имаше своите минуси. На него му се струваше, че плюсовете са повече. А на онези, които лобираха за дивия пазар, им се струваше, че повече са минусите.

И точно в разгара на сблъсъка един от заместниците му, Борис Рождественски, заяви: „Слуховете, че Горбушка ще бъде закрыта, са напълно неоснователни, пазарът ще си остане на предишното място и с предишния статут. Никой не възнамерява да го закача.“ Какво предприеме кметът срещу този заместник, какви мерки за внушение — не се знае. Само че и самият заместник си остана на мястото, и пресекретарят трябваше да направи изявление, че решението на кмета е неизменно, че всички слухове за запазването на Горбушка са неоснователно политиканство и че на това отгоре в управата на града, както и преди цари пълно единодушие...

Сигурен бях, че подобни Горбушки явно са не една, че ако човек се вгледа по-внимателно в дейността на московската управа, ще открие доста от тях. Не знаех какво точно накара Рождественски да направи този ход, нито на какво разчита, но със сигурност знаех едно: освен защита на нечии икономически интереси това беше подкопаване на неимоверната популярност на кмета.

Сега страстите поутихнаха, но по време на предизборната кампания те бушуваха с такава ярост, че всичко изплува на повърхността: и кой е против кмета, и кой го подкрепя, и кой е поръчител на тази война. Вулканът клокочеше. Срещу кмета се бълваха какви ли не чудовищни обвинения! Че ни откраднал милионите, за да си построи великото околоръстно шосе, че си построил вили по средиземноморското крайбрежие, че едва ли не лично убил американеца, един от съсобствениците на огромния хотел, че жена му се занимавала с бизнес само защото ѝ давал поръчки за града, а щерките му били двойкаджийки...

Особено усърден бе един журналист от телевизията — свикнал беше, кажи-речи, да разплаква кмета, този здрав и патил мъж, честна дума! Явно си личеше, че тарикатът изпълнява нечия поръчка, че действа нечестно, изопачава фактите, спекулира и си служи с измислици, с лъжи, съдържащи мъничко истина, колкото да изглеждат правдоподобни, но тъй нагласени, че не даваха шанс на кмета да каже пред Русия и дума в своя защита. Бяха го лишили от достъп до федералния екран, и точка. В крайна сметка тарикатите постигнаха своето. Кметът остана огорчен, и то така явно, че някои дори започнаха открито да говорят, издавайки целта на мероприятиято: „Що за политик е, щом не може да понася удари?“. Общо взето, на бой би

трябвало да носи един боксьор или просто някой побойник, но я се опитай да кажеш, че политикът трябва да притежава малко по-други качества... И то в страна, където дори президентът от време на време прибегва до криминалния жаргон...

И най-важното — много добре го знаех, — кметът умееше да понася удари. Но дори и най-смелият боец може да го прави само в случай че не го бият изотзад, не го удрят с вестник, ако срещу него не се изправя цяла шайка негодници... Кметът беше московчанин по рождение, което между другото го правеше особено популярен дори сред московчаните, станали такива само преди няколко години, и като момче от Кожевники, расло по време на войната, естествено, знаеше да се бие и да понася удари. Само че като добродушен човек със старо възпитание смяташе, че политиката не е затвор, а щом става дума за бой, трябва да е по правилата. Но към него не подходиха така... В разгара на тази атака дори си спомних един от анекдотите с черен хумор за състезанието по плуване във фашисткия концлагер: „Ето, французинът отпада, американецът също изчезва, само руснакът все още плува... Загребване, още едно... но... и той изчезва от повърхността на басейна... Да, трудно, много трудно се плува в сярна киселина...“. И аз, и всички столичани виждахме колко му е трудно да плува в този концентриран разтвор от омраза. Но той успя. Нали затова е наш избраник.

Именно през този период се запознах със забележителен човек, помощник в приемната на кмета — ще го нарека Калитин. Между другото той е бил помощник в приемната и при Промислов, и при Гончар, и при Попов, обаче за истински кмет смяташе само сегашния — а пък Калитин наистина имаше база за сравнение. Той ми обясняваше така: „Един вика — кметът е мошеник, а аз казвам: патриот е. И знаеш ли защо? Защото прави всичко за нас, за града — това едно на ръка, всеки го вижда. Но най-важното е друго, че той като мен е от Кожевники, разбра ли, господин съветнико от правосъдието? И той като мен е гонил гълъбите. А всичко останало е тъпотия, извинявай за грубата дума. Така и предай на всички, на които трябва. Преселват се тук — кой го избрали в Думата, кой се оказал в правителството — ах, каква е ужасна вашата Москва! На това обикновено отговарям така: защо пък наша? Тя е и твоя — вече си московчанин, живееш тук от десет години, тука са ти децата, училище

завършват... О, не, това е чужд, враждебен за мене град!... Много мило! А защо тогава живееш тук, че и семейството си домъкнал? Заминавай си... Ама не, не си заминава! Мъчи се... И ето един такъв мъченик написа във вестника: Москва намери своето ново място в реалността, след като я изпедерастиха. Така написа. Прекараха я, както в затвора прекарват новите. Да знаеш как го намрази този драскач нашият кмет само за тази едничка дума! Ама как така: за неговата любима Москва — и на такова ниво. Е, и му даде да се разбере... А онзи кучи син се озъби, насъбра злоба, все чакаше момента да ухапе... Знаеш ли, правилно казват: смачкаш ли дървеница — и ти ще засмърдиш... Ето сега го ядат всички накуп, дървениците недни... — Изведнъж той се засмя. — Не, момчета, ние с кмета сме патриоти. Няма по-хубав град на света. А пък всички, които сме тук сега, след войната, сме новодошли. Кореняците — тези, чиито баби и дядовци са родени тук — не са чак толкова много. Всички сме пришълци, само че по различно време, разбираш ли? Но ако си израсъл тук, няма да замениш този град с никой друг. Съгласен?“.

Аз бях абсолютно съгласен с него, затова сега, когато се срещнах с Калитин по своите си дела, случайно подхвърлих, че не би било зле да намеря дневния ред на онова заседание на управата. Той моментално ми предложи програмата на кмета за същия онзи 19-и, когато раниха Топуридзе: може пък поне малко да помогне.

И така, за сутринта на 19-и декември беше планирано онова същото заседание на управата. Следваше пътуване на нов строеж в един от крайните квартали на града — тези проверки бяха въведени още от първия ден след изборите. След това кметът трябваше да присъства на гражданската панихида на знаменит актьор, загинал при нелепа автомобилна катастрофа. Те с жена му, като театрали още от студентските години много обичаха този актьор, пък и кметът не пропускаше нито една възможност да общува с творческата интелигенция. След това беше планирано пътуване в Кремъл — неприятна визита. Висшата власт тихичко го натискаше и мачкаше: много високо май си се възнесъл, соколче, с тази своя столица. А тя изобщо не е твоя, столицата, наша е... Мислиш си, че си политик? Искаш власт, така ли? Ние ще ти покажем мястото. Момче за всичко си ти и нищо повече...

Тук сякаш си каза думата старото противопоставяне: „Москва — това е цялата страна.“ Свикнаха да я мразят от онези времена, когато Брежнев започна да строи комунизма в един отделен избран град, в резултат на което едва ли не цялата страна пътуваше в столицата за продукти. Естествено, образцовият комунистически град стана омразен за цялата останала необразована и некомунистическа страна. Какво общо има тук сегашният кмет?

Тази омраза се проявяваше често в това, с какво удоволствие Думата орязва градския бюджет, върху който властта ѝ уж не се простира, с каква наслада транслираха из цялата страна тормоза над кмета и с какво задоволство го наблюдаваха.

— Какво знае той — казваха другите градоначалници, — те там, в Москва, дебелеят за наша сметка, отвсякъде им текат парички...

Напразно столичният кмет доказваше: това е все едно да говориш, че лелките, които в Мирни пресипват диаманти от една емайлирана тенджерка в друга, седят върху неизброими богатства... Всъщност какво ли струват всичките тези аргументи — блясъкът на чуждото богатство винаги заслепява по-силно от самите скъпоценности.

Дори когато избраната кампания приключи и кметът триумфално победи, няма-няма, и пак се разплискват навън отгласи на онази омраза. Вулканът си работи, току видиш или чуеш в средствата за масова информация: „Ревизията на организациите, заети при строителството на московското околоръстно шосе, е убедително свидетелство за нечистоплътността на столичните чиновници!“.

„С тези велики строежи кметът няма кога да мисли за нуждите на гражданите. Вместо трети околоръстен път на града не му достигат обикновени подлези (или тоалетни според това доколко булеварден език използваше изданието)“.

„Москва, изгнили са ти куполите!“ — тази ликуваща перифраза, изписана с огромни черни букви, се кипреше в един вестник над тъжното като цяло съобщение, че е протекъл покривът на едно от любимите деца на кмета, съвсем наскоро издигнатия комплекс на Манежния площад.

И така нататък...

Това беше, така да се каже, предварителната информация за размисъл, почвата, върху която трябваше да израсне повече или по-

малко убедителна версия, обясняваща причината за покушението срещу един от най-верните и най-надеждни сподвижници на кмета — неговия заместник в управата и личен приятел Георгий Андреевич Топуридзе...

Всичко това, разбира се, ме интересуваше само доколкото...

МЯСТОТО НА ИНЦИДЕНТА

Якимцев разлистваше протоколите от огледа на местопрестъплението и разпитите на свидетелите и леко се чудеше: налице беше онзи рядък случай, когато картината на събитията се оказала фиксирана в нейния, така да се каже, първоначален вид. След петнадесет минути е дошла „Бърза помощ“, а след още пет — бригада от местното управление на милицията, която отцепила района. След това пристигнала оперативно-следствената група от градското. Така че следите били запазени и казали на следователите всичко, което могли. Служебното куче от раз надушило следата и уверено задърпало по посока на Вознесенското кръстовище, където килърът по-късно е бил видян от минувачи, по чиито думи даже беше съставен фоторобот. Убиецът, колкото и да е странно, си отивал, без да се крие, без маска, попътно разбутвайки минувачите, така че бил запомнен от поне десет души. Всъщност не станало ясно накъде точно е тръгнал, както не беше ясно и още колко човека са участвали заедно с него при покушението... Както и да е, местните оперативници се появили толкова навреме, че фиксирали по горещи следи всичко възможно, та дори разпитали и очевидците...

Според съдържанието на следствения том, който лежеше сега пред него, Якимцев пресметна „фронта на предстоящите действия“ и тъжно въздъхна. Този „фронт“ изглеждаше доста внушително и някак си удивително невдъхновяващ — само рутинна работа. Сега трябваше вече целенасочено, по-подробно да се разпитат няколко очевидци — първо. Да се проведе разпит на роднините и колегите на потърпевшия — второ. Независимо че нерядко такъв разпит не дава нищо, а даже е страшно да се помисли колко време отнема. Трябваше да се говори, и очевидно неведнъж, със самия Топуридзе — той със сигурност е заинтересован да си спомни някакви подробности, да каже поне някакви версии, обясняващи покушението. И най-тъжното и сухарско — да се изучи служебната дейност на Георгий Андреевич. Никого не убиват за нищо по този начин... За изясняване на мотивите на

престъпниците би било добре да се знае колкото може повече: какви решения е взимал Топуридзе в последно време, с какви хора се е срещал, на кого е отказвал, на кого е давал одобрение, какви разпореждания и платежни документи е подписвал. Всичко това е отделна бъркотия. Отначало трябва да изтърпиш скандала, който ще ти вдигнат на местоработата на жертвата, не желаят, естествено, нищо да показват на страничен за тях човек, при това слуга на закона. След това, поти се над папките с някакви идиотски заповеди или сметки, платежни, баланси... Или над едните и другите заедно, сведени до отчети, предназначени да излъжат държавата и собствените служители от числото на непосветените... И нямаш избор: искаш не искаш, все едно, ще се наложи да се направи рано или късно.

След като помисли, Якимцев реши, че ще отиде сам на мястото на инцидента. Един от членовете на следствената група, а именно прекалено любознателният Сидорчук, ще изпрати в районното управление на милицията — да досъбере протоколите от следствените мероприятия и да поразпита момчетата там. Може да са забелязали нещо, което не е попаднало в следствените протоколи, а то да се окаже много важно... А при бумагите в кметството ще изпрати командированата при тях от МУР старши лейтенант Благина. Леночка е умница, хубавица, любителка на реда и такава работа сигурно ще ѝ допадне. Най-важното е да ѝ се внуши, че по-важна от тази работа няма и не може да има. Но тук вече той самият трябва да се постарее да изпързала недостатъчно опитния старши лейтенант Благина колкото се може по-убедително. Макар че защо пък да я пързала? В бумажните хитри плетки добросъвестното око е способно да открие много тайни, скрити зад седем печата. Може да се скрие самата кражба, но дали винаги са добре замечени следите за това как са похарчени крадените пари?

Самият той се интересуваше, разбира се, не от местопрестъплението изобщо — имаше съвсем конкретен интерес. Първо, момчетата продавачки от магазинчето „Гастронома на Клеонтиевска“, където намерил укрытие Топуридзе. Второ, разбира се, онзи бодигард от фирма „Квант“, който взел пряко участие в станалите събития. Ако се вярва на това, което е казал бодигардът, Андрей Леонидович Соколов, той се опитал да окаже реална съпротива, май даже стрелял срещу нападателите, но не улучил и в края на краищата

бил обезоръжен от престъпниците, пазещи килъра. Получил черепно-мозъчна травма (в делото имаше медицинска справка от травматологичния център за опасно нараняване в тилната област на главата и обширен хематом на пострадалия)... Станалото — станало, но личното оръжие на Соколов — не някаква си газова играчка, а 9-милиметров пистолет „Макаров“ — се оказал в ръцете на престъпниците. Именно с него, изглежда, е бил убит шофьорът на Топуридзе.

С една дума, за близките няколко денонощия Якимцев беше дотолкова натоварен с работа, че за песни и танци изобщо нямаше да му остане време.

Като номер едно беше обозначил срещата с момичетата от „Гастронома на Клеонтиевска“. Това беше магазинче на самообслужване — тясно и дълго като черво (заемаше някакво бивше служебно помещение на първия етаж на жилищна кооперация) и покрай стените навсякъде стояха стелажи със стоки — избирай си, плащай на излизане. На изхода седяха две миловидни касиерки, към които той се обърна:

— Здравейте момичета. Аз съм следовател от градската прокуратура, фамилията ми е Якимцев, и бих искал да поговоря с вас закова, което се е случило на деветнадесети...

— Ой — зарадва се едната, облечена и гримирана по-ярко от другата, — ние всичко ще ви разкажем! Вече разказвахме на следователя... не на вас, на друг, но ако трябва, пак ще разкажем, нали, Маш?

Втората хвърли бърз поглед на Якимцев, но нищо не каза.

— Знам, че вече сте разказвали — чаровно се усмихна Якимцев, — но може би нещо сте изпуснали? Може би днес ще разбере от вас нещо ново. Толкова важно, че веднага ще намерим престъпниците.

Онази, по-ярката, се разприказва с радост, спомняйки си всичко, което можеше, и без да обръща внимание на двама чакащи до касата посетители — в магазина в този час беше пусто, както сигурно и през по-голямата част от деня. Рядко вмъкваше по някоя дума и втората — тя между другото бързичко обслужи купувачите. Те не си тръгнаха веднага — постояха още известно време на изхода, уж че си приказват, а всъщност се опитваха да чуят разговора на следователя с продавачките.

Изясни се, че през големите витрини на магазина момичетата видели почти всичко от самото начало. Макар че се страхували да не би да улучат и тях, веднага разбрали, че това не е като на кино, че всичко е истинско, и както се казва, се залепили на прозорците. Но всъщност техният разказ само потвърждаваше вече известното: мъжага с автомат стоял, без да му пука, на пътя, точно пред колата. Момичетата не знаели откъде се е появил, но видели как обстреляната черна кола, рязко намалявайки скоростта, ударила спирачки досами краката на килъра. А след това до този с автомата притичал още един: той за разлика от стрелящия бил с черна маска... Вторият погледнал отстрани в колата, а после стрелял вътре с нагана и двамата побягнали. „Единият ето натам“ — говорещата посочи с ръка по посока на центъра, а другата, Маша, вмъкна: „Той хвърли автомата си — ето така, захвърли го и побягна...“. Първата кимна и продължи от мястото, на което я прекъснаха: „А другият хукна ето натам...“.

Ако се вярва на изрисуваната девойка, вторият побягнал по „Клеонтиевска“, в противоположна посока на онази, от която дошла колата.

— А защо казвате, че е стрелял с наган? — поинтересува се Якимцев.

— Ами... първият стреляше с автомат, другият имаше в ръцете си едно такова немного голямо нещо, като на кино...

Якимцев разкопча якето си и извади от кобура своя „Макаров“.

— Такова ли?

Двете момичета погледнаха малко страхливо към неговия пистолет.

И тук изникна собственикът на магазина — огромен брюнет с кавказка външност. Още отдалеч се виждаше колко е сърдит, почти разгневен.

— Какво става? — заплашително попита той. — Какви са тези шушу-мушу? Момичета, защо не работите, а се забавлявате?

Тъп въпрос даже затова че пред касите нямаше жив човек. Обаче, щом видя пистолета, кавказецът веднага се разплу в най-доброжелателна усмивка.

— Е... здравейте — с топъл подмазвачески глас каза той, без да сваля поглед от Якимцев.

— Здравейте — промърмори студено Якимцев. Обаче за компенсация той (макар и мрачно) се пошегува — имайки предвид пистолета: — Това не е грабеж. Аз съм следовател. С ваше разрешение ще занимавам момичетата още няколко минути. Ако не ви харесва, ще бъда принуден да извикам в градската прокуратура и тях, и вас...

— Моля ви, моля ви! — усмивката на собственика стана още по-мазна. — Ако трябва, ние винаги сме готови да помогнем с каквото можем. Даже с продукти...

— С продукти няма нужда, благодаря — махна с ръка Якимцев. Кавказеца изобщо не го интересуваше. Вече знаеше от материалите по делото, че собственикът е отсъствал от магазина по време на покушението, ходил да зарежда стока.

— У, задник черен такъв! — с неочаквана злоба каза изведнъж бърбривото момиче, когато най-сетне собственикът изчезна, отнасяйки със себе си последната, най-медена усмивка.

— Защо така? — ухили се Якимцев. — Притеснява ли ви?

— Сякаш не знаете и сам! — неочаквано се присъедини към разговора другата, мълчаливата. — Какъв боклук е...

— Хайде, стига, Маш — спря я бърбривата. Явно тя гледаше по-просто на живота.

Якимцев с лека досада си помисли, че това малко произшествие измести темата на техния разговор, а нали трябваше да се продължи нататък. И така, момичетата видели втория участник в покушението. Сега трябваше да се изясни дали са запомнили външността му. Но тук те нищо не можеха да кажат. Бил с палто, с тъмни очила... а, да, имал полумаска, а като цяло... Нали са го видели съвсем мимолетно... Ръст? Ръстът май бил малко по-висок от среден... А когато всичко свършило, когато решили да изтичат да погледнат какво става там, в обстреляната кола, от нападателите вече нямало и следа...

— Значи не можете да кажете нито как е изглеждал онзи, втория, нито накъде е тръгнал, правилно ли ви разбрах?

— Знаете ли — каза Маша, — когато той протегна ръката с пистолета срещу колата, ми се стори, че тук, около пръстите му, са татуирани някакви букви — май нещо като „Вова“... По принцип имам остро око, обаче сега беше далече. Аз може и да греша, но такава петно... синьо и на вид беше точно като букви.

Якимцев зафиксира този факт с известно съмнение. Все пак и момичето се съмнява. Той ги поразпита още за килъра — но тук показанията им напълно съвпаднаха със записаните от дежурната група: набит, с масивно телосложение, славянска външност, май че блондин, движенията му издават, че е трениран, може да се предполага спортно минало или спец подготовка. Наистина бърбривата Лена все пак добави нов щрих:

— Погледът му беше някакъв лош... Като стъклен... Знаете ли, брат ми е наркоман... Беше, вече умря... Той като си боднеше неговия боклук, точно такъв ставаше... Като стъклен.

— Какво значи това?

— Ами нали знаете, очите са като приковани, даже когато ви гледа, сякаш вижда нещо съвсем друго, а не вас. И движенията... Те са някакви не бавни, не плавни, а някак си... като поотделно взети — ако мръдне ръката, тогава вратът или кракът не мърдат, не може да се обърне. Разбирате ли? Първо ръката, после крака, после врата, после е очите мига... Разбирате ли?

Якимцев не разбираше много-много, но кимаше — сякаш беше достатъчен и намекът за това, че килърът се е държал като човек, който се намира под въздействието на наркотици. Като махнем излишните думи на бърбривката — така и излиза. Тъкмо това може да се фиксира, то не беше излязло наяве по-рано.

— Кажете — зададе той на момичетата следващия си въпрос, — ето, вие сте излезли от магазина, отишли сте до колата... Имаше ли още някой на улицата? Някой друг приближи ли се заедно с вас?

Момичетата се спогледаха.

— Имаше, имаше! — зарадва се изведнъж Лена. — Не знам защо забравихме за него.

— Никой не ни е питал — поправи я строгата Маша.

— Ами да... Но това не е важно... Накратко, ето тук стоеше една кола, синя лада „шестица“. А около нея се мотаеше някакъв чичка. Той сигурно през цялото време, докато стреляха, е стоял около нея, страхувайки се крачка да направи. А като видя, че изскачаме, и той изпъзля на средата на улицата. Все стоеше и повтаряше: „Ама че работа! Ама че работа!“.

— Веднага ли го заповтаря, или когато е видял нещо?

— Веднага — каза Лена.

— Не. Когато видя, че онзи чичка е жив — този де, дето после звъня — не се съгласи Маша. — Този, дето изпадна жив от колата...

— Е, и какво после?

Какво е ставало после, момичетата не знаеха, защото този уж напласен до смърт човек от „шестицата“ някак незабелязано изчезнал, макар че колата му продължила да стои едва ли не до вечерта. Милиционерите огледали и нея.

Според описанията на девойките третият мъж не бил висок, доста възрастен, облечен някак не по московски.

— Като селянин — каза Лена.

— Сякаш току-що беше дошъл от гарата — допълни потворената Маша. — Пък и веждите му такива едни, нали се сещате. Понякога на възрастните хора започват да им растат косми от носа, от ушите. Неговите вежди бяха някакви такива — тук-таме нормални, а тук-таме дълги и космати.

Якимцев фиксира и това, предполагайки, че „шестицата“, която в момента на огледа нямала номера, е принадлежала на групата, в която е бил и килърът. Както показва огледът, колата стояла пред магазина почти през цялата нощ, но по-рано не е била забелязвана. Дали изобщо е имала номера, никой за съжаление не беше запомнил.

И така, вече можеше да се каже, че той имаше материал, върху който да поразсъждава. Якимцев обаче се канеше да изстиска от тази среща всичко възможно.

— Ще ми кажете ли — попита той, — как се сетихте, че в обстреляната кола някой е жив? Защо решихте да му помогнете? Нали от тука, от магазина, сигурно е невъзможно да се разбере имало ли е в колата някой оцелял... Пък е било и страшно, нали?

— Ужасно страшно — потвърди бързивата Лена. — Ами ние не успяхме дори да се приближим до колата — само погледнахме към купето и той сам падна навън... Седнал на мръсния паваж, лицето му бяло, целите ръце в кръв, като в боя, и ту си отвори устата, ту я затвори. Сякаш или иска да каже нещо и не може, или така си диша... Тъкмо тогава двете изтичахме при него да му помогнем, нали, Маш? А той сам се изправи на крака и тръгна към нас. Ето тука застана, до колата, опря се на нея с ръце, а те целите в кръв... брр... Пристъпи към нас и казва — неясно защо, тя изкриви лице и реши да покаже как точно е говорел. — Момичета, вика, аз съм заместник-кметът на

Москва Топуридзе. Срещу мен е извършено покушение, аз съм ранен, а шофьорът убит... Обадете се в милицията... И започна изведнъж да се свлича. После започна да се хваща за снега, а по него кървави дири — като на кино, честна дума! След малко се освести и пак: „Момичета, аз съм министър от градската управа... Имате ли телефон? Моля ви, извикайте «Бърза помощ» и милиция...“. Тогава Машка отиде и ги извика, а аз останах тука. Тоя, дето е министър, съвсем изключи. И най-важното, гледам аз после — от джоба му стърчи джиесем, представяте ли си?

— Шок — всичко е ясно — каза Маша. — Той от шока е забравил, че има телефон. Замъкнахме го при нас в магазина, все пак да не е на улицата. Той сигурно беше загубил доста кръв, пък и студено...

... Сложихме го до вратата в ъгълчето, да не плаши много-много купувачите, пък той се свести. Клекнала съм до него, рева, а той ме поглежда отдолу и непрекъснато повтаря: „Момиченце, миличко, не ме оставяй, моля те, не ме оставяй...“. Дали се страхуваше да остане сам, или мислеше, че ще се върнат убийците... Сякаш можех да го спася... Това е шок, нали?

— Ами да — каза втората. — Изплашил се, това е. Да не би ние с теб по-малко да бяхме се изплашили?

— Намерила какво да сравнява! — Маша строго и питащо погледна Якимцев право в очите. — Той жив ли е?

— Жив е, жив е — засмя се следователят. — Когато оздравее, мисля, че ще дойде да ви благодари. Ако не бяхте вие, нямаше да дойде толкова бързо линейката и можеше направо тука, около колата да си умре.

Каза го и си помисли, че изобщо не е сигурен дали Топуридзе ще се сети да благодари на някакви си продавачки. Самият той обаче би постъпил точно така...

Якимцев попълни призовките. Обясни на Маша и Лена, че трябва да се явят при него на „Новокузнецка“ за обстоятелствен и детайлен разпит.

Сега му трябваше бодигардът на „Квант“, Андрей Леонидович Соколов, роден през 1965 година. Имаше нещо мътно при другаря

Соколов и неговия „наган“ — или нещо не пасваше, или някой послъгваше...

„Квант“ беше съвсем наблизно до мястото на покушението срещу Топуридзе, на същата страна на улицата, където се намираше и бакалията. От пръв поглед ставаше ясно, че „Квант“ не е бедна фирма: червен и розов гранит и блестяща златна табелка красяха главния вход. До него стоеше охранен бодигард в полувоенна униформа, който дъвчеше дъвка, и като допълнение към всичко над главата му, леко вляво от входа, имаше камера за наблюдение. Всъщност самата камера не беше на мястото си, но там си стоеше добре познатата на Якимцев подставка за нея. Много добре, помисли си Якимцев, тъкмо ще взема и камерата, и касетата — случват се чудеса, може килърите да са записани на нея с цялата си хубост.

Якимцев в движение извади и разтвори удостоверението си, показва го на дъвчещия цербер.

— Следовател по особено важни дела към Московската градска прокуратура — каза той, освобождавайки бодигарда от тежкото задължение да чете документа. — Бих искал да се видя с някого от вашето ръководство.

— Нищо не знам — каза бодигардът и се обърна с безразличие, без дори да си помисли да го пусне до вратата. Дори не беше груб, сигурно просто не умееше да разговаря по друг начин. „Интересно, да не би пък да е същият онзи Соколов, който ми трябва!“ — подсмихна се вътрешно Якимцев.

Не се чувстваше нито засегнат, нито оскърбен или обиден. Поведението на бодигарда изобщо не му направи впечатление: когато работиш в прокуратурата, се налага да се сблъскваш с всякакви боклуци. Затова той реагира стандартно за такива случаи, подобен глупак можеш да впечатлиш само със сплашване. Якимцев каза с особен, отработен за подобни случаи дървен глас, в който нямаше нито злоба, нито яд, нито заплаха:

— Извикайте началника си, ако не искате неприятности.

Бодигардът мрачно плю настрани и продължи да си дъвче дъвката, като разглеждаше следователя с лоша усмивка — сякаш преценяваше неговите физически възможности, пресмятайки реалната заплаха.

Якимцев също злобно се подсмихна и извади джиесема си. Това, разбира се, беше прекалено крайна мярка, да блъфираш със заплаха човек, който изпълнява служебните си задължения, но по друг начин, изглежда, не ставаше. Тази фирма „Квант“ май наистина си я биваше, щом някакъв бодигард е сигурен, че няма какво да се страхува от прокуратурата...

— Семьонич — извика той в слушалката, все едно че беше избрал номера на секретаря. — Аз съм, Якимцев. Да, да. Изпрати ми петнайсетина добре „екипирани“ на следния адрес. — После погледна табелката на ъгъла на сградата, в която се разполагаше „Квант“. — „Клеонтиевска“ 16. Ами да, дето вчера стреляха. И кажи там на моите да пригответ по-бързо справчица каква е тази чудесия „Квант“ и за кого работи...

И без дори да поглежда към промененото лице на бодигарда, се приближи до колата си — сякаш за да чака идването на „екипираните“, тоест баретите. Сякаш мъдрият Семьонич, вече добре запознат с номерата на следователите, ще изчака, разбира се, потвърждение на това повикване. Да изпратиш петнадесет човека с пълна екипировка не е евтина работа.

Както винаги, номерът свърши работа: след половин минута до колата му се сучеше някакъв „главен мениджър“ от фирма „Квант“: „Ах, извинете, служителят от нашата охрана не ви е разбрал... Макар да си има свои шефове, аз ви гарантирам, че задължително ще бъде наказан.“ Самият „служител“, като се стараяше да не гледа в тяхната посока, мъчително и злобно пристъпваше от крак на крак на тъй старателно пазеното от него гранитно стълбище.

Само след пет минути мениджърът, който се представи като Кирил Суворов, го занимаваше в един от уютните офиси на фирма „Квант“, черпеше щедро с кафе и бисквити, докато изпратената със специална задача кола летеше да намери под дърво и камък и да докара във фирмата тежко травмирания бодигард Соколов. С една дума, правеше се всичко възможно неприятният инцидент да бъде окончателно ликвидиран.

— Както разбирате — разясняваше мениджърът, — това изобщо не е в нашата компетенция. С охраната се занимава съвсем самостоятелна организация, с която имаме сключен договор; но ние,

разбира се, ще поставим въпроса за уволняването на този човек... Соколов, и мисля, че началството им задължително ще ни послуша...

— Но защо? — престорено се учуди Якимцев. — Вярно, че аз още не съм разговарял с него, не зная подробностите от извора, така да се каже, но той сякаш е проявил служебна бдителност, опитвайки се да попречи на престъпниците?

— Зависи откъде ще го погледнеш... — не се съгласи мениджърът, посрѣбвайки изискано кафето. В този момент беше в стихията си. Има си такава порода безполезни чиновници: разплуват се пред кафето си и мелят по няколко часа празни приказки. — Той трябваше да пази своя пост, за това е нает. Това — първо. Второ: ако толкова лесно е бил лишен от личното си оръжие, каква охрана, какъв бодигард е, така да се каже? Както сега изясни прякото му началство, той имал афинитет към силните питиета, а това, нали разбирате, също не помага за поддържането на бойната форма...

— Че кой при нас в Русия няма афинитет към такива питиета? Не смятате ли, че е малко прекалено?

Обаче самият Соколов подкрепи по забележителен начин последното обвинение на мениджъра Кирил: беше използвал изключително плодотворно извънредната си почивка, като си бе позволил такава анестезия на пострадалия организъм, че се усещаше от няколко метра разстояние. Изглежда, жестоката травма на главата не представляваше никаква пречка.

— Боли ли ви? — попита Якимцев, посочвайки превързаната му глава.

— Не — сопна се онзи. — Не ме боли. — И се обърна към мениджъра: — Каква е тая мутра бе, Кирил?

— Млък! — кресна му Кирил, минавайки на фалцет.

Соколов съвсем равнодушно се съгласи:

— Добре, млъквам.

Мениджърът Кирил започна да мели врели-некипели, че макар охраната да не им е пряко подчинена, там са подбрани направо отлични момчета, нищо лошо не може да каже за тях. През цялото време Кирил по неясни причини държеше за ръка седящия с идиотска усмивка Соколов — сякаш се страхуваше, че онзи изведнџ ще скочи и ще избяга.

— Сигурно сте чували за охранителна фирма „Гвардия“? Всички са бивши военни, служили в горещи точки...

Якимцев кимна — чувал беше. Макар че по външен вид Соколов трудно можеше да бъде наречен човек с голям боен опит, а още по-малко герой от някоя гореща точка. Беше типичен сержант от снабдяването. Когато Якимцев служеше в армията, наричаха такива „макаронаджии“. Те оставаха на извънредна служба заради малкото, но съвсем очевидни армейски облаги: служиш си и не ти трябва да мислиш нито за квартира, нито за дрехи, нито за плюскане. Живееш си като готованец — какво по-добро за някой селяндур от дълбокия прованс, който и идея си няма какви да ги върши с тъпанарския си живот. Всъщност възможно е и да не беше справедлив по отношение на Соколов, друго може да го държеше, някаква дълбоко скрита военна жилка... Само едно нещо малко го смуцаваше: май за снабдител беше прекалено слаб и доста жилав. Може пък да е служил не в интендантските, а в строевите части? Хитрата му мутра, която току придобиваше кисел израз — с което показваше на всички, включително и на Якимцев, че страда от нараняванията — беше украсена с коцкарски мустачки. Якимцев почти беше готов да повярва, че бодигардът съвсем истински страда и се мъчи, ако не беше уловил насочения към него напрегнат, предпазлив поглед, който Соколов веднага отмести. От нещо се страхуваше. Но от какво? От какво би се страхувал герой, който едва не беше заловил килъра? От отговорността за отнетото оръжие? Или пък от нещо, което Якимцев засега не знаеше? В малкия, но уютен кабинет, който му предостави за разговор с бодигарда мениджърът Кирил, стояха маса с компютър, две модерни офисни кресла на висок пачи крак, сейф, а стените бяха облицовани с дървени плоскости — това беше или претенция за разкош, или желание да се демонстрира, че на фирма „Квант“ не ѝ е чужд модерният дизайн.

— Аз да тръгвам, нали? — нерешително попита Кирил. — Мисля, че тук ще ви бъде удобно. Телефонът е на ваше разположение. — Той посочи апарата. — Аз също, ако трябва. — И строго каза на Соколов: — Стига си се правил на глупак, ясно ли ти е? Кажи всичко, което си видял. Господинът е следовател по особено важни дела!

— Ту мълчи, ту отговаряй — избоботи под нос Соколов и млъкна, забелязвайки нетърпящия никакви шегички поглед на

мениджъра.

Когато най-сетне Кирил изчезна, останалите насаме Якимцев и Соколов известно време седяха мълчаливо. Следователят мълчеше, защото беше решил първо поне малко да проучи бодигарда, а онзи, изглежда, чакаше първия му въпрос, страхувайки се да не каже нещо излишно. Търпеше и добросъвестно демонстрираше как страда от раните си.

— Какво, много ли боли? — наслаждавайки се на физиономията му, съчувствено попита Якимцев.

— Боли — отговори лаконично бодигардът. — Вие нещо ще ме питате ли?

— Така няма да стане — подсмихна се Якимцев и извади от дипломатическото си куфарче протокол за разпит на свидетели. — Нека отначало да ви се представя официално, за да разберете, че от този момент нататък носите отговорност за всяка своя дума. Аз провеждам разпит. Ето тука подпишете за отговорност при даване на неверни показания и за отказ на показания. Това са алинеи 307 и 308 от Наказателния кодекс. Ясен ли съм? Аз съм следователят по особено важни дела към Московската градска прокуратура Евгений Павлович Якимцев.

Соколов премълча. Не че Якимцев настояваше да получи отговор.

— Разследвам извършеното наскоро тук, при вас, покушение, на което сте станали свидетел...

— Ама вие за стрелбата ли? — отрони бодигардът.

— За стрелбата — ухили се Якимцев. — Кажете всичко поред. Име, бащино, фамилия.

— Нали вече знаете... — започна той, но млъкна. — Ами Андрей Леонидович Соколов. И по-нататък какво?

— Нали ви казвам: всичко поред. Адрес, номер на паспорта. Защо сте се намирали на мястото на инцидента, какво сте видели, как сте разбрали, че става нещо нередно... Хайде, започвайте, не ми губете времето.

Бодигардът смръщи чело и лицето му болезнено се изкриви — изглежда, движението засегна кожата на темето, където болката беше истинска.

— Този ден бях дежурен. През три денонощия дежурим, така че моля да ме извините, ако мириша...

— Не се отвличайте — спря го Якимцев, като изведнъж му се стори, че след като Соколов сам напомни за този факт, в малката стаичка още по-силно замириса на алкохол.

— Ами дежурен бях, значи... Моят пост е до входа в сградата. По принцип на улицата сме двама дежурни, като се сменяме на четири часа. Аз застъпих на смяна в осем, а в дванадесет трябваше да ме сменят... Някъде малко след като застъпих, започна стрелбата.

— А, не — отново го спря Якимцев. — Така няма да стане. Хайде по-точно. В колко според вас започна тази, както вие я наричате, стрелба?

— Ами, мисля, в девет — девет и нещо.

— Защо смятате така? Засякохте ли по някакъв начин времето?

— Всъщност не... Но в сградата, около която стана всичко, единадесети номер, живее заместник-ръководителят на президентската администрация... Тука всички го знаят... Той пътува винаги по едно и също време, хич не му е лош мерцедесът, с буркан, със специални номера...

Когато стигна до момента, в който килърът излязъл насред платното, спокойно насочил автомат срещу бавно движещия се към центъра „Нисан“, Якимцев отново го спря.

— Не се ли учудихте, виждайки насред Москва въоръжен човек, който съвсем явно има враждебни намерения?

Бодигардът даже не се замисли:

— Не, не се учудих. В Москва всичко е различно. Какво ли не може да се види. Щом е излязъл на платното значи така трябва. А после всичко ставаше толкова бързо, че не ми остана време за мислене...

— Бихте ли могли да опишете този човек?

— Да го опиша? Мога да се опитам... макар че в него нямаше нищо забележително... Автоматът — обикновена „акашка“, „калашник“ с дървен приклад, с гранатомет... А самият мъж... Един такъв... среден на ръст, като мене... Иначе... здравеняк. Има опит с оръжие. Или е бандит, или е от нашите, от армейците... Беше с тъмно палто... не, яке — нищо особено... Стреля по нисана от упор, може да

се каже... след това, изглежда, се канеше да ги довърши с подстволника — видях, че освободи гранатата... Но не го използва...

— Как мислите, защо?

— Мисля, че колата беше твърде близо. Парчетата щяха да ранят и него.

Якимцев кимна — изглежда, наистина беше така.

— Значи видяхте как килърът разстрелва нечия кола, кани се да стреля с гранатомет и какво? Просто стояхте и гледахте?

— Де да бях си стоял — подсмихна се Соколов и отново се намръщи, — щях да съм цял и невредим. — Опипа пострадалото си теме. Явно сега се канеше да се гордее със себе си, сигурно вече се виждаше любовно отстриани, защото и в гримасата, и в позата му се появи някаква театралност. Разказът тъкмо стигаше онази точка, в която той имаше с какво да се изфука...

— И какво предприехте? — попита Якимцев, сякаш одобрявайки заливащата бодигарда гордост от самия себе си.

Бодигардът го погледна, сякаш беше дебил.

— Аз не само си стоя на поста, нали разбирате, имам оръжие. Истинско, бойно, пистолет „Макаров“.

— Така ли? — Якимцев се направи на учуден. — Доколкото знам, на частните охранителни фирми е забранено да използват бойно оръжие.

— Може на някой да е забранено, а на нашата „Гвардия“ е разрешено, не се съмнявайте, тук всичко е чисто... Извадих пистолета и стрелях, по-точно исках да стрелям...

— Искахте да стреляте или стреляхте?

— Ами стрелях... Действах според инструкцията...

— Според инструкцията сигурно изобщо не е трябвало да се намесвате, нали?

— Вярно, не трябваше... Това е произшествие извън охранявания обект. Но в случая очевидно убиваха хора... Вие например нямаше ли да се намесите?

— Не зная — честно отговори Якимцев. — И какво? Значи според инструкцията стреляхте във въздуха...

— Точно така! Стрелях във въздуха, глупак с глупак, а трябваше сигурно веднага да стрелям на месо... Някак веднага не посмях, а после не ми дадоха...

— Какво значи не ви дадоха? Хайде, разказвайте, че не ми се седи тука с вас по нощите! Вие сте били там, не аз! Вие сте видели, аз не съм, затова — хайде! Възможно най-бързо и с всички подробности! Разбрахте ли?

— Няма какво толкова да разказвам. Този, дето стреляше, явно не беше сам, защото някой ме цапардоса по темето — и край, повече нищо не помня. Как не съм паднал! Като дойдох на себе си — тиквата ме цепи, страшна цицина, няма ми пистолета. Около колата вече бяха само момичетата, продавачките от нашата бакалия, занимаваха се с някакъв мъж, а той целият в кръв...

— Значи излиза, че не сте видели този, дето ви е ударил? От каква посока се е появил? Поне някакво предположение?

— Изобщо не го видях, нали ви казвам! Като ме треснаха отзад, и изключих. На тротоара май стоеше някакъв мъж — нисък, гологлав, един такъв русоляв... Не, наистина не помня... Той може съвсем за друго да е стоял там, случайно, нали така?

— А този, ниският, не носеше ли големи очила, едни такива, като домино за маскарад?

— Аз него някак си смътно... Не, очила май нямаше, щях да си спомня такова нещо...

— Спомнете си дали този човек не стоеше до синя жигула „шестица“?

— Имаше някаква кола... Не, не искам да лъжа...

В цялата картина на покушението, която нарисува въображението на Якимцев след днешните разпити на свидетелите, имаше едно доста голямо бяло петно. Той по никакъв начин не можеше да разбере кога точно се е появил „чистачът“, онзи, дето е фраснал бодигарда Соколов. Предполагаше, че контролният изстрел е направен с пистолет „Макаров“, с него е доубит шофьорът. Освен това някои неща трябваше да се уточнят: Якимцев така и не разбра как точно Соколов е останал без пистолет. Първо излизаше, че е загубил съзнание. Сега пък казва: добре, че не бил паднал. Значи все пак е бил в съзнание?

Якимцев протегна ръка към Соколов:

— Имате ли нещо против, ако опипам вашата... м-м, травма?

Бодигардът се отдръпна от ръката му с крива усмивка:

— Вие какво, не ми ли вярвате? Не ми е жал — пипайте. Но не много силно, че яко боли...

Следователят внимателно отмести бинтовете, опипа с пръсти, разтваряйки мазните коси на бодигарда. Да, хубава цицина беше, всъщност хематом, дума да няма. С какво ли са го ударили, че да е толкова акуратна? Ако го бяха ударили както трябва с нещо тежко — например метален бокс, дръжка на пистолет, — кожата задължително щеше да бъде разкъсана, разсечена. А тук се виждаше гладка като яйце, добре налята със застояла кръв цицина — и толкова. И никакви рани... Якимцев реши да прати Соколов на съдебномедицинска експертиза.

— Андрей Леонидович, дали не знаете как е изчезнала камерата за следене, онази, дето трябва да бъде над вашия вход?

Якимцев пак блъфираше бодигарда — камерата можеше да е изчезнала ден преди нападението срещу Топуридзе и днес сутринта, пък и не беше задължително някой да я е свил.

— Камерата ли? — съвсем честно се учуди Соколов. — Изчезнала? Ами да, камерата... онова телеоко...

— Какво — ами да? Видяхте ли нещо или не?

— Не, нищо не съм видял... Сигурно вече съм бил в безсъзнание. Кой ви каза за камерата?

Якимцев реши да игнорира този въпрос. Не камерата му трябваше, а касетата, на която вероятно е бил записан ако не целият инцидент, поне лицата на килърите. Къде ли да я търси? Все пак трябва да се опита да изстиска максималното от бодигарда.

След като го помъчи още малко съвестта — дали лъжата няма да е прекалено грозна — Якимцев реши, че в замисленото от него няма нищо забранено от професионалната етика. Той се наведе към Соколов и съобщи доверително:

— Питате ме кой ми е казал? Главният мениджър на пазената от вас фирма, Кирил Суворов. Същият, който ни запозна.

Соколов реагира съвсем спокойно.

— Щом Кирил Петрович ви го е казал, значи е така. За какво му е да дрънка втели-некипели? Сигурно след като са ме цапардосали, са свили и камерата... за да не излезнат на светло...

— Я ми кажете — зададе още един въпрос във връзка с камерата Якимцев, — кой презарежда тази апаратура? Сигурно касетите после

се съхраняват. Охраната или служители на фирмата вършат тази работа?

Соколов отново смръщи чело и изкриви лице в болезнена гримаса. Всичко беше толкова истинско, че направо се виждаше какво му струва поредното налягане на мозъка.

— Според мен нашите момчета...

— Значи вчерашната касета трябва да е някъде тук, в сградата?

— Точно така! — зарадва се Соколов, че това не го засяга пряко. — Разбира се, тия кретени са свили камерата, но всичко се записва тук, вътре! Браво! — той чак се плесна по краката от кеф. — Ще ги хванете значи, мръсниците недни? Хванете ги, гражданино следовател! При тях, гадините, е моят пистолет... Не, аз разбирам, че са утрепали двама души... обаче пистолета... Че те с него още някого ще очистят, нали? А вината ще падне върху мен, не е ли така?

— Може би — каза Якимцев, макар да подозираше, че Соколов искаше да чуе съвсем друго.

Колкото по-дълго разпитваше Соколов, толкова повече се засилваше гнусливото му недоверие. Имаше някакви шменти-капели във всичко, свързано с бодигарда. И в това как страдаше, и как се тръшкаше за изчезналия пистолет, и в разказа за собствения му неосъществен героизъм, и накрая дори в тъпашките му мустачки.

— А къде сте служили? Имам предвид в армията? — изведнъж зададе той въпрос без всякаква връзка с делото. Може пък нещо да се изясни, ако разбере от коя гореща точка се е появил този бодигард.

— В/ч 51256 — без да се замисля, бодро издекламира Соколов.

— На мене, цивилния, това нищо не ми говори — подсмихна се Якимцев. — Каква е тази част?

— БЛО. Батальон за летищно обслужване. Тука е, до Москва. По-точно не мога да кажа — военна тайна.

Сега вече нещо се изясни: БЛО се смятаха за разведници на мързеливци и контета даже през онази, голямата война. Сигурно затова Соколов беше такъв бодигард: за красота, да стои като мебел до входа на фирмата — виж, това всякак го можеше, още повече че беше и добре платено. А когато се стигне до нещо сериозно, до истинска опасност... Макар че, ако трябва да се вярва на него, все пак не се е изплашил...

— Защо напуснахте армията? — попита Якимцев, като даде на бодигарда за подпис протокола за разпита.

— Да не съм само аз — промърмори Соколов, доста внимателно преглеждайки всеки от малкото редове, където беше фиксирано главното в неговите отговори. — Всичко ми писна. Вместо двеста човека накрая останахме само четиридесет и седем. Най-важното — никакви редници, от последния набор — нито един човек. Само шефове. След което всеки ден ту дежурство, ту стоиш на пост. За какъв дявол ми е притрябвало? По няколко нощи поред не си спях вкъщи! Вие при това положение щяхте ли да останете на служба?

Якимцев си замълча, тъй като не смяташе, че трябва да отговаря на този въпрос. Бившият сержант възприе мълчанието му като пълна солидарност с него, мъченика.

— Ето затова ѝ аз се магнах — продължи той въодушевено, подавайки подписания протокол. — Тука, макар и с риск за живота си, получавам пари. Добре, че жената се поуспокои, защото през последните месеци, докато служех, направо ми беше изпила мозъка... Знаете ги жените какви са... Не, сега съм си добре...

Лицето му пак се изкриви от болка, докато разтриваше пострадалото си теме. Та Якимцев да не забравя, че вижда пред себе си човек, заслужаващ всякаква симпатия.

СТАРШИ ЛЕЙТЕНАНТ ЕЛЕНА БЛАГИНА

Какви странни хора са все пак тези мъже! Всичко премерват според своите мерки, все си мислят, че я блазнят пагони, стрелби, всякакви борби, че нейният идеал трябва да бъде ако не Ван Дам, то поне желязната Синтия Ротрок, способна само с левия си крак да смачка десетина бандити. Когато Грязнов я изпращаше, в градската прокуратура, с присмех поясни: „Да ги подсилиш.“ Членовете на групата — и симпатичният следовател Якимцев, и веселият капитан Сидорчук — сякаш се притесняват, че не са я изпратили в някоя засада, а само в архива на кметството. Я стига сте мерили всичко според вас, юнаци! Тя може цял живот да си е мечтала да се рови в хартийки, а след това да анализира, да си напруга мозъка — да хваща гадините, без да мърда от мястото си. Ето как някакъв велик астроном, май Хершел, беше изчислил планета. Без всякакви ракети, без компютри, седейки на дивана, човекът установил къде се намира, каква е орбитата й... Оттогава всички знаят, че има такава планета и че тя е открита... Да можеше и тя така: обект „А“ се е отклонил от обект „Б“ или обратното, бил е притеглен от обект „В“. И защо ли става така? Ами защото върху обект „А“ въздейства някаква сила. Каква е тя? Ами някакъв си Жоро Магадански, който си е излежал присъдата, върнал се и се внедрил в сърцевината на местните криминални структури, предизвиквайки в тях някакви изкривявания, смущения, както казват астрономите и физиците. Някой ще каже: това са пълни глупости, утопия. И ще е прав. Да започнем с това, че е само мечта, за която засега не се кани да разказва на никого. Това — първо. И второ: кой може да й попречи да провери тази идея в реалната действителност и да докаже на всички нейната жизненост? Ето, сега тя ще отиде в кметството — първо в личен състав, после в счетоводството и оттам в архива. И ще види защо планетата Топуридзе изведнъж се е отклонила от своята орбита, какво невидимо тяло е било причина за това „смущение“.

Беше й весело да препуска из центъра на града, който се подготвяше за посрещането на Новата година. Отдавна се чувстваше

пораснала, но и досега обичаше този единствен по рода си празник, ухаещ на мандарини и елха, празник, на който си пожелават най-големи и най-заветни желания... Сети се за още едно предимство, произтичащо от нейната принадлежност към женския пол: кой ще ѝ каже нещо, ако вземе да си тръгне по-рано от кметството, за да пообиколи магазините? Ами никой, защото това е нейно свято женско право...

Обаче мечтите са хубави само докато са мечти. Едва прекрачвайки прага на пропуска, тя разбра, че е затънала до шия в лепкавото бюрокралично блато — тука все едно че не бяха ставали никакви промени от времето на Съветите. Наложил се доста дълго да чака за пропуск, макар че той беше поръчан предварително, а тя не бе дошла със сълзлива молба за ремонт на канализацията или да ѝ се отпусне полагащата се жилищна площ. Напротив, беше дошла да помогне на това учреждение да намери виновниците за атентата срещу един от неговите главни чиновници... Също толкова дълго се наложи да чака, докато я допуснат до тайните на личен състав.

След като се докосна до тези тайни, тя горчиво съжали за изгубеното време — информацията, която ѝ предоставиха кадровиците, беше твърде оскъдна. В „делото“ на Топуридзе съвсем подробно беше фиксирана служебната биография на Георгий Андреевич. Някои нещица предизвикваха размисли, но велик астроном с тази информация май нямаше да стане...

„Георгий Андреевич Топуридзе, националност — грузинец, роден... в гр. Боржоми, Груз. ССР.

През 1966 година завършил средното си образование.

През 1971 година завършил Тбилиския технически институт със специалност инженер-механик.

След завършването на института е работил като майстор на участък в Тбилиския механичен завод.

От 1973 година преминава на комсомолска работа — секретар на районен комитет, секретар на републиканския ЦК на Комсомола в Грузия.

От 1982 година е в Москва — секретар на ЦК на ВЛКСМ.

От февруари 1990 година работи в Московското кметство — съветник по външноикономическите връзки, заместник-кмет в градската управа на Москва по външноикономическите връзки.

Женен, има две дъщери.“

Тук, в папката, тя намери и справка, приготвена от кадровиците, очевидно в отговор на някакво запитване отгоре.

Отначало всичко си вървеше по реда: родил се, кръстили го, заемани длъжности. Но тъй като поръчалите справка очевидно се интересуваха от деловите качества на Топуридзе, в нея бяха изброени основните му подвизи на обществено и социално ниво.

През осемдесетте години Топуридзе бил създател и координатор на така наречената „комсомолска икономика“, ръководел дейността на строителните отряди, на тяхната база създавал МЖК — младежки жилищни кооперации — и така наречените центрове за ТНТМ (техническо и научно творчество на младежта), с пряко негово участие били основани първите търговски банки. В тази работа активно му помагал в качеството на помощник-секретар на ЦК Джамал Исмаилов, извикан в централния апарат от Грозни по инициатива на самия Топуридзе. През май 1990 година заедно с Борис Рождественски организирил първата Московска борса (МБ).

В края на справката пишеше:

„В същото време Г. А. Топуридзе беше ръководител на иновационни фирми в СССР. Именно през този период, занимавайки се с акционерство, той е станал притежател на състояние, което е позволило на председателя на Държавната данъчна служба да причисли Топуридзе към най-богатите хора в страната.

За Топуридзе са характерни ерудиция, високоразвит интелект, необикновена работоспособност, комуникативност. Прекрасен организатор. Устойчив е в морално отношение.

Широк кръг от познанства. Приятели няма. До неотдавна поддържаше много тесни контакти с

гореспоменатия Джамал Исмаилов, в момента предприемач, съсобственик на хотел «Балкански».

Хоби — лов, кулинарство. Всички са информирани за любовта му към пищни празненства. Алкохол употребява с мярка. Не е бил забелязван след употреба на алкохол на обществени места.

Данни за истинските размери на състоянието му няма.“

В самия край на листа се мъдреше вместо подпис: „Издадена за предоставяне при поискване.“ „Да, отидоха си добрите стари времена, а личен състав си остана все същият“ — усмихна се вътрешно Лена. Щом съществува такава справчица „за предоставяне при поискване“, в която са изброени добродетелите, тогава защо да не съществува и справчица за греховете на този, съдейки по всичко, доста нестандартен човек?

Да можеше само да я получи! Само че кой ще ѝ даде такава хартийка!

Отново прегледа справката, придърпа лист хартия и записа: Рождественски, Исмаилов. Рождественски беше заместник на кмета и дългогодишното им познанство с Топуридзе не можеше да не я накара да се замисли. Също както и прекъснатото приятелство с Исмаилов. Този Джамал беше забъркан в няколко доста шумни финансови скандали. По някакъв начин неговата фамилия се свързваше в паметта на Лена с атентата срещу Топуридзе, но по какъв — не можеше да си обясни. При всички случаи тази справка вече свърши добра работа: тя наведе Лена на мисълта да провери кръга от стари познати на пострадалия. Точно там, при старите познанства, можеха да се крият някакви събития, случващи се по-късно в бъдещето, което сега стана настояще...

Тя още веднъж разлисти делото. От снимката я гледаше доста симпатичен грузинец с трапчинка на брадичката, с чувствени устни и красиви грузински, малко тъжни очи. „Виж ти — помисли Лена. — Този направо е трепач за жените. Как ли изглежда в профил? Жалко, ако е дългонос, носът може да развали всичко“.

Тя затвори с въздишка папката, без да спира да мисли за намиращата се в нея необичайна справка. По-рано не беше виждала такива... Тази очевидно бе правена неотдавна, за последното назначение на Топуридзе като заместник-председател на управата. Сигурно трябва да погледне и заповедта за това назначение — там със сигурност са изброени служебните му задължения. При това дело самите задължения могат да подскажат причините за престъплението. Лена помоли инспекторката от личен състав, неприятна жена, която трябваше да не се отделя от нея, да ѝ покаже ако не длъжностната характеристика, то поне заповедта за назначаването му.

— Длъжностната характеристика не мога да ви дам — отрязва я инспекторката, без да се замисли, — само ако кметът заповяда. Че той няма да заповяда — съм сто процента сигурна. А заповедта за назначаването сега ще намеря...

Заповедта, подшита в специална книга, беше доста лаконична: „Да се назначи Георгий Андреевич Топуридзе за заместник-председател на управата на гр. Москва, отговарящ за външноикономическите връзки.“

Всичко това звучеше много неточно, мъгляво, а най-важното — някак не се връзваше с чутото от Лена за необхватния товар от грижи, който носеше Топуридзе...

— Може ли да прегледам и другите заповеди, които имат отношение към Топуридзе?

— Заповедите на кмета?

— Да, заповедите на кмета, които засягат конкретни поръчения на Топуридзе. Може ли?

— Само в мое присъствие — каза кукумявката. — Какво ви интересува?

Лена се замисли. Ако кажеше сега: ами не знам — с това всичко щеше да приключи. Като не знаеш, няма какво да гледаш. Тогава тя реши да започне от същите онези разговори за дейността на простреляния вице градоначалник, които ѝ се наложи да послуша през последните дни.

— Има ли, да кажем, заповед за привличане на инвестиции за реконструкцията на Гостини двор?

— Ах, такива неща ли? — въздъхна с някакво облекчение кукумявката кадровичка. — Няма проблеми.

Тази заповед се намери и тя не беше единствената, написана с почти едни и същи думи: да се назначи за отговорник по привличане на инвестиции или за контакти с международни инвеститори Г. А. Топуридзе. Имаше такава заповед и във връзка със строителството на комплекса на Манежния площад, и във връзка с реконструкцията на хотел „Национал“, и във връзка със супер проекта „Москва сити“. От всичко това Лена разбра, че Топуридзе се явяваше доверен човек на кмета за строителството и куратор на валутните хотели и супер скъпоструващите обекти, такива като пистата в Нагатино или същия този „Москва сити“...

Една заповед тя успя да види само за миг, сякаш я засне с фотоапарат, когато се наведе малко към инспекторката и погледна под ръката ѝ. Кметът като председател на управата заповядваше да се създаде комисия за регулация и спазване на законността в сферата на хазартния бизнес. За председател на комисията се назначаваше все същият Г. А. Топуридзе.

Като улови погледа ѝ, инспекторката моментално затвори книгата.

— Надявам се, че съм задоволила напълно вашето любопитство — с недоброжелателен тон каза тя. — Мога ли да продължа да си върша работата?

На Лена можеше да ѝ стане обидно от такова отношение — в края на краищата не за свой кеф беше прекарала тук толкова време. Можеше да наплаши до смърт кадровичката, с прокуратурата шега не бива. Но тя не направи нищо — просто нямаше никакъв смисъл да си губи повече времето в личен състав. Излезе в коридора и погледа през прозореца, докато премисляше накъде точно да се запъти. Все още не беше забравила, че иска да изчезне оттук колкото се може по-рано. Кой да знае, че всичко ще се обърне по този начин! Вървейки насам, тя си мислеше, че всичко тук ври и кипи, а се оказа дремлива скука...

Лена се стегна. Не, тая работа няма да стане така. Най-добре да отиде в счетоводството. Макар че, попадайки в счетоводството, щеше да загуби толкова време, че я хвана страх, като си помисли. Защо? Все по същата причина — тя не знаеше какво точно да търси. Да провери дали Топуридзе редовно си е получавал заплатата? Ами сигурно редовно. Ще ѝ покажат само онези платежни документи, които са в пълен ред, така нареченото „бяло счетоводство“. А до тези, които не са

в ред, никога няма да стигне, тъй като не знае къде да ги търси. Така че трябваше да продължи разузнаването си в избраната вече посока, конкретните занимания на Топуридзе. Не като цяло — „отговаря и осигурява“, а конкретно: отговаря за еди-какво си, осигурява еди-какво си. Доставка на такова оборудване и материали, разработката на такива проекти, строителството на такива и такива обекти, сключването на такива и такива договори...

Тя погледна в тефтерчето си: Галина Сергеевна Ковалска, архивар. Тъкмо тази дама трябваше да намери, още на пропуска някаква невидима ръка я насочваше към нея.

Оказа се, че архиварят е младеешка мургава лелка с много живо и умно лице, което веднага се хареса на Лена. Откри Ковалска в доста голяма стая сред огромни рафтове с папки. Веднага я заведе в оградено ъгълче, половината от което беше заето от тежка маса, където се извисяваше покрита с кърпа купчинка чаени чаши и чинийки, а до тях кипеше, подсвирквайки и бляскайки с червен индикатор, чайник „Мулинекс“. До него се беше разположил мощен новичък компютър.

— През повечето време си пийваме чайове и кафета — каза Ковалска. — Не би трябвало да е така, но тази традиция е толкова стара, че никой не се бори с нея... Още повече че са се борили с нея и по времето на Промислов, и по времето на демократа на демократите Попов, а полза няма. Самата аз съм тук отскоро, но успях да заваря туй-онуй от старите времена... Какви бойни бабета имаше тук! Фронтвачки... Всяка събираше за началниците свое тайно досие... Сега май прекалих, не всяка, а само някои. Затова пък тези „някои“ имаха и служебни вили в „Сребряни бор“, и апартаменти в хубави ремонтирани стари кооперации... Е, това вече е само минало, пък и щатът е изцяло подновен. Например аз работех преди в Градската дума. Дойдох тук само защото животът си върви, семейството се увеличава — трябва да се подобряват условията на живот, а тук все още подхвърлят нещичко на своите... Мислех, че няма да издържа, обаче не само че издържах, ами взе и да ми харесва.

Всичко това беше казано с такъв тон, сякаш в нейната информация няма нищо тайно, нищо, което не би трябвало да знае чужд човек. Тя го направи с такава лекота, че нейната откровеност окончателно предразположи Лена. Все едно, чувайки нейните мисли, Ковалска поясни:

— Та ето защо споделям всичко това, Елена Петровна...

— Наричайте ме Лена — поправи я Благина.

— Така наистина е по-добре — съгласи се Ковалска, — Елена Петровна някак състарява. — Тя се засмя. — Та аз, Лена, ви казвам всичко това, защото се радвам, че сте тук. Радвам се, че най-накрая някой е решил да разчисти тези авгиеви обори. Повечето виждат само парадната страна — никой не знае онова, което става зад фасадата. Архивните документи, разбира се, ще ви разкрият само малка част от ставащото, но ще ви помогнат да разберете много от нещата, случващи се в кметството. Вие разследвате покушението срещу Топуридзе, ако съм разбрала правилно?

— Н-не — смутено каза Лена, но забелязвайки как от лицето на Ковалска изчезва дружелюбната усмивка, с която я посрещна, побърза да добави: — Всъщност да! Само че не разследвам сама, разбирате ли? Ние сме цяла бригада, аз съм дребна риба там. Всеки са го пратили някъде, всеки си има свой обект. Началникът на групата ме изпрати при вас, разбирате ли? Само дето имам чувството — Лена огледа рафтовете, наредени навсякъде околоръст и високи до тавана, с наблъскани плътно по тях мрачни папки, — че докато открия каквото и да било, направо ще остарее тук...

— Какви ги приказвате, Леночка! — побърза да я разубеди станалата пак дружелюбна Ковалска. — На архивите точно това им е ценното, че запазват всичко. Трябва само да знаеш какво и къде да търсиш. Нека с вас като начало да погледнем знаете ли кое... Нека погледнем предложенията за сключване на договорите по инвестиционните проекти. Разбирате ли смисъла? Това си е най-вече епархията на Топуридзе. От тях е много лесно да се разбере и къде са насочени интересите на основния поръчител, тоест Топуридзе, а също и неговите любимци — сигурно ще срещнем повтарящи се имена, имам предвид на партньори, изпълнители. Така може да се проследи как са осъществявани проектите, а ако не са осъществени, а на тяхно място са се появявали други, аналогични — да се досетиш защо именно не са били реализирани. Съответно може да се види степента на конкуренция — колко претенденти е имало за това или онова тлъсто парче, на кого е дадено разрешение, на кого е отказано. Оттук нататък можете да действате. Съгласна ли сте?

— Да, да, разбира се! — въодушеви се Леночка, като слушаше сякаш влюбената в архиварската си работа Ковалска. Същевременно не спираха да я учудват странните съвпадения в живота — всичко, което казваше Галина Сергеевна, по чудесен начин се връзваше с мислите ѝ за „изчисляването“ на планетите. — Хайде, Галина Сергеевна, веднага да започваме, става ли?

— Браво на теб! — разсмя се онази, леко и деликатно минавайки на „ти“. — Няма това, няма онова, сега и веднага. Дай поне чайче да пийнем? Сигурно от сутринта не си яла нищо? И аз също. На гладен стомах работа не се върши!

Лена учтиво се съгласи, макар да не искаше никакъв чай, а само едно — по-бързо да си свърши работата, та след това по-скоро да си тръгне. Но Галина Сергеевна правеше всичко толкова весело и апетитно, че гледайки я, на Лена наистина ѝ се прииска чай.

Доиде още една девойка архиварка, Марина, и стана ясно, Галина Сергеевна съвсем не е сама тук, в архива, както се беше сторило на Лена отначало. Само че другите шумулкаха като мишлета, всеки в ъгъла си. Архивът включваше още помещения. Марина, незнайно защо, наруши неписаното правило и сигурно тъкмо заради това Лена не я хареса, макар че се включваше в разговора, опитваше се да се шегува. Затова пък не можеше да откъсне очи от Галина Сергеевна. Ковалска се смееше и разказваше за „бабичките“, които работели преди тях в този архив, спомняше си стиховете, които обичала да съчинява предишната началничка.

— Все ми се струваше, че ако не Маркс, със сигурност беше виждала Ленин — смееше се Галина Сергеевна. — Тя, момичета, се смяташе за истинска поетеса, която потискат и не печатат, защото няма връзки. Съчиняваше стихове в чест на всички празници, но най-много се гордееше с творбата си за осми март: „Най-важното, момичета, сърцето да не остарява, всеки посетител с нещо ново да се завладява!“. Тя имаше предвид новите форми на обслужване за тези, които идваха да работят в архива. А на нас, младите глупачки, само това ни трябваше — какви ли не хватки прилагаме, та този и онзи „с нещо ново да се завладява“...

— Изрецитирайте още нещо, Галина Сергеевна — помолиха в един глас Лена и Марина. — Спомнете си още нещо!

След такова пиене на чай нещата изглеждаха ясни и лесни. Галина Сергеевна седна на компютъра, затрака с клавишите. Попита Лена:

— Можеш ли да се справиш с тази техника?

— Разбира се — отговори Лена.

На екрана се появи дълъг списък от документи. Галина Сергеевна започна да ѝ показва, умело движейки мишката:

— Този файл ще си го гледаш сама. Това са, така да се каже, страничните дейности на Топуридзе, Господ здраве да му дава, разбира се. Виж тук, още деветдесета година, разпродаване на хуманитарна помощ в мрежата на Моссъвета... Усеща ги нещата, човекът, веднага е разбрал откъде духа вятърът... Направо не може да бъде — от ЦК на Комсомола е преминал в Московския градски изпълком... изглежда като понижение... А този файл ще го прегледаме сега заедно, та да знаеш горе-долу как се работи с такъв вид архиви. Това са първите три години на деветдесетте. Така нареченият проект „Москва сити“. Готова ли си, дъще?

Двете си направиха пътешествие из колекция от документи, фиксирали много от онова, което беше избуяло години по-късно...

Когато след известно време принтираха основните тезиси от своите изследвания, получиха горе-долу следната картина:

Московски международен делови център (ММДЦ) „Москва сити“

Предполага се строителството на Московския международен делови център да се осъществи в района на Краснопресненската крайбрежна улица на територия с обща площ около 100 хектара, 60 от които са определени за ново строителство. На тази площ ще бъдат създадени 2,5 млн. квадратни метра офисни, хотелски и рекреационни площи. В състава на ММДЦ ще влязат обекти на обща стойност 10 милиарда долара. Центърът ще представлява комплекс от сгради за банки, борси, застрахователни компании. Той ще включва основните атрибути на пазарните инфраструктури: сателитна връзка, разклонена компютърна мрежа, широк спектър от комуникационни

структури. Предполага се, че ММДЦ ще бъде свързващо звено между Лондонската и Токийската борса. Управителна компания по създаването и развитието на проекта ММДЦ се явява Обединено акционерно дружество „Сити“, създадено с подкрепата на московската управа през 1992 година. Въз основа на съответните договори, подписани с управата на Москва, ОАД „Сити“ ще изпълнява функциите на Възложител за целия проект, а също така и арендатор на земята...

Следваше подробно описание на проекта: застрояване на отделни парцели, етажност на сградите (Лена за първи път научи, че за постигане на икономическа ефективност при такова строителство сградите трябва да са не по-малки от 110 етажа), фрагменти на транспортната система, съединяваща ММДЦ с останалите транспортни артерии на града (включително създаването на Трета околоръстна магистрала с десет платна, няколко нови станции на метрото, а също така на нова магистрала към летище Шереметиево). Описанието на всичките тези проекти заемаше десетки страници.

Специална част беше посветена на финансовата страна на въпроса. Тук започна постепенно да се очертава ролята на Топуридзе. Отначало не заемал никакви официални длъжности в ръководните органи на проекта, осъществил пускането и пласирането на акциите на ОАД „Сити“. След негова намеса, както пишеше в документите, бил уволнен първият директор на ОАД „Сити“ и фактически отстранен от проекта първият голям западен инвеститор — банка „Credit Suisse“. По някакви причини чуждите инвеститори се сменяха един след друг — ту едни не били подходящи за Москва, ту пък други не приемали някои неочаквано възникващи условия за сътрудничество — най-вече настоятелни препоръки за участие в благотворителни проекти без никаква връзка със строежа. В края на краищата след известно време станало ясно, че основен инвеститор на проекта някак от само себе си е станал столичният бюджет, макар неговите пари да бяха крайно недостатъчни. За първи път била обявена на всеослушание сумата, необходима за осъществяването на целия замисъл — 10–12 милиарда долара.

За привличане на тези средства биват включени нови елементи: строителство на парламентарен център (с огромна конгресна зала) и изграждане на територията на „Сити“ на развлекателен център (казина, стриптийз барове, боулинг клубове и други). В половината от документите, които съпровождаха приемането на проектите и промените в тях, Лена и Галина Сергеевна отбелязаха присъствието на Топуридзе (в което нямаше нищо странно) и още няколко повтарящи се фамилии. Най-често Рождественски и Исмаилов. Рождественски, както показваха документите, се интересуваше от финансовата страна на проекта, Исмаилов пък го привличаше всичко, свързано с хотелския бизнес и предполагаемия развлекателен център.

С една дума, играчите трескаво се суетели, а с парите нищо не било ясно. Най-накрая през 1997 година управата на Москва придобила контролния пакет акции на Сити банк. Банката с разпореждане на кмета била назначена за „главен финансов агент“ на проекта „Москва сити“. За председател на съвета на директорите банката препоръчала да бъде избран заместник-председателят на московската управа Топуридзе. В настоящия момент уставният капитал на банката възлизаше на 100 милиона рубли, сред акционерите се числяха московското кметство, ОАД „Сити“, няколко големи нефтени и металургични компании...

Управата на Москва беше предоставила и множество данъчни облекчения, предвидени в законодателството на Руската федерация, за всички, които участваха в строителството на ММДЦ. В същия документ имаше и още нещо, което се стори много съществено на Лена. Черно на бяло беше написано, че в отделни случаи на участниците в проекта могат да бъдат предоставени кредити, гарантирани от московската управа...

В края на файла бяха изброени основателите на ОАД „Сити“. В списъка влизаха такива големи фирми, като акционерно дружество „Руска строителна компания“ или Универсалната търговска банка, а също така не по-малко прочутата акционерна федерална корпорация (АФК) „Квант“ (с председател на управителния съвет Б. Рождественски) и скандално прочутият холдинг „Хотел Балкански“ (с председател на управителния съвет Д. Исмаилов).

Плановете бяха широкомащабни, разработени до най-малките подробности, инвеститорите идваха и си отиваха, инвестиционните

кредити изчезваха в бездънна яма (последните 250 милиона, взети от турци, били дадени уж за реконструкция на Гостини двор и комплекса на Манежния площад, а за „Сити“ от тези пари бяха отишли само жалки грошове). Накратко казано, реализацията на този супер проект не мърдаше, не шаваше, макар всички наоколо да се правеха, че търчат напред-назад и хиляди практични хора да смучеха от него луди пари...

След това вече без Галина Сергеевна Лена успя да прегледа набързо още два файла. Единият за безкрайно интересния за нея АФК „Квант“. Изясни се нещо абсолютно невероятно: собственик на тази корпорация се явяваше Борис Рождественски, заместникът на кмета, за което според закона изобщо нямаше право. Освен това той държеше на ръководни длъжности в корпорацията бивш министър на СССР, а също генерал-полковник от КГБ, бивш заместник-председател на този печално прочул се комитет! Да, във всичко това имаше доста теми за размисъл! Вторият файл се отнасяше за съвместното предприятие (СП) „Хотел Балкански“, в което по-големият дял първоначално принадлежал на московската управа. Начело на СП стоеше все същият Джамал Исмаилов, препоръчан за длъжността генерален директор не от някой друг, а от Топуридзе. С неговата благословия Исмаилов дълго време бил доверено лице и представител на управата на Москва в същото това СП. То отдавна не беше съвместно предприятие, а лична собственост на Исмаилов, което предизвикало интереса на данъчната служба дали „Балкански“ ползва данъчни облекчения. Защото неизплатените данъци, както разбра Лена, възлизаха на астрономически суми...

Тя почти се стресна, когато Галина Сергеевна леко я докосна по рамото:

— Девойче, нали искаше да си тръгнеш по-рано?

— Какво? — неразбиращо попита Лена. Тя едва намери сили да откъсне поглед от монитора. — Време ли е вече? Колко е часът?

— Седем и половина.

Ама че работа! Минал е час и половина от края на работното време, а Лена даже не беше забелязала!

— Забавих ви, нали? Моля да ме извините, Галина Сергеевна!

— Хайде сега! — засмя се жената. — Направо ми е приятно да срещна човек с такъв ентузиазъм за архиварска работа... Ще дойдеш ли пак?

Разделиха се почти като приятелки.

Лена тичаше по улицата и си представяше как ще ѝ се накарат вкъщи — баща ѝ, че се е забавила незнайно къде, а майка ѝ — че не се е прибрала за вечеря... Мислеше си за това и хич не си го слагаше на сърце — нали днес сякаш се приповдигна невидима завеса и видя някои важни неща.

Обаче трябваше честно да си признае, че ако не беше чудесната Галина Сергеевна, толкова дълго щеше да върви към днешните разкрития, че сто пъти щеше да изгуби целия си интерес към „изчисляването на звездите“.

ТОПУРИДЗЕ

Веднага след като състоянието му започна да се подобрява, Георгий Андреевич Топуридзе беше уведомен, че с него иска да разговаря следовател. Раните зарастваха бавно — все пак не беше вече момченце; постоянно му напомняха за страха, който преживя онази сутрин на улица „Клеонтиевска“, а това беше най-неприятното. Всъщност той се съгласи да се срещне със следователя, без да се замисли, не заради страха си или от жажда за мъст. Нещо повече, предварително беше сигурен, че милицията няма да хване никого, нищо няма да разкрие, всичко ще си бъде както винаги при поръчковите убийства. Отначало план „Задържане“, после фотороботи, след това приказки за успешния ход на разследването, подробности, които в интерес на следствието трябва да бъдат запазени в тайна, а след това по съвсем естествен начин всички забравяха, че някой някого е търсил... Преди две-три години извършиха атентат срещу заместника на кмета — без изобщо да се крият — с цел да провалят изборите, и какво? Откриха ли някого? Няма такова нещо! И най-важното — получаваше се стройна система: ту стрелят срещу министър от управата на града, ту срещу неговия заместник, дясната му ръка Володя Брагарник. И всичко това без никакви последици за престъпниците. Милицията даже няма какво да каже, макар че всичко се случва посред бял ден пред очите на много хора. Както стана и с него... И пак никой нищо не казва уж в интерес на следствието, а то и на слепите и глухите е ясно, че просто не знаят! Струваше му се, че в тези покушения има някаква система. Може би московските ръководители ги разстрелват не престъпници, а федералните власти? От време на време ги плашат. Показват, че ако трябва, могат да гръмнат всеки, дори самия кмет.

Както и да е, Георгий Андреевич веднага се съгласи да приеме следователя — щом трябва да се спази тази формалност, ще я спази. А какво ще разказва на следователя и какво не — това, разбира се, трябва да обмисли предварително...

Така, нека сега да помислим има ли в цялото това гадно произшествие нещо такова, което следствието не трябва да знае и което е още по-важно, кметът, когато дойде да навести своя верен заместник (че това задължително ще се случи, Георгий Андреевич не се усъмни дори и за минута).

Като начало що за паплач е организираща всичко това. Той, разбира се, имаше интерес да намерят килъра или килърите, да ги накажат както трябва. Но в крайна сметка кой точно е стрелял — му беше последна грижа. Най-важното бе кой е изпратил стрелеца, кой е платил музиката, та сега той да се търкаля ранен в леглото, прегърнал подлогата, и да се чуди откъде е този поздрав. Тръгвайки точно от това, трябваше да реши какво може да каже на следователя и кмета, и какво не. Защото в покушението сигурно са намесени и някакви негови лични интереси. Точно тук много от нещата трябваше да останат в сянка, защото засега, да пази господ, никой, освен самия него, не подозираше истинските мащаби на частната му дейност. Много му се искаше независимо от цялата каша повечето неща да си останат тайна, няма какво да си криви душата...

През годините, прекарани в структурите на властта — а те бяха над четиридесет — той беше стигнал до убеждение, което определяше повечето от действията му. Хората, които имаха право да искат отчет, по правило се интересуваха не от реалната картина, а от онази, която биха искали да видят. Точно така беше, когато ръководеше районната комсомолска организация, когато командваше студентските строителни отряди и най-вече, когато се премести в Москва, в ЦК на Комсомола. Така си продължи и сега, в новото време, когато стана един от най-близките съратници на московския кмет. Защото всъщност хората си бяха все същите...

Да, кметството... Спомни си, че когато се реши на тази стъпка — да влезе в отбора на бъдещия кмет — повечето му приятели, все хора с подобна на неговата кариера, го гледаха с някаква жалост: с тази перестройка такива възможности се отварят в апарата, а ти, Гота, се правиш на глупак... Тъкмо идваха времената, когато юнаците от ЦК, гледайки по-възрастните си другари, дружно се нахвърлиха върху станалите изведнъж достъпни национални богатства. Някои се устремиха към голямата власт, да стават депутати, министри, други, използвайки положението си по върховете, се хвърлиха в бизнеса,

банковото дело, станаха медийни магнати — точно там, в редакциите, в телевизията, Георгий Андреевич срещаше най-много лица, познати от коридорите на Стария площад. Е, той пък тръгна след кмета. Всъщност кметът тогава още свиреше втора, та дори и трета цигулка в градската власт, но Георгий Андреевич интуитивно почувства: тъкмо това е човекът, който му трябва, за когото трябва да се държи. Като цяло това не беше изненадващо: на него, както и на повечето хора в страната, вече му бяха дошли до гуша бърборковците. Искаше да види някой, който влиза във властта, знаейки как се вършат нещата, човек с конкретна делова хватка. Накратко казано, той си избра лидер. Заложил на бъдещия кмет — и не сбърка: скоро той се издигна нависоко. А заедно с него и Георгий Андреевич така се издигна, както не беше и сънувал при предишната власт. И не само това, ами като към доброволец от първите, му се оказваше особено доверие, а там, където има особено доверие, има и специални награди... Друго нещо, което също беше много важно в днешно време. Кметът приемеше ли веднъж, че някой е негов човек, никога не го предаваше, не го продаваше, казано на криминален жаргон. Затова може би кметът имаше истински отбор от типа „Един за всички, всички за един“, макар че този отбор беше съставян човек по човек и в него преобладаваха не апаратчици, а техничари от производството и любимите на кмета строители.

Георгий Андреевич, разбира се, беше наясно, че „задружен отбор“ и „монолит“ в повечето случаи са само красиви думи, но също така знаеше, че кметът иска да вижда отбора си точно такъв. Заради общото дело той се принуди да вижда нещата като шефа си. Истинските си мисли криеше толкова надълбоко, че от тях сякаш вече не се интересуваше и той самият.

Но сега — болен, ранен — не можеше да си прави никакви илюзии, защото в момента можеше да се надява само на себе си, а следователно длъжен беше да гледа на нещата наоколо съвсем обективно. Пред вратата имаше охрана — чест и слава на онзи, който се е погрижил за това; милицията нещо търси — браво на милицията; кметът се кани да го навести — Господ десет хиляди години живот да му дава! Но той можеше да разчита в тази ситуация само на себе си. Не на следователя, не на бодигарда, не на кмета — единствено на самия себе си!

Това, че е изолиран от външния свят, разбира се, бе лошо. Да можеше само да получи разрешение от лекуващия лекар да използва лаптопа си! Можеше както преди, или почти като преди, да си движи нещата, сред които имаше и доста спешни, такива, които не можеше да довери на никой друг. Освен това, ако имаше компютър, Георгий Андреевич щеше да влезе в сайта за новини и веднага да види цялата информация за атентата. Току-виж, решил сам тази кръстословица — кой е стрелял срещу него — и то доста преди официалните следователи. За съжаление той нямаше компютър, уви, но независимо от това до идването на следователя трябваше да придобие малко или повече яснота върху станалите събития...

На това място размислите му бяха прекъснати от дежурната сестра Варя, която докара количката с обета. Обитателят на стаята не беше равнодушен към Варя и затова на шега я наричаше ту Варваретка, ту Барбара, което караше момичето да се чуди и мае: завършените от нея осем класа и медицинско училище явно не бяха достатъчни, за да разгадае тази игрословица.

— Ще обядвате ли, Георгий Андреевич? — попита Варя.

— Само ако има вино — пошегува се той с най-очарователната си усмивка.

Варваретка, като обикновено момиче, определено не разбираше чувството му за хумор.

— Какви са тези работи! — рязко реагира тя. — Никакво вино, вие сте болен!

— Не съм болен, грузинец съм — засмя се Георгий Андреевич, — а грузинците лекуват всички болести с вино. Шегувам се, Барбариска — обясни той отново, виждайки в очите ѝ напрегнато неразбиране.

По същия начин го гледаше и в началото, когато той я наричаше ту Барбариска, ту Барбаретка, докато не и обясни, че Варвара — това е все едно Барбара.

— Като Брилска? — зарадва се Варя. — Която играе в „Ирония на съдбата“?

— Щом искаш, като Брилска. Или като Стрейзанд.

— Стрейзанд — това пък кой е? — попита тя. — Пак ми се присмивате, нали? Сигурно е някой мъж...

Какво от това, че Варя не знаеше коя е Барбара Стрейзанд? Такова е тяхното поколение — познават само това, което виждат, а онова, което трябва специално да се научи, не ги интересува и даже ги отблъсква.

Дали заради раните или някакво струпване на кръв в слабините, дали пък не беше от кавказкия му темперамент, но дори само видът на тази млада, здрава девойка необичайно го вълнуваше, събуждаше желание в него. Той, разбира се, гледаше да го овладее, но не можеше да се въздържа от лек флирт. Ту я молеше да поседи до леглото му, ту да му разкаже за себе си. Момичето с желание му разправяше за семейството си: бедно, работническо; за гаджето си — „такъв глупак!“ — и най-много за баба си. Бабата на Варя от страна на майка ѝ била гъркиня — ето откъде имала такива къдрави черни коси. Разказваше, че това лято е завършила училище и сега мечтае да следва, иска да стане стоматолог — те взимали добри пари. „Поне ще се наям до насита, нали така?“. Но всичките тези разговори и шегички не променяха нищо в техните отношения. Тя разговаряше с него, както сигурно и с баща си — отвисоко, невнимателно слушаше отговорите, изобщо както говорят с човек, който е доста по-възрастен и не представлява никакъв сексуален интерес. Обаче Георгий Андреевич съвсем не по бащински се интересуваше от къдриците ѝ, от високите момински гърди и най-вече от бикините ѝ, които прозираха през найлоновото бяло костюмче. Варя обичаше еротичното, нескриващо нищо бельо, задължително с цветни кантове по ръбовете. Тези кантове така се движеха, когато тя излизаше от стаята, че темпераментният Георгий Андреевич започваше да се чувства не като болен на легло, а като зрител на някакво щуро стриптийз шоу — леко те е срам, не е много прилично, но все едно, не можеш да откъснеш очи. Разбираше, че едва ли може да разчита на нещо. Че кой е той за нея? Старец, пациент — особено след като му беше правила клизми или вадеше изпод него подлогата. Ако си говорим честно, той на нищо и не разчиташе — не беше маниак, развращаващ малолетни. Извън болничните стени си имаше и красива съпруга, и любима жена (Георгий Андреевич не харесваше грубата руска дума „любовница“ — струваше му се неприлична, едва ли не псувня). Но имаше желание непрекъснато да гледа Варя. Размишлявайки за тази магия, той си помисли, че жена му не само нямаше да го ревнува, а направо щеше да

го осъди за този интерес към едно момиченце. „Помисли си, Гоги — щеше да каже тя, — дъщерите ни скоро ще са на същите години, да не искаш някой дърт козел...“. И тъй нататък в тоя стил... Но Настя, любимата жена, сигурно би го разбрала. Щеше да схване, че не става дума за мръсотии — просто така той се чувстваше жив, пълноценен човек.

А освен това Варя му напомняше за момиче от родния му Боржоми, което живееше в съседна къща с двор, с голямо черничево дърво, ходеше в същото училище, където учеше и той. И тя имаше същите тъмни къдрички и млечнобяла кожа, покрита до такава степен с лунички по раменете и гърдите, че винаги му се искаше да разбере: а дали и под роклята е толкова луничава или не? Сега собствените му дъщери бяха връстници на момичето от съседния двор и той често изпадаше в ужас, когато си помислеше, че някъде на света има някакво момче, което ги гледа със същия горещ, жаден поглед...

Георгий Андреевич хапна, без да усеща какво слага в устата си. Обичаше доброто похапване, но сега разбираше, че не е попаднал в ресторант. Щом става за ядене — добре. В обикновените, държавни болници казват, че хранели по-лошо, отколкото в затвора... Отмести подноса с празните чинии и замря в очакване кога ще дойде Варя да ги прибере, продължавайки да си мисли все за същото. Да, семейството — това е тилът, най-святото и сигурно убежище, което може да има човек. Какво е за него Настя? Тя е нещо съвсем друго... Това е онази част от душата, която до смъртта остава незадоволена и с това потвърждава, че си жив...

За него тя беше Настя, но за всички останали Анаис — известна в цялата страна певица. Красива, ярка, впечатляваща, необикновена, сякаш не беше жена, а същество от друг свят, създадено да му се прекланят всички простосмъртни. А стана така, че до нея се оказа той, който не е никак склонен да се прекланя пред никого и не обича да изпъква в тълпата...

Като си спомни за Настя, Георгий Андреевич си помисли и за всичко свързано с нея в последните дни — дали бившият ѝ не беше организирал този идиотски атентат? Нейният Лерик? Способен беше... Нали му се нахвърли, даже тръгна да се бие... В онзи момент, дали за добро или за лошо, Георгий Андреевич не се сдържа — бившият добре си го получи, казаха, че дори имал сътресение на мозъка... Бившия

съжител на Настя, като стана дума, също го познаваше цялата страна — този жиголо години наред пееше заедно с нея. Но тя имаше талант от Бога, беше красавица, а той — грозник, нито лице, нито пък глас — ей така, кълчеше се нещо до нея... Но едва ли Лерик можеше да събере кураж да организира покушение, стрелба. Боят си е едно нещо, обаче убийството... За това трябва да имаш характер. А в случая за какъв характер говорим... Ненапрасно след раздялата на Лерик с Настя тръгнаха слухове, че той е „педал“, макар че можеше да са само сплетни... Все пак това бяха хора на изкуството, хайлайф! Там всички са затънали в някакви лайна. Но пък, ако той наистина беше с „лява резба“, може да се е намерил някой изрод, който, за да направи на любовника си нещо приятно, ще вземе едно ножле и... Обаче, от друга страна, такъв боклук щеше да се спотаи като змия. Не, не приличаше да е работа на Лерик. Той, разбира се, ще трябва пак да помисли върху сбиването до „Околица“, нещо там не беше както трябва. Както и да е, за това определено нямаше да разказва на следователите. Ако го разкажеше, трябваше да спомене Настя, което пък значеше да разкрие личния си живот на чужди хора.

Отново дотърча Варваретка, прибра подноса, попита го има ли нужда от подлога. Георгий Андреевич чак ѝ се обиди: той си мисли за нея като за обект на желание, а тя за него като за нещо, което се изпразнява, непредставляващ интерес чувал с кокали и карантия... Как само ненавиждаше в момента тази подлога, как злобно мечтаеше за деня, в който най-накрая ще може сам да стигне до тоалетната. Той би го направил веднага, но както и да го върти и суче, ако искаше да се оправи, беше принуден да търпи това унижение най-малко още поне два дни. Беше видял шева на корема си, през който хирурзите бяха стигнали до разкашканата му карантия. „Имате голям късмет, че куршумът е бил калибър 7,62, а не олекотен 5,45 — каза му след това хирургът от «Склифосовски», който беше дошъл да си провери работата. — Онзи щеше да ви разкъса всичко възможно вътре. Този е слаба ракия... Такива дупки в Афганистан с хиляди ги кърпехме, даже не ги смятахме за сериозни рани... Далакът беше засегнат малко, ама ние ви го оправихме, а червата... Червата изобщо са дребна работа — позашихме ги, няма да усещате нищо.“ Утеши го, както можа, да е жив и здрав, макар че всички места, през които беше преминал куршумът, Георгий Андреевич ги усещаше и досега при всяко движение...

Обидата към Варя както пламна, така и угасна — макар и съблазнително, детето си е дете. Тя стигна до вратата, като го накара отново да се загледа в шарените лентички на бедрата ѝ. Дали тя се досещаше за този ефект? Сигурно. В такъв случай към кого беше насочена тази примамка, тази лепка, за кое ли похотливо насекомо? Със сигурност към някой по-млад и по-интересен от него. Или това е просто инстинкт, хвърляне на мрежа, обикновена моминска подсъзнателна сметка — може пък някой да клъвне, да я изтегли подалече от клизмите и подлогите, в някакъв друг, красив живот? Все пак дали е момиче, или вече е жена — запита се той. — Може би работата е точно в това, че жената още от пелените си е жена?

Варя стигна до вратата и каза почти без да се обръща:

— Гледах я вашата Барбара, тази Стрейзанд. Добре е като цяло, само дето не е хубава... Един нос...

Той кимна — щом си я гледала, добре. Не му харесва на момичето, че го сравнява с американката. Няма да обяснява сега на тая глупачка в какво е чарът на великата певица и актриса, в която е била влюбена цяла Америка, а президентите са смятали за чест да бъдат в приятелски отношения с нея.

— Тя наистина ли ви харесва? — недоверчиво попита Варя, канейки се да затвори вратата след себе си.

— Наистина — отговори Георгий Андреевич.

Варя кимна удовлетворено:

— Така си и мислех.

И най-накрая си отиде, без да си направи труда да разкаже с какво толкова не ѝ е харесала Барбара. Момиченце, какво да го правиш?! Ще порасне — ще му дойде акълът... Какво следваше после? Неговата Сити банк? Банката е затворена, той е президент на съвета на директорите, но към парите няма пряко отношение, даже получава чисто символична заплата. Съгласи се да бъде директор само при това условие. Знаещите хора разбират, не могат да не разбират, че той взима само най-общите решения — за инвестиционните проекти, за тенденциите на борсовите сделки, за придобиването на недвижима собственост. Май за такива неща няма да тръгнат да те убиват. Още повече че никой не беше отправял към него никакви искания, в съвета на директорите нямаше никакви борби, никакво разногласие — сякаш всички бяха единомислещи.

Стана му ясно, че до идването на следователя няма да измисли нищо...

МЛАДШИ СЪВЕТНИК ОТ ПРАВОСЪДИЕТО ЯКИМЦЕВ

Якимцев се обади в болницата „Склифосовски“, за да разбере може ли да поговори с пострадалия, но остана доста изненадан от факта, че Топуридзе вече не е там — преместили го да се възстановява в един от филиалите на централната клинична болница. Първоначално Евгений Павлович се учуди, но после се сети, че това е било направено не от съображения за престиж, а заради безопасността на Топуридзе. В „Склиф“ съвсем неотдавна имаше няколко случая, когато довършваха недоубитата жертва направо в болничната стая... От друга страна, такава транс-портабилност на току-що опериран човек показваше, че той напълно е в състояние да си поговори със следователя. Така и се оказа.

Якимцев мина през заснежената ябълкова градина по голяма, добре почистена пътека към стъкления вход на тази прочута болница, която преди промените скланияше да обслужва само московските шефове и се специализираше върху велможите от Кремъл. Да, в такава болница може да се боледува — то си беше чисто удоволствие. Тя дори отвън правеше силно впечатление, да не говорим за разкоша, който цареше вътре! От мраморното фойе високопоставеният болник веднага попадеше в огромна, залята със светлина зала, която повече приличаше на оранжерия — растения в кашпи, във вази, в саксии, виещи се по стените. Сред тази зелена и цъфтяща джунгла прелиташе безшумен и сякаш безплътен, но услужлив и възпитан до крайност медицински персонал в ослепително бяло спецоблекло — не му се обръщаше езикът да нарече тези дрехи халати. В по-голямата си част персоналят се състоеше от млади красиви жени: изглежда, както захарта привлича мухите, така и блестящото великолепие на тази болница привличаше избрани медички — особено медицински сестри...

Така може да се боледува, още веднъж си помисли Якимцев, вървейки след сестрата, поела задължението да го заведе до стаята.

Между другото никой нищо не беше му искал — сестрата на регистратурата, след като му изписа пропуска за посещение при Топуридзе, се обади по телефона: „Варя, ела да посрещнеш посетител при твоя болен от десета.“ И сестрата почти веднага слезе — хубавичка, чернокоса, забележително млада.

Те се качиха на третия етаж. Постът беше почти до стаята — пред опряната в стената маса на нощната дежурна седеше отпуснат скучаещ милиционер с къс автомат през рамо. Той се надигна лениво, когато сестрата, придружаваща Якимцев, спря до него и демонстративно се дръпна встрани, сякаш искаше да каже: аз бях дотук. Момчето с автомата отначало взе пропуска на Якимцев, после поиска служебната му карта и дълго я изучава, докато накрая кимна важно с глава и милостиво му я върна.

— Влизайте — каза той и седна отново на стола си, от който сигурно го болеше цялото тяло. „Не вярвам, че щеше да свършиш някаква работа, ако бях дошъл тук с лоши намерения“ — помисли си Якимцев...

Да, отново си каза той, отваряйки вратата на стаята, тук може да се боледува. Веднага си спомни как съвсем неотдавна навести родната си леля, която лежеше в Първа градска. Никой не можеше да го убеди, че леля му с нещо е по-лоша от човека, който страдеше сам в тази просторна и светла стая.

— Здравейте, Георгий Андреевич — поздрави Якимцев, като се стараеше с усмивка да разведри напрежението, затова побърза да се представи: — Якимцев... Евгений Павлович. Следовател по особено важни дела към Московската градска прокуратура.

Пострадалият веднага се надигна от възглавниците си, което се хареса на Якимцев; сега той беше полуседнал, давайки да се разбере, че се отнася с най-голямо уважение към визитата на следователя. На Якимцев също така му хареса, че пострадалият беше гладко избръснат. Гледа се значи човекът. Изобщо беше симпатичен мъж: върху спортен врат беше поставена яка патрицианска глава — волева брадичка, живи, умни очи. Между другото очите на чиновниците отрано стават като мъртви...

— Извинете — каза Топуридзе с едва доловим кавказки акцент, — че ви посрещам в леглото. — И се усмихна. — Затова пък има практически свободен достъп до тялото ми.

Тази самоирония също се хареса на Якимцев. С една дума, човекът успя веднага да го предразположи, макар че Якимцев бе дошъл тук с известни опасения — общуването е ояли се чиновници не е голямо удоволствие.

— Разполагайте се, където ви е удобно. — Топуридзе се обърна към застиналата на прага сестра, която явно не бързаше да си тръгва. — Варенка, колко време ни отпусна Никита Валентинович? — Якимцев вече знаеше, че Никита Валентинович е лекуващият му следоперативен лекар, професор по медицина. — Десет минути? — Топуридзе го погледна с лачено-антрацитните си очи. — Ще се справите ли, Евгений Павлович?

— Едва ли — въздъхна Якимцев. — Но нямам друг избор, нали?

— Чуйте, Варенка — засмя се Топуридзе, — ние сме съгласни. Така че в близките... м-м... петнайсет, не, дваисет минути сте свободна.

— Ох, Георгий Андреевич — с известна доза кокетство въздъхна момичето. — След петнадесет минути посетителя ви да го няма. — И се изнесе от стаята.

Поседяха, гледайки се мълчаливо. Отпуснатото за разговор време си минаваше, а Якимцев все не знаеше как да го започне с този толкова неочаквано жив болник. И ако той не бе толкова блед, ако не беше болничната обстановка, изобщо нямаше да му хрумне, че е доста тежко ранен. Най-накрая се реши.

— Георгий Андреевич — плахо започна разпита Якимцев, — развитието на събитията в общи линии ми е известно, но бих искал да уточня някои неща, да получа информация от първа ръка. Аз ще говоря и ще задавам въпроси, а вие, ако видите в картината, която се е обрисувала пред следствието, нещо, което не отговаря на вашите впечатления, веднага ме поправете, става ли така?

Топуридзе кимна, като показа с целия си вид, че търпеливо очаква въпросите.

— Кажете ми, моля ви — започна Якимцев от това, което за момента го интересуваше най-много, — колко нападатели имаше според вас? Точно, неточно... важното да е така, както ви се е сторило тогава.

— Хм — Топуридзе първо се усмихна, но после се замисли. — Знаете ли, съвсем отговорно мога да кажа за двама. Първо, този, който

стреля с автомата... който ме рани... И още един — стоеше до синята жигула от другата страна на улицата... В онзи момент не стреляше, нямаше оръжие, но ми се стори, че сякаш именно той дирижираше цялото нападение.

Това съвпаднаше с картината, която си беше съставил Якимцев. Наистина в неговата представа до колата се очертаваха двама съучастници на стрелеца. Единият повече приличаше на подсигуряващ килъра. И още един — най-вероятно шофьор.

— Възможно ли е този, когото нарекохте диригент, да се окаже просто случаен минувач? Защо всъщност решихте, че той има някакво отношение към всичко, което е ставало? Може да е бил само случаен очевидец...

Топуридзе за секунда се замисли.

— Защо ли? Ами много просто! Когато автоматът на килъра засече — не зная, патроните ли му свършиха, — онзи, вторият, слезе от тротоара и викна: „Довърши тоя гад!“. Знаете ли, той все едно насъскваше първия...

Това вече ставаше интересно.

— Да не бъркате? — внимателно попита Якимцев. — Точно така, с тези думи ли го каза?

Топуридзе го погледна с умните си очи, в които имаше лека обида — изглежда, отдавна беше свикнал събеседниците да се отнасят към думите му е необходимото уважение.

— Не, не бъркам. Нещо повече, онзи килър без всякакви излишни приказки счупи стъклото и стреля в главата на Иван Иванович. Контролен изстрел. Това беше ужасно, шофьорът вече бе мъртъв, но мозъкът му се пръсна едва ли не из цялото купе... Добре запомних този момент, макар честно да си кажа, бях страшно изплашен... И знаете ли, не се страхувам сега да си го призная... Когато всичко това започна, приличаше на някакъв филм... Малко ли всякакви екшъни гледаме в днешно време... Той излезе на пътя като някакъв терминатор... като „барета“... при ходене краката му не се сгъваха и все едно че започна да ме полива с маркуч, така изстреля автоматния откос... Но дори това още не беше страшно, нали ви казвам — приличаше на филм. А, виж, после, когато ме рани веднъж, после втори път — тогава вече ми стана невероятно страшно: всичко беше истинско и ей сега щяха да ме убият... Да знаете как ми се

прииска да живея! — Той се усмихна на Якимцев с мила мъжествена усмивка, сякаш му се извиняваше, че беше изпитал страх. — Когато ме раниха, от ужас се свлякох долу, на пода. Щом убиецът захвърли автомата, а след това видях ръката с пистолета, реших, че пистолетът е специално за мен, че този изстрел ще ме довърши... Но както виждате, работата не стигна до моя милост...

— Да не искате да кажете, че изобщо не са се канили да ви убият? — колкото се може по-деликатно попита Якимцев. Смешна работа, струваше му се, че може да обиди човека с предположението, че покушението изобщо не е било насочено срещу него.

— Може и така да е — след като помълча малко, се съгласи Топуридзе. „Умен мъж — помисли си Якимцев. — Той командва самолюбието си, а не то него.“ — Макар че по-правилно би било да се каже така: цялата каша все пак е била заради мен, само че са се канели не да ме убият, а да ме сплашат... И все пак ми е по-приятно да си мисля, че по-скоро ми е провървяло, просто съм имал късмет. Отначало — когато автоматът на килъра млъкна, а аз бях още жив...

— Автоматът е засякъл — успя да вметне Якимцев.

— Да де, същото... А след това късметът ми беше в това, че се свлякох на пода на колата. Шофьорът веднага загуби съзнание, но беше жив, стенеше, седейки на мястото си, така че не представляваше проблем да го убият...

Всичко това беше някак си измислено и неубедително. И изведнъж Якимцев се сети.

— Чакайте — попита той, — нали сте пътували с „Нисан“?

— Да — отговори Топуридзе, — с „Нисан максима“. Служебната ми кола е същата, но този ден пътувах с... частна. Така се случи, че сутринта не поисках да използвам служебната си кола...

— Почакайте, почакайте — нетърпеливо го прекъсна Якимцев, разгорещен от своята все по-конкретизираща се версия. — С какъв волан беше колата?

— С какъв волан? — повтори Топуридзе и изведнъж се удари по челото. — Вие мислите, че късметът ми е точно в това? Че колата е била с десен волан? Точно така! Те са смятали, че убиват пътника, действали са на автопилот... Виждате ли! Вярно казвате вие, руснаците: Бог каквото и да прави — всичко е за добро!

Той уморено се облегна на възглавницата и сега лежеше, сияейки тържествено с антрацитните си очи.

— Не, направо не може да бъде! — възторжено каза след малко. — Има късмет на този свят вее пак. Благодаря ви, Евгений Павлович, накарайте ме отново да повярвам в късмета! Ще кажа на моята... как ще се зарадва! Тя и без това вика: трябва да запалиш свещ на твоя ангел... Изобщо не можете да разберете какво направихте за мен токущо! Като оздравея — ще бъдете най-желаният гост в моя дом! Заклевам се! — Очите му отново блеснаха весели и щастливи към следователя.

„Ето, сега ще започне да се оправя — помисли си Якимцев. — Убих страха в него. Излиза, че без да искам, му внуших, че е омагьосан, значи няма от какво да се страхува!“. Радваше се за Топуридзе, но времето, отпуснато от медицинската сестра, неумолимо изтичаше и Якимцев побърза да се върне към въпросите си:

— Георгий Андреевич, случайно не видяхте ли откъде извади килърът пистолета? Може да сте видели как го е измъкнал изпод палтото. Или може би сте чули някъде отстрани пистолетен изстрел. Все пак изстрел от „Макаров“ може да се различи от автоматния...

Топуридзе погледна към Евгений Павлович с някакво детско учудване: защо е тръгнал да му разваля радостта с нещо толкова незначително.

— Е, това много ли е важно? Ами имал си е пистолет, извадил го е. Но всъщност не зная. Беше толкова неочаквано и ужасно... Аз и автомата както трябва не чух, само видях как пред очите ми на предното стъкло се появиха една след друга дупчици — такива едни мънички, акуратни. Ако трябва да съм честен, тогава си помислих: какво хубаво стъкло са измислили японците — няма счупено, почти цяло е. А след това, когато той ме улучи — отначало веднъж, после втори път, — просто ме заболя, толкова ме заболя, че не ме интересуваше вече нищо... Непоносима болка, да знаете... Ако щете ми вярвайте, чак ми се доплака. Честна дума, не се срамувам да си призная — ужасна болка беше... Така че, извинявайте, за изстрелите от онази страна нищо не мога да кажа. Значи още някой е стрелял, така ли? Онзи, дребния до колата, нали?

— Излиза, че той е бил нисък? Този, дето го наричат диригент? — Якимцев веднага се хвана за изпуснатата случайно от пострадалия

подробност.

— Не го ли казах? Да, стори ми се нисък. Знаете ли... имаше някак си биещи на очи вежди... като нарисувани... И още нещо, сякаш носеше маска върху долната част на лицето — устните му не се виждаха. Или беше дръпнал нагоре яката на полото си, или някакъв шал — все пак зима си е... Какво, и той ли е стрелял?

Питаше с такъв интерес, с такава надежда, сякаш тази стрелба, ако е имало такава, увеличаваше стократно степента на късмета му.

— Разбирате ли, един от свидетелите, бодигард от фирма „Квант“, ни уверява, че също е стрелял. Уж бил дал изстрел срещу килъра със своя служебен пистолет „Мажаров“. Може би пътьом някога да сте забелязали: на мястото, където стреляха срещу вас, има някаква тайнствена организация „Квант“, с мраморно стълбище, охрана, медни табелки...

Топуридзе кимна:

— Знам я „Квант“. А по повод на стрелбата... Не, нищо не мога да ви кажа... Макар че... ако някой беше започнал да стреля в гръб на килърите, те щяха да реагират, нали? Но лично аз не видях никаква реакция.

— Е, добре. Виждам, че ви е тежко да продължавате разговора, пък и времето ни сигурно изтича. Ще се опитам да резюмирам всичко казано от вас, да го оформя в писмен вид и да го подпишете. Нали не възразявате? И така, вие твърдите, че когато засякъл автоматът на престъпник №1, престъпник №2, нисък човек, с покрити в нещо черно брадичка, който стоял до колата, му извикал: „Довърши тоя гад!“. И онзи извадил пистолет и стрелял в главата на шофьора, очевидно обърквайки го с вас. Той се канел да доубие и вас, втория човек в колата, да не оставя живи свидетели, но, изглежда, от нерви, а и защото не му е стигало времето, не го е направил. Така ли?

— Май че е така — потвърди пострадалият.

— Добре. А какво стана после?

— После? После някой извика: „Да изчезваме, Егор!“. И двамата побягнаха. Аз поне чух шума от стъпките на двама бягачи. Обаче не за дълго, тротоарът там беше почистен, но все пак по него имаше сняг. Отначало снегът скърцаше, а после, мисля, че просто заглуши стъпките им...

— Бихте ли могли да възстановите в паметта си този епизод и да кажете поне в една посока ли тичаха или в различни?

Топуридзе отговори, без да се замисли:

— Веднага мога да кажа — бягаха в различни посоки. Единият, казано условно, се движеше към улица „Вознесенска“, другият, както ми се стори, тичаше по „Клеонтиевска“, по посока на латиноамериканското посолство. И още тогава ми се стори, че след тях изтича някой от очевидците. Аз си помислих: напразно, така и живота си може да загуби... Макар че... Макар че тук може и да греша... Силно ми се гадеше — изглежда, вече бях загубил доста кръв, усещах, че под якето целият съм мокър... Тогава много се страхувах да не умра. Почаках още малко от предпазливост, всичко беше тихо. Отблокирах вратата и може да се каже, че се изтърколих на улицата...

Картината оживя пред очите на Якимцев, той си представи няколкото минавачи, притиснали се до стените, и тъкмо се канеше да попита още нещо по повод на стрелбата, когато влезе същата сестра, която го беше довела.

— Какво, край? — със съжаление я попита следователят. — Изтече ли ни времето?

Варя мълчаливо кимна — за нейната красива главичка той не представляваше никакъв интерес. Интересуваше я само болният. Якимцев погледна към Топуридзе през очите на това младо същество. Разбираше я — хубавец беше грузинецът, дума да няма. А като имаме предвид и факта, че този грузинец веднъж беше попаднал в списъка на най-богатите хора в Русия, като вземем предвид поста, който заемаше — пациентът й цена нямаше като претендент за женското сърце... Супер, както сега обичаха да казват. Извън всякаква конкуренция!

„Суперът“ премести поглед от Варя към Якимцев, оцени натъженото му лице и меко каза:

— Хайде, Варя, може пък да ни отпуснете още пет минути, нали? Мисля, че вашите шефове няма и да разберат...

— Георгий Андреевич! — ахна Варя. — Вредно е за вас!

— Хайде сега! — махна с ръка Топуридзе. — Ще се справите ли, Евгений Павлович? — попита отново, както в началото на срещата им.

— Едва ли — пак въздъхна Якимцев. — Но все е нещо...

— Нека тогава да дадем подкуп на нашата мила Барбара! — лекичко се засмя Топуридзе и с щедър жест посочи на сестрата кутия

шоколадови бонбони, която лежеше на шкафчето му. — Почерпете се, Варенка, не се притеснявайте. Можете дори всичко да вземете...

Колкото и да е странно, този груб номер мина: Варя се съгласи Якимцев да остане в стаята още десетина минути — „Но в никакъв случай по-дълго!“.

Якимцев помнеше напътствията на шефа си във връзка със „змийското кълбо от съмишленици“, че всички там, в кметството, са мошеници, които взаимно се изяждат. Да, време беше вече да започне поне малко да изяснява на кого е било изгодно това нагло, демонстративно покушение.

— Георгий Андреевич, имате ли някакви съображения по този повод? Вие самият никого ли не подозирате? Може да сте пресекли на някого пътя... във връзка с вашите задължения... Може пък някого, извинявайте, да сте изритали от изгодна поръчка, съзнателно или не, да сте го оцетили? Някой да ви е заплашвал... Няма ли такъв? Доколкото разбирам, вие ръководите всички валутни операции на московската управа, нали? Всички големи инвестиционни проекти... Ако правилно съм осведомен, „Москва сити“, реконструкцията на Гостини двор, реконструкцията на „Национал“, строителството на всички луксозни хотели, комплексът в Нагатино, поръчките за чуждите строителни фирми — всичко това е ваш ресор. Или са ме информирали грешно?

— Не, защо... И всичко, което изброихте, и много друго... Аз наистина сякаш се разпореждам с валутата в Москва... не сам, разбира се... Най-лесно е да се предположи, че причината е някъде тук — парите са огромни, а щом е така значи организираната престъпност е вътре. Та нали там се привличат такива огромни капитали — само от доставката на чакъл, както показва практиката на пътното строителство, може да се направят милиарди, честна дума! Или да вземем същата тази писта — ето къде започнаха едва ли не истински мафиотски разправи! И защо е всичко? Ами защото тя само така се нарича — писта. А пък там освен трасето за състезания на „Формула-1“, което струва сто милиона долара, задължително ще бъдат построени и хотели, и казина; и търговски обекти... За нашите мащаби това си е цял Лас Вегас, въпреки че го наричат все с техническия термин — "писта ". Само си представете мащабите на този проект, щом специално под него от Шереметиево през Пресня,

през административния център трябва да минава монорелсов път — транспортът на бъдещето...

Очите му горяха по-силно отпреди. И Якимцев разбра, че пред него е още един фанатик на московското строителство. Сега стана ясно защо кметът се отнася добре, даже прекалено добре към този Топуридзе.

— Да, аз съм в основата на тези проекти — продължи отново Топуридзе, някак веднага сменяйки тона на самоотвержен ентузиаст с чисто делови. — И все пак във връзка с вашия въпрос не мога да кажа нищо определено. Отдавна не съм получавал преки заплахи... от времето на прочутия скандал с хотел „Балкански“... Помните ли, когато обвиниха нашия кмет публично по телевизията, че е замесен в убийството на американския съсобственик на хотела. Хвърлиха обвинението, а не можах да докажат нищо. Заляха с помия човека, а след това скандалът сам си отшумя. Аз веднага заявих, че тези обвинители нищо няма да направят. Тогава започнаха да ми отправят заплахи... Но после всичко това някак от само себе си затихна. От това си направих извод, че заплашите са били част от кампанията срещу кмета. Акция за сплашване.

— И все пак... Самият вие имате ли някакви предположения? Завижда ли ви някой от колегите в кметството или недоволни предприемачи, инвеститори?

Както му се стори, Топуридзе още по-силно пребледня от възмущение, макар да нямаше вече накъде да става по-блед.

— Кой ви е казал подобна глупост! Ние в кметството сме един отбор. Всички сме приятели, съмишленици! Кой би могъл да ми завижда там?! Да не съм намерил златна жила или да съм задигнал нещо, което другите не са се сетили да откраднат? Забележете, че аз не се занимавам с предприемачество. И слава богу! В управата има достатъчно хора, които са врели и кипели в тази област. Те са истински специалисти — строители, архитекти, проектанти. А пък аз се занимавам с инвестиране на капитали, привличане на средства за строежи, които московската управа осъществява за благо на града и гражданите — това е, друго няма. Аз съм разпределител, диспечер. Най-много може да се смята, че съм главен счетоводител...

— Обаче диспечер, от когото, съгласете се, зависят много неща — успя да вмъкне Якимцев.

— Може би. Макар че знаете ли какви са тези инвестиции? Това си е бартер. Най-често там няма никакви реални пари. Предимно проектиране, материали, работна сила и така нататък. И възвръщането на вложените пари също се осъществява не с пари, а с услуги, достъп до нашите производства и технологии, до някакви дефицитни суровинни ресурси...

Той се развълнува, сякаш започна някакъв стар спор. Якимцев чак се разтревожи, че заради грузинския темперамент на Топуридзе ще му стане съвсем зле — тогава пак ще бъде недостъпен за известно време. Едва се въздържа да не зададе на пострадалия въпроса, който напираше в него: щом инвестициите са бартер, значи могат да бъдат използвани като безотчетни средства? Като подкупи, премии, привилегировани договори за строителство, като задържани и пуснати в оборот средства в собствената банка. Той не зададе този въпрос, отложи го за после, но след думите на Топуридзе веднага се сети за проведените от следствия комитет на МВР проверки по строителството на големия околоръстен път около Москва. Тази информация прекрасно се вписваше в схемата, обрисувана от Калинченко, чудесно я илюстрираше: платното на пътя беше по-тясно само с няколко сантиметра, но всеки негов метър струваше стотици хиляди долара. Само няколко тона чакъл по-малко, отколкото в проекта, на всеки сто метра — и тези „дреболии“ се изливаха в десетки, стотици хиляди неотчетени „бартерни долари“. Нали заради това се развихряше истинска битка всеки път щом предстоеше сключване на договори за тези грандиозни московски строежи.

А по повод на това, че в кметството били отбор... На Якимцев отдавна му беше направило впечатление, че всички там сякаш са се наговорили, повтарят едно и също: под ръководството на кмета ние сме отбор! Колкото и да търсеше, засега наистина не можеше да намери пукнатина в този монолит, макар да беше абсолютно сигурен, че не може да няма такова нещо: живи хора, всеки със своя интерес. Всички тези крясъци — „ние сме отбор“ — ще свършат или при първото сплашване, или когато започнат да подкупват всеки поотделно. Не, Якимцев не искаше да се разтури честната команда на кмета, той искаше да разбере по-добре вътрешните противоречия, които съществуваха в нея. Да, всеки си гледа работата, но всеки е и личност. А значи там, вътре, съществува борба на суетата, на

самолюбието. Един смята, че е достоен за по-големи роли, на друг не са му благодарили достатъчно, трети мисли, че неговата безкористност би могла да бъде по-добре възнаградена... С една дума, всичките приказки за „отбор“ и „монолит“ само го караха да бъде нащрек. Сега пред него беше една тухла, временно изпаднала от монолита.

— Кажете — лекичко пусна сондата Якимцев, — навестиха ли ви вече другарите ви? Всъщност ще попитам по друг начин: при вас вече пускат ли посетители? Или само роднини?

Топуридзе се разсмя:

— Ами ако смятаме вас за роднина... Нали ви казах: достъпът до тялото ми е почти свободен.

— И все пак — настоя на своето Якимцев, усмихвайки се заедно с Топуридзе — не ми отговорихте.

Георгий Андреевич отново се засмя и го измери с антрацитния си поглед.

— Вие сте първият ми посетител. Значи най-скъпият...

Изглежда, при тези грузинци думата „скъп“, също като червения пипер, вървеше на всяка манджа...

Якимцев зададе въпроса за другарите, защото много го интересуваше — даже не толкова като следовател, колкото чисто човешки — дали кметът вече е посетил Топуридзе. Още повече му се искаше да разбере от Топуридзе за неговата връзка с Джамал Исмаилов, който беше направил странното изказване, че ако дружбата им продължавала, нямало да му се случи нищо... С това, разбира се, нямаше как да се справи за няколко минути, а Топуридзе, съдейки по всичко, вече беше уморен от разговора...

Не можа да попита пострадалия за нищо повече — Варя решително ги прекъсна и този път беше неумолима. Якимцев все пак успя в последния момент да помоли Георгий Андреевич да си помисли и ако може, да си спомни дали не е имало нещо необичайно около него в последно време.

Оформянето на протокола от разпита на Топуридзе отне осем минути. Якимцев даже успя да разтълкува на пострадалия неговите права съгласно наказателнопроцесуалния кодекс на РСФСР. През цялото време Варя стоеше на вратата, след това любезно, но доста настоятелно започна да избутва следователя към изхода. Якимцев и сам не би се решил да продължи разпита: по всичко се виждаше, че

Топуридзе беше много уморен; ставаше все по-забележимо неестественото му възъчно пребледняване, в което нямаше нищо странно — човекът бе загубил толкова кръв, тежко раняване, а и операцията не беше шега, почти четири часа. Как ли намираше още сили да се държи по този начин!

Якимцев наистина го харесваше! Най-вече след като си спомни с какви думи го изпрати:

— Стягай се, скъпи! Когато изляза, непременно ще ми дойдеш на гости!

Евгений Павлович изчака Топуридзе да се подпише в протокола, след което сърдечно се сбогува и най-накрая напусна стаята. Чуваше зад гърба си как медицинската сестра нарежда със строг глас нещо, а Георгий Андреевич в отговор се опитва да се пошегува.

Когато Якимцев затвори вратата зад гърба си, милиционерът с автомата равнодушно го погледна и измънка:

— Долу върнете пропуска!

Ако станеше нещо, ползата от такъв пазител щеше да бъде минимална.

СТАРШИ ОПЕРАТИВНИЯ СЛУЖИТЕЛ ОТ МУР СИДОРЧУК

Якимцев обичаше да работи със Сидорчук: огромният, добродушен капитан никога не беше го изоставял в беда и изобщо създаваше впечатление, че за него няма невъзможни неща — толкова беше сигурен, спокоен и силен. Талантите му бяха своеобразни, но много съществени — Сидорчук беше най-добър не там, където трябваше да си блъскаш главата за решаване на заплетени ребуси, а при контактите, изискващи добродушна сила и рядкото умение да комуникира с така наречените обикновени хора — работници, обслужващ персонал, клошари, криминални отрепки и изобщо представители на различните доброволно затворени социални групи, включително и служителите от градските управления на милицията.

Ако, да кажем, Якимцев не успяваше да се внедри в някаква такава група или пък успяваше, но с голям зор, при Сидорчук това ставаше учудващо лесно. Приличаше на някакъв фокус. Сидорчук не се унижаваше до подлизурски разговори или съчувствие, просто правеше някаква идиотска муцуна или казваше две-три думи — и готово, веднага ставаше безусловно вътрешен. Дори и тези думи също бяха някакви несериозни, дори глупашки: Сидорчук преминаваше на украински диалект, като според обстоятелствата възкликваше „Ос!“ или „Га!“. Понякога същото това „ос“ се произнасяше с възклицателен знак, понякога със смутено многоточие. И така, колкото и да е смешно, с помощта на тези две думи, които произнасяше по различен начин, Сидорчук можеше дълго да води най-сложни и хитроумни разговори без практическа нужда от каквато и да било друга лексика. Освен в много специални случаи, когато можеше да попита: „Че що така?“ — или да възкликне: „Ама че работа!“, и това беше повече от достатъчно. Прекрасният пол, особено дамите зад щанда, възприемаха тази негова немногословност като проява на особена галантност и мъжественост. А пък мъжете, особено работягите, и ченгетата възприемаха комплекта

от думи на Сидорчук като проява на самобитен хумор, максимално близък до народните канони. А с хумор всичко става по-лесно...

Всъщност сега, когато дойде в районното управление, на чиято територия беше извършено престъплението, не се наложи Сидорчук да използва своите трикове — повечето тук го познаваха, той също познаваше почти всички, както и в другите управления, разположени в центъра на Москва.

Поговори си петнайсетина минути с момчетата от криминалната, които всъщност не му казаха нищо ново.

— Какво ни разпитваш, Николаич? — попита го един от местните оперативници. — Да не мислиш, че сме по-тъпи от тебе?

— Ми не — веднага си спомни за диалекта Сидорчук, — просто шефът ми е имал трудно детство. Сам на никого не се доверява и нас сите учи на същото. И най-важното, момци, знаете ли как ни дебне? Ти, вика, ме мрази, но прави квото ти казвам!

Посмяха се с тоя строг началник. Сидорчук вече се нахрани да си ходи: свърши значи, каквото му е заповядано — и да им се маха от главата. В този момент един от тукашните оперативни работници, капитан Лебедев, когото Сидорчук смяташе за свестен и умен мъж, замислено каза:

— Знаеш ли, Николаич, тука има семка-занимавка... Този шофьор, дето го очистиха, оказа се, че не бил от кметството... не е от техния гараж. И колата не се води при тях. А това, че не е отбелязано веднага в хартийките — вече е наше недоглеждане...

— Аха! — прекъсна го друг оперативник. — За недоглеждането не си прав, а пък колата изобщо си е нередовна. Тази кола, Николаич, е с десен волан! Помниш ли колко се смяха всички, когато Черномирдин забрани да се внасят? В Далечния изток тогава едва не се стигна до стачки...

— Какви ги приказвате, момци! — учуди се Сидорчук.

— И кво излиза сега, туй в делото никъде го няма?

— Нали точно това ти казвам — наше недоглеждане — тъжно потвърди капитанът. — Какво, да не би при вас да не се случват такива работи? Виж сега, Николаич, не ни посипвай сол върху раната, става ли? Просто така се случи, че от бързане този факт не беше отбелязан никъде.

Сидорчук се съгласи с кимване: разбрах ви, гроб съм. Макар да си помисли, че ако около този пропуск избухне скандал, няма да може да го премълчи.

— Момци, а ще дадете ли да погледна този „Нисан“? — попита той капитана. — Или трябва да ходя при началника за разрешение?

В този момент оперативниците дружно въздъхнаха от облекчение — колата вече не беше при тях, бяха я изпратили в гаража на „Петровка“.

— А собственикът? — попита Сидорчук — Установен ли е собственикът?

По повод собственика оперативниците не можеха да кажат нищо: този въпрос беше в компетенцията на градското. Така че на Сидорчук му се наложи по най-бързия начин да задвижи натам, към родната „Петровка“ 38.

Нямаше търпение да види разстреляния „Нисан“, макар че не знаеше какво точно очаква от този оглед. Най-вероятно искаше подсъзнателно още веднъж да се увери, че колата е с десен волан. Ако наистина беше така, вероятно разследването щеше да напредне с доста приличен скок. Първо, това обясняваше защо контролният изстрел е бил насочен към шофьора, а не към пътника, който би трябвало да интересува килърите. Второ, даваше повод да се изясни за какъв дявол такъв шеф като пострадалия не е пътувал в полагащата му се служебна лимузина.

Колата беше пред Сидорчук с цялата си красота — простреляно предно стъкло, дупки от куршуми с обелена боя по калника и по предния капак, избито стъкло на предната врата. Заедно с експерта криминалист от лабораторията, спец в своята област, той направи оглед на колата. Погледнаха и в купето — имаше зловещи кафеникави петна на седалките, на пода; на дясната врата отвътре ясно се виждаха някакви подозрителни мръсно розови парченца, залепнали към оцелялата част на затъмненото стъкло...

— Ос? — попита Сидорчук експерта криминалист.

— „Ос“, „Ос“ — подигра му се експертът. — Мозъкът се е разхвърчал, не виждаш ли?

— Гаа... — въздъхна Сидорчук — демек, всичко ми е ясно.

Той оформи заедно с експерта протокола за огледа на вещественото доказателство. Двама шофьори подписаха като

свидетели. Сидорчук сложи протокола в чантата си, постоя още упорито съсредоточен, разглеждайки колата за довиждане. Така си беше, наистина десен волан, номерата са частни...

Изглежда, тук нямаше вече нищо за гледане — криминалистите бяха изучили колата от край до край и от горе до долу. Дупките, петната от кръв, парчетата стъкло, начина, по който се е строшило, куршумите, останали в тапицерията, тяхната идентичност с куршумите, извадени от телата на пострадалите — всичко това щеше да бъде описано в доклад за криминалната експертиза, който сега се подготвяше в лабораторията.

И все пак нещо сякаш човъркаше Сидорчук отвътре. Той обиколи колата веднъж, после втори път, клекна, огледа дъното, погледна дали е цяло гърнето на ауспуха. Май всичко беше наред. Тогава мина отпред, откъм предния капак, разгледа още веднъж линията дупки от куршуми на предното стъкло и най-накрая разбра причината за своето безпокойство. Странно възникналото чувство за нещо незавършено при огледа беше свързано точно с тази линия от куршуми. По-точно, с предположението на началника на следственото управление на Московската градска прокуратура Калинченко, че са стреляли непрофесионалисти, случайни хора. Той самият, да беше поразгледал тази картинка. Дупките бяха подредени равничко, на еднакво разстояние една от друга — само някакъв фантастичен робокоп би могъл да избродира толкова равно предното стъкло. Или „Калашник“, затегнат на стойка, с помощта на която прострелват оръжието.

— Ос! — замислено или може би възхитено каза Сидорчук, свали ръкавицата и прокара пръст по дупките.

— Ами да — с разбиране каза криминалистът от лабораторията. — Майсторлък. Как ли е останало цяло стъклото?! Голяма работа са японците!

— Не, братлета — замислено каза Сидорчук, — това не е никакъв дилетант. Стрелял е наистина голям майстор!

— Професионалист от най-висока класа — повтори експертът. — Нали виждаш това издигане на линията? — попита той Сидорчук. — Виж — от ляво на дясно с леко издигане?

— Виждам — кимна Сидорчук. — И какво?

— Ами това, че по тази линия може с голяма сигурност да се каже: стрелецът има приличен боен опит.

— Това пък защо?

— Защото такава дъга дава максимален ефект при внезапна стрелба от долу на горе — при шум, при блясване на оптичен прицел. Ако не закачи краката — ще улучи тялото или главата. Стига, разбира се, човек навреме да не залегне.

— Значи, който закъснял, пиши го бегал — отново тихо промърмори Сидорчук.

— Разбира се — довърши мисълта си експертът, — този спец е стрелял в Москва, а не в Аргунското дефиле, но щом ръката веднъж е придобила навик — това е завинаги...

Двамата влязоха в гаража, спряха недалеч от вратата, топлейки се на струята топъл въздух от компресора, запалиха по цигара...

— Може да е стрелял дори някой от нашите, ченгетата, нали? — замислено каза Сидорчук.

— Може — бързо се съгласи експертът. — Видял е зор в Чечня, придобил е опит, ето че сега го прилага тук. Вестниците все за това пишат...

— И ква ще да е тая количка? — смени темата Сидорчук. — На чие име е записана гадинката? Не сте ли в час?

Експертът старателно загаси фаса си, преди да го хвърли в голямата, самоделна кофа за боклук от заварени метални листове.

— Един път го хвърлих незагасен, представи си и всичко пламна. Нали наоколо е масло, всякакви напоени парцали... като барут... — Той помълча малко. — По повод на това на чие име се води колата, твоите колеги от МУР по-добре ще ти кажат. Само чух, че няма никаква връзка с кметството. На някакъв продуцент ли беше, мениджър ли — един дявол знае! По-рано на руски ги наричаха управители и всичко беше ясно. Ама сега — не, сега управител е все едно някакво лайно, а мениджър — това е голямата работа! — Той ехидно се усмихна, после добави: — И застреляният шофьор също е негов, на онзи мениджър. Шофьор бодигард. Той имаше и пищов между другото. Карал колата с пълномощно...

Горе, в МУР, където беше на щат, Сидорчук разбра, че колата е собственост на продуцента от шоубизнеса Валерий Григориевич Плотников, който отсъстваше от града вечерта на 19-и бил заминал на турне в Урал.

— Провеждат някакви коледни срещи, нещо такова... Ние, разбира се, ще го намерим там, в Урал, но едва ли ще има някаква полза. Май само раненият, Топуридзе, може да каже защо е отивал на работа с някаква частна кола, а не със своята служебна — обясни на подчинените си заместник-началникът на МУР полковник Владимир Яковлев.

ТОПУРИДЗЕ

Георгий Андреевич чувстваше, че е останал съвсем без сили след визитата на следователя, обаче не можеше да се справи с мислите, които онзи беше събудил в главата му със своите въпроси. Както не можеше да забрави и това, че на всяка цена трябва да се сети кой е поръчителят. И така, на кого му беше притрябвало да убива човека, който се занимаваше „само“ с инвестициите на столичните строежи?

Преди малко той каза на следователя, че инвестициите са си все същият бартер. Но от бартер до бартер има разлика. Онзи бартер, за който приказваше той, можеше при желание да се превърне в оръжие, да засегне нечии политически интереси, и то не на шега. Особено като се има предвид, че в страната все още е пълно с умници, които крещят на всеки ъгъл за разпродаването на родината на едро и на дребно. Които все още имат самомнение отпреди разпадането на СССР и смятат, че ако са дали съгласие за влагане на пари в този или онзи отечествен проект, направо са ощастливили бедния чужденец... Тия умници не разбират, че на земята има много от всичко, малко е само една субстанция — парите. На инвеститора му е все едно къде ще си влага парите — в Турция, в Русия или в Германия. Така че, ако говорим реално, държавите тичат след инвеститорите, а не инвеститорите — след държавите.

Ето например прочутия делови център „Москва сити“ — нови пътища, нови станции на метрото, почти сто небостъргача и всичко това в самия център на града. Трудно е, но ако го построиш — в перспектива ще ти донесе огромни печалби. А как да се построи, ако няма средства? Освен всичко останало необходими са не просто пари, а „бързи“ пари, както ги наричат финансистите, и немного „скъпи“. Какво значи това? Всеки глупак ще го разбере: едно е да вземеш на заем за половин година и съвсем друго — до утре, едно е с голяма лихва и съвсем друго — срещу честна дума... Тук вече е необходим не просто кредитор, а човек, готов да вложи парите си, разчитайки на

бъдещи печалби, макар че животът тепърва ще покаже дали ще ги има...

Хубаво, намерих американец с пари. Янкито беше готов да рискува и да вложи неколкостотин милиона. Той беше готов, обаче ние сме руснаци, нали така? Още нито един документ не е подписал като хората, а нашите патриоти вече го дърпат: ние те ощастливихме, виж какви работи сме ти обещали — раздели с нас парите си, щом имаш такива привилегии. Американецът даже не се учуди: „Подкуп? Моля, аз съм запознат с първобитните ви методи. Колко?“. „Ах, ама как можяхте да си помислите такова нещо! На нас лично нищо не ни трябва! Предлагаме ви това само за компенсация на народните патриотични чувства. Така че направете дарение, щом искате сериозно да пускате тука корени, два-три милиона от вашите, «зеленичките», за храма на Христос Спасител. А нас не ни мислете, ако ни потрябва, ще си вземем от вашите парички, без да ви питаме.“ „Ах, вашата майка! — учуди се американецът. — Как така аз, вярващ евреин, насила ще дарявам пари за християнски храм?! Я вървете на майната си с вашите сто небостъргача и три станции на метрото! Нима няма да намеря място, където да си вложа парите, без да ме рекетират тъпанари?...“.

След което си замина накъдето му видят очите. На ви бартер, на ви и инвестиции... Това е цяла наука — инвестициите. Като политиката.

Е, как да разглеждаме този случай? Какво е това, глупост? Ненаситност? Непрофесионализъм, делова недоразвитост? Нали всички до един от московския отбор бяха дошли в сегашния живот от миналия, където не трябваше дори да мислиш с главата си, всеки си имаше свое място, свои релси за пътуване от началото до края. Като тръгнеш по тях, ако не си кретен, задължително ще стигнеш от точка „А“ в точка „Б“. Пионер, комсомолец, член на партията, една длъжност, втора, трета, медал, орден, почит и уважение, персонална пенсия... И ето че всичко се преобърна, познатите релси изчезнаха някъде, обаче възможностите — как да ги сравняваш с ордени и медали! Такива възможности се отвориха, че да ти хвъркне шапката...

Той, разбира се, каза на следователя, че всички там, около кмета, са отбор, което, от една страна, е така, а, от друга — не съвсем. Така е, защото всички наистина крачат нанякъде под командването на кмета. А не е така дори само защото всички в този отбор са различни и искат

различни неща. Докато кметът, като най-силен и далновиден, ги води — те са глутница. Но ако контролът малко отслабне, в съмишлениците тутакси ще се прояви вълчийт нрав: да не изпуснеш своето, а този, който е по-слаб, да не бъде допуснат до месото...

Да вземем например многогодишното главоболие със състезателната писта за прочутата „Формула-1“. Всички викат: пистата, световната слава! А засега никой не казва, че самата писта е нищо, макар всеки неин километър да струва дванадесет милиона „гуцера“. Важното е какво има около пистата. В какво всъщност е смисълът на цялата тази идея? Призът на ралито е само един милион, но всеки етап носи печалба петдесет-шестдесет милиона от същите тия „гуцери“. Има ли смисъл да се ровичка? Има, и то какъв! Само трябва добре да се разбере, че пистата върви със свой собствен Лас Вегас: хотели, казина, барове, ресторанти, магазини и всички развлечения, които може да се измислят. Главоболие? Така си е! Но е толкова съблазнително, макар и скъпо. И ето че опитите започват — още през 1992 година: я дайте да построим това нещо в Питер, а? Няма пари? Ами хайде тогава в Тула. Какво, инвеститорът фалирал? Може пък Калининград да става, този, дето преди беше Кьонигсберг — нали е почти в Европа?... И всеки път се намират инвеститори, всеки път се разработва даже проект, а след това всичко някак от само себе си изтича в пясъка. Инвеститорът си прибира парите, но къде изчезват онези лихвени проценти, които са се натрупали през това време? Къде изчезват уж готовите проекти? А за тях, забележете, също е платено, парите също са успели да се преместят от един джоб в друг. Остап Бендер е същинско дете пред тези майстори... Хайде да построим в Ярославъл наведнъж и писта, и игрище за голф? Как ви се струва идеята? Отлична! И ето че се създава консорциум, който отново успява няколко пъти да премести парите от един джоб в друг. Крайният резултат от консорциума е тараба, която са успели да издигнат около територията на пистата и игрището за голф, и това е всичко, краят на строежа на века.

Ама не, не е краят! Най-сетне тази работа стигна и до Москва и получи съвсем ново развитие, тъй като идеята за пистата е била посята на вече добре наторена почва.

Някога, когато едва се зараждаше проектът „Москва сити“, кметът реши с присъщия си размах да събере на едно място — на

територията на „ситито“ — цялата хазартна „индустрия“ на града. С една дума, така ще има някакъв естествен санитарен кордон около тази буржоазна зараза — това — първо. Второ, ще е удобно да се следят криминалните елементи, които, неизвестно защо, винаги се лепват около игралните маси като пеперуди на лампа, а също така по-лесно ще се събират от собствениците на заведенията законните данъци. Нека, гадините недни, да си плащат данъците до последната копейка.

Веднага с разпореждане на кмета беше създадена комисия за контрол върху хазартния бизнес и като отговорник беше назначен именно той, Георгий Андреевич Топуридзе. И някак си оттогава всички смятаха, че точно той командва най-различните издевателства в хазартния бизнес, макар че съвсем не беше така, разбира се. В същия този бизнес има такива печалби и такова страстно желание да се избегне плащането на реални данъци, че желаещи да го контролират колкото си щеш...

Трябва да се каже обаче, че колкото и да е странно, главатарите в този своеобразен бизнес харесаха идеята на кмета: „Москва сити“, този резерват за бизнесмени, разбира се, щедро ще ги снабдява с клиенти — както свои, „родно производство“, така и „чужди“.

Обаче както често се случва в живота, доста скоро кметът се разочарова от идеята си. На неговия грандиозен строеж и без това погледнаха с доста лошо око отгоре, а се набърка и някакъв изцяло криминален бизнес...

Беше решено в комплекса „Сити“ да бъде включен парламентарният център, а хазартният бизнес, като влизащ в противоречие с нравствения патос за възраждане на родината, да бъде избутан някъде на друго място, в специален център за развлечения. Нека си го има резервата, както беше планирано, но да съществува автономно от целия огромен град. Скоро се намери място и за такъв лепрозорий — огромен полуостров на Москва река, който се беше образувал вследствие на това, че някога бяха изправили руслото на реката. В онези древни времена това място, Нагатински пойми, беше мило селско предградие, с чиста река, с рибари, с градини и лехи със зеле. Сега от лехите нямаше и помен, наоколо се разрастваха жилищните квартали, но градът почти не използваше самия полуостров: няколко западнали полузанаятчийски фирмички и речни складове, някак от само себе си се оформиха и доста отровни бунцища.

По едно време — дали за олимпиадата, или за поредната годишнина на революцията — се появи желание тази странно занемарена територия да бъде облагородена. Направиха огромен градски парк, но по неизвестни причини го оставиха на произвола на съдбата и за разграбване от местните жители, които няколко години наред старателно къртеха гранитната облицовка от многобройните съоръжения...

Първоначално беше взето решение точно тук да бъде построен Дисниленд, а след това, вече без всякакви дисниленди, градски център за развлечения. Дисниленд за възрастни.

Собствениците на хазартния бизнес пееха осанна на кмета, даже започнаха лека-полека да си отварят портфейлите — за проекти, за спонсорство на бъдещите предприемачи. Ами как иначе? Ако не дадеш — няма да вземеш.

Но нещата пак не тръгнаха. Решението за строителството в Нагатино също се оказа само поредната спирка в началото на мъченическия път към великата мечта на хазартните барони. Мина се съвсем малко време и както се казва, те ти, булка, ново решение: центърът за развлечения да се обвърже с новия културно-спорتن комплекс, със същата онази писта за „Ф-1“. Сега определиха мястото по средата на пътя от Москва за Питер — до летище Шереметиево, както с насмешка се изказваха някои от мъчениците. Но босовете на хазартния бизнес извиха на умряло: едно е да си на село, но близо до центъра на града, и съвсем друго — същото село, но вече на майната си. Ония там си пътуват до Лас Вегас, ама при нас... При нас няма да намериш нормален човек, който да се помъкне толкова далеко, че и за какво — за да си изхарчи парите! Момчетата си направиха съвещание и решиха да погребат идеята за резервата. Нека там, в Шереметиево, да си правят свои казина, а онези, дето градските власти бяха решили да преместят — да си стоят по местата.

Бароните бързо навиха чиновниците, намериха път към сърцето им. А кметът не ще и не ще. И тъкмо тогава за първи път при Георгий Андреевич дойде пратеник от хазартните босове и не кой да е, а Джамал Исмаилов, което, трябва да се признае, беше добре измислено. Защото това беше същият онзи Джамал, когото Георгий Андреевич до неотдавна покровителстваше и смяташе за свой по-малък брат.

Сега Джамал си имаше своя, „джобна“ банка, беше съдружник в „истинска“, притежаваше няколко развлекателни комплекса и петзвездни луксозни хотели. Мнозина му нямаха доверие, страхуваха се от него: чеченец, едва ли не кръстник на хотелската мафия, който би минал през трупове, за да постигне целите си. Мнозина, но не и Георгий Андреевич: свързваше ги твърде наситено със събития минало, твърде дълго беше смятал Джамал за „по-малък брат“...

Та тъкмо него бяха изпратили за поверителна беседа заинтересуваните лица. При което той се появи точно тогава, когато в Москва пристигна германецът Херман Хилке, архитектът, който беше построил най-добрата писта в света за „Формула-1“ — в Малайзия. Георгий Андреевич посрещна господин Хилке, показва му предложената от кметството територия — триста хектара недалече от международното летище. Германецът беше във възторг: чудесен парцел, летището наблизко, проектирането може да започне на секундата.

А на следващия или по-следващия ден при Георгий Андреевич дойде на посещение Джамал и каза, странно присвивайки очи зад тънките рамки на очилата си:

— Хората са платили много, за да се строи в Москва, а не на майната си, Георгий. Направи последната крачка, не пречи, нека това да бъде Нагатино, става ли? Представи си деловите хора, скъпи: едно нещо е да събереш всички казина едва ли не в центъра на града и съвсем друго — да ги изнесеш зад околоръстния път, нали? Заклевам се, на никого няма да му е зле, а на теб със сигурност ще ти е по-добре, повярвай на стария си приятел, Георгий!

— Кажете на своите хора, че вече нищо не може да се промени, никой нищо вече не може да направи, разбра ли?

Джамал го погледна с втренчения си, уморен или може би презрителен поглед — Георгий Андреевич така и не се научи да определя какво се крие там, зад тези очила.

— Не скъпи, не разбрах. Обясни на глупака, ако може.

— Има решение на кмета — казината да се строят заедно с пистата. Сега разбра ли?

— Пак не разбрах — весело и дръзко се усмихна Джамал. — Нека и пистата да бъде в Нагатино! Какво му е лошото на такъв вариант?

Георгий Андреевич усети, че след малко ще избухне.

— Слушай, Джамал, това е безсмислен разговор! Пристигна германецът, който построи Сепанг, ти си чул, нали? — Джамал кимна. — Та той вече започна да свързва проекта с шереметиевския парцел...

— Много си изостанал от живота — разсмя се Джамал. — Ама много изостанал! Твоят германец вече премисли, вече иска да строи в Нагатино!

— Дявол знае какво става! — възмути се Георгий Андреевич. — Аз нищо не зная. Това — първо. Второ, мисля, че кметството ще е против — в Нагатино е доста гъсто застроено. И изведнъж писта, мотори, гръм и трясък — че населението ще се вдигне на бунт! Нереално е и от техническа гледна точка — в Шереметиево земята е триста хектара, а тук само сто и двадесет... Слушай, направо представа си нямаш за какво приказваш...

Джамал го погледна, сякаш виждаше някой олигофрен.

— Аз съм само парламентъор, скъпи, пратеник. Изпратиха ме да ти предам тези думи, предадох ти ги. Хората казват: лошо са го измислили в московската управа. Аз също мисля така. Бива ли такова нещо, за да поиграеш на каквото и да е, трябва да организираш специална експедиция... — Той поклати глава. — Виж, казината да бъдат до пистата — тъкмо това добре сте го измислили с кмета — одобри Джамал, без да сваля от него подигравателните си очи. — Само най-добрите казина, нали? Където са ресторантите, стриптийз баровете. Нека тъпите чужденци да се набутват. Но това да е тук, в града, нали, скъпи?

Целият този разговор беше абсолютно безсмислен по една много проста причина: кметът вече бе взел решение, затова дори Георгий Андреевич да искаше да влезе в положението на хората, изпратили Джамал, нищо не можеше да направи. А освен това той не го искаше — не желаше да тръгва срещу кмета, пък и не обичаше да го притискат така. Добре, че на Джамал все пак му стигна акълът да не започне да го заплашва от името на закоравелите мошеници, които бяха имали наглостта да го изпратят...

— Слушай, Джамал, ако искаш да си останем приятели, хайде да приключваме този разговор и да не си спомняме повече за него. Безсмислен е, разбираш ли? И после, как да ви влезе човек в положението, като вие дори не си плащате? Кажете ми, моля ти се, кой

ще тръгне да се съобразява с вашето мнение? — каза го и се усети, че се получи доста двусмислено, като намек за подкуп.

— Пак ще повторя, Гоги, скъпи — моментално реагира гостенинът, — аз съм само пратеник. Но затова пък пратеник с пълномощия. Заповядано ми е да ти предам: ако го направиш — на следващите избори ще станеш кмет. Какво ще кажеш, Георгий? Ти между другото си достоен за това, познавам те. И хората те познават. Точно така, казаха, му предай: ние го познаваме, уважаваме го.

Георгий Андреевич си мълчеше — по-добре беше нищо да не казва, такъв разговор можеше да се окаже провокация, особено ако Джамал имаше в джоба си включен диктофон. Макар че, разбира се, дребните мръсотийки не бяха в неговия стил... А самият Джамал, наблюдавайки този дълбок размисъл, реши да смени темата:

— Ти между другото каза нещо за пари. И за това съм упълномощен: колкото кажете с кмета, толкова ще ви платят. Парите ще бъдат общи, чисти, никой от тези, които ме изпратиха, няма да стои зад тях...

Тъкмо от този момент в техния разговор се страхуваше Георгий Андреевич. Джамал уж беше приятел — това е така. Но в същото време той вече не можеше да не предложи пари: „Защо се отказваш? Това са пари, погледни! Нима не ти трябват? Никога няма да го повярвам, скъпи, пари трябват на всички, даже и на богатите. Парите никога не са в повече!“.

Да, той е прав, пари трябват винаги, но нали и приятелите не се подкупват един друг! И изобщо той трябваше сега да посочи на Джамал вратата, още повече че вече не го напускаше мисълта за диктофона...

— Не си ме разбрал както трябва, скъпи — сухо и официално каза Георгий Андреевич. — Аз, разбира се, не искам да се обидите и ти, и тези, които са те изпратили. Но говорейки за пари, имах предвид съвсем друго нещо. Сега данъкът от вашите заведения е деветдесет процента. Голям данък, съгласен съм, но така или иначе никой не го плаща, нали така? Вечно изкарвате на нула баланса — няма печалби, няма от какво да се плащат данъци. Юнаци. Кажи ми, моля ти се, кой при това положение ще тръгне да се занимава с вас? Това умно ли е? Не съм сигурен. Сега ще ви подхване данъчната полиция и с вас е свършено. Ще започнат да ви затварят, а тогава ще започне подялба на

собствеността, а щом има подялба, значи стрелба, и край — няма да има никакъв център за развлечения нито в града, нито зад околоръстното, нито никъде. А пък на нас — на града, на управата — не ни трябва никакви скандали и никакви стрелби. Трябва ни да си плащате в хазната каквото се полага, разбираш ли? Това ти го казвам като председател на комисията за хазартния бизнес...

... Дойде на визитация доктор Никита Валентинович да му погледне шева. Солиден доктор, но някакъв такъв напласен. Онзи, в „Склиф“, сам си режеше, сам си гледаше. Този не само че не е рязал, а дори не се доближи, ами помоли някой от свитата да отиде и да му разголи корема. Гледаше отдалече, не пипна нищо — дали защото беше се замислил, дали от нерешителност, движеше устни, нищо не казваше, само мърмореше под нос:

— Така, така, така...

Георгий Андреевич го попита не може ли нещо да се уреди, та да използва персоналния си компютър. Професорът като чу това, даже се зарадва: темата не беше медицинска, защо да не си поговори светски.

— Сигурно ви е необходим Интернет, нали? Как искате да го включите?

— Нали в стаята си имам телефон — с известно учудване поясни Георгий Андреевич, с което безкрайно зарадва професора. — Розетката ми е достатъчна.

— О, вие значи още не сте оценили всички предимства на нашата болница — самодоволно го прекъсна професорът. — Ние си имаме сателитна антена. Така че, както се казва, всичко е във ваши ръце. Накратко казано, нямам нищо против. Ако, разбира се, се придържате в рамките на нормалното. Все пак засега сте доста далече от пълно оздравяване. Познавам ви аз вас, кметските рицари: ще започнете да бачкате от сутрин до вечер, все едно че не сте в болница, а в своя работен кабинет...

Но всичко казано беше вече просто така, за замазване на очите. С една дума, двамата с професора постигнаха съгласие по въпроса.

Обаче с Джамал онзи път така и не се разбраха за нищо. Георгий Андреевич прекрасно знаеше, че от този момент нататък между него и босовете на хазартния бизнес ще се образува опасна пропаст. Досега

бяха съществували сякаш без да се забелязват. Ето че сега го забелязаха, но това близко познанство явно нямаше да му е от полза: той не взе парите, не пожела да помага на хората, които го „помолиха“ за това... Следователно вече можеше да бъде смятан за истински враг!

Може би той би могъл да се поддаде, но ако работеше с някой друг, а не с кмета. Кметът обикновено беше непреклонен в своите решения, така че, ще не ще, налагаше се да бъде като него. Нямаше път назад. А и той никак не се притесняваше по този повод, което му правеше чест. Ако се страхуваше от всички — в душата му нямаше да остане място за самия живот. Още повече че той презираше мутрите, които бяха изпратили Джамал. Обаче що се отнася до самия Джамал... Жал му беше след толкова години приятелство да скъса окончателно с него...

Всъщност всичко се реши след няколко дни от само себе си, когато в няколко московски вестника се появи интервю на заместник-кмета Борис Рождественски. В това интервю в пряк текст се казваше, че кметството е взело решение да строи пистата не в Шереметиево, а в Нагатино. По-добро място за този строеж в столицата не можело да се намери — пистата щяла да бъде в границите на града и в същото време сред толкова рядко срещана във всеки мегаполис почти девствена природа... Такова разполагане на пистата ще бъде привлекателно както за чуждестранните капитали, така и за туристическия поток. Протести от страна на „зелените“? Няма страшно, проектът ще вземе под внимание всички техни изисквания, вече били дадени необходимите указания на започналия работа върху проекта немски архитект Хилке. Земята е малко? Да, сега земята е малко — само сто и двадесет хектара. Но и за това е намерено гениално просто решение: за попълване на недостигащите хектари ще се използват милионите кубометри земя, изкопани при изграждането на огромния дълъг два и половина километра, тунел в лефортовския парцел на новото околоръстно, което се строи под прекия и строг контрол на самия кмет. Той в момента е на служебно пътуване в чужбина — но за големия политически кораб, както се казва, голямо плаване!

Ако се съдеше по нахалната безпардонност на тези изявления на Рождественски, Джамал или някой друг пратеник на бароните беше получил достъп във висшата градска власт и предложението за парите най-накрая е било разбрано без всякакво фарисейство, както си и

трябва. Казано на европейски, парите не миришат, но затова пък акумулират възможности...

Изявлението на Рождественски преобръщаше хода на събитията на деветдесет градуса, макар че в него нямаше грам истина. Засега никой не беше взел решение да строи пистата в Нагатино, никой още не се решаваше да предприеме такава скъпо струваща операция като засипването на десетки хектари площ с изкопна пръст. Нещо повече — под голям въпрос беше самият проект за Лефортовския тунел, макар че при Топуридзе лежеше искане за купуване на немска хоризонтална сонда-къртица за сметка на някакви извънбюджетни средства. Искането беше внесено от изпълнителя на Лефортовския тунел, фирмата „Стройинвест“, която ръководеше още един земляк на Георгий Андреевич — Сашка, или Шалва Дворяници.

Георгий Андреевич забелязваше, че от време на време се случват такива неща, когато в отсъствието на кмета някой правеше смело изявление, което кметът после дори не мислеше да опровергава. Ясно беше: казал е по този начин, каквото е искал, без да излиза на предна позиция, та да носи отговорност. Но този път явно не беше така: връщайки се от пътуването, кметът побесня, обаче странно, не пипна Рождественски. Това можеше да се тълкува само по два начина: или кметът знаеше, че Рождественски яко го подкрепя някой от големите му врагове отгоре, или... Или той самият участваше в тази игра... Обаче много скоро Георгий Андреевич се убеди, че кметът не играе никакви игри. Той го извика при себе си, заключиха се и дълго се съвещаваха какво може да се направи, за да се промени ситуацията. Но вече беше много трудно: разработката на проекта вървеше с пълна пара и кардиналната намеса в този процес влечеше след себе си доста неприятни последици, включително прилична неустойка...

Те превъртаха ситуацията и така, и иначе и накрая на кмета му светна: да не купуват „къртицата“. Проектът да върви по дяволите, да си го има — после може да се върже с друго място. А строежа без „къртицата“ няма да го бъде по никакъв начин, още повече че изкопаването на земята трябваше да върви с изпреварващи темпове...

— Значи така, Георгий — каза кметът, теглейки чертата. — Имам аз тук един проект във връзка с тунела... Как да се направи без всякаква сонда... Чух, че е доста добър, но все не ми остава време да го проуча в детайли. Струва ми се, че това е точно каквото ни трябва.

Взemi го, разгледай го, а след това ще докладваш пред управата. Мисля, че като начало ще успеем да отложим купуването на тая дяволска „къртица“. Е, а след това... Или магарето ще пукне, или султанът ще умре. — И доволно се засмя, както винаги, когато намираще изход от някакво затруднение.

Беше ясно, че между кмета и неговия заместник все пак назрява конфликт, който трябваше, просто нямаше начин да не избухне в най-скоро време. Рождественски беше избрал за своите интриги крайно лош момент за кмета. В резултат на това веднага увисна законът за самоуправлението в града, увисна проектът на новия закон за данъчното облагане на хазартните заведения, а най-важното — проектът на новия генерален план. И ако продължеше по същия начин, всички строежи, с които кметът толкова се гордееше, щяха да се окажат незаконни — и „Сити“, и Третият околоръстен, и същата тази, дяволите я взели, писта.

Георгий Андреевич разбираше, че Рождественски никога не би посмял да тръгне сам срещу кмета, че вятърът духа откъм Кремъл. Отново стоеше пред избора на коя страна да застане. Този път изборът се оказа учудващо лесен: самият той, като шефа си, не предаваше своите, освен това като кавказки човек смяташе предателството за най-тежкото престъпление на света. Или едно от най-тежките. Така че Георгий Андреевич много бързо осъзна: каквото и да става, той щеше да остане с кмета.

А това „каквото и да става“ му щукна не просто така. „Бароните“ много бързо напомниха за себе си. Само се опита да спре кранчето на „Стройинвест“, и веднага беше ранен Володя Брагарник, неговата дясна ръка. Той разбра: това беше „черна точка“ за самия него. Единственото, което можеше да направи в този случай — да не губи форма, да бъде в постоянна готовност да върне удара. Така си и беше, докато не се разсея за малко...

Можеше ли, пита се, да говори за всичко това със следователя? Доста съмнително. Не, щом сега трябва да се рови във всичко това, ще рови сам. Виж, ако кметът се съгласи да помогне — от неговата помощ няма да се откаже.

Първото, което той прочете в Интернет, след като включи донесения от жена му лаптоп, беше интервюто на Джамал по повод агентата срещу „стария му приятел, един от най-забележителните хора, с които ме е сблъсквал животът“. По-нататък Джамал казваше: „Чисто по човешки смятам, че ако не бяхме прекъснали преди известно време нашите отношения, бих могъл да опазя Георгий Андреевич...“. Топуридзе се замисли над тази забележителна фраза, толкова богата на нюанси и така многозначителна... Тъжно е, разбира се, да губиш приятели, но още по-тъжно е със задна дата да разбереш колко си бъркал при преценката си за даден човек... По-нататък той прочете: „Чух, че силовите структури са склонни да приемат икономическата версия на станалото, търсят причината в проекта за строителството на трасето за «Формула-1». Но това предположение е просто смешно: целият проект «Ф-1» е сто милиона долара. Заради такива пари вече не е прието да се убива...“. Да, хубав човек, дума да няма! А от следващата фраза на интервюто чак го заболя сърцето. „Интуицията никога досега не е изневерявала на Георгий. И изобщо той много обича семейството си, отнася се с голяма отговорност към него, за да си позволи да се забърка в някоя авантюра...“.

Това беше доста странно изказване — той сякаш виждаше пред себе си Джамал, тънките рамки на очилата му, зад стъклата на които онзи присвиваше лошо очи, в които се таеше подигравка или презрение. Но семейството, семейството... Споменаването на семейството в този случай никак не беше случайно. Какво беше това? Още едно предупреждение?

Отново непоносимо го заболя раната.

Хайде опитай се при това положение да оздравееш!

Из досието, съставено от ст. лейтенант Е. Благина: Пистата „Нагатино“

В Русия многократно са се водили разговори за нуждата да бъде построена писта за състезанията „Ф-1“. Ако се направи кратък екскурс в историята на въпроса, ще се получи следното:

1993 година. Опит да се построи писта за 300 хиляди зрители в Калининград. Проектът носел забележителното име „Руска корона“. Даже била намерена фирма инвеститор, която потвърдила, че е готова да даде необходимите за строителството средства. В крайна сметка парите така и не били внесени, проектът останал нереализиран.

1994 година. Някаква си компания „Каринг инвест“ получава парцел до Ярославъл. Около предполагаемия строеж се издига ограда, с което строителството приключва заради фалита на фирмата.

1996 година. Акционерно дружество „Логосваз“ планира да привлече 80 милиона долара кредит за строителство на писта за „Ф-1“ недалече от град Чехов. Кредитът е получен, построено е вилно селище за служителите на фирмата, за повече парите не стигат.

1998 година. Губернаторът на Тула обявява намерението си да оощастливи областта с писта. Официално е обявен инвеститорият — ливанец с неливанско име, Фон Хайдербранд, който уж е готов да вложи в проекта 130 милиона долара. Обаче много скоро става ясно, че проектът е въздух под налягане, ливанецът няма да даде парите, и всички веднага забравят за намерението на губернатора.

Съвсем очевидно е, че периодично възникващият интерес към този проект не е случаен: състезанията от „Формула-1“ могат да привлекат 400–500 хиляди чужди туристи на година, при това, ако наградата не надвишава 1 милион долара, приходите от проведените състезания за

Гран при ще бъдат, както е показала западната практика, от 6 до 50 милиона долара.

2000 година. Московската управа има намерение да построи трасе с дължина 5 км. Район за застрояване — Новоподрезково, стойност — 200 милиона долара. Проектът предвижда построяването на игрище за голф и паркинг за 40 хиляди коли. За реализацията на проекта даже е била създадена нетърговска организация с поетичното име „Дирекция по реализацията на проекта за строителството на писта за «Формула-1» и игрище за голф с инфраструктура“. Проектът остава на хартия въпреки мощното лоби в управата на Москва и администрацията на президента.

Но това е история. А ето в наши дни. Тук стават наистина забележителни неща. Появява се проект за строеж на трасето в Молжаниново — северна покрайнина на Москва, недалече от Шереметиево. На пръв поглед са налице всички предимства за такъв избор: близо до международното летище, големи свободни незастроени площи. И това е много важно, защото при построяване на трасето тука, в Молжаниново, а не в комплекса „Москва сити“, е замислено да бъде преместена почти цялата развлекателна индустрия на столицата, да се създаде един московски Лас Вегас: казина, ресторанти и барове със стриптийз, а също така много луксозни хотели... Инициативата за построяването на пистата и игрище за голф в Молжаниново има горещата подкрепа най-вече на заместник-кмета Борис Рождественски. Пресметнато е, че за реализацията на проекта са необходими 300 милиона долара. Ако се възроди идеята за пистата за „Формула-1“, още повече — приблизително 500 милиона.

Едновременно с това възниква още един проект — строителство на пистата в Нагатино. Но на този проект никой не гледа сериозно. Ето октомврийското интервю със специално поканения в Русия Анди Бекълстоун, вицепрезидент на асоциацията на „Формула-1“ (FOA).

Кор.: При нас в Москва през септември идва Херман Хилке, знаменитият архитект, който построи великолепното трасе в Сепанг, Малайзия. Г-н Хилке огледа територията в Молжаниновския район на Москва и доколкото ни е известно, вече е сключил договор за проектиране на писта в Молжаниново, в района на летище Шереметиево. Вие знаете ли за това?

А. Бекълстоун: Да, разбира се. Отдавна съм информиран за този проект. Хилке предполага, че територията недалече от летището е много добра за трасе. Между другото, тъкмо Херман ме посъветва сам да дойда в Москва, за да посетя мястото: според него то е много подходящо за построяване на писта от международна класа.

Кор.: А какво ще кажете за другия московски проект — в Нагатино? Ако не е тайна, какви са резултатите от вашата среща с представителите на московската управа?

А. Бекълстоун: Да, информиран съм за този проект. Не бих казал, че съм възхитен от него. Препоръчах на неговите инициатори да направят прецизен анализ на почвите в този район, защото Нагатино е полуостров или даже остров, където явно не достига площ за построяване на съпътстващата пистата инфраструктура, а след това да поканят за консултации Хилке...

Изглежда, сякаш практически въпросът е решен в полза на Молжаниново. Обаче минава месец, втори — и всичко кардинално се променя. Ако през октомври проектът за строителство в Нагатино даже не е разглеждан сериозно, то вече през декември става ясно, че неизвестно кога и неизвестно от кого е взето решение да се строи именно в Нагатино. Можем само да се досещаме, че една от главните причини за такова решение е било обстоятелството, че едва ли в града биха се намерили много желаещи да преместят своите казина и нощни клубове от центъра на столицата някъде в покрайнините. И макар че минусите на нагатинския проект са съвсем

очевидни, те ни най-малко не притесняват онези, които го подкрепят.

Какви са минусите? Ами, първо, строителството на пистата едва ли не в центъра на столицата вече предизвиква бурни протести от страна на жителите. Второ, площта на онази част на полуострова, където се предполага да бъде построено трасето, е приблизително 120 ха (според други изчисления, направени от „зелените“, е само 90). За сравнение: пистата в Сепанг заема площ от 350 хектара. Обаче авторите на проекта уверяват представителите на ФОА, че земята е достатъчна за всички набелязани обекти. Решено е да се увеличи годната територия за сметка на няколко милиона кубометра пръст, която строителите ще изкопаят на повърхността при прокарването на Лефортовския тунел на Третото околоръстно шосе. Профилът на пистата трябва органично да се впише в ландшафта на Нагатино, а всички притеснения на „зелените“ за възможно увреждане на околната среда да се вземат предвид.

Зад този проект стои доста влиятелно лоби. Достатъчно е например да се каже, че попечителският съвет на културно-спортния комплекс (КСК) „Нагатино“ възглави самият кмет на столицата, с което фактически постави реализацията на проекта под свой контрол... Като резултат от това вече през декември Анди Бекълстоун след двучасова беседа с пратениците на кмета заяви в Лондон, че иска да отбележи уникалното разположение на полуострова като решаващо предимство на новия проект, оценен от московските специалисти на 100 милиона долара. Препоръчаната от А. Бекълстоун британска строителна група „ВВС“ вече изпрати експерти, които също оцениха разходите, свързани с трасето на 100 милиона долара, като разчитат строителството да завърши за 2 — 2,5 години.

В същото време по други оценки за строителството на трасето, хотелите, центъра за развлечения, баровете, ресторантите и казината ще бъдат необходими от 100 до

400 милиона „гущера“, като се има предвид, че направата на един километър от трасето на „Формула-1“ струва 12 милиона долара... Независими експерти, свързани с данъчната полиция, смятат, че строителството на пистата и съпътстващата я инфраструктура като цяло ще струва на града 1 милиард долара. Ако си спомним, че за нито един от аналогичните замисли засега не се намериха инвеститори, всички тези проекти, възникващи в Русия от 1992 година, не са нищо повече от фикции за пране на пари...

ТУРЕЦКИ

Струваше ми се, че съвсем бях забравил за разговора, който проведохме тримата, когато обсъждахме покушението срещу Топуридзе. Но не мина и седмица, и без да искам, се наложи да си спомня за него — животът ме принуди.

Един от дните на седмицата ми започна с обаждане на Меркулов.

— Виж каква стана тя, Саша. — Подмилкващият тон, с който той започна, ме постави нащрек. — Почина Молчанов, окръжният ни прокурор... Инфаркт... Пътувал с колата от работа — и хайде, чао. Спрял на светофара и стои там, препречил пътя. Тръгнаха да му помагат, а той вече бил починал... Утре е погребението... — Той въздъхна. — Та, Саша, какво ще кажеш, ако те назначим за временно изпълняващ длъжността окръжен прокурор за Москва?

— И ти, Костя, си един, все ще измислиш нещо! — Чак подсвирнах от изненада. — Честна дума, даже не зная какво да ти кажа. Вечно нещо ще сервираш, Костя...

— То целият живот е само изненади и „очаквай неочакваното“, не си ли забелязал? — измърмори той. — Хайде, Саша, съгласявай се... Ще осъществяваш надзор над московските дела, включително и над делото на Топуридзе. Доколкото си спомням, ти прояви към него повишен интерес. Помниш ли нашия разговор? Бяхме ти, аз и Слава... Още повече че това дело е под контрола на главния, така че никак не върви да го оставим без наблюдаващ. И още, ако си спомняш, там, в градската прокуратура, началникът на следствието е нов... Спомни си как Слава казваше: трябва да се помогне на човека. Хайде, Саша, ще уважиш ли предложението? Не мисля, че е за дълго: щом изберем подходящия кандидат, веднага ще те пуснем... да се покаеш. — Отново смени тона. — На свестен човек като Молчанов му трябва достойна замяна... Е, какво мислиш? Ако се съ согласиш — още днес ще пусна заповед с твоето име...

Помолих го да ми даде един ден за размисъл.

Ако си говорим честно, в момента хич не ми беше до това — толкова дела ми се бяха натрупали, че няма накъде повече. Нямах никакво желание да излизам на предна позиция. Още повече че даже след като разговарях със следователя Якимцев (кадърно момче между другото) и прегледах следствените материали, събрани от неговата група, така и не получих някаква определена яснота, макар че момчетата имаха перспективни разработки.

Имаше едно обстоятелство, което не ми позволяваше да откажа веднага на Костя. Признавам си, самият аз ненавиждам термина „поръчково убийство“. Когато произнасяш тези думи, все едно си признаваш колко си безпомощен. Не зная за другите, но аз започвам направо леко да се презирам, че мен, старото куче, разкрило толкова тежки престъпления и разплело такива невероятни бъркотии, ме прави на глупак някаква паплач, способна само да натисне спусъка на пистолета или дистанционното на взривното устройство. Не мога да отрека, че са се научили добре да си прикриват следите, дума да няма. Най-важното в нашата работа е да се хванеш за някаква ясна улика. Няма ли за какво да се хванеш — търси логиката. Трябва, задължително е, такова предварително планирано престъпление да има своя логика!

И аз реших да се съглася. След едно денонощие, както бях обещал, се обадох на Костя.

— Голяма работа си — одобри той.

— Какво пък толкова! Все пак недей да забравяш: това е временно!

— Ами супер — засмя се Костя. — Вече съм приготвил заповедта, така че от утре можеш да пристъпиш към действие.

Като наблюдаващ следствието прокурор започнах, доколкото ми беше възможно, да навлизам в няколкото първостепенни дела, включително и в делото на Топуридзе.

Очевидно и нападението срещу Топуридзе си имаше своя логика. Още веднъж се убедих, когато прочетох във вестника доста странното интервю на някой си Джамал Исмаилов, който твърдеше, че е приятел на Топуридзе. Бях чувал за него и по-рано — млад, но много оправен предприемач, за когото средствата за масова информация бяха писали неведнъж като за герой на нашето време и необикновена личност. Сигурно така си и беше, защото в интервюто ми направиха

впечатление две неща. Първо, младият мултимилionер заявяваше, че Топуридзе щял да остане цял и невредим, ако не бил скъсал дружбата си с него, Исмаилов. И, второ, той казваше, че сто милиона „гущера“ не са такива пари, заради които днес си струва да убиеш човек. Тази странна смес от цинизъм с някаква страшна аритметика до такава степен не ме оставяше на мира, че за нищо друго не можех да мисля. Щом не за сто, тогава за колко ще е нормално? За двеста? За триста?

Любопитството така ме загриза, че страшно ми се прииска да погледна мястото на инцидента, още повече че минавах наблизко. Уви, този симптом ми беше познат — така започваше пробуждането на истинския интерес към делото.

Оставих колата в пресечката на улица „Вознесенска“ и чудейки се как се казваше тя по-рано, в съветските времена, се насочих към кръстовището, където през онзи ден се беше случило всичко. Най-накрая си спомних — по-рано това беше улица „Станкевич“. Не онзи демократ от първите години на перестройката, който от помощник-кмет едва не попадна в затвора, а след това се кри в родината на предците си, във Варшава, а отдавнашния либерал, съвременник на Херцен и Огарьов. Дявол го знае, не съм сигурен, че всичко трябваше пак да се преименува. Зная само, че преименуването понякога е много трудно да бъде възприето, особено ако нещо ти е набивано от детските години...

От дете обичам центъра. И изобщо трябва да си призная — обичам своя град. Знам, че мнозина го ненавиждат като някакво враждебно живо същество, чувстват се отчуждени от него дори да са живели тук не една година. Аз обаче съм израсъл тук и не познавам по-хубав град в целия свят. Истина е, честна дума! А пък тези места — стария център, сърцето на Москва — не мога да ги сравнявам нито с Питер, нито с... Не е важно с какво. Страхувам се, че новопристигнал или пришълец, заселил се в Москва не толкова отдавна, няма да ме разбере. Пък и те по принцип не познават тези уютни улички, застроени до ден-днешен с двуетажни и триетажни блокчета. Сградите са строени с парите на търговците през XIX век — след великия пожар на Първата отечествена и по-късно, по време на подема на империята. Тука ги няма прочутите магазини от типа на ГУМ, ЦУМ и всичко останало, което привлича хората от други райони. Няма, или почти няма, ново строителство, затова московчани в тези места, в тези

резервати, си живеят, както са живели техните предци: тихо, по московски солидно, намирайки особено удоволствие във всеки преживян ден. Попадайки тука, не можеш веднага да не усетиш тази солидност и този вкус — все едно изведнъж си се озовал в стара картина на Кустодиев и едва ли не на живо виждаш някакви охранени търговки, важно духащи към линияката с чая, и подмилкващите се в краката им дебели котараци подлизурковци...

Може пък да изпитвах особена топлина към тези места, защото като момче помнех времето, когато всички тези блокчета бяха толкова плътно населени, че когато после започнаха да набутват цялото това население във всякакви „Кузминки“ и „Черьомушки“, излизаше, че съдържанието на една такава триетажна „кутийка“ не може да се побере дори в пететажен блок с два-три входа...

Когато изселиха истинските московчани, всичко тук започна да се променя — бившите блокчета бяха заети от различни фирми. Вечер и през почивните дни улиците бяха толкова пусти, че можеше да ти се стори сякаш се намиращ в някаква градска пустиня: нито светлинка, нито звук на човешки гласове, нито шум от автомобилни гуми... Малко по-късно в тези опустели резервати се набутах всякакви големи началници — шефовете някак си отведнъж обикнаха тези тихи места. Всъщност те ги заобичаха още от осемнадесета година, когато Ленин докара правителството си от старата столица на империята, а пък във времената на Брежнев и след това — още повече. Центърът на града, пък спокойно, уютно, както не е и в покрайнините. И така лека-полека всички тези стари московски улички започнаха да стават елитни... Тфу, каква гадна дума!

Внимателно оглеждах местата, където се беше случило всичко — познавах ги добре според описанията. Ето къде значи килърите са засекали шефския „Нисан“, горе-долу от тук са стреляли. След като са се убедили, че са свършили работата, си плюли на петите, оставяйки жигулата, с която пристигнали по-рано, вечерта или през нощта. Колата беше стояла на това място, пред входа на магазинчето в кооперацията на ъгъла.

От мястото на инцидента тръгнах по улицата вляво. Върнах се. После тръгнах вдясно. Изучавах всички възможни пътища за отстъпление на престъпниците, сякаш на мен самия ми предстоеше да се спасявам оттам с бягство. Ама че бързаци бяха тия момчета! От

нормална гледна точка нищо в този случай не беше като хората! Организирали стрелба точно до охраняваната ограда — това първо. Бяха избрали най-неподходящото време по тези места — тъкмо когато минават най-много хора, бързащи за работа в своите фирми и фирмички, — това второ. И, разбира се, оттеглянето. Накъдето и да тръгнеш — все лошо. Ако тръгнеш наляво, стигаш до посолствата на две съседни държави, пред всяко от които има милиционер на пост. Ако хукнеш надясно — същата работа, пак посолство, само че не толкова братско, латиноамериканско, и същият пост. Да тичаш направо, през затворената доскоро уличка, която излиза на Околовръстния булевард? Примамливо е, но лично аз не бих го направил за нищо на света. Първо, в този случай би се наложило доста дълго да търчиш пред очите на всички, защото, преди да стигнеш до уличката, трябва да пресечеш доста обширно незастроено пространство; второ, в тази преди затворена уличка строят с бързи темпове още един елитен блок, до който този на ЦК, с паметните плочи, щеше да изглежда като жалка барака... А щом има строеж — значи има и много излишни свидетели. Пък и, да не дава господ, някой усърден строител вземе, че се хвърли да помага за въвеждането на реда и справедливостта — понякога и това се случва...

Накратко, за килърите не гарантирам — те във всичко бяха извън стандарта, — а аз, граждани, сигурно бих опитал да мина през двор с два изхода. Даже си харесах пролука в портата на строежа до оградата на блока на ЦК. Влязох вътре и все едно че попаднах в детството си. До разкоша на елитния блок най-прекрасно си се разполагаше Москва отпреди появата на модерните нови квартали. Това беше дворче, типично за петдесетте години: затворено от всички страни от ниски стари сгради, образуващи доста сложен лабиринт. То ти домиляваше дори само заради това, че от него се виждаше небето — все пак три етажа не са десет, дори не са пет. Тук имаше и нечия градинка — през лятото сигурно радваше окото с някакви немного пищни, но все пак живи цветенца, а в градинката стоеше като спомен за добрите стари времена дървена маса за любители на домино и разпивки в тесен съседски кръг. Имаше място за игра на дама или стражари и апаши, или дори криеница — като се вземат предвид възможностите; предлагани от задните входове на блока. Обаче сега в двора никой не играеше на никакви игри и на масата никой нищо не разливаше, макар

че почистените от снега пътечки, водещи към многобройни метални врати с копчета за кодираните брави, бяха ясно свидетелство за човешко присъствие. Но сега зад тези врати не живееше никой — изглежда, всичко бе заето от фирми и фирмички. На едно или две места в подкрепа на моето мнение даже висяха красиви бронзови табелки, които беше невъзможно да бъдат разчетени отдалече.

Ако това беше двор като в моето детство, тогава от тук, от това затворено пространство, трябваше да има още един вход-изход — сигурно дворът, както е било прието преди в Москва, е бил с преходен портал. След като завих в лабиринта зад поредната пристройка, намерих този проход. Обаче сега тук се извисяваше метална ограда, отделяща единия двор от другия. Оградата не беше непрекъсната — в нея имаше голяма порта с масивен метален катинар. Но едва ли такава преграда можеше да спре бягащ човек, застрашен от смъртна опасност. Оставаше да се уточни къде е изходът на двора зад оградата и чие владение е металната порта. Всъщност последният въпрос нямаше кой знае какво значение. При желание през портата можеше и да се прескочи... За да се убедя в това, аз се вдигнах на мускули и след секунда висях над прътовете на портата, които за щастие не бяха остри.

Сега се бях възнесъл доста високо над съседните гъсталаци. Оттук, отгоре, виждах добре цялото съседно дворче, три или четири вносни коли, притаени в различните му ъгли, акуратно застланите с мраморни плочки и почистени от снега пътечки. Изглеждаше като собственост на фирми (или фирма), по-богати от тези, които бяха от моята страна. Мислех си как по-ловко да си прехвърля крака и дали изобщо трябва да го правя. Още веднъж с недоверие погледнах прътовете и изведнъж на един от тях, едва ли не под носа си, видях нещо, което не можеше да се нарече парче плат — валмо тъмни влакна от синтетичен произход. Явно, че на този прът беше висял някакъв парцал, след това силно са го дръпнали, без да ги е грижа дали ще остане цял или не... Това вече беше нещо. Погледнах още веднъж надолу — може ли да се скочи — и за съжаление разбрах, че по-добре да не го правя: точно под портите се извисяваше прилична купчина азбестови тръби. Сиви, засипани със сняг, не се забелязваха веднага, но падайки върху тях, можеше да си счупиш крака като едното нищо, казано с думите на другаря Грязнов. Потънал в размисъл, продължавах

да вися върху оградата, макар че, меко казано, съвсем не ми беше комфортно. А там, сред почистените пътечки, стояха вносни пейчици под приказни, също чужбински, фенери. По-нататък под пухкава снежна преспа можеше да се забележи малък басейн с пикаещо момченце — изглежда, през лятото въздухът тука се освежава с мило фонтанче, до което е така приятно да изпушиш цигара и да прекараш остатъка от обедната почивка, а също така да пудриш мозъците на подходящи по възраст и други белези колежки. Спаринг партньорки, както се изразява все същият другар Грязнов. Мислейки си за всичко това, съвсем явно чух женски гласове, момински леко писклив смях — о, тези звуци, издавани от русалки! По принцип дамите издават такива звуци, когато са заковани от мъжки поглед, или обратното, желаят да бъдат заковани от такъв поглед. Ако не бях сигурен, че ми се е сторило, щях да реша, че някъде там, зад оградата, в разгара на работния ден тече най-елементарна служебна разпивка, за която на другия ден много от участниците горчиво ще съжаляват, но от която никой няма сили да се откаже. И ние сме седели на такива колективни трапези неясно по какъв случай...

Изведнъж бях свален на земята — в преносния смисъл, разбира се, — зад гърба си чух не русалка, а груб мъжки глас:

— Какво правиш там бе? По мутрата ли искаш? Или ти е домъчняло за пандиза? Веднага ще ти го уредим!

Ако се съдеше по дрехите и по цялостния му вид, това беше някакъв местен работник — я шлосер, я портиер. Скочих на земята. Прецених с поглед ревностния защитник на реда, в случай че изпадне в служебно настървение и се нахвърли върху мен с юмруци. Беше си здравеняк, явно неизкушен от градските пороци, така че, изчаквайки го, преместих тежестта на тялото върху опорния крак.

— Какво ме зяпаш? — все така недружелюбно попита той. — Слизай, махай се оттук, че и мерси кажи, задето не ти набих канчето.

— От къде на къде — по канчето? — попитах с неподправено учудване.

Той чак целият се стегна, мушна ръка в джоба си — изглежда, хич не му хареса, че не се изплаших и не избягах. Какво ли обаче имаше в джоба му? Ами ако подценявам този глупак и той наистина охранява държавни тайни, а в джоба му има... Даже ако там има газов

пистолет или просто спрей, ще бъде къде по-добре да не се стига до него.

— Кой сте вие? — попитах го със строг официален тон и извадих служебната си карта. И съвсем навреме, защото в отговор на моето движение юнакът едва не извърши някаква простотия. Разбрах го, когато видях с какво облекчение извади ръката си от джоба и докато разговаряхме, непрекъснато я раздвижваше машинално — изглежда, беше се схванала леко от напрежение. Колкото и да е странно, видът на червената карта го удовлетвори, макар да бях абсолютно сигурен, че не е разбрал кой съм и каква организация представлявам. Голяма е, както се казва, Русия, а тъпотията в нея е една и съща — и в Москва, и в Курск, и във Владивосток. Какво му пречеше да прочете удостоверението? Ами ако не е мое? А ако е удостоверение от „Съюза на идиотите“, каквото може да се купи на „Арбат“ по всяко време?

— Аз ли? — доста тъповато най-накрая се отзова той на моя въпрос. — Аз съм тукашният портиер.

— И се казвате?

— Това пък защо? — мрачно попита той, но все пак, подчинявайки се на логиката, която го накара да повярва на червената подвързйика, отговори: — Казвам се Иван Петрович Седякин. — Необходимостта да се подчинява все пак го потискаше; не му харесвах на Седякин, защото веднага попита: — А вие все пак кой сте? Нещо не разбрах добре...

— Нямахте как да разберете — подсмихнах се, — защото не направихте никакъв опит да погледнете в удостоверението ми. Всъщност за това никой не ви обвинява, нали така?

— Зависи — неопределено измънка той. — Отговорността ни е висока, защото наоколо са само охранявани обекти. — Помисли и добави: — Като на границата.

Явно вече се оправяше от уплахата и, изглежда, искаше да си качи цената. Аз се разсмях:

— Хайде, чак пък като на границата!

Обаче той и не помисли да отговори на моята усмивка и едва тогава си помислих, че в джоба му може да има не газово пушкало, а истински пистолет — особено щом този техник по съвместителство е и pazач. Нямахте никакъв смисъл да продължавам тази игра и аз се

представих още веднъж, този път пъхайки разтвореното удостоверение под самия му нос.

— Александър Борисович Турецки. Старши следовател по особено важни дела към Главната прокуратура на Русия — прочете той и кимна с уважение, като ми даваше да разбере, че мога да прибера картата си. И каза като напълно нормален човек: — Слушам ви. Какъв е въпросът ви?

Я го виж ти, колко бил грамотен тукашният портиер!

— Не ви ли е студено? — попитах го. — Дали да не влезем в някое служебно помещение? Бих искал да ви задам няколко въпроса...

Иван Петрович неопределено промени изражението си — изглежда, такава перспектива много-много не го радваше.

— Ако идвате по повод онази стрелба на 19 януари — досети се той, — всичко, което знаех, вече го разказах на вашите. Даже запомних на кого: разпитваше ме следователят Якимцев от Градската прокуратура. Така че едва ли ще добавя нещо ново...

Тогава си спомних: в прегледаните от мен материали по делото имаше протокол от разпита на свидетеля. Но също така си спомних, че за съжаление Иван Петрович беше разпитван само за това какво е видял този ден на улицата. А за тази толкова интригуваща за мене порта никой не беше го питал. И аз настоях:

— Хайде все пак да се скрием някъде вътре. Вие вече започнахте да посинявате. Няма да ви отнема много време... Между другото, каква е тази организация зад портата? Кой са ви съседите?

— Дявол ги знае! — Иван Петрович някак много равнодушно махна с ръка. — Строители някакви май... връзкари...

— Какво значи връзкари?

— Ами те все с чужденци работят... Ето там, в затворената пряка, „Балтийска“, строят кооперация, видяхте ли я? Клиент е президентската администрация. Аз например хич няма да се учудя, ако разбере, че те са сред главните изпълнители. Преди това строиха околоръстното, сега — Третия околоръстен... Не целия, разбира се, само тунела... Чухте ли, че под Лефортово ще има тунел? С една дума, за тези момчета само каймака. Някой добре им подрежда нещата — едни казват: кметът, други: не е кметът, а някакъв вицепремиер от московската управа...

— И какво излиза, че не знаете даже името им? Сигурно от време на време използват портата ви?

— Ами понякога — след като се замисли за кратко, с нежелание си призна Сидякин. — Но по принцип не е разрешено... Отдясно — обект със специален режим, отляво — също, посолствата де. Та заради това се старая с тия мошеници да си нямам вземане-даване. Какви пари изкарват, ама да дадат нещичко — няма такива работи. Искях мойта при тях да я уредя за чистачка. И знаете ли какво ми казаха? При нас по-малко от петстотин „гущера“ никой не взима. Така че човекът трябва да е проверен и точен. А тази твоята нали веднага ще ти изключари всичко какво е при нас, пък защо е?... Не са ли мръсници, гражданино следовател? Мошениците са си винаги мошеници! Тайни си имали!

— Хайде и ти сега! Веднага мошеници! — не се съгласих аз и влязох през една от металните врати, която се отвори, след като Иван Петрович натисна копчетата на бравата със задебелия си пръст. От вратата ни лъхна гъста влажна топлина — съдейки по всичко, някъде тук, в мазето, се намираще котелното — обичайната резиденция на такъв тип персонал като Иван Петрович.

— Мошеници, разбира се — каза той убедено. — Щом е бизнес, определено са мошеници. Колкото и да е честен някой, капиталите му откъде са? Ами оттам, че ограбва работниците си. Сам сметнете — ако има сто човека и не доплати на всеки поне рубла, — ето ти вече стотачка в неговия джоб, нали? А ако не доплати по сто рубли? Тогава? Ето това е!

Пред мен стоеше обикновен руски домашен философ — такива по принцип се получават от алкохолици, които изведнъж са зарязали „тази работа“: много е неприятно на трезво да осъзнаваш, че имаш мозък и той иска непрекъснато някаква храна. Това беше лумпен, стихийен враг на капитализма и стихийен последовател на К. Маркс, нищо ново за страна, изповядваща толкова години неговото учение. Слава богу, че вече няколко години тези философи не стигат по-далече от празни приказки... Да плещят — що да не плещят, все пак живеем в демократична страна. Дадох ухо да го чуя какво си мърмори, докато отключваше още една желязна врата.

— Хубаво, ако са само мошеници! Ама те са се сдушили с най-големия крадец, нашия кмет! Не, ето ти ми кажи... — Вече го даваше

на „ти“, като не бях съвсем сигурен, че тази реч е насочена към мен: просто си изливаше душата, както би направил, ако беше цапнал някоя и друга чашка. Изведнъж ме осени: този разговорен рефлекс е всичко, останало му от пиянството; вместо чаша водка — словесна изява. — Не, ти ми кажи — продължаваше той. — Строят и се фукат: толкова и толкова метра жилищна площ построихме, еди-колко си други обекти, сега и Третия околоръстен... А пари откъде? Сигурно си чул, че вашите, следователите, са проверявали околоръстното — къде в основата е сипвано по-малко чакъл, къде пътят е по-тесен, отколкото е по проект. Тези мошеници казват: „Само с десет сантиметра е по-тясно, според техническите изисквания това е разрешено!“. Как така ще е разрешено! Че ако там всеки километър от пътя струва милиони долари — каква ще ти е печалбата от тези десет сантиметра? Сам го четох в „Аргументи и факти“! Как след това да не са мошеници? Строят ги тези апартаменти, а кой после ги получава? Аз лично не знам. Може би вие? Но ми се струва, че и на вас не са ви по джоба, щом сте на държавна работа. А за мен и дума да не става: ние с жената трябва поне сто години да работим, за да го купим, без да прием и ядем. Е, и кой ги купува? Същите мошеници, които ни минават във всичко и отвсякъде. И все се фукат! И този кмет, и неговите съучастници. Какво така ме гледате? Да не мислите, че като съм обикновен работник, нищо не виждам и не чувам?

Не знам какво толкова не му харесваше в моя поглед... Може би съмнението, че и кметът трябва да се прибави към мошениците? Трябва да кажа, че аз уважавам нашия кмет. Както почти целият град, бях гласувал за него. Той си е наш, московчанин, грижеше се за Москва, както преди него не беше се грижил нито Сталин, нито Хрущов, нито Елцин. За Гришин и Промислов изобщо няма какво да говоря — пешки, функционери... Но, честно казано, и в собствената ми глава възникваха въпроси, подобни на тези, които сега задаваше бърбият Иван Петрович. Аз ли, следовател с висше образование и дълъг служебен стаж, не знам, че мафията по целия свят се издига отначало или с алкохол, както например в Щатите, или със строителство, както примерно в Италия. Или и едното, и другото, плюс най-елементарен рекет — както е при нас... Всъщност с такива разсъждения можеше да се стигне твърде далече от целта на моята визита. А и имах съвсем конкретни въпроси към притихналия Иван

Петрович, който най-накрая ме доведе в своето любимо ъгълче. Под преплетените тръби с огромни вентили и монометри стоеше диванче, някаква паянтова олющена масичка и два също такива стола със силно протритата дамаска.

Погледнах към Иван Петрович, който чакаше моите въпроси, и целият му вид сега, когато се беше постоплил, изразяваше желание честно да помогне на следствието.

— Е — казах, — ако сте готов, да започваме.

Честно казано, аз самият не знаех какво точно очаквам да открия. Но от момента, когато видях на прътовете на оградата валмото конци, все не ме напускаше усещането, че се намирам съвсем близо до някакво разкритие. Слава Грязнов, който много обича да чете жълтата преса, неотдавна беше прочел история, с която, дето се вика, успя да ни направи дупка в главата. Във вестничето се разказваше как някакъв селски следовател, разследвайки кражба на домашни животни, открил до двора, от който изчезнали животните, прясна купчинка лайна, а върху нея — хартийка, която авторът на купчинката използвал с известна хигиенична цел. Следователя не го домързяло, вдигнал тази хартийка, заради което колегите безжалостно му се смели. Обаче хартийката се оказала някаква фактура, по която намерили престъпниците. Славка ни наду главите с този бдителен детектив, като непрекъснато ни го даваше за пример. Накратко казано, сега се намирах точно в такова положение: надявах се да намеря своята хартийка. В краен случай — купчинка пресни лайна...

— Протокол няма ли да пишете? — с делови тон попита Сидякин.

— Нека засега да си поговорим просто така — успокоих бдителния свидетел. — Протокола ще го съставим после.

— Може би така е по-добре — въздъхна облекчено Иван Петрович. Е, не обича руският човек да говори за протокол, и туйто! — Може пък да пийнем чайче? — пред ложи той, сякаш окончателно поставяше нашата среща в графата на дружеските сбирки. — Аз тук всичко си имам. Мога да изкарам цяла седмица автономно... плаване. — Той се засмя на шегата, показвайки с ръка към шкафчето под един от манометрите. Там имаше две емайлирани канчета, голям

електрически чайник и още нещо, старателно завито с чиста кухненска кърпа. Сигурно някакви продукти — хляб, захар...

— Не, не — категорично отказах. — Хайде да го оставим чая за друг път, а сега, уви, трябва да бързам.

— Както искате. Мое задължение беше да ви предложа.

— Да, да, благодаря. Вие ето какво ми кажете. Как разбрахте за станалото. Чухте ли стрелбата, видяхте ли някого? Или може би в този момент сте минавали оттам?

— Нито едното, нито другото. Просто тъкмо бях на двора, почиствах пътеките — предишната нощ беше паднал голям сняг, така че се наложи цяла сутрин да разчиствам... И тогава чувам: „Дум-дум-дум“. Знаете какъв е този звук. Ако човек е служил, веднага ще го различи от всеки друг. Но в онзи момент не ми направи голямо впечатление. Все пак сме в Москва. Тук през цялото време нещо става. А след това си помислих: не, не си прав. Обектите ми са на специален режим, така че направо бях длъжен да разбера какво става там. Оставих лопатата настрана, излязох от портала и веднага срещу мене двама. Тичат. Мутрите им зловни, някакви напрегнати. Единият ме видя — веднага мушна ръката в джоба. А другият ето така го задържа — Сидякин показва как точно — и казва: „Приятел, поне тук има ли откъде да звъннем?“. А аз, разбира се, питам: „Какво се е случило?“. Той само махна с ръка, огледа се наоколо — все едно че търсеше с поглед телефон. „Ох, казва, там такива работи стават! Не ти трябва да гледаш!“. Аз викам: „Вървете през двора, влезте в първата врата, оттам в офиса и ще се обадите.“ Тогава този на секундата сръга другия, дето все си държеше ръката в джоба, и двамата дим да ги няма! В моя двор. Исках още нещо да им подсказва — в случай че не ги пуснат в първата врата, а после си помислих: те да не са малки. Ще се оправят и сами. А на мен не ми излизат от главата думите му по повод на това, че по-добре да не гледаш. Нима там е толкова страшно? И аз хукнах, колкото имах сили, натам, към кръстовището... Какво стана по-нататък — това го разказах на онзи, първия следовател: колата цялата в дупки, наоколо всичко в кръв — все едно свиня са клали, онези момичета, от магазина, водят някакъв ранен мъж...

Помислих си, че ще трябва да пришпоря Якимцев — нека извика Сидякин в Московската градска прокуратура и да проведе повторен

разпит на този свидетел. В наличния протокол нямаше нито дума за онези двамата.

— Кажете — прекъснах решително Седякин, защото нататък неговият разказ наистина вече беше протоколиран, — не ви ли е хрумвало, че двамата, които сте срещнали, могат да имат отношение към станалото?

— После ли? Разбира се, че ми хрумна! А в онзи момент — някак си не ми беше до това. Пък и те някак не приличаха на престъпници...

— Добре де! А как изглеждаха?

Сидякин за кратко се замисли, замърда устни, без да казва нищо.

— Ами значи така. Единият със сигурност беше нисък, а най-важното — доста на възраст. Аз даже бих казал, солиден чичко. Може би нещо като счетоводител... Мисля, че е човек, който се занимава с канцеларска работа — този, с когото говорих. А виж, вторият — той явно беше по-млад. Висок, на главата имаше една такава шапчица... плетена... Като на скиор... Шапката беше черна, а косата под нея — бяла. Дали той наистина е такъв — побелял, дали косата изглеждаше така на фона на шапката...

— Много висок ли беше?

Седякин отново се умълча, мърдайки устни — мислеше.

— Сигурно ей с толкова по-висок от мен.

Пресметнах: получаваше се горе-долу някъде около метър и деветдесет...

— Иван Петрович, а той нямаше ли тъмни очила?

— Не, очила със сигурност нямаше — убедено каза Сидякин и ме погледна, сякаш искаше да провери дали съм доволен от отговорите му.

Вече бях абсолютно сигурен, че участниците в престъплението, които пазеха гърба на килъра, са си тръгнали точно през този двор. Сега за всеки случай реших да проверя още някои неща.

— Кажете, Иван Петрович, а тази порта, с катинара... Често ли я отваряте?

— Много рядко — отговори той с готовност. — Мога на пръсти да преброя случаите.

— Вашите съседи могат ли да я отворят? Имат ли ключ за портата?

— За какво им е? Портата не им трябва. А ако им притрябва, техният домакин знае, че ключовете са у мен. Няма проблем.

— А прехвърлят ли се често през портата? Както разбирам, през двора на вашите съседи може да се излезе директно на Околовръстния булевард. Ако не се лъжа, някъде около паметника на Есенин, нали?

Сега Седякин малко се позамисли.

— Да бе! На кой му е притрябвало да се катери! Преди — да, тогава децата често тичаха напред-назад, имаше много дечурлига. А сега само дъртаци са останали. В центъра почти не са останали деца, не сте ли забелязали? Като в някое изоставено село...

— Я, как хубаво го казахте — засмях се.

— Кое му е хубавото? Аз самият съм от село. Преди в него имаше двеста къщи, а сега само двадесетина, повечето на летовници — живеят там само през лятото, а през зимата няма никой, три баби, това е...

— Добре — кимнах на Седякин. — Всичко ми е ясно. В такъв случай дали няма да ми кажете откъде се е взело това на вашата порта? — Бръкнах в джоба си и извадих парцалчето, което бях свалил от пръта. — Да не сте се закачили вие?

Иван Петрович взе парченцето, повъртя го в ръцете си:

— Ами не... Аз нямам такава дреха, пък и не съм се катерил по оградата... Това е някой друг...

Така си и мислех. Време беше да приключвам.

— Добре, Иван Петрович, няма повече да ви отвличам от работата. Кажете ми само още нещо за довиждане... Онези двамата дали не сте ги видели пак? Може да са се обадили където са искали, а след това пак да са се върнали на кръстовището — там, дето е била стрелбата?

Иван Петрович дълбоко се замисли, после се плесна по челото:

— Ама наистина! Ех, трябваше аз, глупакът, да попитам в тукашните фирми — идвали ли са при тях двама непознати да се обаждат или не... Абсолютно прав сте, Александър Борисович, повече не ги видях. Макар че доста дълго останах на мястото на престъплението... Ако искате — хайде веднага да минем по фирмите и да попитаме. Искате ли?

Честно казано, не виждах никакъв смисъл в това предложение, макар че закъснялото усърдие на Иван Петрович ми направи приятно

впечатление.

— Хайде да направим така — опитах се да охладя страстите. — Сега вие ще ми отворите портата и аз ще отида на гости при вашите съседи. Докато разпитвам хората там, вие тъкмо ще минете по фирмите. А след това ще се видим отново. Става ли?

— Става! — Иван Петрович изрази съгласие с кимане на глава. — А за портата... Дори не знам... Аз по принцип нямам право... — И изведнъж махна с ръка: — Абе, майната му! Нали сте следовател, за вас сигурно може...

Той поскрибуца с ключа, след това дръпна с все сила замръзналата порта и аз се озовах на съседната територия.

Този двор беше също толкова пуст, колкото и онзи, от който идвах, макар че бе доста по-поддържан. Може би заради това изглеждаше по-малък, по-уютен, а може би защото наред с фонтаните го украсяваше и пристройка, на която неотдавна е бил направен прочутият евро ремонт — с красив стъклен еркер и покрив, покрит със зелени керемиди. И отново ми се причу леко фалшиво пеене и съвсем истински взрив от смях на много хора. Тръснах глава, опитвайки се да се отърва от този мираж. Време беше да се заема с работа...

Сега покритите със сняг тръби лежаха в краката ми, а от мястото, на което стоях, се виждаха много добре леко затрупаните следи от стъпки около тях. Сърцето ми отново подскочи: сега със сигурност ще намеря моята хартийка! Или в краен случай онази купчинка лайна...

Обърнах се към Седякин, който мърморейки нещо извинително: такъв е тук редът, се опитваше да заключи замръзналия катинар.

— Почакайте, не си тръгвайте, Иван Петрович — казах колкото се може по-строго. — Сега ще проверя нещо. Ако го намеря — ще ми бъдете свидетел. Нали нямате нищо против да помогнете на следствието? — И стъпвайки в полузатрупаните следи, тръгнах натам, накъдето водеха — към далечния край на азбестово-циментовата пирамида. За да ми бъде по-удобно да действам, утъпках леко снега, клекнах, погледнах в една тръба, после в друга. Не видях нищо и разбрах, че така, клекнал, няма и да видя. Свалих ръкавицата от дясната си ръка, бръкнах в една студена тръба, във втора, после в трета. Не можеше да бъде — нищо да не намеря! До такава степен бях се увлякъл, че чак подскочих, когато чух рязък, цепещ цялото дворче вик:

— Ей, ти! Чий го дириш там! Иване, твоята мама, ти какво зяпаш?

Обърнах глава по посока на тези вопли. Откъм луксозната пристройка се носеше приличащ на шкаф здравеняк — явно пазача — с червена мутра, доста зле възбуден, дали от служебно напругане, дали заради това, че беше станал от масата.

— Я спри да се дереш! — тури го на място Сидякин. — Свали децибела, Вован, това е следовател. За същото онова дело, разбра ли?

— Майка му стара! — поизненада се Вован. — Само следовател си нямахме! — Той спря да крещи, но не смяташе да се предава, ами нападна Сидякин: — Ти ли, дървеняк такъв, го пусна?... Какво от това като бил следовател? Да си минава официално, през главния вход. Промъкнал се като шпионин, като подхвърли нещо — после върви, че се оправяй!... Покажете си удостоверението — каза ми изведнъж и продължи, без да говори конкретно на никого: — Само за малко, мама му стара, се зазяпах — тъкмо давах Фоменко по телевизора, поглеждам през прозореца, а тук, мама му...

И тъкмо на фона на този епичен речитатив премръзналата ми вече ръка най-накрая напипа нещо скрито там... Не можех да повярвам на късмета си, опипах внимателно — парцал, още един... приличаше на някакъв трикотаж, а в парцала... В парцала имаше нещо студено, тежко, метално...

На лицето ми цъфна щастлива усмивка, което доведе червендалестия пазител до неописуема ярост.

— Казах: покажете си удостоверението! — изкрещя той, избивайки го в края на фалцет. — Това е частна собственост между другото, влиза се само с пропуски!

Изгледах го весело, после погледнах Иван — дали още не си е тръгнал? И казах на буйстващия Вован, вадейки намереното:

— Много хубаво, че дойдохте навреме, ще бъдете свидетел...

— Я върви, мама ти... на... — тъкмо започна Вован, но изведнъж млъкна, като видя най-накрая какво държи в ръцете си.

Това беше черна трикотажна шапка — стандартна, каквито носят баретите, както се оказа при по-подробния оглед, след като я разгънах — с дупки за очите и устата, а в нея старателно беше завит стар, доста употребяван пистолет „Макаров“. След като помислих малко, си сложих отново ръкавицата, за да не оставям отпечатащи върху метала,

дръпнах затвора на пистолета, отваряйки прозорчето за изхвърляне на гилзите. В цевта имаше патрон. Извадих пълнителя. Шест патрона. Той ли е, или не е той? Ако можех да вярвам на Соколов, от този „Макаров“ трябваше да са стреляли най-малко два пъти — единия път самият бодигард във въздуха, а втория патрон е похарчил „чистачът“, довършвайки шофьора на Топуридзе. Но в такъв случай в пистолета трябваше да има шест патрона, а те бяха седем. Каква е тази небивалица?! „Свидетелите“ ме гледаха като треснати.

— Край — казах, — благодаря ти, Ваня, помогна. Всичко видя, нали? Черна трикотажна шапка и ПМ със седем патрона. Шапчицата позната ли ти е?

— Май че да — замаяно каза той. И допълни, сякаш миросвайки ме: — Ама вие сте същински факир, Александър Борисич!

Какво пък?! Дори на такава стара кранта като мен са й необходими похвала и възхищение!

— Благодаря, Ваня. Можеш да си ходиш, ако бързаш. После ще дойда да подпишеш протокола, става ли? Или ще те поканя при мен, ако закъсам нещо с времето. Надявам се, няма да възразиш? — След това се обърнах към Вован: — Е, млади човече, струва ми се, че искахте да проверите документите ми? Хайде да вървим да се изясняваме във вашия офис. И без това искам да си поприказвам и с вас, охраната, и с вашето началство...

Най-сетне успях да разбера коя е организацията, дето притежава милото дворче с фонтанчето, в което като сираче стои побелелият пикльо, боледуващ сигурно от всички пикочно-венерически болести — нищо странно при този студ! Райското кътче в центъра на столицата, както информираше разкошната, сияеща със злато табелка, върху луксозна, едва ли не абаносова врата, принадлежеше на „ЗАО Стройинвест“.

Името се опитваше да ми каже нещо, да ми напомни, но какво — засега не можех да разбера...

РЕВЛЪОТО

Нисанът с десен волан убедително обясняваше и грешката на килъра, и защо не си е свършил работата чистачът, но самото присъствие на тази кола засега тънеше в пълна мъгла. Бързакът Сидорчук беше готов даже да лети до Екатеринбург, за да намери собственика и да го разпита. Обаче Якимцев не одобри такова пътуване, разсъждавайки трезво, че Валерий Григориевич Плотников най-вероятно ще посрещне Нова година вкъщи, в столицата. Точно тогава ще си изяснят с него всичко необходимо. На Якимцев му се струваше, че не трябва да се залага чак толкова на значението на този „Нисан“ — в случая много по-продуктивно беше да се разбере за какъв дявол Топуридзе не е пътувал със служебната си кола, а е хванал някакъв си неясен частник.

— И аз го мисля — бодро се включи Сидорчук, — за чий му е този частник, като му се полага кола...

— Ами вземи да разбереш защо — сърдито му каза Якимцев. — Ако не можеш него да питаш, питай жена му.

Сидорчук го погледна с някакво неразбираемо смущение.

— Ми поговорих вече — каза той и въздъхна, — само че не успях да ви докладвам... Жена му мълчи, мънка и въздиша — все едно че иска нещо да каже, но няма сили да го направи. Страхотна жена между другото. Аз я питам: „Не сте ли забелязали нещо необичайно в поведението на мъжа си, когато се е прибрал, или сутринта, когато е тръгвал...“. Пак нещо мънка. „Нали виждате — казва — колко е голям апартаментът... Тук нищо не можеш да чуеш. Онази вечер той се забави, прибрал се е, когато съм си легнала... По принцип аз ставам рано, за да изпратя момичетата на училище... Това за нас е свято задължение — да изпратиш децата на училище. Представете си, сутринта, когато станах, вече го нямаше. Той е толкова зает, направо мре за работата си...“. Аз я питам — продължаваше Сидорчук, — нещо не ви разбрах: мъжа ви вече или още го нямаше? Тя, Евгений

Павловия, чак ми се обиди. Макар че какво толкова? Накратко казано, тя не знае нощувал ли си е вкъщи мъжът й...

— Не знае или не иска да каже? Може би наистина от нещо се притеснява?

Сидорчук вдигна рамене:

— Може и така да е. Факти нямам, а не съм научен да гадая. Но шофьорът, който е прикрепен в гаража на кметството към Топуридзе, даде показания, че онази сутрин е чакал където трябва, пред дома му. Когато му писнало да го чака, се обадил по домофона. Жената на Топуридзе отговорила, че мъжът й вече е заминал на работа — било се случило нещо толкова срочно, че нямало за кога да чака колата...

— Добре — каза Якимцев, — с това ще се занимаваме по-подробно после. А сега да продължаваме нататък, че няма време. Какво излиза? В деня на покушението пострадалият, който или не е нощувал вкъщи, или не е бил забелязан от съпругата си, което ми се струва малко вероятно, по някаква — абсолютно неясна — причина не използва служебната си кола, а отива на работа с частна.

— Ос! — изцели се Сидорчук. — А шофьорът на частната кола, както се оказа после, я карал с пълномощно...

— Точно така, точно така — кимна замислено Евгений Павловия. — Ти какво искаш да ми кажеш, че тия килъри, дето не са могли дори като хората да видят къде точно седи Топуридзе — толкова тъмни били стъклата на колата, — същите тези килъри са се намирали случайно на пътя му?!

Сидорчук чак изпъшка:

— Ама и вие сте един, Евгений Павловия! Понякога такива ги приказвате, честна дума... Нищо подобно не съм казвал! Аз и сам си блъскам главата: Топуридзе не идва от дома си, значи маршрутът му е различен от обикновения, колата, с която пътува, е чужда — а тези гадове са определили без грешка мястото още от вечерта и което е най-забележително — не чакат напразно! Ето какво ще ви кажа, Евгений Павловия. Смятам, че тези мръсници предварително са знаели и откъде ще мине, и в колко часа, и с каква кола. Тази кола не е случайна...

— Виж, за последното не съм сигурен. Може да е само съвпадение — нали обикновено Топуридзе пътува със същия „Нисан“, само че с нормално кормило...

— Все едно — не се предаваше Сидорчук. — Нали отнякъде са научили времето и мястото? Ако беше жив шофьорът, щеше да е съвсем друго, той всичко щеше да ни разкаже. А сега... Струва ми се, че няма да се оправим без оня продуцент, собственика на колата!

... И ето че най-сетне той седеше пред Сидорчук — нисък, закръглен, с някакви странни маниери, но в скъп костюм, зализан, ухаещ на скъп парфюм.

— Не разбирам защо ме притеснявате! — каза капризно той. — Току-що слизам от самолета, бях с бригада артисти в такива мечи дупки! Уморих се като куче! Върнах се в Москва само защото искам да посрещна Нова година вкъщи, а вие веднага ме влачите в прокуратурата. Според вас това как би трябвало да подейства на нормален човек?! Какво толкова ужасно съм извършил, че трябва да постъпвате с мен така? Защо аз самият не зная нищо за престъплението си? Кажете поне в какво ме обвиняват?

— Засега никой за нищо не ви обвинява, тъй като нищо „толкова ужасно“ не сте извършили — весело му отговори Сидорчук и добави вече с не толкова весел тон: — Или поне ние засега не сме информирани.

— Изобщо няма за какво да ме подозирате — предвзето се изцепи Валерий Григориевич. — Ако става дума за сбиването до „Околица“, аз лично — той показва на Сидорчук пухкавите си, гледани ръце — нямам никакво участие в него. А ако някой ви говори друго — не го слушайте, това са само клевети! Нали знаете колко завистници има в света на изкуството...

Сидорчук му хвърли бърз поглед и веднага наведе очи, за да не показва нескрития си интерес. Той не знаеше нищо за сбиването, за което спомена Плотников, но за всеки случай каза:

— За сбиването пак ще си поговорим, но сега ме интересува най-вече колата ви, „Нисан максима“, произведена 1992 година, с десен волан. Искам още веднъж да ви осведомя, че това съвсем не е празно любопитство. Колата ви ни интересува във връзка с разследване на убийство...

Плотников пребледня:

— К-как — убийство? Чуйте, господин капитан, аз нямам нищо общо с това! Ама съвсем нищо, още повече че дори не съм бил в града, всички го знаят... И после, колата фактически вече отдавна не е моя, при развода остана за бившата ми съпруга Анастасия Янисовна... Тя е известна певица, звезда, така да се каже. Просто не може без кола...

— Ос, виждате ли какви интересни неща ни казахте! А казвахте, че напразно сме ви обезпокоили... Я почвайте всичко отначало. Тази кола е регистрирана на ваше име, издали сте генерално пълномощно на името на Иван Иванович Федянин, вече покойник... Да-да, Валерий Григориевич, покойник. Убили са го. А защо се е случило, бихме искали да разберем с ваша помощ.

Плотников сякаш изведнъж загуби цялата си закръгленост, клюмна и пребледня още повече.

— Аз ще обясня всичко, всичко — простена той. — Това е недоразумение, объркване. Този Иван, лека му пръст, ни беше частен шофьор. Ние двамата с бившата ми съпруга сме артисти... Аз всъщност повече съм продуцент, а Настя — тя наистина е звезда, мисля, че споменах. Сигурно сте чували за нея — Анаис? Това е тя! Обичах я безумно. Но нали знаете как става...

— Га? — не можа да не се погаври Сидорчук. — Честна дума, не зная. Я ми разкажете как става...

Плотников обидено го погледна с неспокойните си очи — нямаше ли в лицето на Сидорчук подигравка, но капитанът умееше да се сдържа и на Плотников не му оставаше друго, освен да разказва всичко е подробности:

— Отначало си живеехме като гълъбчета, а после тя стана нетърпима. И аз си тръгнах, както си тръгват истинските мъже: оставих ѝ всичко — че дори и повече. Тя каза: остави ми и колата, че нямам с какво да пътувам. Аз и казах: заповядай, взимай старата кола, а новата, да ме извиняваш, ще оставя за себе си. Тя каза: става, само че като допълнение ми дай и твоя Иван, докато не се науча да я карам сама. И тогава ми дойде гениална идея, все пак ненапразно толкова години се занимавам с продуцентска дейност. За да прикача към нея шофьора за дълго, ако не и завинаги, реших — нека Иван да кара колата с генерално пълномощно.

— Супер! И колата си остава ваша, и шофьорът Иван ще ви информира какво става там, в живота на бившата ви съпруга, нали? —

подчертано одобрително каза Сидорчук. И без да остави време на обидения продуцент за реплика, попита: — А къде живее бившата ви съпруга?

— О, тя живее в приказен, приказен апартамент! Аз ѝ оставих всичко, цялото обзавеждане — представяте ли си, тъкмо направих евро ремонт, и тя ми казва: край, Лерочка, по-добре да се разделим, аз повече с теб не мога нито да живея, нито да работя... Казвах ми, че тя си има някой друг, но аз не вярвах, мислех си — ще полудува и всичко ще е както преди... Че коя е тя без мен? Нали точно аз я направих звезда! Какво ли не съм правил за нея! Концерти, клипове, компактдискове — все аз. И вижте как ми се отблагодари...

Още малко, и щеше да се разплаче, във всеки случай двойната му брадичка потреперваше. Сидорчук изчака, докато хлипането на Плотников стихне, и безжалостно му напомни:

— Вие обаче не отговорихте на въпроса къде живее бившата ви.

— Ами там си живее... „Голяма Никитска“ ... блок...

— Много добре — неизвестно за какво го похвали Сидорчук. — А къде паркираше вашата съпруга колата?

— Колата? — продуцентът за кратко се замисли. — Различно. Понякога Иван я оставяше пред блока си, той също живее в центъра... живееше; понякога тя стоеше в двора на „Никитска“ — имаме нещо като навес, с една дума, покрит паркинг за някои живеещи в блока... Разбирате ли — той отново продължи с „лебедовата“ песен, както беше определил за себе си стоновеите му Сидорчук, — е, разлюбила ме, добре. Това както и да е, аз съм мъж, ще го преживея. — Той все пак не се сдържа, шумно изхлипа. — Как обаче не я беше срам да ми се показва пред очите с този неин грузинец? Разбирате ли? Нарочно, за да ме заболи!

Сидорчук застана нащрек.

— Какво, новият ѝ обожател грузинец ли е? Знаете ли как се казва?

— Как се казва? Аз го наричам Шампуридзе. Това е шега. А наистина и без шеги — Топуридзе. Не зная кой е той. Грузинец — и край. Чувал съм, че или е як бизнесмен, или заема някакъв висок пост в кметството. Но това не е важно. Ето, вие казвате — бил ѝ обожател. Не е никакъв обожател, по-лошо е! И Настка, глупачката, навсякъде на всички го показва като свой бъдещ мъж. Представяте ли си? Не

издържах тогава... Нали виждате, телосложението ми не е за борби, уви. Ако беше дуел — с пистолети или шпаги, — тогава сам щях да предложа. А сега ми се наложи да помоля приятел. Даже не самия приятел, а той да каже на своите бодигардове да нападнат грузинеца. Не да го бият, не дай си боже, да не го осакатят, а само да го унижат, и край. Това щеше да ми е достатъчно... Какво ме гледате така? Подло е, нали? Разбира се, че е подло, и на мен така ми се струва. Но тя ми причини такава болка, такава болка! Заля ме такава ревност, такава омраза, искаше ми се да направя нещо, за да не се чувствам съвсем смачкан... Срамота, нали? Знаете ли кое ме успокоява? Там не се получи никакъв истински бой. Удариха го, той също ги удари... Той обаче добре ги удари, този грузинец, даже не очаквах. Така оправи единия, направо ужас! И аз си го получих... Ако не беше дошла навреме милицията, направо не знам какво щеше да стане...

Сидорчук погледна събеседника си с леко отвращение. Виж го ти колко е откровен. А това може да бъде квалифицирано като нападение с цел побой. Подстрекателство, нож, група — занизаният мъченик може да си има доста големи неприятности...

— Как е фамилията на този ваш приятел?

Плотников се смути за миг.

— Така си и знаех — каза съкрушено той. — Аз ви говоря за състоянието си, за това колко ми е зле... А приятелят ми няма нищо общо. Нали ви казвам, нямаше дори истински бой...

— Напразно говорите така, Валерий Григориевич. По този начин можете само да влошите положението си...

— Господи — едва не се разплака продуцентът, — и защо аз, глупакът, изпаднах тук с вас в откровение! Все едно, няма да ви кажа името му, нека да стане по-лошо за мен! Аз и така съм подлец, а сега още и доносник ли трябва да стана?! Боже, какъв, ужас!

— Я стига! — възмути се Сидорчук. — Стига рекове! Струва ми се, казахте, че всичко е станало в „Околица“? На този въпрос поне можете ли да ми отговорите?

— Да, на този мога да отговоря. В „Околица“. Покани ме същият онзи приятел, дето има охрана. Аз му казвам: изобщо не ми е до веселби, в нула часа излита самолетът ми. А той: ами много хубаво, идвай, тъкмо ще се почерпим за из път. Ще поиграем на рулетка, „блекджек“... Накратко казано, така и направих — и директно оттам,

от „Околица“ — на летището, приятелят ми услужи с колата си, шофьорът му ме закара... И същата нощ — ту-ту! Два часа — и ето ти Екатеринбург, летище Колцово. Слава богу, там ме посрещнаха...

— И още един безобиден въпрос — каза Сидорчук, пресичайки от раз всички откровения на своя необичаен свидетел, без отношение към делото. — На коя дата е било това?

— Това беше, това беше... Знаете ли кога беше... Тъкмо в навечерието, да ме прощавате, на Никулден — 18-и. Декември де. Да, точно така, на 18 декември...

После седяха двамата с Якимцев и пресяваха всичко значително, което бяха успели да извлекат покрай нисана с десен волан.

Първото, което направи Сидорчук веднага след като затвори вратата зад гърба на Плотников, беше да прати запитване в управлението, на чиято територия беше разположен известният в цялата столица огромен развлекателен комплекс „Околица“. Трябваше да разбере всичко за сбиването, станало там в нощта на 19 декември. Веднага, след пет минути, по факса му пратиха отговор, от който ставаше ясно, че никакво сбиване не е станало, а по думите на очевидци е имало сблъсък с взаимни словесни обиди, след което някой от свидетелите извикал охраната на „Околица“, която предотвратила боя. Охраната задържала двама чеченци, родом от Грозни, с постоянна регистрация в Москва, някои си Барсаев и Варсанов, числящи се като бодигардове в хотел „Балкански“. Пострадалият напуснал мястото на инцидента преди пристигането на патрулния екип, така че самоличността му останала неизвестна. Гражданите Барсаев и Варсанов били предупредени за заплашващите ги санкции при повторно нарушаване на обществения ред. По-подробни сведения за инцидента нямаше. Тъй като пострадалият не направил оплакване и не подал жалба, инцидентът най-вероятно нямаше да има никакви последици.

Якимцев изучаваше факса, поглеждайки ту към Сидорчук, който излагаше съображенията за Плотников, ту през прозореца — техният гост нещо все не можеше да стигне до улицата, все едно че беше се заклешил някъде в недрата на Московската градска прокуратура. Изведнъж той рязко се премести напред, облегна се с двете си ръце на перваза.

— Гледай, гледай, Фьодор Николаевич! Помниш ли как ти описваше своите страдания, когато певицата го зарязала? Виж го как се мъчи!

Сидорчук също се приближи до прозореца и видя как към продуцента, който излизаше от сградата, изтича високо светлокосо конте: в следващия момент двамата с чувство се прегърнаха, след което си размениха горещи целувки, които не оставяха никакво съмнение, какво точно става.

— Виж какъв поклонник — измърмори Якимцев. — Страдал за... другарчето...

— Ама че гадини! — плесна се по бедрата Сидорчук. — Сигурно и в „Околица“ е бил същият. Тия педали са си уреждали един с друг нещата, а ние с вас искаме да изкопаем нещо свястно от тия лайна!

— Не — каза Якимцев. — Не съм съгласен. Нека да видим какво ще се получи, ако допуснем, че в сбиването наистина е участвал Топуридзе. Преди самото покушение той отива в „Околица“ — да разпусне, дето се вика. Сам ли отива или с още някой, засега не знаем. На изхода става някакво идиотско сбиване — много е съблазнително да се предположи, че боят е провокиран. Като резултат Топуридзе не се прибира вкъщи, ношува някъде си, откъдето след това заминава с нисана с десен волан. Къде? Може би при същата тази певица, при Анаис. Защо? Ами защото на другия ден сутринта той заминава в кметството с нейната кола, както става ясно, и с нейния шофьор. И тогава го пресрещат онези хора — много съблазнително предположение, — те отнякъде знаят, че това е точно той, точно с тази кола, точно по този маршрут и така нататък...

— Всичко, разбира се, е супер. Направо, бих казал, съблазнително точно. Не можеше ли обаче да е обратното, не него, а певачката да са причаквали? Или нейния ревльо?

— Тук доста силно се съмнявам. Виж сега. „Чистачът“ или „диригентът“ казва на килъра: „Довърши тоя гад!“. Съгласи се, че ако това имаше отношение към певицата, би трябвало да се каже по друг начин. Например: „Довърши гадината...“.

— Съгласен съм. Но като стана дума, за продуцента. Него сам Господ е наредил да го наричат гад, че и по-лошо, не е ли така?

Якимцев за кратко се замисли.

— Възможно е, разбира се, макар че Плотников е много дребна гадина, за да го дебнат по този начин, като „едър дивеч“. Такъв може да го хванеш някъде на тъмно, малко да го попритиснеш... Знаеш ли какво, Фьодор Николаевич, я да вземем това за работна версия, става ли? Според мен много добре се получава. Честна дума, направо чувствам как всичко се напасва — всяка тухличка си ляга на мястото. Ще трябва само да си поговорим сериозно с тази Анаис, или как там ѝ беше името.

— Освен това може да опитаем да притиснем жената на Топуридзе, а? София Михайловна... Или пък да покажем в „Околица“ снимки на певицата и Топуридзе — дали ще ги познаят, или няма...

— Спомням си я, спомням си я аз тази Анаис. Мисля, че са били доста ефектна двойка. Не е възможно обслужващият персонал в ресторанта и на игралните маси да не ги е запомнил... И още нещо... Обърни внимание: за втори път в делото ни се появява Джамал Исмаилов...

— Как така за втори? Че сега е налице — това го разбрах. Хотел „Балкански“, нали? Значи излиза, че неговите бодигардове са организирали сбиването.

— Точно така! — одобри Якимцев.

— Добре де, а преди това къде фигурира?

— Ами още в самото начало, тъкмо когато се случи инцидентът. Тогава той като приятел на пострадалия даде доста странно интервю, меко казано... Такова интервю, че веднага ми се прииска да се срещна с него...

ТУРЕЦКИ

Първото, което видях, щом влязох в украсения с малахит и „злато“, демек месинг, хол, беше не традиционната елха, не новогодишните гирлянди, а огромен, написан на ръка плакат: „Ура, Ура! Да живее Лефортовската дупка!“. Под това юнашко изречение с малко по-древни букви беше написано сякаш за пояснение: „Имаме си къртица!“. Направо оглушах от музиката, която, както може да се предположи, тук се чуваше много по-силно, отколкото на улицата. Прочетох за втори път текста върху плаката, пак нищо не разбрах. Подчиних се на волята на съпровождащия ме Вован и подминавайки групички разгорещени от тържеството хора, пресякох целия хол. В ръцете на мнозина имаше чаши, покрай стените бяха наредени маси с мезета и бутилки по тях — с една дума, беше си направо светски прием по някакъв вероятно много достоен повод. Както се досетих по някои признаци, този хол беше нещо като стая за почивка, а основната част се вихреше на друго място, за което говореше вече чутото от мен, леко фалшиво хорово пеене и все така стихийно избухващият женски кикот.

Най-накрая пресякохме с Вован хола от край до край и завихме в малко коридорче.

— Изчакайте малко — каза ми Вован пред врата с табелка „Генерален директор“. Тук стоеше бюрото на секретарката, но в момента беше празно. Вован внимателно откряна вратата, погледна вътре и се гмурна в недостъпното за простосмъртни убежище на главния шеф на тази веселяшка фирма, което веднага бе потвърдено със страшно шефско ръмжане иззад незатворената кожена врата:

— Каквоо?! Какъв следовател, мамка му? Пак?! И за какъв... го мъкнеш тук?!

Интересно, помислих си. Интересно би било да разбере час по-скоро от какво е предизвикана такава, както е модерно да се казва сега, неадекватна реакция. Между другото ръмженето както започна, така и затихна от само себе си. Бях абсолютно сигурен, че причината за тази

мъчителна пауза беше в обстоятелството, че сега Вован, навеждайки се към ухото на шефа, му докладва за находките в дворчето им и за това защо е взел решение да доведе госта тук, в светилището. Изглежда, не сбърках, защото, когато Вован широко разтвори пред мен кожената врата, а самият той се притисна угодливо към стената, пускайки ме в шефското леговище, насреща ми се надигна широко усмихнат стопанинът на кабинета — сякаш не той, а някой друг крещя истерично допреди малко. Той дори се измъкна иззад масата и направи няколко крачки насреща ми, което, както предположих, бе голяма чест. Стопанинът на този кабинет беше огромен и добре угоен. В същото време на кръглото му и симпатично като цяло лице грееше равна белозъба усмивка. Металокерамика, помислих си с лека завист, тъй като отдавна беше дошло време да се заема със зъбите си, но все не ми оставаше време, както се казва. Стопанинът на кабинета безспорно можеше да си го позволи — също както можеше да си позволи чудесния костюм и скъпата риза. Всичко това най-вероятно беше ушито по поръчка. И как само беше ушито!

И така, той вървеше срещу мене, усмихвайки се с порцелановата си усмивка. Представи ми се:

— Александър Алексеевич Дворяницки. Заповядайте, както се казва, добре дошли, скъпи, щом вече сте тук. Влизайте, разполагайте се. Вие откъде сте? Чак от Главната прокуратура?! — Той малко по-дълго, отколкото беше необходимо, задържа недоверчиво пред очите си моето удостоверение и накрая го върна все със същата гостоприемна усмивка. — Сигурно сте голям човек там, във вашата прокуратура, Александър Борисович? Познах ли? Ако го определяме с армейски чинове — какъв е вашият?

Аз се разсмях:

— Генерал-майор.

— Брей, да му се не види... Излиза, че при нас не изпращат кого да е... Макар че, ако си говорим честно, вече сте ни дошли до гуша! Имам предвид следователите. — Посочи ми с ръка голямо кресло, самият той започна обратната маневра за вмъкване зад бюрото, макар че на най-видно място срещу моето кресло стоеше още едно такова. — Това е смешно в края на краищата — продължи той своя разказ за недоволството си от следователите. — Някой рови около кмета, а си патим неизвестно за какво ние, обикновените работници. Че какво

общо имаме ние, кажете ми моля ви се? Не, наистина вие там, момчета, да не сте полудели? Пардон — той се направи, че му е станало неудобно. — Но вие не можете да си представите! Нашият участък от околоръстното вече го преровиха почти целия, само проби взимат, колко чакъл не достигало! Сякаш вие, следователите, си нямате друга работа!

Това беше забележително изиграна театрална постановка: не се съмнявах дори за миг, че Вован беше докладвал на шефа си какво точно ме води при тях. Обаче вродената хитрост не позволяваше на стопанина на кабинета да показва това. Дори обидата, която вмъкна, не беше случайна, а своеобразно опипване на почвата доколко сериозно трябва да ме възприема.

За мен това също значеше нещо: че е крайно време да поема в свои ръце разговора.

— Честно казано, изобщо не идвам във връзка с околоръстното или някакви ваши строежи...

Той махна с ръка и ме прекъсна:

— О, оставете тези ваши хитрини! Чак ми става обидно, честна дума, скъпи! Не търсите, компромата там, където трябва! Само не си мислете, че по този начин спасявам кмета, той ми е последна грижа. Макар че би трябвало да му благодарим, всички негови замисли са за нашето процъфтяване. И Манежния площад, и „Гостини двор“, и сега Третият околоръстен... И макар да казвам, че той ми е последна грижа, обективно погледнато, от него има само полза. Няма да спорите за това, нали така? — Той ме погледна с някаква упорита настоятелност. Горедолу по същия начин гледат в кръчмите, когато ножът опре до кокал при въпроса: „Ти мен уважаваш ли ме?“. След като изчака да му кимна в знак на съгласие, продължи доволен: — Такива работи... Никой нищо не може да докаже, дайте поне да очерним човека, така ли?

— Чуйте ме, Александър Алексеевич! — наложи ми се да се направя на строг, иначе нямаше начин този фонтан да бъде запушен. — Ако имате желание, ще обсъдим предложените от вас теми отделно? А сега съм дошъл при вас по съвсем конкретен въпрос — изобщо не е този, който предполагате.

Той се усмихна с една такава скептична усмивка — пей ми, гълъбче, пей ми, все едно няма да ме излъжеш.

— Добре, слушам ви. Само, ако може, по-бързо да приключваме. Нали виждате, че тук сме си организирали мероприятие, честно казано, хич не ми е до вас. Извинете ме за откровеността. Но в такъв момент, просто съм длъжен да бъда с колектива. Между другото — добави той, — не виждам причини, поради които вие не бихте могли да вземете участие. Искате ли? — При тези думи в очите му, кълна се, блесна някаква детска хитринка. — Нова година идва и изобщо... Но ако съм честен докрай, направо ви провървя, че изобщо ме заварихте. — Той се облегна на огромното си кресло и някак уморено притвори очи. — Съвсем случайно ме заварихте. Имаме толкова обекти из целия град, такава отговорност... — И изведнъж сам се прекъсна: — Не искате на масата, но може би поне ще пийнете? Коняче, уиски?

Нормална реакция — мислеше ме за кутре! Първо — коняче, после — парички, а след това въпросите ще се изпарят от само себе си... Вече много бях слушал за този „Стройинвест“, наистина въртеше големи неща. Може би затова ми се струваше, че начело на такава фирма трябва да стои някакъв по-солиден, по-умен човек. Или този дебелак ме прави на глупак? Направо не е възможно такъв въздух под налягане, на какъвто той се прави, да ръководи нещо сериозно...

— Аз съм на работа, Александър Алексеевич.

— Ама какви сте в тази прокуратура... стегнати — усмихна се той. — Да не се страхувате да си загубите девствеността? — И, кълна се, намигна ми — не като въздух под налягане, не като галфон, а като умен, много тънко усещащ нещата другар! — Няма, няма да ви разврацавам, скъпи, не се страхувайте. Като не искате — моля...

Виж го ти мръсника! Присмиваше ми се!... Хубаво, всичко това са емоции, които за известно време нямам право да показвам. По-важното в случая беше друго: той не се страхуваше от мен и само това вече беше по-необичайно от всичко друго. Прокуратурата, при това Главната, плашеше всички, даже онези, които за нищо не бяха виновни. Има значи нещо такова зад гърба си Дворяници, което му позволява да не се страхува. Какво? Приятелство с президента? Какъв е този „Стройинвест“, дявол да го вземе? Спешно трябва да поръчам да ми изготвят справка!

— Чуйте ме, Александър Алексеевич, скъпи... — Съвсем леко го изимитирах. Тепърва ще го видим кой кого! — И ме слушайте много внимателно, защото колкото по-дълго общувам с вас, толкова по-силно

става желанието ми да ви накарам да уважавате моя прокурорски мундир, още повече че имам много сериозен повод за това. — Той искаше да каже нещо, но аз вече бях взел думата — дойде ми до гуша. — Млъкнете! — строго му заповядах. — И ме слушайте! Имам още по-малко време от вас и забележете, обектите ми са също из целия град!... Та така, аз имам отношение към разследването на атентата срещу заместник-кмета на московската управа, извършен преди няколко дни в съседство с вас. Надявам се, че сте чули за това печално събитие?

Той сериозно кимна, пак искаше да добави нещо, но отново не му дадох тази възможност, изпреварвайки го:

— Преди малко, точно преди да дойда при вас, провеждах някои следствени действия. На територията на „Стройинвест“, затворена за достъп, забележете, открих улики, които предполагам, че са свързани с това престъпление. Или ще разговаряте с мен нормално, или, ако се изживявате като лице, което може да не уважава закона и органите на реда, ще ви разпитам в прокуратурата. А там, бъдете сигурен, нашите отношения ще изглеждат по съвсем друг начин. Без да споменавам, че първото, което ми идва в главата, като гледам как се държите, е подозрението, че по някакъв начин сте свързан с атентата. А с какво друго, скъпи... — Той се опита да се вклини, но аз го спрях. — С какво друго да обясня вашия стремеж да ми попречите да си свърша нормално работата? Как да си обясня предложението ви за подкуп?

Ефектът ме кефеше. Подпухналата тлъстина сякаш изчезна от лицето на Дворяници, нямаше я вече и игривата умна усмивчица, нито полупритворените очи.

— Яко! — каза той с уважение. — Жестоко, но конкретно, както викат моите бодигардове, когато ступат някого... — И изведнъж се засмя. — Защо така, Александър Борисич! Кой ви пречи, кой ви предлага подкуп! Господ да ви пази, гражданино началник! Хайде, питайте, а аз ще отговарям.

Разбрах, че сътрудниците на „Стройинвест“ едва ли биха могли да бъдат очевидци на покушението срещу Топуридзе — доста далечко е от тук до злощастното кръстовище. Всъщност, ако се мине през портата на Сидякин, изобщо не е далеко, но ако е по нормалния път, ще трябва да се заобиколят две карета, след това незастроеното голо място — при това положение са цели пет минути ходене, при условие

че вървиш бързо. Беше малко вероятно да има очевидци на самото събитие. Обаче ако престъпниците са си отишли, както предположих, през двора на „Стройинвест“, някой може и да ги е видял. Затова попитах Дворяници:

— В този ден, ще ви напомня, че беше 19 декември, тук, при вас, не се ли е случило нещо необичайно? Имам предвид, във вашата сграда, във вашия двор? Може би охраната ви е докладвала за нещо не съвсем в реда на нещата... Вие самият между другото в този ден на мястото си ли бяхте?

— На деветнадесети? — Дворяници изду долната си устна. Страшна работа, по колко много начина се изписва на различните лица мисловният процес! — Ей сега ще ви кажа точно. — Той натисна копчето на своя доста обемист, почти като малка телефонна централа апарат: — Верочка...

През шума на гласове и музиката, които се носеха от високоговорителя, се чу познатият глас на Вован:

— Слушам ви, Александър Алексеевич!

— Ти да не си Верочка? Тя къде е?

— Отиде тука малко... И тя е човек, Александър Алексеевич...

— „Човек“! — разсърди се Дворяници. — Намери ми я и да седи, без да мърда. Аз за какво ѝ плащам?

— Е, това не зная — разтегна думите си Вован, обаче веднага се сепна: — Добре, Александър Алексеевич. Ей сега ще ви звънне, става ли?

Тя се обади след двадесетина секунди.

— Как е, успя ли? — попита я Дворяници.

— Какво да съм успяла? — объркана зададе въпрос Верочка.

— Ами откъде да зная... Да пикаеш, да се изучукаш, да потанцуваш. — Чу се как Верочка изхлипа. — Добре де, край, край. После ще си поговорим. А сега я ми кажи, зайо-байо, скок-подскок, бях ли тук в офиса сутринта на 19-и?

— Тук? — уточни „зайо“. — Или на Якиманка?

— Тук, тук — леко ядосан се отзова шефът. — Виж там, в дневника.

Нещо изшумоля във високоговорителя, прищрака, заглушавайки другите шумове — изглежда, Верочка беше прибягнала до помощта на компютъра.

— От сутринта, до единадесет, си бяхте тук, а след това заминахте на обект... на „Тулска“...

— Стига, стига! — отново засече „зайото“ Дворяници, хвърляйки ми бърз поглед, значението на който не можах да разбера. — Без празни приказки, скъпа... — Той изключи секретарката. — Край, сега вече си спомних. Сутринта на 19-и със сигурност бях тук... Да... И точно в този ден при нас се случи произшествие... Глупаво произшествие, никой дори не му обърна сериозно внимание. Но ето че сега ви разказвам за него, а сам си мисля: защо всъщност не му обърнахме внимание? А трябваше! Тогава, в суматоката, едното сигурно зло се е връзвало е другото, но сега... Значи така. Сутринта, някъде към десет, чувам — в двора нещо се шуми. Прозорчето ми беше отворено — уморявам се понякога от еркъндишъна, въпреки че е японски, пак шуми. Сутрин човек тук може да си отвори прозорчето, нищо че е център... Питам аз охраната какво става, защо не ми дават да работя на спокойствие. Какво се оказва: някакви двама изроди искали да откраднат от нас азбестово-циментова тръба. Скастрих охраната: всяка минута ми е много по-ценна от тази тръба, а те ме откъсват от работа почти за половин час! И тези тръби са пълен боклук, случайно се търкалят: нашият градински дизайнер искаше през есента да направи някакъв специален дренаж, но не успя преди студовете... Мен ако ме питат, да бяха ги откраднали, не е голяма загуба. Но сега не става въпрос за това, за размера на кражбата, а за самия факт, разбирате ли ме? Някакви си външни хора, едва ли не клошари — и изведнъж си се разхождат из нашето дворче! Ние такива пари сме дали за решетки, за охрана, за камери за проследяване — и всичко това хвърлено на вятъра! Какво се получава — всеки, който иска, може да си влиза! Кеф ти с бомба, кеф ти с автомат под мишка? Добре го наредих шефа на охраната. Направи разследване, накажи виновните, вземи мерки, занаят без разрешение птиче да не прехвъркне! Накарах да разпитат както трябва изродите. Клошарите, разбира се, захвърлиха тръбата, като разбраха, че са ги сгащили. Нас, казват, Николай Петрович ни прати. Кой е този Николай Петрович? Ами нашият технически ръководител на строежа. Ето там, вика, на двора, от лятото са останали нашите тръби, все не можем да си ги вземем. Вървете да донесете две бройки, там никой нищо няма да ви каже...

— И какво направи вашата охрана? — попитах, досещайки се как е завършила цялата работа. — Взели, че им повярвали?

— Повярвали им. Страшно изпаднали били, не приличали на мръсници... не, те, разбира се, ги проверили. От какъв строеж са ви пратили? От трети блок, дето е в затворената „Балтийска“? Тия, разбира се, казват: ами да! Понатупаха и двамата, шут в задника и през главния вход — чак на булеварда...

— Вашите бодигардове не си ли направиха труда да разберат как са попаднали вътре тези двамата? Доколкото разбирам, главният ви вход има стабилна охрана...

— Точно там е работата, излиза, че не е стабилна! Като разбрах — веднага лиших тези паразити от премия: единият се надявал на другия, а пък другият поискал да се разходи за минута, биричка да купи: за няколко минути нищо нямало да се случи... Но всяко зло — за добро — сега истински сме засилили охраната, сигурно се убедихте лично... Знаете ли, нали аз самият съм строител и когато всичко приключи, все си мислех: за какъв дявол са им потрябвали тези тръби на трети блок? Там строи администрацията на президента, само да свирнат — след петнадесет минути ще ги затрупат с тръби до покрива... Заповядах все пак на момчетата да проверят наистина ли някой е изпращал при нас работници. — Той направи тържествена пауза.

— Е, и? — не издържах, с което вдъхнових Дворяницки веднага да продължи тази идиотска история.

— Ами няма! Няма, мама му стара, при тях никакъв технически ръководител Николай Петрович и никога не е имало! И, разбира се, никой никого не е изпращал за тръби. И онези юнаци, естествено, не ги намерили на строежа. Сигурно са някакви местни мошеници... Тука, нали знаете, в центъра, са останали все прочутите кореняци московчани, такива пияници, каквото видят — изчезва.

— Вие самият, предполагам, не сте московчанин — промърморих, макар по особения му диалект вече отдавна да се бях досетил, че той е отрасъл някъде на юг.

— Аз ли? — отново широко демонстрира своя порцелан Александър Алексеевич. — Аз съм от слънчева Грузия, разбра ли, скъпи? Руснак, но от Грузия. И изведнъж той направи нещо, което изобщо не очаквах — запя с доста приятен глас: „Твоят мак червен на

сърцето ми лежи, червен мак, черни коси...“ — но веднага прекъсна тази, меко казано, самодейна изява, пояснявайки: — Имахме си наш младежки състав — „Руските грузинци“, сигурно никога не сте го чували?

Изглежда, вроденият жив характер му пречеше да се спре на нещо конкретно. Наложил се отново да го върна на интересувания ме разговор, като прекъсна безжалостно лиричната му изява.

— Дали не можете да ми ги опишете по-подробно? Даже не вие, а вашите бодигардове, които са си имали работа с „клошарите“. Все едно, ще ми се наложи да ги разпитвам...

Александър Алексеевич се замисли, отново изпъчи долната си устна:

— Да ги опиша? Че аз ги видях само за няколко минути... Обикновени, нищо забележително... Сякаш и двамата имаха славянска външност... Нали знаете как приказват всички сега: лице от кавказка националност. А тези бяха лица от славянска националност, разбирате ли? Яки момчета, да знаете. По навик си направих сметката дали бих могъл, ако ми се наложи, да се оправя сам срещу тях. И реших, че не бих могъл, макар че в миналото бях кандидат-майстор по свободна борба. Виждате ли? — За онагледяване на този факт той разтърси над масата огромните си ръце. — И знаете ли, Александър Борисович, какво още забелязах... Бузите им бяха такива някакви, разбирате ли, хлътнали. Вие спортувате ли? Тогава разбирате: все едно че двамата току-що бяха пробягали маратонска дистанция. — И изведнъж се удари по челото: — Ама те какво, да не би да имат отношение към онази стрелба?

Неопределено свих рамене — не ми се щеше да навлизам в подробности. „И няма нужда — мина ми през главата, — ами ако килърите не са дошли тук случайно, а са имали съучастник или съучастници?“.

— Просто хвърляме голямата мрежа — обясних. — Нали знаете как е, поръчково убийство — нито следи, нито улики, нито изпълнители, нито поръчители...

Вече се канех да напускам Дворяници и независимо от късния по общоприетите мерки час да разпитам в някое тихо местенце Вован и неговите съратници. Изведнъж се случи нещо, което не можех да си представя и в най-смелите си фантазии. Вратата на кабинета рязко се

отвори и в него надникна, по-точно се появи половината от тялото на необикновено красива жена в шумоляща и приказно блестяща рокля, от която преливаха бели рамена и големи, повдигнати от бюстие, гърди. Това приказно видение изгука с доста немелодичен глас, местейки любопитния си поглед от Александър Алексеевич към мен, а после обратно:

— Ой, Шалва, аз мислех, че си сам, а ти криеш някой тук! Какво правите, момчета, губите си времето? Скъпи, не искаш ли да излезеш при хората, да обърнеш внимание на дамата си? Да не си забравил вече как трябва да ухажваш дама? Изобщо хората ме пратиха тука — какъв празник може да е без теб? Така че аз съм само пратеник. — Тя се разсмя, при което ми се стори, че леко си е пийнала. — Хайде, хайде, Саша, взимай и госта си, няма какво да го мъчиш тук човека, нека поне моето изпълнение да види! — Тя гордо се изправи, при което се видя, че е доста висока и стройна, и ми каза: — Извинете, ако ви попречих. — После изчезна, оставяйки след себе си леко замайващо сияние, а също така аромата на някакъв необикновен парфюм.

— Нещо да кажеш? — попита ме Дворяницки с най-грузинския акцент, на който беше способен, и въздъхна с шумно съжаление: — Каква жена, нали? Както се казва, хубава е Маша, но, уви, не е наша. Позна я, нали?

Трябва да кажа, че в онзи момент дори не можех да реагирам на това внезапно появило се „ти“. Сега не бяхме чиновници, бяхме просто двама мъже, видели необичайно красива жена, и всеки разбираше другия. Какво общо имат в случая някакви си обиди?

— Н-не — отговорих, заеквайки. — А защо трябваше да я позная?

— Ама ти, какво, скъпи, телевизия изобщо ли не гледаш? Само работиш? Уф, какви сте все пак, прокурорите, дървени! Че това е Анаис! Сега сети ли се?

Анаис беше името на невероятно известна в последните две години естрадна звезда.

— Даа — разтеглих думата, спомняйки си наистина коя е тя. — Защо е тук? Какво прави при вас?

— Как какво?! — учуди се още повече Дворяницки. — Ние празнуваме. Първо е Нова година. Второ, празникът е толкова голям, че можем да си позволим да поканим най-известните артисти,

разбираш ли? Защо да не направим нещо хубаво за хората, щом можем? Като стана дума, самите артисти обичат да идват при нас, никога не ги пренебрегваме, даже — напротив. Буйнов днес вече беше при нас, Олежка Газманов — абе тоя, „Москва, камбаните звънят“ — също беше. Кметът много го харесва, ние — също. Хазанов искаше, ама не дойде, нещо се запъна, голям праз. Затова пък Настя не ни пренебрегна, милата. Ах, как пее, славейчето, как пее! Ауу, каква жена, как искам такава! Чувал ли си тази песен, скъпи? Та така... Всичко бих дал, жалко само, че вече си има... покровител... Голям човек... Слушай, недей да обиждаш домакина, ела да вечеряш с нас, а? Нали виждам, че вече ти се иска! Ела, ще те запозная с Настя. Ще я помолим да изпее „Службата ни е трудна и опасна“. Искаш ли? Честна дума, ще я изпее, само ти да си доволен. Работата не е чифутин, в Израел няма да избяга, хе-хе... Не ме поглеждай така, не съм го измислил аз — народът така казва...

— Не мога, скъпи — беззлобно се пошегувах.

— Скучни хора сте вие, прокурорите.

Засмях се заедно с него. Всъщност той сигурно беше свестен мъж. Но за съжаление тук, на територията на „Стройинвест“, не бях дошъл да търся симпатични приятели по чашка...

— Кажете ми, Александър Алексеевич — попитах го нещо, за което сигурно трябваше да се поинтересувам много отдавна, — по какъв повод сте си организирали такава веселяшка разпивка, при това в началото на работния ден? Колкото съм си имал работа с „новите руснаци“, все едно и също слушам: работа, бизнес, конкуренция, въвеждаме западния делови опит...

Дворянишки чак се обиди:

— Не си прав, скъпи. Ние между другото сме делови хора — не по-лоши от всякакви чужденци. Просто днес имаме суперповод. Разбираш ли? Все едно от тотото да спечелиш милион!

Дворянишки забеляза откровеното недоверие върху лицето ми и се разпали чисто по кавказки:

— Върв! Не вярва! Днес подписахме договор за строителството на Лефортовския тунел, скъпи? Днес сутринта московската управа ни одобри, разбираш ли? Този договор — това е строежът на века? Нищо не разбираш!... Нима никога не си чувал: да строим тунел — да не строим тунел, да спасим паметниците на Немската паланка — да не

спасим паметниците на шибаната паланка... Нима не си го чувал? Започнаха да крещят още преди двадесет години, а сега — край! Извинявай за шибаната паланка, това, разбира се, го казах от яд. Не ми обръщай внимание. Цялата ни документация е готова — как да спасим всяко дърво в дворецовия парк, как да укрепим основата на болницата, как да съхраним хидрологичното равновесие... Аварийните джобове в тунела били малки — моля, ето допълнение към проекта как да се разширят, да се увеличи броят на вентилационните шахти — моля! А на нас ту ни дадат договор, ту ни го вземат, ту ни одобряват за строежа, ту пак го забранят. Хората, ако искаш да знаеш, се изръсиха с триста милиона марки за немската сонда, да се прокопае тунелът, без да бъде засегнат нито един паметник: а проектът пак замразен! Не, ти си представи нашето положение: триста милиона марки — и за тоя, дето духа... А сега, най-сетне, всичко се реши, скъпи, че как да не отпразнуваме това събитие?! А ти отказваш да пийнеш дори чаша шампанско! Между другото, „Дом Периньон“, луди пари сме дали!

Този монолог като цяло и ми направи, и не ми направи впечатление. Все ми беше едно дали е „Дом Периньон“ или „Арбатско“. И триста милиона марки — разбира се, са огромна сума, но в момента не ми действаше магията на числата или, по-точно, магията на богатството.

— И какво? — попитах, тъй като исках да чуя края на този страстен монолог.

— Как така — и какво?! — учуди се Александър Алексеевич. — Наистина ли не разбираш? Я се напъни малко, представи си какъв ще да е този договор, ако хората ей така, за едната мечта, са се изръсили триста милиона марки, почти сто и тридесет милиона долара?! Това, скъпи, е такъв договор, че дори децата на нашите деца ще папкат за негова сметка и мерси ще ни казват! А ти питаш какъв е този празник!

Най-сетне разбрах окончателно как стоят нещата: фирмата празнуваше сключването на извънредно изгоден договор, който до този ден се беше провалял заради нещо. А защо, поне като хипотеза, да не разгледам такова предположение: докато Топуридзе беше жив и здрав — договорът увисваше. Щом го отстраниха — ето ти го празника за „Стройинвест“. Да, май по повод на парите напразно казах, че ми е все едно. Такава сума — сто и тридесет милиона долара — едва ли можеше да подмине Топуридзе, нали той е куратор на цялата

инвестиционна политика по отношение на московските строежи! По някакъв може би засега непряк начин фирмата е свързана със събитията, съпътстващи покушението срещу Топуридзе? Я да видим какво трябва срочно да проверя в този случай...

Първо: има ли наистина Топуридзе някакво отношение към приказния договор. Второ: откъде „Стройинвест“ е взел такива огромни пари, та „на тъмно“, без да знае какво ще излезе от това, да ги даде за „къртицата“. Честно казано, даже след всичко, което видях тук, след всички тези „Периньони“, газманови и евро керемиди, не останах впечатлен. Строителна фирмичка от средна ръка, нищо особено. Нима градът им е отпуснал такива пари?

И тук си казах — стига толкова. Най-вероятно в предположението ми няма нищо вярно. Всичко това, разбира се, трябва да се провери, но аз, изглежда, прекалявам в своя творческо-следователски полет. Ако „Стройинвест“ е причината за всички онези нещастия, които съм тръгнал да разплитам след Якимцев, не ми ли се сервира твърде лесно? Така не става, скъпи господа! Следователският труд е подобен на труда на счетоводителя, на пчелата, ако искате — от намек към намек, от улика към улика, от мотив към мотив, та така — троха по троха, дреболия по дреболия — най-сетне да се получи цялата картина, целият „баланс“... Може би някой майсторски ме е насочил към „Стройинвест“, към Дворяницки? Не, Александър Борисович, тук вече прекалявате. Никой не ви е вкарвал насила в това дворче, никой нищо не е организирал, просто вие се уморихте от прекалено много впечатления. Трябва да поразпитам на бърза ръка бодигардовете не са ли забелязали в деня на атентата нещо „по-така“ и да си плюя на петите. Нека празнуват хората, щом си имат добър повод. А аз ще зарадвам Якимцев с находката си. Опипах лежащия в джоба ми пистолет, който намерих в тръбата. Намереното без съмнение заслужаваше най-детайлно проучване...

Когато помолих Дворяницки да ми предостави за кратко помещение за разпит на бодигардовете, той неодобрително каза:

— Пак с твоите глупости, следователю! Да беше отишъл да пийнеш, да потанцуваш с красиви девойки, защо не? Ние имаме чудесни момичета, честна дума, от сърце предлагам... Добре, добре, няма вече. А пък помещението... Я слушай, какво да го търсим? Сядай тук, в моя кабинет, става ли? Ако нещо те притесня, няма да е за дълго.

Ще седна там, в ъгълчето, за да не ти преча, ще си свърша работата — и веднага си отивам. Харесва ли ти такъв вариант?

Докато разпитвах отначало Вован, а след това още двама пазачи, които са били дежурни през този ден, той наистина надникна веднъж-дваж, взе нещо от бюрото си и веднага изчезваше с извинения — беше забавно да се гледа как това огромно туловище се плъзга към вратата едва ли не на пръсти.

Продължавах да слушам все същата кръчмарска музика, по-точно някакво глухо бумтене, отбелязващо ритъма. От дъха на бодигардовете, които, изглежда, бяха взели най-пряко участие в празника на колектива, все по-забележимо се съгъстяваха алкохолните изпарения. Те седяха със скучни лица, на които беше изписано, че душата им е там, зад вратата. Аз вече също се отегчавах — бодигардовете не можах да ми съобщят нищо ново.

— Имате ли представа какви пияници живеят тук? — продължаваше да повтаря Вован. — Че това е център... Разбира се, че сме виновни, но те са като хлебарки — навсякъде ще се намъкнат, във всяка дупка... На нашите съседни, по същия начин. Зад решетката си имат бронзова статуя, за красота — голо женище, някаква там богиня. Те, мръсниците, да вземат да й орежат ръцете и циците — дали ги на вторични. За едно шише каквото искаш ще ти организират! Аз мисля, че някой виладжия ги е помолил срещу половин литър да гепят тези тръби.

— Вижте — погледнах в протокола, уточних как е истинското име на моя събеседник. Вован се казваше Владимир Семьонович Белецки. — Вижте, Владимир Семьонович, пред очите ви извадих от тръбата уликите за възможната причастност на тези хора към покушението срещу заместник-кмета. Разбирате ли? Най-вероятно това са били престъпници, които са се измъкнали през вашия двор, а вие, без да искате, сте им помогнали.

— То е ясно — въздъхна Вован, — кой спори. Всичко си пасва... Все пак само да бяхте ги видели...

— Аз тъкмо това искам, да ми помогнете да ги видя. Между другото, доколкото знам, над входа ви са поставени няколко камери за проследяване. Те сигурно са фиксирали тези ваши гости. Можете ли да ми предоставите лентата? — Погледнах към Вован, към двамата му съратници, които слушаха нашия разговор, и забелязах, че единият от

тях се усмихна подигравателно, опитвайки се да скрие от мен лицето си. Отново погледнах в протокола и прочетох фамилията му.

— Какво ви е толкова весело, Котов? — попитах, без да свалям от него тежките си „прокурорски“ очи. В нашата професия такъв поглед задължително се придобива с годините и трябва да кажа, понякога действа на по-слабите души. Имаше въздействие и върху Котов, макар че той продължаваше да мълчи. Мълчеше и гледаше Вован: демек, какво да правя? Вован се извърна.

— Ами — преплитайки език, каза тогава Котов, — ние изключихме камерата...

— Това пък защо? — застанах нащрек и, изглежда, това никак не се хареса на Вован, защото той веднага извиси глас:

— Те започнаха да ни обиждат... Вижте се с какво се занимавате, гледате си дирниците, това работа за мъже ли е... Тогава малко им посмачкахме фасона. Затова заповядах да изключат камерите. Само за малко, докато ги изхвърлим навън... Трябва да ни благодарят, че толкова леко им се размина. Нека им е за урок — повече няма да се промъкват...

Те ти на! А вече бях се отчаял, че ще чуя нещо ново. Всичко им се нареждаше супер на тия гадове, килърите: в най-опасното за тях време, докато оперативно-следствената група преобръщала района, те са се прехвърлили тук. Не стига, че са се отървали от уликите, ами преминали от другата страна на карето по такъв начин, че всичко щеше да си остане тайна, ако, дявол знае защо, не бях се качил на оградата...

— Не оказаха ли съпротива?

— Каква съпротива! — отново възмутено надигна глас Вован. — Нали ви казвам: умряха от радост, че са останали цели...

ТОПУРИДЗЕ

Боже, колко боли! А можеха и да ме убият, мръсниците...

Той опипа с ръка по масичката за болкоуспокояващо, не го намери, но не извика дежурната сестра — пожали поредната Варваретка. Тя сега, милата, сигурно сънува най-сладкия си сън. Младостта си е младост, но животът изобщо не е сладък — денем учене, нощем работа. А и на среща трябва да се отиде, и на дискотека, и на кино. Добре, ще търпим, докато може. Няма да се мре, я...

Днес той се реши на много сериозна крачка: позвъни на Софико, без да ѝ обяснява нищо, и я помоли да вземе момичетата и да замине на гости при близки в Тбилиси — все едно са във ваканция...

Тя се разплака:

— Какви ги говориш, Георгий! Как ще те оставя?

— Недей, Соня, злато мое... повярвай ми, така трябва...

— Какво, толкова ли е опасно? — плахо попита тя и сърцето му се сви от тази трогателна плахост — тя беше силна жена, пък и той цял живот се беше старал да не се бои от нищо и от никого, да живее с него като зад каменна стена.

— Знам, че всичко е, защото, че имаш друга жена — изведнъж съвсем глупаво, по женски захлипа тя.

— Соня, мила! Какво общо имат тук жените... Питаш ме дали е опасно? Бих се радвал да ти кажа: не, Соня, не е опасно. Но не мога. И знаеш ли защо?

— Защо?

— Защото този, който ме надупчи, няма да спре дотук, колкото и да ми е тежко да ти го кажа...

— Затова те раниха. — Софико плачеше все по-силно. — Какво, да не съм глупачка, да не би да не разбирам защо не си нощувал вкъщи?

Само това му липсваше! А той понякога даже се фукаше пред приятели: ето какво значи грузинска жена — умна, покорна, всичко

разбира... А тя била като всяка друга... Жена... Не, всичко това все пак е, защото се страхува. За него, за себе си, за семейството...

— Соня, мила, не се самонавивай — каза решително той, — това са глупости, разбираш ли? Най-важното е, че засега сме живи, затова ме послушай, направи, както ти казвам.

— Ох, как се страхувам за тебе, Георгий, любими...

— Какво има да се страхуваш за мен — все със същия неестествено бодър глас отговори той. — Мен ме пазят, разбра ли? И изобщо мисля, че това е някаква случайност... Но е по-добре ти да заминеш — усети се веднага той.

Не, разбира се, че не беше никаква случайност, иначе от къде на къде щеше да отпраща семейството си от Москва... Може би и сега не би го направил, но не му излизаше от главата интервюто на Джамал, онзи страшен намек, че той, Георгий, няма да направи глупост, тъй като много обича жена си и дъщерите си.

Колко странно е все пак това: още съвсем до неотдавна те се срещаха в коридорите на ЦК, говореха си за високите комунистически идеали, а сега, неизвестно защо, станаха едва ли не врагове — и Джамал, който озвучава скритите заплахи на неговите недоброжелатели, и онзи същият Рождественски... А някога Борис дори беше негов началник, комсомолски гуру, така да се каже. Заедно се занимаваха с толкова перспективна работа, като научно-техническото творчество на младежта. А сега двамата влизат в схватки на заседанията на московската управа като истински противници. Георгий Андреевич пак почувства, че кипва, като си спомни как Борис излезе с предложение да се подкрепи проектът за строителството на пистата именно в Нагатино. Беше съвсем очевидно, че работата е нечестна, не е читава: в гъсто населен район на града, при недостиг на земя, какъв е смисълът? Ама не, Борис се удря в гърдите, гледа те с честни сини очи и доказва, че по-добро място не може да се намери...

Той въздъхна с досада. За какъв дявол точно сега, в болницата, когато и без това му е толкова лошо, трябва да мисли за всякакви боклуци?

Защо да не си спомни за най-хубавото, което му се е случило в последно време — Настя? Софико хем е права, хем не е права за своята ревност, защото Настя съвсем не е това, което наричат с пошлата дума „изневяра“, тя е нещо съвсем друго... Той винаги беше смятал, че не е

много редно мъж да мечтае за жена. Голяма чест! Истинският мъж мисли за жената, когато тя е до него, пред очите му. Как да я има? Какво да направи за нея, как да я заинтригува. А просто така... Истинския мъж винаги има нещо истинско, което да занимава главата му... Но той мислеше така, докато не срещна Настя. Странна работа, вече не е момченце, има си любима и любеща жена, две дъщери, за които дава мило и драго... А това тук — като куршум, като удар в сърцето, — тази необикновена жена... Какво, няма ли право? Да не би да започне по-малко да обича жена си и дъщерите? Напротив! И изобщо — семейството е едно, а Настя — съвсем друго. Тя го накара да се почувства отново млад, способен да обърне планини, макар, честно казано, той си да мислеше, че всичко е свършено — че е на възраст, в която повече няма да има подобна любовна лудост, че животът не може да го учуди с нищо такова. Ух, как се е лъгал!

Запознаха се на официален банкет, каквито Георгий Андреевич като истински грузинец не можеше да понася. Той обичаше хубавите компании — с вино, обилна домашна храна, а най-важното — с особени братски взаимоотношения, когато всички са доброжелателни един към друг, когато няма и не може да има врагове. Обичаше и да си пийне, и тост го биваше да каже, и лезгинка да танцува, ако трябва. Макар че сега повече предпочиташе европейския маниер, обичаше просто да танцува — харесваше му възбуждащата близост на чужди пременени жени... А на официалните приеми всичко е съвсем различно: всички са закопчани догоре, страхуват се да не би, опазил ги господ, да издадат истинските си чувства. А пък тостовете са такива, че сбирката заприличва повече на производствено събрание, не може и дума да става за никакво братство и дружба. Напротив, процъфтяват преклонението пред постовете и подлизурството и никой не вижда в това нищо лошо, срамно. Даже самият кмет, когото Георгий Андреевич смяташе за мъжко момче в много по-голяма степен, отколкото който и да било от предишните му началници.

Не, с шефа, разбира се, му провървя. Кметът беше истински мъж, макар че по външния му вид не можеше да се каже такова нещо. По външност кметът повече приличаше на добродушното Шаранче от филма „Вратарят“ — нисък, закръглен, също такъв фен на футбола. На мравката път прави. Но при всички тези външни черти беше твърд мъж, с трезва мисъл, умеещ да се хвърля без страх във всяка битка и да

довежда нещата докрай. В последно време наистина беше свалил леко гарда, защото един подкупен журналист от телевизията започна да копае под него. По-точно, кметът просто загуби самообладание заради човешката подлост: милиони хора бяха гласували за него, предпочитайки го категорично пред всички останали — а ето че някакво говедо го взема за мезе и никой не може да го спре. Говедото изпълнява поръчка, и то от най-високо място... За да предугадиш такъв удар и да му отговориш, трябва и ти самият поне за малко да станеш подлец, а кметът не го умееше. И затова беше още по-симпатичен на Георгий Андреевич...

В онази вечер кметът беше в добро настроение, даже изскочи на сцената, когато от залата с викове го помолиха за това. Пя с някаква нова за Топуридзе певица със странното име Анаис и дори танцува с нея пред всички. А по-късно, след известно време, когато тържественият банкет се превърна в някаква друга, чисто руска субстанция, бодро мина със същата певица между масите във веселяшки фокстрот. Георгий Андреевич не можеше да откъсне очи от нея — толкова силно му напомняше за едно момиче, което беше обичал като млад, пък и самата тази младост. Съвсем неочаквано той даже затананика песента, която харесваше онова момиче: „Твоят мак на сърцето ми лежи, червен мак, черни коси...“. Чак след това се сети: работата не беше в това, че тя му напомняше за някого, по-точно, не само в това. Самата тя му хвърляше някакви многозначителни погледи. Георгий Андреевич отначало не си повярва, огледа се наоколо, търсейки онзи човек, когото тя гледа, и не го видя. Той не беше дошъл сам на банкета — въпреки грузинските традиции, изпълнявайки желанието на шефа си, беше с жена си, и повярва окончателно, че нещо се случва, когато и Софико се разтревожи, макар външно да не го показва. Но той я познаваше от толкова години! Най-много се обезпокои тя, щом той затананика под носа си „Мака“.

— Какво ти е, Георгий?

— Че какво ми е? — учуден от нейната досетливост, каза Георгий Андреевич. — Нищо. Просто така, изведнъж си спомних за младостта...

Певицата го погледна още веднъж с онзи многозначителен поглед. Кавказката душа на Георгий Андреевич пламна с адския огън на греховното желание. Тази Анаис беше висока, ярка и както се

полагаше на артистка, облечена в тясна рокля, плътно прилепнала като втора кожа, така че фантазията му лесно и приятно дорисува всичко. И той си помисли: „Ама че име — Анаис! Тъкмо за хубавица... Непременно ще се запозная с нея! Още днес!“. Скоро след това Софико, която от самото начало се чувстваше некомфортно, си замина вкъщи с някаква приятелка. Тя сигурно се надяваше, че и той ще си тръгне, но Георгий Андреевич остана, хипнотизиран от очакването на нещо необикновено.

И когато певицата, минавайки покрай него с чаша шампанско в ръка, отново го погледна втренчено, Георгий Андреевич разбра: сега или никога. Той стремително направи крачка към нея, като се канеше да я попита защо го гледа така втренчено цяла вечер. Тя изведнъж му се усмихна така обещаващо, че на Георгий Андреевич му се подгънаха краката (честна дума!) и каза:

— Зная, какво искате да ме попитате? А вие самият как мислите?

Той с весело възхищение сви рамене — наистина нищо подобно не му се беше случвало...

— Ами защото ми харесват, странни човече!

Ако някой друг му беше разказал тази история, той щеше веднага да си помисли много лоши неща за тази жена: поемайки инициативата в ръцете си, тя сякаш сама се натискаше за връзка. И изведнъж в този момент, колко навреме, засвири музиката и кметът отново пое инициативата — покани някаква харесала му се гостенка на валс. „Е, какво пък, няма да изоставаме от шефовете я!“ — каза си весело Георгий Андреевич, протегна ръка на певицата и обхвана кръшната ѝ талия под копринената рокля.

— Виж ти — засмя се тя, показвайки прекрасни влажни зъби, — мислех си, че вече никой не танцува валс!

— Сигурно намекувате, че валсът е само за някакви изкопаеми, динозаври — засмя се той след нея...

— Ама какви ги говорите! Ако сте изкопаемо, то в никакъв случай не сте динозавър, а истински саблезъб тигър!

Харесваше му глупавата игра на думи, нещо повече, някак си странно го възбуждаше, макар че реално погледнато, вече нямаше накъде повече...

— Нима имам такива страшни зъби?

— Искях да кажа — тя отново лекичко се засмя, — че бедната жертва е абсолютно беззащитна пред вас.

Тя направи няколко резки завъртания и когато при едно от тях го докосна с високите си твърди гърди, в очите му притъмня.

— Между другото, как да ви наричам? — попита той с предателски пресипнал глас. — Какво е това име — Анаис?

— Просто артистичен псевдоним. По принцип се казвам Анастасия. Настя. — И каза изведнъж, без всякакъв преход или сянка на притеснение: — Днес си бях намислила: ако се запозная с мъж, който много ми хареса, значи всичко при мен ще бъде наред. А ако той освен това ме покани и на танц — ще направя всичко възможно да бъде щастлив. Разбирате ли?

Той разбираше само едно: тя му предлагаше себе си и това го правеше щастлив. Досега не беше си имал работа с такива жени. Сама си беше господарка. Силна, ярка, необикновена. Беше прочута. И може би тъкмо заради това — по-безстрашна от всеки мъж. Тя и не мислеше да крие, че страстно иска физическа близост с него. И всичко това изглеждаше като някаква невероятно голяма награда за качества, които и той самият не подозираше в себе си засега. Но това не беше толкова важно, защото тя знаеше за тях, защото тази награда беше аванс, който му предоставяше щастието да се докаже после.

Беше се унесъл и се обърна лошо, при което болката го проряза, сякаш го изгори. Ама че дявол! Нима срещу него стреляха заради това, за което дойде да го предупреди Джамал? Пълни глупости... Ако всичко зависеше само от него! Всъщност бандитите са такива боклуци — зависи ли от теб, не зависи ли — изобщо не ги интересува, убиват жена ти или, още по-лошо, съвсем невинно дете... Слава богу, че сплашването не започна с някой от членовете на семейството му, а със самия него... А може би просто някой не е искал Топуридзе да стигне на онова заседание на управата, за което беше тръгнал? Пълни глупости, малко ли подобни заседания има... Или онова, на което той не стигна, беше по-специално е нещо?

Той превъртя мислено още веднъж през главата си дневния ред. Какво толкова необичайно може да има преди Нова година? Равносметка на всички ресори, обсъждане на жилищната база, наличието на гориво в градските тецове и един-единствен въпрос, засягащ новото строителство, който се обсъждаше доста отдавна —

вариантите за прокарването на Лефортовския тунел. Към този въпрос Георгий Андреевич не само имаше отношение, ами дори го приемаше съвсем присърце. Точно на това заседание той трябваше да докладва по записката на тунелния инженер Баташов.

Историята с тунела бе толкова стара, че мнозина вече не си спомняха кога точно беше започнала. Работата беше там, че две трети от Третия околовръстен път, новата грандиозна магистрала, предназначена да разтовари задъхващия се от задръствания център на столицата, трябваше да мине по края на Обиколната железопътна линия. Построена в началото на миналия век далече извън чертите на града, сега, когато мегаполисът се разрасна, Обиколната се намираще едва ли не в центъра. И тъй като отдавна загуби значението си за доставка на товари, сам Бог реши да я използват някак по-рационално — и нея, и заетата от нея огромна територия с хаотично промишлено строителство. Ето така беше решено да се построи две трети от магистралата направо до Обиколната, а една трета да се прокара през не толкова ценните и доста рехаво застроени квартали в така наречените промишлени зони. Обаче мястото, където се засичаха двете парчета, се падаше тъкмо в парцел просто пренаситен от архитектурни и културни паметници, същата онази Немска паланка, където се беше крило от строгите си възпитатели момчето принц, станало по-късно Петър I. Един от неговите учители в Немската паланка бил сухопътният моряк чужденец Франц Лефорт, когото впоследствие Петър направил адмирал и по чието име цялата местност по-късно започнала да се нарича Лефортово (точно тука е един от най-прочутите руски затвори). Трасето на новата магистрала неизбежно трябваше да мине покрай двореца на Лефорт, през огромния дворецов парк, който също се явяваше културно-исторически паметник, и беше просто невъзможно да се отклони от този маршрут. Крачка надясно означаваше разрушаване на издигнатия едва ли не по времето на Петър комплекс от сгради на Военната болница, а крачка наляво изнасяше трасето на стръмния пълзящ сипей по брега на Яуза, малка рекичка, която обаче поставяше за решаване доста трудни проблеми...

Около Лефортовския парк се вихреше толкова древна война, както около самия проект за построяването на нова магистрала. Обществеността веднага се надигна: няма да разрешим да бъдат унищожени паметниците! Няма да позволим да се обгазява културно-

историческата зона и така нататък. И когато при новата власт, проектът за строителството на Третия околовръстен получи нов живот, беше решено магистралата да се вкара в тунел с дължина над два километра. Скъпо? Да, разбира се, не е евтино. Но градът е готов да предприеме това, стига да бъде съхранен лефортовският комплекс. Това ново решение имаше толкова поддръжници — главно от онези, които искаха да угодят на кмета (нали Третиият околовръстен беше любимото му творение) — че беше утвърдено на секундата: ще строим тунел. И някак си веднага, сякаш пареше под краката на някого, бяха изчислени разходите и определен изпълнител — „Стройинвест“. И вече „Стройинвест“ помоли него, Топуридзе, за отпускането на валутен заем, за да купят хоризонтална сонда от Германия. Защо от Германия? Ами защото „къртицата“ на германците е най-голяма — 14,5 метра, отговориха му. Само триста милиона дойче марки... А на колко оценява работата си като цяло изпълнителя? На милион и половина долара... Георгий Андреевич вече беше готов да разреши на своята Универсална банка да отпусне този кредит. И щеше да го направи, още повече че силно го натискаха двама заместник-кметове и най-вече Рождественски. Щеше да ги отпусне — къде ще ходи... Документите бяха в ред, управата — за. Всички бяха за — освен самия кмет.

ТОПУРИДЗЕ

(Продължение)

Макар дълбокият тунел привидно да съхраняваше старинните паметници, предложеният проект съдържаеше маса детайли, които притесняваха бдителното за такива неща око на кмета. Например включените евакуационни изходи бяха два пъти по-малко, отколкото трябваше. По правило трябваше да ги има на всеки сто и петдесет метра, а в проекта бяха на всеки шестстотин. Ами ако избухнеше пожар, както неотдавна се случи в тунела под Алпите? В Германия, в Хамбург, беше прокаран подобен тунел под Елба — там вече бяха станали тридесет и шест пожара. В германските тунели почти винаги се образуват задръствания. И това е при положение че количеството на платната е същото, както отгоре. Дори вентилацията в проекта не беше обмислена както трябва, така че при дължина на тунела два и половина километра той се превръщаше в истинска газова камера...

Естествено, кметът не беше специалист по тунелите, той все питаше проектантите, строителите, които бяха готови на секундата да лапнат лакомото парче от тортата: „Ето, вие проектирате тунел на дълбочина четиридесет метра — значи на излизане ще бъде много стръмно, нали така? И на чертежите се вижда — изкачването е стръмно. Ами ако там, най-горе, нещо се случи, макар и с една кола, и тя се затъркаля надолу? На шофьора му стане лошо или, друг пример, откажат спирачките — какво тогава? А ако, не дай боже, стане сериозна катастрофа? Още повече че вашият тунел ще бъде доста тесен — грубо казано, само две платна вместо четирите отгоре“.

Проектът все повече не се харесваше на кмета, макар лобистите както преди да продължаваха да се борят за него с пяна на устата. Най-много беше притеснен кметът от широчината — на повърхността при влизане в тунела имаше осем ленти в двете посоки, а в самата тръба — шест, при това стеснени. Това се налагаше заради диаметъра на онази

сонда, която строителите се канеха да купят евтино в Германия. Съоръжението правеше само две пълноценни ленти в двете посоки.

Малко преди да се случи цялата тази история на „Клеонтиевска“, кметът му се обади:

— Георгий, по повод на тунела. Сигурно вече ти е омръзнал до смърт, нали? Хайде, идвай, че при мен пак се развихря голяма битка, не мога да се оправя сам.

— Има ли жертви? — засмя се Георгий Андреевич.

— Засега няма. Но при мен е цяла делегация с изчисления на разходите по строителството, така че жертвите ще паднат всеки момент. Знаеш ли колко поискаха? Два милиарда „гущера“... Това значи, че реално ще бъдат още повече. Представяш ли си?

— Как така! — учуди се Георгий Андреевич. — Нали преди ставаше въпрос за един и половина. Това е някакъв кошмар!

— И аз това им казвам — ужас. Хайде, пристигай! Ще решим заедно какво е най-добре да се направи.

Той, разбира се, отиде. При кмета завари разгорещения от схватката Рождественски, главния заместник-кмет по строителството, главния архитект на града и още някакви хора, основно представители на бъдещите предприемачи. Разбра, че схватката съвсем не била на шега. И Рождественски, и онези, които го подкрепяха, бяха готови да заложат живота си за дълбокия тунел и за купуването на немската сонда.

— Край — каза кметът скоро след като Топуридзе пристигна, решително обобщавайки резултатите от съвещанието. — Ще мислим, ще разглеждаме и други проекти — да видим какво ще излезе при честна конкурентна борба. Цели два милиарда! Виж ги ти! От къде на къде — една четвърт от годишния бюджет на града, три транспортни фонда! Не, момчета, не съм луд да тръгна на такова нещо.

— Само ще си загубим времето — изръмжа недоволен Рождественски. — Все едно нищо по-добро от това няма да излезе. Още повече че целият град, цялата общественост подкрепят дълбокия тунел...

— Доколкото разбирам — захили се кметът, — обществеността изобщо е против тунела. Но без тунел не може, нищо няма да стане. Значи така. Ако нищо друго не излезе, както ни убеждава Борис Семьонович — тогава ще приемем вашия проект, може би даже

ващите проектосметки. А засега — разглеждаме всички проекти, които имаме...

Точно тогава на масата на кмета се появи паметна записка от един сътрудник на научноизследователския институт за транспортно строителство, Баташов, която кметът предаде на Георгий Андреевич за разглеждане, и доклад на заседанието на управата, назначено тъкмо за 19 декември.

Авторът описваше в записката своя проект за строителството на тунела. Проектът на Баташов беше безкрайно интересен дори с това, че за неговото осъществяване трябваша „само“ деветстотин милиона долара, тоест над два пъти по-малко. При това не трябваше да се купува „къртица“, а освен това сроковете за строителството на тунела се свиваха от шест години до една и половина — две. И това при осем ленти, достатъчно удобни евакуационни изходи и вентилационни отдушници.

Внесената от Баташов записка завършваше с отчет за обсъждането на неговия проект, което се провело при главния архитект на града. Обадили се на Баташов предишния ден, предложили му: елате, ако искате, утре на съвещание по вашите предложения. Баташов обяснил, че няма да успее да покани съавторите на проекта професор Фролов, професор Маковски от Московския архитектурно-строителен институт, академик Крут... Няма нищо, елате, при нас обстановката е почти домашна, казали му. И той отишъл. А там все същата работа — представители на клиента, представители на предприемача, главно от „Стройинвест“, бранещи с пяна на устата „дълбокия“ проект. И, разбира се, Рождественски. Никой не поискал да се задълбочава в същността на предложеното от Баташов, всички дружно крещели: няма да позволим да бъде разрушено Лефортово... Даже не го оставили да отговори на забележките...

Между другото авторът пишеше с крайно неодобрение и за стремежа на поддръжниците на „дълбокия“ проект да купят немската сонда. Според неговата информация тази „къртица“, представяна за нова, всъщност е ремонтираното съоръжение, с което е издълбан тунелът под Елба. Сравнително скорошният опит на строителите на метрото, които бяха използвали подобна „къртица“ при направата на станция „Печатари“, показваше нейната крайна неблагонадеждност. По документи тя трябваше да изминава четиристотин-петстотин метра

на месец при общ ресурс деветнадесет километра. Реално обаче се е движела със скорост тридесет метра, направила като цяло хиляда и няколко метра, след което окончателно излязла от строя. Мястото, където се говореше за скоростта, беше очертано с дебел маркер от кмета.

Преди още окончателно да приключи преглеждането на записката, Топуридзе си спомни, че „Стройинвест“ искаше кредит за купуването на сондата в Универсална банка. Тогава реши да говори за всеки случай с председателя на управата на тази банка, още повече че формално Универсална влизаше в подчинената на Георгий Андреевич финансова група Сити банк, и да блокира отпускането на кредита. Не да го отменя, не да го забрани, а само да го блокира, докато приключи разискването при кмета. Оказа се, че едва не е закъснял — парите вече били приготвени за превод на немската страна в пълен обем. При това кредитът за „Стройинвест“ бил уреден с много нисък, може да се каже, чисто символичен процент... Бързината за уреждането на този кредит е била просто фантастична! Това не можеше да не предизвика подозрение: толкова бързо излитаха само „мръсни“ пари, които трябваше да бъдат скрити от наблюдателното око на държавата. Но в случая изобщо не ставаше дума за „мръсни“ пари!

Той разбра, че някой от правителството толкова силно лобираше за „дълбокия“ вариант на тунела, че не се спираше пред нищо. Всъщност планираше да постави опонентите си пред свършен факт. И нищо чудно, при положение че по първоначални изчисления тази работа обещавахе да донесе два милиарда в „зелено“! Някой в правителството фактически беше решил да заобиколи, да изиграе кмета. Ето защо, след като разбра какво е станало, Топуридзе за начало замрази сметките в Универсална банка, а след това спря превода на парите за „къртицата“. Реакцията беше моментална. Отначало му се обади Рождественски — обикаляше от тук и от там, внимателно изясняваше струва ли си да се променя решението и от какво е предизвикано това — с една дума, разузнаваше. Топуридзе му предложи да го обсъдят на 19-и, на заседанието на управата — там Рождественски щеше да разбере всичко, което го интересува, от извора — от него и от кмета. Рождественски, явно недоволен и разтревожен, затвори телефона и скоро след това неговото място зае Джамал.

Сега Джамал беше един от тези, които по неразбираема журналистическа класификация наричаха олигарси, а някога бе много симпатичен, дружелюбен младеж, в когото от пръв поглед се разпознаваше планинец, възпитан в някаква почти болезнена почтеност. Когато Георгий Андреевич се запозна с него, Джамал беше съвсем млад командир на студентски строителен отряд от Чечено-Ингушетската република. С тясно лице, големи черни очи, черни като смола гъсти коси, гъвкав, с широки рамене, неизвестно защо, той винаги изглеждаше на Георгий Андреевич като танцуващ джигит — толкова лека беше походката му, толкова координирани всички негови движения, толкова съсредоточено — лицето му. За пръв се сблъскаха лице в лице, когато Джамал дойде при него, комсомолския ръководител на всички строителни отряди в региона, да се кара. Георгий беше надписал изработеното от неговия отряд — искаше да направи добро, да могат момчетата преди началото на семестъра да получат повече.

— Защо правиш това? — с гняв го попита Джамал. — Ние с теб сме кавказци. Другите могат да си позволят да бъдат нечестни, но ние не можем, разбираш ли? Цялото ни богатство са честта и честността. Оправи го, моля те, скъпи.

Георгий Андреевич — тогава той беше просто Гога или Княза — го оправи, макар че общият отчет вече беше изпратен в централния щаб. Той се срещаше с Джамал и след това, но дружбата им започна, когато Георгий Андреевич получи повишение, замина за Москва, в ЦК на комсомола, и започна да се занимава с полутърговски проекти — перестройката изискваше и от комсомола да се приспособява към вятъра на промяната. Георгий Андреевич се грижеше за всякакви МЖК и ТНТМ, тоест младежки жилищни кооперации и научно-техническото творчество на младежта, внедряваше ги широко из цялата страна. Веднъж чу за младежката кооперация в Гудермес и направи запитване, за да разбере кой точно е рискувал, изпреварвайки времето, да започне такава дейност, кой точно я ръководи и какви цели си е поставил. Оказа се — Джамал Исмаилов, стар познат, успешен издател на книги с най-различно съдържание, в това число и религиозни.

Без много да му мисли, Георгий Андреевич изтегли Джамал в Москва, в ЦК. Джамал, отначало трудно приемащ промените, започна

да се приспособява към новия живот. За него, човека от планината, всичко тук беше чуждо: дисциплината, субординацията, седенето между четири стени, бумажината, а най-вече чинопочитанието и подлизурството, завистта и доносите. Единственият, с когото можеше да споделя, беше той, Топуридзе, и Джамал споделяше — псуваше реда в голямата къща и младите кариеристи, и изобщо руснаците, към които, естествено, не причисляваше Георгий Андреевич. Към руснаците изпитваше някаква тежка, биологична омраза, не можеше да им прости депортирането на своя народ и все се учудваше — с Георгий Андреевич той разговаряше без всякакъв страх — как такава изродена нация е могла да подчини толкова здрави морално планински народи като неговия, като братския ингушетски... И често повтаряше думите на някакъв свой приятел: „Просто на тях им провървя, че великият имам Шамил не беше чеченец. Иначе войната щеше да продължава и досега...“.

В края на краищата Георгий Андреевич го изпрати надалеч, да стопанисва една перспективна младежка кооперация в Сибир, до Братск, където ЦК се опитваше да организира запаси от дървесина за хартиената промишленост. Комсомолът имаше нужда от много хартия... беше лятото на 1990 година. А след една година Джамал се върна от Сибир коренно променен: първо, той беше собственик на стотина хектара първокачествена гора, която изкупил от разорената кооперация. Неизвестно защо неговата гора се оказа необичайно печеливша. Джамал вече беше наистина богат и ходеше охраняван от двама яки земляци, тъй като имаше в себе си истински хартиени пари, които искаше да вложи някъде с печалба. „Сложи ги на влог — посъветва го Георгий Андреевич, — ще получаваш проценти!“ . „А, не! Аз с държава, пък особено такава, ортак не ставам!“ . И в крайна сметка се оказа прав — когато започнаха великите промени, той не загуби нито копейка. Напротив... Неизвестно какво му се беше случило там, в Сибир, само че Джамал беше станал по-суров, по-мълчалив. От него сега се излъчваше някаква скрита сила и самоувереност...

И Георгий Андреевич отново му помогна: въпреки че това не беше предишният Джамал. Продължаваше да го възприема като по-малък брат, чист и наивен, на когото по-големият не може да не

помага. Беше направо смешно как Георгий Андреевич, неизвестно защо, смяташе, че е по-големият...

Обаче самият Джамал нямаше никакво намерение да остава за цял живот по-малък брат. В края на краищата, след като добре се огледа, помисли и използва старите си комсомолски връзки, той вложи пари отначало в основаната от Топуридзе стокова борса, където реализира няколко изключително успешни операции със захар. След август 1991 година започна малко по малко да влага пари в имоти и хотелския бизнес — пак не без помощта на Георгий Андреевич, който по това време вече се беше преместил под крилото на Гавриил Попов в Московския съвет. Джамал вложи пари в строителството на един супермодерен хотел, след това изгодно купи акциите на друг. Все така красив, слаб, сега той се движеше с лъскава вносна кола, предизвикваща завистта даже на кремълските чиновници, и навсякъде го придружаваха все същите момчета, които беше докарал от Сибир. За онези времена това си беше нещо...

После по някакъв неясен за Георгий Андреевич начин той стана собственик на едно казино, след известно време придоби и второ. Между другото, загуби второто доста бързо. Чечня започна да се надига и московските групировки взеха да избутват планинците с всякакви средства. Разказваха се какви ли не страхотии за поделбите между чеченската и солнцевската групировка, но Георгий някак си не можеше да свърже слабичкия, мил Джамал с някакви си там мутри...

Между другото слабичък, че и мил — всичко това вече беше в миналото. Сега Джамал се промени дори външно: остана си все така изискано слаб, но придоби някакъв лош блясък в очите, който пламваше особено силно всеки път, когато се сблъскваше с несъгласие или противодействие — явно или скрито. При разговор в думите му започнаха да звучат някакви снизходително-покровителствени нотки и Георгий Андреевич неведнъж долавяше, че от време на време Джамал гледа на него с леко презрение. Сякаш знаеше за живота, за бизнеса нещо такова, което Георгий Андреевич не подозираше, или го имаше за човек второ качество. „Или пък аз самият под неговия поглед започвам да се чувствам човек второ качество?!“ — мислеше си понякога Георгий Андреевич. Срещите с Джамал започваха да му тежат. И което беше интересно, почти същото, макар и по свой начин, започна да усеща и жена му, неговата умница Софико. Веднъж тя каза:

— Знаеш ли, от малка не обичам такива... женствени... Според мен всички те са много жестоки...

Георгий Андреевич ѝ се изсмя: как така Джамал бил женствен, но веднага разбра, по никакъв начин не може да заглуши усещането, че някъде дълбоко в себе си той е абсолютно съгласен със Софико: най-вероятно Джамал беше и жесток, и безмилостен. Това стана очевидно, след като внезапно загина съдружникът на Джамал в хотел „Балкански“, американски бизнесмен, който държеше втория по големина пакет акции — първият, контролният, беше собственост на московската управа. Намериха бизнесмена застрелян в един от московските дворове... Георгий Андреевич изобщо не можеше да разбере: тъгува ли по този повод Джамал? Мъчно ли му е? Защо не се притеснява? Каквото и да си мислят за този американец, ако на мафията наистина ѝ е потрябвал хотелът, същата съдба може да сполети и самия Джамал...

— Мен? — учуди се Джамал, когато Георгий Андреевич го попита за това. — Едва ли. Мисля, че не го утрепаха заради парите.

Това „утрепаха“ от устата на интелигентно момче, каквото беше преди няколко години Джамал, би звучало абсолютно еретично! От устата на сегашния Джамал тази дума прозвуча съвсем естествено.

— Ами заради какво?

— Той май беше педал. Те често си имат всякакви разпавии — с равнодушна усмивка поясни Джамал. — Гореща мъжка любов?

Но по стечение на обстоятелствата Георгий знаеше, че американецът имаше традиционна ориентация, както е прието сега да се казва. Софико даже го беше запознала със своя приятелка и запознанството се беше оказало толкова сполучливо, че американецът се канеше да се ожени за нея...

Странната реакция на Джамал по повод гибелта на съдружника му събуди у Георгий Андреевич подозрения, които придобиха напълно определена форма, след като някакви мутри с чеченски вид се опитаха да рекетират директора и един от учредителите на Универсална банка. Онзи си подаде оставката. Със сълзи и скърцайки със зъби, той разказа на Георгий Андреевич как е бил фактически принуден да продаде на безценица своите акции, за да плати на тия мръсници, които бяха взели за заложица петгодишната му дъщеря...

— А милицията? Обади ли се в милицията? — попита го Топуридзе.

— Не съм, няма и да се обаждам. Детето ми е по-скъпо от шибаните пари! Предупреждавам те за всеки случай, Георгий: това са чеченци и с тях е невъзможен човешки разговор... Страшно жестоки са, не ни смятат за хора. Само недей да си мислиш, че щом си грузинец, това не се отнася за теб.

Скоро след това се изясни, че пакетът акции, продадени от бившия директор, са си намерили нов собственик. Джамал! Невъзможно беше да го хванеш за ръката и да го обвиниш, че има отношение към рекета, но все пак акциите бяха отишли при него!

Георгий Андреевич се опита да си поговори с него задушевно, сериозно. Джамал отговаряше с шегички:

— Какво толкова е станало, не разбирам! Един хахо ги продаде: трябваха му спешно пари... Между другото, когато трябват пари — най-добре е тъкмо акции да се продават, казвам ти го от собствен опит. А и умните хора не дават пари на заем. Нали знаеш какво е казал един прочут милиардер: да дадеш пари на заем — значи да направиш от хубав човек лош. Добре звучи, нали?

— Не ми доразказа за акциите — върна го към темата Георгий Андреевич.

В очите на Джамал пламна онзи лош блясък, който караше Георгий Андреевич да застава нащрек.

— Какво има още да ти разказвам, скъпи? Един хахо ги продаде, други хаховци ги купиха — неизвестно защо. Аз пък ги купих от тях, защото зная какво да правя с тях. Надявам се, че за последното няма да спориш с мен, скъпи?

Георгий Андреевич вече беше добре запознат с този почерк: ако зад Джамал стоеше чеченската мафия, както той подозираше, следващият ход щеше да бъде изземването на печалбата на Универсална банка, всъщност неприкрит грабеж. Впрочем тогава не се стигна дотам: започна първата чеченска война и милицията, която най-после започна да си гледа работата, изхвърли чеченската мафия от столицата. Джамал затихна, за известно време стана пак предишният — мил, слабичък, чудесно възпитан младеж, занимаващ се изключително с имоти. В този богато разцъфтял отрасъл на бизнеса засега дори не се налагаше да се блъскаш, за да си пробиеш път.

Продаде казината си, обяснявайки това с високи данъци. От предишните придобивки му остана само хотел „Балкански“, където беше пълновластен стопанин, и делът в Универсална банка, в която той засега не проявяваше особена активност. А в последно време, използвайки своето специално положение, започна да прави с помощта на банката някои доста успешни инвестиционни операции.

Но времената пак се промениха — с преминаването на втората война в Чечня в позиционна „операция за възстановяване на реда“ изгонената някога чеченска мафия малко по малко започна отново да излиза на сцената и с бой да си възвръща загубените позиции. И приятелят Джамал отново се промени, пак взе да разговаря полупрезрително притваряйки очи, отново започна да показва, че по-големият в техния тандем е тъкмо той. Георгий Андреевич съжаляваше, че не беше прекъснал това познанство още тогава, при първите си подозрения. Опита се да скъса с него — но веднага, едва ли не със сълзи на очи, дотърча новият директор на Универсална. Оказа се, при него дошли пратеници с „черен знак“: или той връща „дълговете“ за онези пет години, през които те не са взимали от банката полагащото им се (колко нагли бяха, наричаха го пропуснати ползи), или отпуска огромен кредит за фирма „Стройинвест“. Каква е тази фирма, защо трябва да ѝ се отпуска кредит почти без лихва?! Изобщо все тая — и така, и иначе банката щеше да понесе много сериозен удар. Макар че във втория случай парите може би щяха да се върнат...

Георгий Андреевич забрани кредита и тъкмо тогава веднага след Рождественски се появи Джамал. Сам се обади. Весел, настоятелен.

— Слушай, Георгий, обаждам ти се с предложение, като стар приятел...

— На което не мога да откажа? — мрачно се пошегува Георгий Андреевич, неизвестно защо спомняйки си за гангстерите от „Кръстника“.

— Хайде, недей така! — Джамал разбра шегата, но не се обиди. — Предложението е добро, Георгий! Нека да седнем на маса, както порано, ще си спомним младостта, че ти съвсем взе да забравяш нашата дружба, скъпи! Аз ще поканя Саша Дворяницки — наду ми главата: уреди среща с Георгий, уреди среща с Георгий...

Споменаването на Дворяницки изясняваше много неща — Георгий Андреевич вече знаеше кой стои начело на онзи същия „Стройинвест“, за който толкова се беше загрижил изведнъж неговият бивш приятел. Но все пак попита:

— А този откъде се взе?

— Ама и ти си един, Георгий! Че той вече отдавна си играе игрички в Москва. Не знаеше ли?

— Това го знаех — с неохота отговори Георгий Андреевич, — но те питам за друго, Джамал. — Искам да знам какво те свързва с Дворяницки.

— Как какво? — направи се на учуден Джамал. — Старо приятелство, скъпи! Ето, ти не искаш да сме приятели, а той иска! — И усещайки недоволството на събеседника си, отговори, вече по-сериозно: — Хайде, стига, не се сърди. Аз му помогнах. А сега, един вид, той е при мен в холдинга...

Това си беше новина — значи Джамал вече си имал и холдинг. Ама е оправен, дяволът! Добре са го казали: за един — брадва, за друг — сватба. Като риба във вода плува в този нов живот!

— Какво толкова си му помогнал, ако не е тайна?

Джамал се смути, но съвсем за кратко:

— Не, не е тайна. Той сключваше договор за строителството на Лефортовския тунел. Е, аз реших малко да му помогна... това-онова, и ето че дружбата ни отново разцъфтя...

Това беше още една зашеметяваща новина: Джамал се интересуваше от тунела!

— Нали казваше, че те интересуват само хотели и нищо друго — нито банки, нито нефт, нито оръжие.

Джамал високо изсумтя:

— Ами казвах. И продължавам да твърдя, че се занимавам само с онова, което наистина ми е интересно. Не можеш да разбереш моя интерес, нали? Ще ти обясня. Този проект — тунелът — само според разчетите е за един и половина милиарда долара, а всъщност ще излезе два и нещо! Ето го и целия интерес. Разбира се, не всичко, кой ще ти даде да лапнеш такъв залък? Но и на нас със Сашка ще подхвърлят това-онова...

— Дявол да го вземе! Откъде са тези безумни цифри! Ето, сега имам на бюрото си проект — всичко на всичко излиза деветстотин

милиона. Мисля, че ако се посмята още малко, сумата ще се намали.

Георгий Андреевич беше изучил от кора до кора записката на Баташов, която кметът му връчи накрая, и беше покорен от убедителната ѝ сила, така че сега свободно можеше да говори с когото и да е за прочутия тунел.

— За теб има ли нещо свято, Джамал? Този проект, дето го пробутваш, за нищо не става! Искаш ли да ти обясня какво е това тунел с дълбочина четиридесет метра? При това изкопан от някаква тъпашка, калпава „къртица“?

— Защо? — подсмихна се Джамал. — Аз и така всичко си знам. И че отдолу ще има шест ленти вместо осем, и че изкачването ще е много стръмно... Стига ли ти, или да говоря още?

— Добре, стига — въздъхна леко учуден Георгий Андреевич. Джамал наистина знаеше най-тежките аргументи на противниците на дълбокия тунел.

— Но всъщност — продължи Джамал — това няма абсолютно никакво значение. И знаеш ли защо? Защото е важно само едно: два и кусур милиарда долара. Но това още не е всичко, на което се каниш да попречиш.

— Така ли? — попита Георгий Андреевич. — И какво е другото?

— Спомняш ли си пазарлъците по повод Нагатино? Помниш ли онзи проект, според който трябваше да се досипва земя, да се разширява полуостровът? Да знаеш, че всичко е готово за тази операция: самосвали, предприемачи. Саша, нашият приятел, вече е приготвил почти петдесет метра изкоп за „къртицата“. Само да пристигне от Германия, веднага я пускат, тя почва да копае и пръста отива в Нагатино. Ферщейн? Смятай, че проектът, който толкова време размотавахте в кметството, също влиза в действие. А щом е така — от раз ще заработят разчетите, финансирането, кредитите — с една дума, ще потекат живи пари...

— Стоп, стоп, стоп! — спря го Георгий Андреевич. — Сашка ще трябва да закопае ямата, няма какво да го обсъждаме: проектът не е утвърден. А и самата сонда никой няма да я купи! Лично аз — а както ти е добре известно, аз се разпореждам с градските валутни средства — половин копейка няма да дам за нея!

— Чуй ме, Георгий, чак ми е обидно, че водим такъв интересен разговор по телефона, това е неправилно, скъпи! Толкова много важни

неща има в него, разбираш ли ме? Като приятел ти говоря, хайде все пак да се видим на неутрална, така да се каже, територия, да го обмислим както едно време на маса с коняче. Какво ще кажеш?

На Георгий Андреевич никак не му се искаше да се съгласява — усещаше, че от тази среща няма да излезе нищо хубаво. Но вече не можеше и да откаже. Джамал приказваше ужасни неща, излизаше, че нито от него, Топуридзе, нито от кмета вече зависеше нещо. Най-лесно му беше да се засмее и да забрави за този разговор, но се чувстваше, че зад Джамал стои някаква реална сила и сега Георгий Андреевич просто не знаеше как да ѝ се противопостави. А трябваше — иначе всички негови планове, всички намерения на кмета, всичко отиваше по дяволите. Ако не се опълчеше на тази нагла, самоуверена сила, направо казано, щяха да бъдат пометени...

— Та какво ще кажеш? — попита Джамал, усещайки неговата несигурност. — Знаеш ли, предлагам „Околица“. Чудесно заведение. Там и кръчмата е хубава, и можеш да поседиш, без да те зяпат, без никой да ти пречи, че даже, ако поискаш, да поиграеш на нещо. Да, между другото, тази седмица там пее Анастасия Янисовна, която ти добре познаваш. Хайде да отидем, а? Ще седнем, а после и тя ще дойде при нас...

Той, мръсникът с мръсник, отнякъде вече беше научил и за Настя!

— Добре — промърмори Топуридзе. — Но нека да е... без разгласяване... Честно казано, за мен никак не е полезно да излизам на светло...

— Дума да не става! — избърбори Джамал. — Всичко ще е инкогнито. Там, в „Околица“ — гарантирам, а навън... Ако искаш, да направим така. Ти кажи кой ден ти е удобно и къде да дойдат да те вземат. Ще пратя моя шофьор да те докара където трябва. И за на връщане ще измислим нещо такова. Става ли? Нито едно куче няма да те надуши, кълна се в майка си, Георгий.

„Става ли!“ — изимитира го наум Георгий Андреевич. — Изобщо не става! Какво да се прави — не му се ходеше на тази среща и туйто. Той прелисти бележника си. Единствената му свободна вечер беше на 18-и. Нямаше смисъл да гледа по-нататък — през следващата седмица се падаше католическата Коледа, която московските православни, неизвестно защо, празнуват със същия ентусиазъм, както

и своята, а малко по-нататък, ето я и Новата година. Всичко ще бъде запълнено до дупка — срещи в кметството, в префектурата, след това от Тбилиси пристига балдъзата...

— Осемнадесети устройва ли те? — попита той.

— Мен всичко ме устройва — каза Джамал и отново се засмя. И в смеха му пак имаше нещо такова, което подейства на Георгий Андреевич по същия начин, както и погледът на Джамал — дали той те презира, дали пък ти самият под този поглед почваш сам да се презираш...

Георгий Андреевич си спомняше всичко това на болничното легло и продължаваше мъчително да решава за кое може да говори със следователя, кое трябва и кое няма да каже в никакъв случай.

Например отново реши, че за нищо на света няма да каже за глупавото сбиване заради Настя, което се случи, когато си тръгнаха от „Околица“. Настя си е лично негова работа, негова душевна тайна. И изобщо няма никаква нужда, който и да било да знае за нея, а още по-малко да стига до Софико.

Тя пък, горката, какво е виновна?

„ТРЕТИЯТ ОКОЛОВРЪСТЕН ПЪТ И ЛЕФОРТОВСКИЯТ ТУНЕЛ“

Новият генерален план за развитие на столицата, девизът на който е „Москва — крачка в третото хилядолетие“, предвижда активно решение на остро стоящия пред града транспортен проблем. Според проектите новото трасе ще минава на разстояние 3–8 километра от Околовръстния булевард и по такъв начин ще разтовари центъра от транзитния автотранспорт.

Стойността на Третия околовръстен път приблизително възлиза на 6,4 милиарда рубли...

В рамките на строителството на Третия околовръстен път столичните архитекти планират и комплексна реконструкция на прилежащите територии. Покрай околовръстния ще бъдат построени обществено-делови, търговски, гаражни, автосервизни и други сгради, по трасето ще бъдат ликвидирани промишлените зони.

Новият околовръстен път ще има пропускателна способност 6,5 — 8 хиляди автомобили на час във всяка посока.

Третият околовръстен ще мине покрай Обиколната железопътна линия. Неговата дължина е 52 километра, по-голямата част от които, по силата на това, че магистралата ще се прокарва из райони с приключено застрояване, ще бъдат изкуствени съоръжения, тунели и естакади.

Съставна част на околовръстната магистрала във вътрешността на града ще бъде транспортният тунел в Лефортово с дължина 2056 метра. Територията на Лефортово е исторически, културен и архитектурен паметник, затова всички строителни работи трябва да се провеждат в съответствие с изискванията на резервата „Лефортово — Немска паланка“ и хидрогеоложките

условия в долината на река Яуза. Фактически тунелът ще минава под Лефортовския парк...

Тази част на проекта предизвиква много разногласия между проектантите. През 1998 година съставителите на новия генплан на столицата заявяват, че ще вземат под внимание влиянието на Третия околоръстен път върху архитектурните паметници на града. В случай че обществеността на града и района е против проекта за дълбочинен тунел под Лефортовския парк, трасето изобщо ще заобиколи този участък.

В края на краищата проектантската кантора „Организатор“ с участието на фирма „Стройинвест“ разработва проект за тунел с дълбоко вкопаване на първоначална стойност 1,5 милиарда долара. Предполага се прокопаването на тунела да се осъществи с немска хоризонтална сонда (подобна е била използвана при строителството на тунела под р. Елба). Диаметърът на сондата е 14,5 м, стойността — 300 млн. марки.

Проектът предизвиква остра критика от страна на специалистите и обществеността. По-долу е дадено едно от последните изказвания по този повод в средствата за масова информация.

Строителството на Лефортовския тунел ще започне всеки момент въпреки протестите на московчани. Проектът е утвърден и не подлежи на обсъждане. Но въпреки това бурните дискусии не стихват. Ето какво каза в едно свое изказване за пресата М. В. Баташов, завеждащ лабораторията на НИИ за транспортно строителство:

— Ние по принцип не сме съгласни с метода за прокаране на тунела. В световната практика тунели с такава дълбочина и под такъв наклон се строят много рядко... На практика оцеляването след авария в такъв тунел съставлява 5-10%. Аз написах писмо на кмета. Лично от свое име, тъй като съм сигурен, че никой няма интерес тунелът да бъде построен по най-добрия начин. Тези, които имат интерес, вече всичко са си разделили, на тях и така им е добре... Аз не само критикувах приетия

проект, но предложих и свой вариант за строителство, който позволява да се икономисат 1 милиард долара и като минимум 4 години. Става дума за така наречения метод „кутия“. Предложиха го италианци — при тях проблемът за съхраняването на паметниците на историята и културата е още по-наболял. Същността на метода е следната: отначало по границите на бъдещия тунел се изкопават тесни процепи, в които се излива бетон; отгоре върху тези „стени“ се слагат затварящи сводове, а вече след това отвътре може да се копае, без по никакъв начин да бъде засегнато това, което се намира извън коридорите. Този метод предполага ширина на тунела 25 метра. Строителството може да започне от двете страни, техниката е само отечествено производство. Цената на такъв тунел ще бъде само 300–400 милиона долара.

Кор.: Получихте ли отговор от кмета?

Баташов: Не. Затова и се обърнах към средствата за масова информация.

Кор.: Не се ли страхувате?

Баташов: Разбира се, съществува вероятност след тази публикация някой „случаен“ минувач в някое тихо местенце да ми прекрои физиономията. Нали парите, които се въртят в този проект, са огромни, а тук се появява някакъв си Баташов със своето идиотско предложение да икономиса един милиард долара. Но знаете ли, омръзна ми да се страхувам. И после, аз все още възлагам надежди на кмета, на неговия здрав разум и любовта му към града...

Някои представители на столичния бизнес елит едва ли не открито провокират разправа с Баташов. „Като се намесва в спора около тунела — заяви неотдавна председателят на строителна фирма «Стройинвест» А. А. Дворяницки, — той и сам не иска да спечели, и на другите не дава.“

Самият Баташов смята, че работата не е само в парите. „Дълбокият тунел не е просто опасен — той е страшен. В правилата на световното автотранспортно строителство съществува жестока норма: в тунела трябва

да има една лента повече, отколкото на влизане в него. Или може да са пак толкова, но тогава във вътрешността на тунела трябва да са по-широки, иначе той ще стане място на постоянни катастрофи. Авторите на «дълбокия» проект уверяват, че в техния тунел ще има 4 ленти. Те обаче не казват по какъв начин смятат да го постигнат. Може би имат предвид ленти за велосипедисти? Управата на Москва просто е била заблудена с недостоверна информация...“.

ТУРЕЦКИ

(Продължение)

Най-накрая, след като приключих оформянето на протоколите от разпита на свидетелите, пузнах крайно измъчените бодигардове и се облегнах в разкошното кресло на домакина, давайки почивка на цялото си тяло. Днес нещо се уморих. В кабинета на Дворянишки цареше тишина. Вече не гърмяха басовете на музикалната уредба; няколко пъти дочувах далечни аплодисменти и силни викове: можех да предположа, че концертът, с който се изфука Александър Алексеевич, още продължаваше. Сега беше най-добрият момент да си тръгна. Обаче къде ли е домакинът — няма да оставя кабинета просто така, кой знае какви работи има той тук. С уважение погледнах към огромния сейф, който по размер наподобяваше камина...

Без желание станах от креслото, погледнах в приемната — празна беше. Нито секретарката, Верочка, както вече знаех, ни бодигард. В истинска прилична фирма такова просто беше невъзможно да се случи. Не, все пак не са сериозна фирма, въпреки че имат сейф, в който може да се живее. Окончателно реших да си тръгна просто така, по английски, но нещо отвътре ми подсказваше, че най-вероятно не съм тук за последен път. А щом е така — просто се налага да намеря шефа на фирмата и да се сбoguвам с него, а също така да му напомня, че кабинетът му е отключен.

Напузнах кабинета и тръгнах по посока на салона, като използвах за ориентация ясно чуващия се женски глас. Песента беше модерна, от тези, които наричам „кръчмарски“, а Славка Грязнов — „курвенски“, което всъщност значи едно и също. Цялата сила на този шлагер беше в непрестанно повтаряните от изпълнителката думи на припева. От тях ставаше ясно, че певицата, също и героиня на песента, откраднала нечие гадже и не вижда нищо лошо в това, защото сега най-последно не е самотна: „Сбогом, студена възглавнице моя!“ — изпя тя десетина пъти по всички възможни начини, докато вървах към салона.

Всъщност основното действие протичаше не в хола, където някакви хора продължаваха да се блъскат около отрупаните маси, а в банкетната зала (която в обикновените дни очевидно беше и зала за конференции). Двойната ѝ врата сега беше широко отворена и около нея също се тълпяха хора — изглежда, че далече не за всички имаше място вътре. Докато наоколо кипеше от викове и аплодисменти, аз погледнах над главите навътре с надеждата да видя Дворяници. Но видях само дълги маси, които се огъваха от изобилие, и лъсналите от упорит труд около тях гости. Там, където карето от маси беше отворено, се виждаше малък подиум, на който се покланяше зачервената от успеха екзотична Анаис. Кланяше се ниско, от кръста, така че гърдите ѝ всеки път, когато се изправяше, не успяваха да догонят деколтето, което предизвикваше нови взривове на възторг и лукавата усмивка на артистката.

И изведнъж видях Дворяници — той се появи някъде от страни, отиде до самата сцена и стоейки отдолу, изчака, докато Анаис се поклони за пореден път, започна енергично нещо да ѝ говори, заставайки на пръсти, за да стигне до ухото ѝ. След това видях как изотзад изникна и направи няколко решителни крачки към певицата още един, съвсем не сценичен, персонаж — огромен мъжага. Даже не успях да заподозра, че става нещо нередно, защото Анаис, сякаш усетила по някакъв начин движението зад гърба си, замаха някъде натам, зад себе си, с китката на ръката: не се тревожете, няма нищо страшно, от което си направих извода, че мъжагата най-вероятно е личната ѝ охрана. Какво да се прави, сега при тях в попмузиката така е прието.

Най-накрая Анаис отблъсна от себе си Дворяници, изправи се в цял ръст, блесна с роклята като заснета на кино лента мълния и с вдигната ръка прикани залата към тишина:

— Вашият шеф, уважаеми господа, се тревожи, че съм се уморила. Не зная защо мисли така, но със сигурност знам, че изобщо не съм уморена — каза тя, предизвиквайки сега вече съвсем безумен взрив от аплодисменти. — Той просто се страхува, вашият шеф... И аз знам от какво! Страхува се дали ще му стигнат парите да ми плати. Включва режим на икономия... — Тя се усмихна лукаво и заедно с нея, въздъхвайки с облекчение, се усмихна цялата зала. — Не е прав нашият уважаван Шалва Алексеевич. — Залата отново забуча от

възторг. — Защото сега всички вие сте като мои роднини, като членове на моето семейство.

Тя се променяше пред очите, от „кръчмарска певачка“ и сексуална разбойничка изведнъж стана просто много красива и немного щастлива жена. Сега залата я слушаше, притаила дъх, и аз се улових, че съм като омагьосан от нея, не мога да се откъсна от тази сияеща фигура, от тези прекрасни, кадифени, мамещи очи. А най-важното — гласът. Ако по-рано той беше подразнил слуха ми със своята немелодичност — дори си помислих: как е възможно с такъв глас да бъде не просто певица, а истински кумир? — сега вече, когато този леко треперещ, вибриращ, бляскав глас идваше, както ми се стори, от дълбините на душата ѝ, беше невъзможно да не му вярвам.

— Така се стекоха обстоятелствата — продължи тя, — че в последно време ми се налага да мисля много за живота и да преосмислям... Израснах в провинциално градче, там се влюбих за първи път, в резултат на което, пак там, вече в качеството на жена, а не глупаво момиченце, попаднах в болница... И ето че аз, сополанката, лежах в една палата с възрастни жени... Всички те сякаш имаха право на това, заради което бяха попаднали там, а на мен, момичето, ми отказваха това право. С какви думи само не ме наричаха, как ли не ме укоряваха за моята детска бременност. И само една жена, която тогава ми се струваше баба, макар че всъщност, както разбирам сега, е била на около четиридесет и пет години, въздъхваше, погалваше ме по главата и казваше: „Ех, майко, майко, защо си ни родила жени!“. А след това, когато вече ме изписваха, ме притисна към себе си и заплака: „Настя, Настя, дано Господ ти даде щастие!“. Ако щете вярвайте: ще умирам — и пак ще помня тази ръка върху главата си, тази топлина на човешко съчувствие и усещането, че трябва, длъжни сме да бъдем по-добри един към друг... В моя живот тези дни се случи събитие, заради което сега ми е много, много тежко. И неслучайно си спомних за болницата — там сега е най-близкият, най-скъпият за мен човек... И ето, усещайки тази приказна топлина, с която ме дарявате, тази подкрепа, която всеки от вас, без сам да предполага, ми оказва, искам да кажа на всички ви „благодаря“ и да ви подаря за довиждане онова, което аз, певицата, мога — песен. Искам да пея за вас, както бих пяла за своя любим. Ще ви изпея песен, която досега никога не съм включвала в концертите си, смятайки я за много лична може би...

Не знам дали нейната песен се хареса на залата — мисля, че далеч не на всички; но на мене — трезвия, неподготвения за такава изненада — тя ми направи, както се казва, грандиозно впечатление.

Тя пееше за самотата, за жена, които стои до своя прозорец и гледа улицата, където на тъмната спирка някой чака някого — припламва и загасва огънче на цигара. И ето че тя, Анаис, а заедно с нея и всички ние, започваме до болка в сърцето да съпреживяваме дали този „някой“ ей сега няма да плюе на всичко и да си тръгне даже без да си допуши цигарата, и ще се сгромоляса нечия съдба, която би могла да бъде щастлива... Честна дума, това беше някаква магия.

Този път тя не остана за по-дълго на сцената, и след половин минута, съпроводена от възторжени викове и аплодисменти, мина покрай мен, хванала здраво под ръка Дворяници, а малко по-отзад нащрек вървеше, пазейки я от поклонниците, същият онзи огромен мъж. И така, този своеобразен конвой, и аз след него, се отправихме в кабинета на генералния директор. Първоначално исках, без да се замислям, да вляза след тях, да съобщя на Дворяници, че ги напускам, но в този момент някакво вътрешно усещане ме спря пред не докрай затворената от бодигарда врата на кабинета. Под носа ми я затвори, песът неден — дали не ме беше видял, или си правеше гаргара с мен... Така че всичко, което последва, не толкова видях — пролуката беше плътно запълнена от масивния гръб на мъжата — колкото чух. Отначало гласът на стопанина на кабинета — малко смутен, но все така присмехулен:

— Ее, ти какво, Настя?

— Кой — аз? Какво аз? — с леко пияно предизвикателство му отговори женски глас и пак ме учуди тайната на това превъплъщаване: там, зад вратата, повече нямаше мила, самотна, тайно тъгуваща за нещо свое, певица, отново беше кварталната шафрантия, на която така пасваше роклята с изпадация от нея бюст и глупавото циганско-египетско име Анаис. — От къде на къде трябва да чакам като някаква си Толкунова кога най-накрая ще ми платиш. Хайде, отваряй си портфейла, както се разбрахме, че трябва да си ходя. Достатъчно време ми загуби...

Дълга пауза. После отново гласът на Дворяници:

— Настя, скъпа... Защо така, пиленце наше... Не съм казал, че няма да платя, нали?

— Ти само се опитай да ми го кажеш — заплашително каза певицата.

Но той продължаваше, правейки се, че не я е чул:

— Не казах няма да платя, казах: почакай, скъпа! Нали помним, че ако не беше ти... Благодаря ти за всичко...

— „Благодаря“ къща не храни! — равнодушно отсече певицата.

— Ама разбери ме бе, жена! — леко повиши глас Дворяницки, което, изглежда, съвсем не беше характерно за него. — В момента си имам обстоятелства. Разбираш ли, обстоятелства! Такива, които могат да засегнат всички ни? Всички!

Подозирах, че той говореше за мен, появилия се като гръм от ясно небе служител на Главната прокуратура. А тя, естествено, тълкуваше тези негови недомлъвки и затруднения по свой начин, като желание да я мине, което потвърди и следващата ѝ реплика.

— Какви мошеници сте вие! — с предизвикателен сарказъм каза Анаис. — За пиячка за цял полк имат пари, а да си платят дълга, без който нямаше да я има и тази гюрултия — нямат.

Сега започнах дори да виждам това-онова: огромният бодигард направи голяма крачка навътре в дълбочина на кабинета, а Дворяницки изведнъж премина на фалцет, опитвайки се да предотврати най-лошото за себе си.

— Настя! — изви умолително той. — Нали ти казах, зайо, почакай, не му е сега времето!

Но, изглежда, никак не беше лесно да успокои разгорещената звезда.

— Значи, когато имаше нужда от Настя — Настя, моля те, помогни, нали? А когато стигнахме до заплащането... Какво копеленце си само, Шалва! Да не се каниш да ме прекараш като някое момиченце? Докато не бутях — всичко, което искаш, а като бутнах... Аз бях тъпанарка, не разбирах какво изобщо съм направила за вас с Джамал... Ама сега разбрах всичко, всичко! И няма да ви оставя на мира, мръсници!

Тя стоеше плътно до масата, без да обръща внимание на знаците, които ѝ правеше Дворяницки, който държеше пръст пред устата си. След това видях как Дворяницки се дръпна, чу се някакъв шум, гърбът на мъжището се раздвижи, от напрегането сакото на мощния му гръб се опъна: Дворяницки се опитваше ако не да се отскубне, поне да

погледне през вратата — дали някой не подслушва. А телохранителят, възприемайки това по свой начин, пресече движението му в зародиш. И сега големият, тежък Дворяници, независимо от своето минало на борец, се извиваше, опитвайки се да се изтръгне от неговата желязна хватка.

— Я не се дърпай! — отново чух дрезгавия глас на Анаис. — Че ей сега ще ти направя главата мека — има да си спомняш кога си се запознал с мен!

— Стига, поспри малко! — със свито гърло прохриптя Дворяници. В гласа му нямаше страх, но липсваше и предишното лукавство. Но пък заплахата се чуваше съвсем ясно: — Внимавай докъде ще стигнеш, Настка, да не паднеш!

— Че тогава какво? — попита тя с насмешка, кефейки се на неговото унижение. — Ами да, нали вие с Джамал сте жестоки пичове, знам! Но все едно — сега нищо не можете да ми направите, разбра ли? — И тя презрително се изсмя. — А ако опитате — аз и при следователя мога да отида...

— Божичко — изви Дворяници, правейки още един неуспешен опит да се изтръгне. — Какви ги плещиш, тъпанарка такава! Те вече се навъртат тук... Поне знаеш ли кой седеше днес при мен? Тогава, когато ти дойде? — И премина на такъв съскащ шепот, че можех само да се досещам за смисъла на неговите думи. — Следовател от Главната прокуратура, разбра ли?

— Какво си се разшепнал? — подигравателно го попита Анаис, като при това направи знак на горилата да отпусне малко хватката. — Страх те е от Главната прокуратура ли? Ами много хубаво, че са ви емнали. Че то при вас всичко винаги е тип-топ, за всичко е платено и предплатено. Нека ви хванат за задниците! Щото иначе с Джамал си мислите, че сте толкова корави, ама толкова, че по-корави са само солнцевските, нали? Или какви бяха там — таганските?

— Настя, твойта мама! — изсъска най-сетне изтръгналият се Дворяници. — Говори по-тихо, като човек те моля! Може той още да е тук, този следовател, защо му е да знае каквото не трябва?! И стига си се радвала толкова, като някой парцал. Той не е дошъл да ме хваща за задника — тъкмо заради Гога дойде, разбираш ли? Разследва покушението. И с теб сигурно после ще говори, би трябвало да си затваряш устата, а я се виж какви ги вършиш!

В кабинета за секунди всичко се промени. Дворяници, разтривайки врата си, отиде към бюрото, блестящата рокля на Анаис безсилно се отпусна на креслото, а могъщото тяло на горилата започна да се обръща по посока на вратата. Аз и така вече бях чул твърде много, макар засега нищо да не разбирах. Щеше да бъде абсолютно излишно да открият, че съм подслушвал. И за всеки случай се отместих от вратата. Ето че сега наистина имах право да си дигна шапката по английски, макар че отвътре всичко ме ядеше да започна отначало. Да изясня какво отношение има Анаис към Топуридзе и за какъв Джамал споменаха няколко пъти. Нима за Исмаилов?

ЯКИМЦЕВ

Беше навечерието на Нова година, за което той си спомняше понякога с известна тръпка — когато виждаше грамадната украсена елха до метрото или някоя витрина, на която, обкръжен с гирлянди, под тъпашкия надпис „Happy New Year“ седеше, пак тъпашки, чужд Санта Клаус. Всъщност, ако не беше пътят от къщи до работата обратно, той сигурно нямаше и да си спомни, че наближава Нова година — толкова работа имаше сега във връзка с последното дело. Ровеше около Третия околовръстен, в хотел „Балкански“ — Сидорчук, в архива на кметството копаеше Лена Благина, която се оказа много мило и разбрано момиче — досието ѝ за Топуридзе набъбваше със страшна скорост. Макар пострадалият, като държавен служител, формално уж да не беше нарушавал забраната да се занимава с частен бизнес, кръгът от дейности на Георгий Андреевич бе толкова широк, че от него зависеха и банки, и строителни фирми, и туристическият и хотелският бизнес... Някъде той беше член на управата, някъде учредител, някъде само притежател на акции. Явно ги ръководеше не само формално, но законът гледаше на това през пръсти, от което на следователите, разбира се, не им ставаше по-леко.

Да не говорим, че шефът всяка сутрин привикваше Якимцев при себе си и го караше да докладва цялата нова информация. С една дума, шефът държеше нещата под око, макар че полза, меко казано, нямаше — само допълнително изнервяне и загуба на време.

Ето че и днес шефът хвана Якимцев един час преди оперативката — групата трябваше да се отчете за извършената работа и да планира по-нататъшните си действия.

— Какво само се мръщиш? — попита шефът, виждайки на лицето му недоволство. — Не ти харесва, че те извиках? Нищо, ще го преживееш! На мен по телефона всеки ден ми вдигат пара: „Открихте ли престъпника? Не сте го открили? Ай-яй, защо толкова лошо работите?“. И аз какво според теб да отговарям? Че следователят Якимцев си знае работата? Не стига, че ме побъркват от звънене, ами

от днес още са решили да ми изпратят от Главната прокуратура онова конте, Турецки. Добре, че поне ме предупредиха предварително... Предупредиха мен, а аз — теб... Виж там да не се изложиш с някоя глупост...

— Какво има да се излагам — изръмжа Якимцев. — И освен това той е свестен човек, този Турецки...

— Той стои над нас, разбра ли? А при нас е като в армията — щом аз съм началник, значи ти си лайно... Разбра ли?

Якимцев го гледаше и за пореден път се учудваше до каква степен в този човек, в целия му външен вид, нямаше нищо, което да намеква, че е борец с престъпността. Плешив, с очилца, дебел, с неприятно бирено шкембе, той по-скоро приличаше на някой счетоводител, на книжен плъх. Всъщност началника, както се казва, не можеш да си избираш. Налагаше се да изслушва претенциите на Калинченко, на когото категорично не му харесваше целият начин на разследване.

— Какво става там с камерата за проследяване в „Квант“? — попита сега той. — Какво изясни?

— Камерата е записвала този ден, но не е фиксирала произшествието.

Това си беше чистата истина, която двамата със Сидорчук бяха успели да изтръгнат предишния ден от мениджъра Суворов.

— Това пък защо? — Калинченко изрази с целия си вид подигравателно недоверие.

— Доста банална история. Въртяха, сукаха, докато накрая си признаха: Суворов използвал камерата, за да наблюдава колата си. Купил си човекът почти нов „Линкълн навигатор“, та да не го откраднат...

Калинченко измуча нещо и без да поглежда Якимцев, започна да се рови в бумагите върху бюрото си, но от това как почервеняваше подпухналият му врат следователят разбра: ще последва избухване. И така си и стана.

— За какъв... За какъв... дявол! — кипна Калинченко, засега въздържайки се от псувни. — Ти какво, да не си малко момченце? Те ти пудрят мозъка, а ти вярваш?! Единият, неговата мама, сам, със собствените си ръце връчва личното си оръжие на престъпниците, другият ти говори глупости, че камерата нищо не била заснела — а

храбрият следовател вярва на всички! По тоя начин нищо няма да откриеш, Якимцев! Направо не знам какво да те правя, честна дума... Ти сякаш си добро момче и аз имам добро отношение към теб, но като те слушам... Не си някой новобранец, имаш вече опит... Хайде, Женя, погледни трезво около себе си, виж нещата реално, да те... Какво само дърпаш котката за опашката? Като си събрал материал по делото — сложи го вътре. Като начало вземи заповед за арест — и прати този бодигард, как беше, Соколов, в Бутирка. Иначе никога нищо няма да си каже!... Какво ми клатиш глава? Не знаеш за какво да го арестуващ? За укриване на важни сведения за следствието.

— За какво все пак да го арестувам? — опита се да възрази Якимцев.

— Ти не чуваш ли какво ти говоря? Натисни го както трябва и изясни на кого е дал, защо е дал, кой още от „Квант“ му е помагал... Я го виж ти него! Къде е изчезнала камерата — не знае, как са му отнели пистолета — не помни, престъпниците не е видял... Всичко това са глупости на търкалета, не го ли виждаш! А между другото, шофьорът на Топуридзе е доубит тъкмо с „Макаров“. И то с неговия, на същия този Соколов! Пушкалото е регистрирано по всички правила, нали сам разбра, че контингентът на „Квант“, като охрана на особено важна организация, е получил изключително право за носене на бойно оръжие... Така че пушкалото сега може и да не го търсим, балистиците всичко изясниха от картотеката! И вземи по-бързо го раздрусай този мениджър. Намери начин да му влезеш под кожата. Ако го направиш по-умно, по-хитро — ще си каже и майчиното мляко. Тия шибани бизнесмени, да не са рецидивисти — всичките по принцип са страхливци...

Натискът от страна на шефа беше толкова силен, че на моменти Якимцев се страхуваше, че няма да издържи. Ще послуша шефа си, ще започне да разследва според неговите съвети и какво ще стане тогава? Ще разкрие престъплението? Да го закрие, е по-вероятно, но да го разкрие... Много съмнително...

— Искам всичко да бъде както трябва, както е според закона — каза Якимцев, усещайки, че на шефа вече му свършва въздухът. А може би тъкмо по този начин Калинченко му даваше възможност да се изкаже? Очакваше неговите реакции?

— И аз искам! — отново извиси глас началникът на следствието.
— И аз искам! Но не искам да си клатиш краката! Разбра ли, шибан хуманист?! Ще спиш, като излезеш в пенсия, а сега разплитай това покушение, изпълнявай заповедта! Гледа те самият главен прокурор, а ти дори сваятна версия нямаш... Да не би да бъркам?

— Нямам. Свестни, такива, по които наистина може да се работи — нямам.

— Виждаш ли... Я тогава ми кажи, съветнико от правосъдието, според теб случайно ли е станала стрелбата точно до този „Квант“? Мълчиш, а? А пък аз съм абсолютно сигурен, че не е случайно, също както не са случайни „съвпаденията“ с камерата и оръжието на бодигарда. И знаеш ли защо? Защото „Квант“ между другото е част от огромната корпорация на Рождественски. Не на поета, той вече умря, а на най-близкия съратник и съветник на скъпия ни кмет, председател на регионалния комитет за внедряване на системното управление и така нататък. А пък корпорацията има оборот два милиарда на година. И не рубли, а долари! И той се занимава, както и нашият приятел Топуридзе — забележи, също любимец на кмета — с банки, хотели, строежи... Какво ме зяпаш, сякаш съм си свалил гащите? Цялата тази информация между другото я прочетох в справката на члена на твоята група старши лейтенант Благина. И което е показателно, аз я видях, а ти, ако съдя по учудения ти поглед, не си.

— Не успях — мрачно въздъхна Евгений Павлович, разбирайки сам колко несериозно е това оправдание.

Калинченко кимна със задоволство:

— Виждам, че не си успял... А знаеш ли защо? Защото се занимаваш с глупости, вместо да гледаш важното... И изобщо в последно време си един такъв оклюман... Хайде, батка, недей да спиш, че съвсем ще се вдървиш! Все търсиш някакви класически причини, а пък тук, представи си, ги няма! Има една ояла се Москва, която смуче соковете на страната... Но това между нас казано. Какво още имаме налице? Имаме си най-добрия кмет в страната. А около него — службаши, оядени от лапачка, като боа в зоологическата. Плюскаха, плюскаха, а сега не могат да си поделят нещо.

— Моля да ме извините, Юрий Степанович — немного категорично възрази Якимцев, разбирайки, че с тази съпротива само ще си създаде враг в лицето на Калинченко. — Но това са... м-м...

обща предположения. Аз трябва да разкрия конкретно престъпление. Затова, ако ми позволите, бих искал да доведа докрай онова, което вече съм започнал.

Старши съветникът от правосъдието отново почервеня, погледна го лошо, но странна работа, пак успя да се сдържи.

— Той бил започнал — повтори Калинченко и премина на „вие“.
— Добре, засега не ви отстранявам от делото. Само исках като по-възрастен и опитен другар да ви помогна. — Гласът му беше глух, лишен от обертонове, мъртъв. — Вие сам си признахте преди няколко минути, че нямате версия. Аз ви я предложих. Ако не сте я разбрали — ще ви обясня пак. Допуснете, че покушението е следствие от враждата между Топуридзе и Рождественски, и веднага ще получите логично обяснение и на самото покушение, и на историята с камерата, и на историята с бодигарда... Надявам се, че поне за това няма да спорите?

— Няма — мрачно се съгласи Якимцев.

— Ами тогава проверете наред с вашите версии, дето ги нямате, и тази, която аз ви предлагам. Ако след седмица нямате резултати... По-точно, до края на годината... Ако в този срок не постигнете резултати, ще внеса за разглеждане не само вашето отстраняване от делото, но и вашето служебно несъответствие. Всичко ли ви е ясно?

— Тъй вярно — по армейски отговори Якимцев и излезе от кабинета на безкрайно недоволния от него началник на следственото управление в Московската градска прокуратура.

ОПЕРАТИВКАТА

Оперативките са поносими, когато работата върви, но когато е в застой, когато всеки е недоволен от всекиго — са истинска мъка...

Якимцев все поглеждаше към Турецки, който се беше настанил в едно ъгълче, слушаше всички, които говореха, нищо не си записваше, но се виждаше — присъствието му там, слава богу, не го отегчаваше. Макар че при тях, в Главна прокуратура, сигурно всичко изглеждаше по-различно, някак по-умно, вероятно по-сериозно. Как точно — Якимцев не знаеше, но смяташе, че е много по-различно. Това усещане, тази мисъл не го напускаше — дали защото още не можеше да му мине обидата от разговора с Калинченко, или заради това, че Турецки, едва пристигнал, и му стисна здраво, като на равен, ръката, след което му прошепна:

— Имам нещо за вас по това дело. И според мен много интересно.

Якимцев улови върху себе си ревнивия поглед на Калинченко и се обърна. Сега съвсем ще полудее — как може подчинен, пък през главата му си общува със служители от Главната прокуратура.

А Калинченко, усещайки определен дискомфорт от присъствието на наблюдаващия прокурор от по-висшата прокуратура, реши за всеки случай да се презастрахова.

— Няма да навлизам в подробностите по делото. Господин Турецки, мисля, е запознат с тях — Турецки кимна, изразявайки съгласие. — Само ще кажа, изпреварвайки това наше оперативно съвещание: извършено е рядко по своята дързост поръчково покушение срещу един от висшите чиновници на градската управа, която прави толкова много за обикновените московчани. Така че не само прякото ни началство иска да се разкрие това престъпление, но и такъв уважаван човек като кмета на града и, може да се каже, всички московчани. Смятам, че няма да сбъркам, ако кажа от ваше име: ние ще положим всички усилия, ще използваме всички възможности, за да намерим престъпниците, макар че за съжаление, както показва опитът

и както потвърдиха първите дни на разследването, ще бъде много, много сложно... Но ние сме длъжни да го направим, това е въпрос на чест за всеки от нас...

Всичко си беше така, макар и да изглеждаше леко глупаво: Калинченко се изживяваше като застанал на трибуна пред целия град, а не пред малка групичка хора, които се бяха събрали в стаята.

Отначало Калинченко — специално за Турецки — пусна да говори Якимцев, за да обрисова картината на произшествието, както я виждаше следствената група. Някак си стана така, че Якимцев се съсредоточи върху това, че досега не им беше известно колко човека бяха взели участие в покушението.

Получаваше се следната картина. Топуридзе беше видял килъра и „диригента“ — нисък човек до колата, който се провикнал: „Довърши тоя гад.“ Момичетата продавачки не бяха чули никакви викове, но видели килъра и „чистача“ — висок побелял мъж, който подал на килъра „наган“. И накрая, бодигардът Соколов. Той видял само килъра, а когато извадил своя пистолет, някой го ударил по тила. Вероятно това не е било направено от „диригента“ — намирал се е твърде далече. Ако всичко, което казва Соколов, е истина, значи го е фраснал „чистачът“, който пък дал на килъра взетия от бодигарда пистолет.

След това Калинченко реши да даде думата на оперативника от МУР Сидорчук. Първо, според слуховете юначният капитан умееше да предразположи хората към себе си и да разведри и най-сложната обстановка, второ, с доклада за проведената лично от него работа той трябваше да илюстрира думите на Калинченко, че групата прави всичко възможно. В търсене на конфликтната ситуация, довела до появата на килъра, Якимцев изпрати Сидорчук на Третия околоръстен — точно защото притокът от инвестиции за този строеж се регулираше пряко от Топуридзе. А освен това му възложи разузнаване в хотел „Балкански“ — навремето, не без помощта на Топуридзе, фактически собственик на този супернов петзвезден хотел стана младият бизнесмен Джамал Исмаилов, превърнал се вече едва ли не в олигарх. Якимцев знаеше, че малко преди покушението срещу Топуридзе данъчните бяха направили проверка на „Балкански“ и изяснили, че неговият собственик през всичките тези години нито веднъж не беше си платил данъците в пълен размер и бе задлъжнял на хазната с около

милион „зелени“... Освен това Якимцев изпрати Сидорчук на разузнаване в Универсална банка, където също можеше да излезе нещо любопитно, тъй като тя влизаше във възглавявания от Топуридзе финансов консорциум Сити банк.

Изпрати го, защото нямаше кого друг, макар да си помисли, че в банката трябваше да отиде някой по-грамотен, по-образован. Но, от друга страна, там има страшно много жени, а пък Якимцев лично се беше убедил как действат върху слабия пол хипнотичните думи на Сидорчук „ос“ и „га“.

Доблестният Сидорчук за начало докладва за намерения от него проблемен участък на Третия околоръстен път. Участъкът не беше голям, но навлизаше в частно владение — къща, собственост на някакво семейство още от времето на Александър II, — затова предизвика усложнения едва ли не от криминален характер. Всъщност това беше цяло градско имение, каквито в началото на XX век в Москва имаше страшно много. Този полуселски чифлик се оказа едва ли не в центъра на града според днешните представи, във всеки случай — на трасето на бъдещата магистрала. Къщата беше двуетажна — първият етаж от тухли, вторият — дървен, от дялани талпи. И това не беше всичко, около нея имаше парцел от дванадесет стотни — градинка, лехички, раят на земята. Брокерите бяха оценили всичко на един милион долара — в случай че изселят живеещите и съборят сградата. Предложиха на собствениците — семейство с две големи деца — тристаен апартамент в най-отдалечения нов квартал. Те, естествено, отказаха. После ги подпалиха. Те загасиха пожара. Тогава ги заплашиха с физическа разправа — тези старорежимни собственици отново издържах на напъна. Тогава пъргавите строители просто заобиколиха имението с изкопи, лишиха го от всякакви комуникации — разрушиха и водопровода, и електроснабдяването, и досами оградата им издигнаха основите на бъдещата естакада, така че сега Третият околоръстен трябваше да мине право над главите на нещастните собственици. Всъщност обаче нямаше да мине, защото собствениците приеха предложението на Универсална банка, получиха за своята барака сто и петдесет хиляди да си купят ново жилище и банката вече беше завела съдебен иск срещу строителната фирма. При положение че тя спечелеше делото, фирмата щеше да бъде разорена:

естакадата трябваше да бъде съборена — нямаше да бъде спазен крайният срок, значи следваше плащане на неустойка...

— Много интересно — недоволно прекъсна Калинченко Сидорчук. — Само че, защо ни губите времето с тези глупости?

— Не са глупости — без да се притесни, отговори Сидорчук. — Че това е строителна мафия. За придобиването на този имот са били отпуснати един милион долара, а къде са отишли, никой не го знае... А най-важното е, че Топуридзе отдавна мечтае да лиши тази фирма от всякакви договори... Досега не се получавало, но ето че стана — всичко е налице, за да им отнемат лиценза...

— Да допуснем — съгласи се Калинченко, поглеждайки при това Турецки. — Имате ли още нещо?

Сидорчук докладва как ходил в хотел „Балкански“, придобит от добре познатия Джамал Исмаилов, и в Универсална банка, която влизаше в голяма корпорация под егидата на московската управа. Тази банка привлече вниманието на Якимцев с това, че уж малко преди своето раняване Топуридзе започнал процедура по фалита ѝ. Честно казано, там забележителните лингвистични таланти на Сидорчук бяха се оказали явно недостатъчни. Все пак Сидорчук беше изяснил, че банката жужи като кошер, притисната от Топуридзе, който вече бил готов да назначи външен човек за управител, макар нещата в Универсална банка по всеобщо мнение да не вървели никак зле. Тук имаше някаква вътрешна интрига и тя безспорно можеше да стане причина за покушение срещу човека, който я бе предизвикал. Нещата трябваше да се проучат отвътре и затова на оперативката веднага бе решено да изпратят в банката забележителната Леночка Благина.

— Ама защо, скъпи колеги! — примоли се тя. — Нали си има управление за икономически престъпления — нека те да се занимават с това професионално... Току-що се оправих с досието — и хайде пак. А освен това се иска добра икономическа подготовка...

Изглежда, на момичето му се беше приискала истинска оперативна работа — с гонитба, засади, стрелба, засукани разпити. Но въпросът беше решен окончателно, докато Благина докладваше за резултатите на своите издирвания в архивите на кметството. Работата, извършена от нея, впечатляваше, което и предреши участието ѝ. Във всички велики проекти на кмета, който не преставаше да учудва града и света с бурната си дейност, задължително и най-активно участваше

Топуридзе. Общият бюджет на тези строежи беше равен едва ли не на бюджета на цялата страна. Да, той не държеше тези пари в ръцете си, но насочваше паричните потоци. Сигурно винаги има желаещи да си разчистят сметките с такъв „регулировчик“...

Но това беше общата картина. А защо точно бяха стреляли в Топуридзе — по този въпрос не се появи яснота дори след всички разисквания.

— Така си и знаех — с глух глас направи равносметката Калинченко, сякаш продължаваше своя сутрешен разговор с Якимцев. — Като цяло засега нямате нищо конкретно. А от нас, повтарям, чакат резултати! Лошо работите, колеги, лошо. И най-напред това се отнася за вас, Евгений Павлович.

И тук за всеобщо учудване Турецки поиска думата.

— Предполагам, всички сте научили, че преди няколко дни скоропостижно ни напусна Вадим Сергеевич Молчанов, който осъществяваше надзор над важните дела, разследвани при вас, в следствената част на Московската градска прокуратура. Лека му пръст... Със заповед на заместник главния Меркулов за окръжен прокурор временно съм назначен аз. Което значи, че ми е възложен и надзорът по разследването на това дело, което днес обсъждате... Ще кажа нещо повече — Александър Борисович широко се усмихна на присъстващите, — днес съм при вас не само като наблюдаващ прокурор. Така се получи, че аз също имам за вас нещичко. И според мен, Юрий Степанович, нещата в бригадата не са толкова лоши. Най-важното е, че имате база, опорна точка, от която можете да предприемете по-нататъшни действия. Говоря ви така само защото сега зная малко повече от вас, повтарям, просто така се получи, че разполагам с информация, която вие за момента нямате... Предварително моля за извинение и Юрий Степанович, и Евгений Павлович, че без да искам, нахълтах в самото следствие. Вчера по стечение на обстоятелствата се намирах на местопрестъплението и реших да го огледам — като прокурор по това дело, така да се каже. Искях да си изясня по какъв начин биха могли да си тръгнат от мястото на инцидента килърите. И ето какво излезе от това...

Той се увлече, подробно разказа как е попаднал зад оградата на съседната организация, как едва не е бил набит от местната охрана и как невероятно му е провървяло да открие уликите...

— Повярвайте ми, такъв късмет човек може да има веднъж в живота си. Ето, Евгений Павлович, предоставям ви протоколите, оръжието и вълнената маска за приобщаване към материалите по делото. Предполагам, вече със сигурност можем да кажем, че престъпниците са били трима. Килърът с автомата, високият побелял „чистач“ и възрастният, приличащ или на селянин, или на счетоводител, нисък човек с гъсти вежди, наричан от Евгений Павлович „диригент“... Освен това разпитах сътрудниците на фирмата „Стройинвест“... Моментът беше невероятно удобен: за мен работеше и внезапността, и горещите улики. В крайна сметка си изясних, че престъпниците са успели да си отидат най-вече заради безхаберията на бодигардовете на „Стройинвест“ и техния непрофесионализъм. Ето ви протокола от разпита на свидетелите. Разбира се, с тях ще трябва да бъдат проведени допълнителни следствени действия. Освен това, Евгений Павлович, ми се стори, че и шефът на фирмата Дворяницки, и поканената на празничната вечер известна певица Анаис знаят за причините за покушението срещу Топуридзе много повече от нас...

Калинченко толкова беше засегнат от триумфалното нахлуване на чужд човек, че сигурно можеше да го изкара от равновесие даже насочен към него поглед... Както в една от сериите „Ну, погоди!“ кацналата върху щангата пеперуда изкарва от равновесие вълка. Турецки побърза да завърши изказването си:

— С това май свърших. Да, и още нещо. По повод изстрела на Соколов. Спомних си, че неотдавна в казанския вестник „Право и практика“ имаше дописка за метода, по който може да се различи куршумът, с който е направен първият изстрел, от куршумите от втори до шести, а също така разликата им от седми и осми изстрел. Разбирате ли? Ръчното и автоматичното подаване на куршума в патронника оставят различни следи. Така че имаме възможност да установим дали бодигардът Соколов казва истината. Сигурно не е кой знае колко, но поне е някакво начало. И освен това сега следствието разполага с пистолет, върху който може да има отпечатъци от пръсти, и трикотажна маска, която също може да съдържа биологично-клетъчен материал...

Сигурно казанският вестник се беше превърнал в онази пеперуда, от която на вълка му натежа непоносимо. Калинченко вече не беше за гледане — червен, треперещ от злобна възбуда, като желе.

— Всичко ли казахте? — мазно попита той с подозрително потрепващ глас. — Ако сте приключили, разрешете да завършим нашето закрито работно съвещание, на което между другото никого не сме канили!

И тъй като явно Турецки не разбра намека му и го гледаше с недоумение, Калинченко отново се обърна персонално към него:

— Да не си мислите, че с вашата намеса в делото сте променили нещо съществено? Нищо подобно, господин Турецки! Учудвам се как посмяхте изобщо да дойдете тук, след като сте си позволили да предприемете противозаконни действия в нарушение на процесуалния кодекс!

Якимцев лекичко го хвана за ръкава, но Калинченко само злобно го бутна.

— Не смейте да ме спирате! — кресна той на следователя. — Не решаваме въпроси в кухнята, това е служебно дело! Не стига, че човекът съвсем безпардонно нахлува в нашата работа, ами по правото си на принадлежност към по-висшестояща организация започва да ни дава абсолютно подигравателни поучения!

— Чуйте ме, Юрий Степанович — опита се да го спре слисаният Турецки, — просто ми провървя, по-точно, на всички ни провървя, на делото, мислех, че вие ще се зарадвате като мен... Аз исках да помогна...

— Ох, господин Турецки! — започна уж шеговито Калинченко, но злобно, играещите устни издаваха истинското му състояние. — Не ми разказвайте приказки! Вие кога станяхте наблюдаващ? Временен! — Последната дума произнесе с откровено пренебрежение. И уточни, преди да е дочакал отговор. — А по оградите, както ни разказахте, кога се катерихте?... — И отново, без да изслуша отговора: — Е, и какво отношение има едното към другото? Когато сте се заели със собствено разследване, а и сега — явно сте преследвали и преследвате някакви свои цели. Не е ли така? И тези цели, извинявайте, нямат никакво отношение към интересите на делото. Да ме прощавате, но ще го кажа право куме в очи, номерът ви няма да мине. Сигурно ни бъркате с някой!... Не, ама наистина по собствен каприз вие нахлувате в работата на следствената бригада, фактически я дезорганизирате — и наричате това помощ! Всички тук прекрасно разбрахме вашите намеци: ние работим лошо и трябва да взимаме пример от вас — вие

сте и талантлив, и късметлия, и научна литература, за разлика от нас, тъпаците, попрочитате. Прекрасно! Само че къде е гаранцията, че вашата импровизирана намеса не е предупредила престъпниците? Къде е гаранцията, че сега те няма да се скатаят, изплашени от вашите високоталантливи импровизации?! Пък и е напълно възможно да са ни подхвърлили просто фалшива следа...

— Имайте срам от бога, Юрий Степанович — изръмжа Турецки, изумен от тази неясно откъде появила се злоба. Той си спомни думите на Меркулов, че не би било зле да се погрижат приятелски за Калинченко: човекът е на ново място, тука е столица, съвсем друг обем и темпове на работа, и би трябвало да му се помогне, докато свикне. Ех, Костя, Костя... — Още веднъж повтарям: исках да ви помогна. Ако не приемате помощта — ваша работа. Но според служебния ми дълг като окръжен прокурор съм длъжен да контролирам това дело! А за вашето поведение ще споделя в Главна прокуратура. — И повдигайки рамене, Александър Борисович гордо се отпрати към изхода.

Но клокочещата в Калинченко омраза не му позволяваше да се раздели с Турецки просто така.

— Направихте белята, а сега разигравате несправедливо обидена гордост — подхвърли подигравателно. — Вие изобщо не сте имали право да провеждате никакви следствени действия! Да знаете: принуден съм да подам рапорт до нашия прокурор за това, че сте нарушили процесуалния кодекс!

— Давайте! — каза Турецки, като сърдито тръшна вратата зад гърба си — толкова му беше досадил този мръсник.

Колкото и да му беше гадно обаче, в този момент се сети, че идвайки насам, искаше да помоли за нещо Якимцев. Емоциите са си емоции, а разследването не чака!

Той отново рязко отвори вратата, от която току-що беше излязъл, забелязвайки със злорадо удовлетворение, че Калинченко се стресна. Съветникът по право веднага изтри уплаха от лицето си и искаше да продължи своята ария, но Турецки го спря с решителен жест.

— Моля за извинение — не без подигравка каза той, — че ви попречих да се изкажете... Евгений Павлович, бих искал, преди да си тръгна, да си кажем няколко думи по делото, върху което временно осъществявам контрол. Надявам се, че шефът ви няма да възрази? — Той лъчезарно се усмихна, обръщайки се към пълния с омраза поглед

на Калинченко. Онзи тъкмо се канеше да възрази, но този път акълът му стигна да премълчи. — Значи не възразявате? — каза Турецки и хвана Якимцев под ръка.

В коридора той го заведе по-далече от вратата.

— Извинявайте, Женя, бих искал да ви кажа нещичко... като допълнение към онова, което вече споделих на вашата оперативка. Хайде обаче да сложим всички точки над „и“. Проблемът не е в това, че аз работя по-добре, а вие по-лошо, както казва вашият шеф, или че аз съм се канил да изгоня някой от вас. Това са глупости...

— Недейте, Александър Борисович — смутено каза Якимцев, — не си го слагайте на сърце...

— Първо, не ме прекъсвай — с усмивка го спря Турецки. — Аз все пак имам по-висок чин. Второ, не обсъждай действията на началника си без нужда. Това не прави мъжа повече мъж, нали така?

Якимцев почервеня и кимна с глава.

— Пак ще се повтори: просто ми провървя. Аз съм стар вълк, обаче досега такава чудо не беше ми се случвало. Но пък и късметът, съгласи се, не се появява отникъде — той идва при този, който честно го търси. Съгласен ли си?

Якимцев пак кимна.

— Това беше първото, което исках да ти кажа — тегли чертата Турецки. — А второто е следното... Някой от групата ти трябва да продължи да се рови във връзките на Топуридзе във фирмите, с които е имал контакти — онзи вид контакти, от които, е произтекъл конфликтът.

— Ние и така се ровим — малко учудено каза Якимцев. — Вие не чухте ли?

— Браво — избегна директния отговор Турецки. — Колкото по-нашироко е хвърлена мрежата, толкова по-добре. Кой от вашите ще се занимава с това?

— Разбира се, Леночка... Простете, старши лейтенант Благина.

— Така си и помислих — кимна Турецки. — Излиза, че не сбърках, като се обърнах директно към нея. Помолих я да обърне особено внимание и на „Квант“, и на „Стройинвест“. Отделно внимание — на охраната им: каква е тази фирма, кой стои зад нея, по възможност — миналото на ръководителите и така нататък. Знаеш ли защо? Ето примерно: бодигардовете на „Стройинвест“ се опитаха да

ме убедят, че онези, които са набили в двора си, били най-обикновени клошари. А пък шефът на фирмата, борец в миналото, едва ли не майстор на спорта, твърди, че тези клошари и алкохолици му се сторили такива здравеняци, че не би се справил с тях сам. Усещаш ли? Лъже ли някой? Тогава кой и с каква цел? И още. Докато се намирах там, този Дворяницки, генералният директор, се изпусна нещо от сорта, че от сутринта бил в главния офис. Един път спомена, че този офис е на „Якиманка“, а друг път, че бил на „Тулска“. Вижте какви са тези главни офиси, става ли!

— Разбрах — пак сериозен като ученик кимна Якимцев. — Между другото, за „Квант“ вече сме готови.

Турецки се зарадва: началникът на следствието е глупак, но затова пък подчиненият му е злато. Не си клати краката, както би казал Калинченко.

СВИДЕТЕЛЯТ СОКОЛОВ

Откритите от Турецки веществени доказателства дойдоха тъкмо навреме, защото, макар Якимцев вече да имаше достатъчно хипотези, уликите не достигаха и делото, както изглеждаше, всеки момент щеше да забуксува на едно място. Върху скиорската шапка експертите биолози откриха клетъчен биоматериал — коса, люспи кожа, но, уви, находката засега беше абсолютно неприложима, тъй като въпросният материал нямаше с какво да се идентифицира. Що се отнасяше до пистолета — това беше улика мечта. Първо, без съмнение беше същият, който се водеше на бодигарда Соколов. Второ, точно от този пистолет е бил направен контролният изстрел, който довършил шофьора на нисана. И, трето, може би най-важното — предложената от казанския вестник методика позволи на експертите балистици от главното управление на Московската милиция да установят, че контролният изстрел от този „Макаров“ е бил първият, направен конкретно от този пистолет, и съдейки по всичко, единствен. След установяването на този факт в показанията на Соколов веднага лъснаха противоречия. Якимцев ясно си спомни онова недоверие, което предизвика у него цялостният облик на пострадалия в схватката бодигард. Е, какво да се прави, беше дошло времето да се срещне с бившия сержант, да разгадава задаваните от него гатанки.

И ето че Андрей Леонидович седеше в кабинета му в следствената част на Московската градска прокуратура, явно недоволен, че са му нарушили спокойствието; той беше все така нелепо юначен и от време на време по навик си пипаше мустаците, с които явно се гордеше.

За разлика от предишната им среща бодигардът беше забележимо нервен — вероятно така бяха му подействали стените на прокуратурата: едно е да си говориш със следователя някъде навън — в работата, в апартамента, и съвсем друго — в такова служебно и традиционно страшно заведение, като прокуратурата. Якимцев бе наблюдавал неведнъж този ефект...

— Как е главата ви? — попита той Соколов, за да го накара да се отпусне и да му помогне да свикне с обстановката.

Въпросът не стигна веднага до юначния бодигард.

— Главата? — разсеяно повтори Соколов, страхливо гледайки как Якимцев слага пред себе си бланка за протокол от разпит на свидетел и се готви да го попълва. Неизвестно защо, той опипа темето си. — Главата е добре, благодаря. Не ме боли... Ама вие защо ме извикахте отново, Евгений Павлович? Нали аз уж вече разказах всичко, което знаех...

— И ще разкажете още — малко грубичко го прекъсна Якимцев. — Вие сте един от главните свидетели по делото, така че сигурно ще ни се наложи да се виждаме неведнъж...

— Честна дума, вече всичко ви разказах — съкрушено повтори Соколов. — Вие ме извикахте по време на работа, а при нас в това отношение е строго. Сега не е както преди. Преди, ако ти трябва да ходиш някъде — върви. И никой нищо. А сега само да мръднеш, веднага те хващат: ние за какво ти плащаме? За да работиш, или да ходиш по прокуратурите?!

„Не, все пак е нервен“ — отново си помисли Якимцев и каза, готвейки се за главния въпрос, заради който всъщност беше извикал днес бодигарда:

— Съчувствам ви, Андрей Леонидович. Но мисля, че с администрацията ще се оправите без особени проблеми. Още повече че тук не сте за собствено удоволствие, нали така? По закон днешният ден ще ви се плати като работен. Не се притеснявайте... За какво ви извиках? Ами просто искам да ви задам някои уточняваща въпроси във връзка с вашето изложение на събитията... Такава ми е професията — добави той, сякаш извинявайки се.

Не стана ясно дали това подейства или не.

— Добре, питайте — мрачно разреши Соколов.

— Много благодаря. Значи казвате, че сте чули изстрели...

Соколов го прекъсна:

— Не съм казвал такова нещо. Казах: започна стрелба... А след това видях как някакъв кретен с автомат излезе на платното и започна да стреля по колата.

— Да допуснем, че е било така. Значи видяхте това и какво?

— Ама това е някаква приказка от хиляда и една нощ! — Соколов се плесна с длани по стегнатите бедра. — Нали вече всичко ви разказах, другарю майор! Вие какво, не ми ли вярвате? Искате да ме хванете, че лъжа, така ли?

Якимцев, все едно че не беше чул тези негови въпроси, отново повтори своя:

— Какво направихте, когато разбрахте, че пред очите ви се извършва терористичен акт?

— Ами нали вече ви разказах — отново се опита да започне същия монолог Соколов.

— Я стига! — строго му викна Якимцев. — Ако сте забравили, мога да ви повторя: аз задавам въпросите, вие отговаряте!

Соколов се намръщи така, сякаш го заболя зъб.

— Добре... Аз нещо викнах, значи... вече не помня какво... Нещо от сорта „Ей, вие, какво правите там!“. И тръгнах по посока на килъра — този де, с автомата, — а аз самият в движение извадих своя „Макаров“ и за да спра престъпника, дадох предупредителен изстрел във въздуха...

— Таака! Почакайте, почакайте — спря Соколов не успяващия да записва думите му Якимцев. — Миналия път не бяхте споменавали за вик. Хайде да се опитаме да си спомним по-точно: какво точно извикахте?

— Извиках: „Ей, вие!... Какво правите, гадове!“. Ама, наистина ли не го разказах миналия път?

— Миналия път не сте. Ето виждате ли, нова подробност. А питате защо сме ви извикали пак. Все нещо сте могли и да забравите миналия път, нали така? Спомнете си, спомнете си, Андрей Леонидович!

— Че какво да си спомням? Нали това казвам: аз стрелях, после някой ме халоса по темето и сбогом. Дойдох на себе си — гипс. Е, не беше гипс, това малко го украсих. Ама главата със сигурност ме цепеше. Главата ме болеше, а пистолета го нямаше. И го нямаше вече тоя... килъра де...

Той отново влизаше в ролята на пострадалия герой бодигард и даже, вместо пак да си пипне мустаците, отново с доста театрален жест опипа нараненото си теме.

— Твърдите, че килърът ви е взел пистолета. И какво стана после?

— После? После той стреля по посока на колата... по посока на пътника... Или не, шофьора? Аз нещо се обърках — той стреляше към пътника, а пък уби шофьора...

— Не се отклонявайте, недейте... Кажете ми... Той приближи ли се към колата, преди да стреля? Наведе ли се към жертвата, преди да стреля?

— Не, почакайте... Със сигурност си спомням — той беше от страната на пътника!

— Андрей Леонидович! Отново трябва да ви напомня кой задава въпросите. Въпросите тук задавам аз, запомнихте ли? И изобщо вие нещо ме пообъркахте. Отначало разказахте, че не си спомняте как са ви взели пистолета, тъй като сте били в безсъзнание. Сега пък казвате, че сте видели и как са ви взели пистолета, и как престъпникът е довършил ранения в колата... С какво да се обясни такова несъвпадение на нещата? Как така изведнъж, решихте да промените показанията си?

— Отначало не го казвах правилно, но сега е правилно. Тогава бях забравил, а сега си спомних. Когато той стигна до колата, тогава ме халосаха...

— Излиза, че е имало и трети престъпник? Единият е стоял с автомат, другият по някакъв неясен начин се е сдобил с вашия пистолет, а пък третият ви е ударил по темето. Така ли?

— Излиза, че е така... Той ме заплаши с оръжие, този вторият, аз отначало се обърках, а пък после ме треснаха...

— Това тепърва ще видим. Отделно. А вие така и не ми отговорихте на въпроса, Андрей Леонидович: видяхте ли този, дето ви удари, или не?

— Че как можех да го видя? — Изглежда, Соколов даже се обиди. — Той нали отзад по темето ме халоса...

— Излиза, че нищо не сте видели! Вие нарочно ли искате да заблудите следствието? Специално ли ни създавате трудности? Прикривате ли някого?

— Какви ги говорите, другарю майор! Даже не съм си и помислял!... Нали веднага ви казах — нямам какво толкова да разказвам. Исках да спра това беззаконие, макар че нямах право, тъй

като самият аз се намирах на пост... Не си дадох сметка за превъзходството на силите от страна на престъпниците, това е всичко.

Юнак беше този Андрей Леонидович, честна дума! И най-важното — говореше и сам си вярваше. Пък и Якимцев сигурно щеше да му повярва, ако не знаеше за пистолета. Време беше този театър да приключва.

— Чуйте, Соколов, защо ме лъжете през цялото време? — зададе най-накрая Якимцев въпроса, от който отдавна го сърбеше езикът. — Предупредих ви за отговорността при даване на неверни показания. Това е член 307 от Наказателния кодекс. А вие, знаейки това предварително, давате на следовател лъжливи показания!

— Кой? Аз?! — съвсем истински се учуди Соколов. И убедено каза: — Аз не лъжа! Не давам лъжливи показания!

— По-добре да бяхте лъгали — с мек укор каза Евгений Павловия.

И Соколов, поглеждайки го учудено, внезапно разбра нещо, уплашено се сви, напрегна се.

— Това пък защо? — попита той. — Защо говорите така?

Якимцев изпита истинско удоволствие, наблюдавайки как от бившия сержант се смъква маската на сигурен в себе си, но скромен герой. След това извади от чекмеджето пистолета „Макаров“ в прозрачен найлонов плик.

— Познахте ли си пистолета?

Соколов се наведе по-близо до масата.

— Че аз откъде да знам... Те всичките са еднакви... Там между другото трябва да има номер. Номера го помня. Ако искате...

— Няма нужда — спря го Якимцев. — Номерът е същият, можете да не се съмнявате, вече проверихме.

Соколов разигра радостно учудване:

— Какво, да не сте ги хванали онези гадове?

Якимцев се ухили:

— По повод на „гадовете“ ще има специален разговор. А пък пистолета ви наистина намерихме. И знаете ли кое е странното? От него, както установи криминалната експертиза, през този ден е бил произведен един-единствен изстрел — онзи същият, който е станал причина за смъртта на един от намиращите се в колата. Разбирате ли?

Бившият сержант забележимо пребледня, но засега не губеше самообладание. Може би просто не чаткаше, както беше модерно да се казва сега...

— Какво всъщност трябва да разбира? — мрачно попита той. — Някой ми е взел пистолета, убил е с него шофьора. Аз какво общо имам с това? Вие да не би в нещо да ме обвинявате?... Е, сигурно сте прав — не е трябвало да си напускам поста и да се намесвам, а още повече не е трябвало да си губя личното оръжие... Като през войната — нашите не е трябвало да се предават в плен и туйто. А щом си се предал — значи си предател и враг на народа. Така е, нали?

Якимцев го погледна с погнуса, но и с интерес — виж го ти, войната си спомни.

— Значи все пак не сте ме разбрали — каза той, спирайки тирадата на бодигарда. — Щом е така, ще обясня, още повече че ще стане въпрос за практически доказаното ви съучастие в престъплението. Тъй като от вашия пистолет е даден един-единствен изстрел, по-точно казано, изстрел с първия патрон от пълнителя (това е установено от експертизата), а твърдите, че сте стреляли вие, в такъв случай изводите, които си прави следствието, са еднозначни. Или сте убиец и именно с вашия изстрел е бил убит шофьорът Федянин, и в такъв случай не сте просто помагач на килърите — вие самият сте прекият убиец... Или... Или не сте стреляли със своя пистолет във въздуха, както твърдите, а просто без всякаква борба сте дали на престъпниците оръжието си и тогава сте съучастник в това дръзко престъпление. Избирайте си това, което повече ви харесва, но трябва да ви предупредя: и в единия, и в другия случай може да ви помогне само чистосърдечното разкаяние и доброволното сътрудничество с нас. Кажете сега, как всъщност стана всичко? Или ще се придържате към вашата версия, която не издържа на никаква критика? В този случай ще бъда принуден да ви арестувам.

Якимцев беше виждал в кабинета си какво ли не. Притиснатият до стената следствен можеше да се озлоби, да се озъби, да прояви ненавист, да заплаче, смачкан от неизбежността на онова, което предстоеше. Можеше отведнъж да изгуби всичко прикриващо, разголвайки истинската си същност. Соколов обаче каза през зъби, без да гледа към Якимцев:

— Ако аз бях килър, знаете ли кого първо щях да утрепя? Ей така, без пари, за чест и слава? Първо Горбачов, а после Елцин... Какъв живот, песовете му с песове, развалиха...

— Всичко това е забележително — сухо отбеляза Якимцев, — но така и не разбрах: ще ни окажете ли съдействие или не?

— Ще ви окажа — все така, без да поглежда Якимцев, твърдо отговори бодигардът.

Вече не беше никакво конте — просто още немного стар бивш военен, обичащ да си пийне, харесван от жените и уморен до смърт от това, че против волята си се намираще изхвърлен от живота в канавката...

Разказът му беше доста простичък и като цяло поставяше всичко по местата си, макар Соколов, срамувайки се да нарича с имената им някои неща, се стараеше да ги пропусне.

Той наистина се канел да се намеси в ставащото, макар като военен прекрасно да разбирал, че срещу автомата няма да направи нищо с пистолет. Но имало обстоятелство, което му позволявало да се надява на успех — килърът стрелял с дълги откоси, като в лош филм и както истинските войници се стараят да не правят. В резултат на това патроните му трябвало скоро да свършат, пък Соколов нямало да му даде да зареди отново. Затова той извадил своя пистолет, свалил предпазителя и макар да се канел, по неговите думи, да даде само предупредителен изстрел, движейки се за всеки случай на зигзаг, започнал да се приближава към килъра.

Но в този момент някой сложил ръка на рамото му и властно заповядал:

— Стой!

Той моментално разбрал всичко, а най-важното — наясно, че вече нищо не може да направи, се проклинал, че не е проверил дали престъпникът има съучастници, затова послушно, без съпротива, дал на този човек своя пистолет, подчинявайки се на властно протегнатата му ръка.

Тук Якимцев отново го прекъсна решително:

— Пак нещо не разбрах, Андрей Леонидович. Какво, той просто протегнал ръка и вие ето така, за едно благодарско, сте му дали своя готов за стрелба пистолет? Честно казано, нещо не разбирам... Всъщност ви е оставало само да натиснете спусъка. С какво толкова ви

е изкарал извън строя? От какво сте се уплашили? Той имаше ли оръжие?

Както после разбра Якимцев, точно този въпрос в крайна сметка изигра решаваща роля. Изведнъж цялото лице на Соколов се изкриви, той рязко се изправи — веднага се видя, че е от тези, които ненапразно наричат хора с военно призвание. И същият този военен човек каза, сега вече без страх, гледайки Якимцев право в очите:

— Аз в Афган, дявол да го вземе, от душманите не се страхувах, та от тези...

Той не се доизказа, но Якимцев и без това оцени всичко, което искаше да каже. Което обаче не му попречи да продължи своята линия:

— Ами щом не сте се изплашили, тогава защо сте дали личното си оръжие?

Погледът на Соколов отново стана нещастен, кучешки покорен, но той повече не го криеше, а както преди гледаше Якимцев право в очите. Виждаше се, че се намира в процес на тежък размисъл: чувстваше се, че хем не иска да отговори на въпроса на следователя, хем в същото време не може да не го направи.

— Просто бях сащисан, толкова беше неочаквано...

— Сащисан? — учуди се Якимцев. — Защо? Какво беше толкова неочаквано?

Отново във въздуха увисна дълга, дълга пауза: Якимцев не караше свидетеля да бърза, чакаше.

— Защото го познах — пророни най-накрая Соколов с треперещ глас. — И той ме позна, пусто да опустее! Ние служихме заедно... в Афган...

Ето това беше новина, та новина!

В следващия момент на Якимцев му се наложи да отвърне поглед — здравият, стегнат сержант плачеше със зли, трудно изтичащи от очите сълзи, което обаче никак не го притесняваше...

ЯКИМЦЕВ

Безспорно това беше пробив, това беше огромен скок на следствието: фактически сега стигнаха до участниците в нападението срещу Топуридзе! Мимоходом мислейки си, че едва ли не всичко това е благодарение само на Турецки, Якимцев отложи тази мисъл, както и всички други странични, за после. Както винаги става с човек, когато му излезе късметът, той си помисли с кого да сподели първо тази неописуема радост. А след като помисли, естествено, изтича при Калинченко — нека шефът, който току-що беше недоволен от всичко, да се порадва заедно с него, пък и да знае какви оправни кадри се намират под негово ръководство! Че той вече дупка в главата им направи, задето следствието не се движело към целта — разобличаване и арестуване на убийците.

— Свободен ли е? — попита той секретарката на Юрий Степанович, пресичайки едва ли не на бегом голямата приемна пред кабинета на шефа, а тя, без да откъсва поглед от някаква книга, му кимна. Всъщност веднага добави с тих глас:

— Само че говори с някого по телефона...

Едва отворил вратата на кабинета на Калинченко, Евгений Павлович веднага разбра, че ето така, на момента, както си беше мечтал, едва ли ще може да се наслади на триумфа: Юрий Степанович наистина говореше с някого по телефона. При което, съдейки по отпуснатата поза, по съвсем не деловата усмивка, блуждаеща по лицето му, Якимцев веднага разбра, че този разговор сгрява душата на шефа му и че в дадения момент той безспорно му е по-скъп от всичко на света, включително от служебните ангажименти. Във всеки случай той дори не реагира на неговото влизане, а Якимцев, възприемайки това като разрешение да остане, внимателно затвори вратата зад гърба си и зачака в кабинета.

— Слушай — питаше шефът събеседника си, като замижаваше при това като мартенски котарак, — а каква е жена му? А стига бе! Бизнесменка била, бре, да му се не види! Ама че мошеници! И той

лапа, че и жена си уредил... А нямаш ли представа точно какъв бизнес? Търговийка? Не? Пластмаси... Е, и какъв е проблемът? Да ѝ се спре кранчето — и край с работата! Сигурно ѝ трябва всякакви там полиетилени, нали? Доставка пристигат най-вероятно от Башкирия, от Салват. Ами аз нали това казвам: да ѝ се спре кранчето, толкова ли няма наш човек в Салват или Уфа? Тогава ще видим колко весело ще им бъде... Казвам ти, Володя, ще му видим сметката. Най-важното е да го изкараме от равновесие, а после — само го бутни. Съгласен ли си?

Якимцев възприе този доста странен разговор с половин ухо, отиде до бюрото на шефа, седна на стола за посетители до него — нали Калинченко няма да дърдори цял живот за не знам си какво, все ще се върне и към служебните си ангажименти. Но онзи му хвърли такъв учудено-недоволен поглед, че Якимцев веднага стана от стола.

Значението на погледа на шефа беше от ясно по-ясно: той искаше да си довърши разговора без свидетели...

На Якимцев му сечеше пипето и затова не остана да чака втори подобен поглед на шефа.

„Не сме князе — с насмешка си помисли той за себе си в трето лице, — може и да почакаме.“ И излезе, макар че новината продължаваше да напирва в него.

— Какво, не те ли прие? — съчувствено попита секретарката.

— Ами не... Аз самият... реших да не преча на Юрий Степанович...

— И хубаво си направил — одобри секретарката и посочи с пръст към тавана: — Обаждането е отгоре, май от Главната прокуратура, струва ми се, че е заместник главният!... Ама ти поседни, Евгений, мисля, че скоро ще се освободи: отдавна вече... бърборят — и съучастнически намигна на Якимцев.

Той седна кръстосал крака. В приемната беше задушно и това някак си го потискаше. Искеше му се да бяга нанякъде, веднага да прави нещо, да развива успеха си, а тук... Тъпа ситуация! Сега, вместо да свършиш нещо, си напъргай главата с какво е по-добре да се заемеш: да водиш светска беседа със секретарката, или пък да я помолиш за вестник, да си поседиш мълчаливо, убивайки времето... Обаче той не направи нито едното, нито другото. Започна за кой ли път да превърта в ума си крайните резултати от разпита на бодигарда Соколов.

Той не просто беше познал нападателя — онзи, високия, който му взел пистолета, издаде го, дето се казва, с всички подробности... Оказа се, че някога двамата служили едва ли не заедно. Било в Афганистан — Соколов си карал службата в своя БАО, а пък високият — Степан Никонов, това име Якимцев сега никога нямаше да забрави — в разквартирувания също тук батальон на ВДВ. Значи беше десантчик. А пък на десантниците, минали през лед и огън, целите в кръв до веждите, не им пукало за никого освен, естествено, за собствените им шефове. Те превърнали бойците от БАО в нещо като своя прислуга, правели ги каквото си искали — както „старите кучета“ в казармата третират „зайците“. Това не траяло дълго, скоро преместили десантниците, а споменът останал завинаги...

Затова, когато Никонов заповядал на Соколов: „Стой!“ — онзи безропотно го послушал, а след това като хипнотизиран му дал своя пистолет. При повторния разпит на Соколов се беше изяснило, че Никонов не само протегнал към него ръка, но и казал: „Дай и мълчи. Разбра ли, селяндур?“. „Селяндурът“ беше разбрал всичко. Особено след като видя за какво му беше взет пистолетът. Стъпка Никонов, след като забеляза, че на онзи с автомата или му блокира затворът, или му свършиха патроните, взе решение да доубие с пистолета на Соколов хората в колата. Този неочакван ход сигурно беше най-разумен от гледна точка на Никонов: не можеше да се изключи обстоятелството, че отначало и той се е изненадал, виждайки познат. Какво да прави със Соколов? Да убие и него? Той щеше да го убие, ако беше истински, професионален килър. Но, изглежда, не беше килър и затова бе решил просто да обвърже приятелчето си със съучастие в престъплението, без да нарушава при това мъжкия закон: какъвто ще селяндур да е Соколов, но двамата са бойни другари...

— А не се ли страхувахте, че Никонов ще довърши и вас с пистолета? — зададе му донякъде риторичен въпрос Якимцев. Риторичен, защото му беше ясно като бял ден: Соколов се беше страхувал от това, и сега се страхуваше. Но той отговори противно на очакванията на Евгений Павлович:

— Тогава си помислих — каза Соколов, — че Степан нищо няма да ми направи.

— И защо?

— Ами защото той взе от мен пистолета... После, ние сме бивши бойни другари... може да се каже, заедно проливахме кръвта си в Афган...

И макар Якимцев отлично да знаеше, че Соколов не беше проливал там никаква кръв, разбираше и друго, колко силно е понякога армейското братство, затова му повярва. Обаче попита още веднъж дали той е видял как неговият бивш другар довършва човека в колата. Този път Соколов кимна в знак на съгласие: видял беше. И повтори същото, което беше казал и по-рано:

— Той провря ръката си вътре, през прозореца, и стреля...

— Не е отишъл плътно до колата, не се е навеждал към прозореца?

— Не, не, няма такова нещо...

— Защо е това категорично не?

— Все пак съм бодигард. Той не искаше да ме оставя зад гърба си...

Виж го ти! Пред него пак стоеше гордият защитник на справедливостта, а не жалък помагач на кърваво престъпление, дори и неволно...

Време беше да го свали на земята.

— Аз малко ще се повторя — каза Якимцев, — но нали знаете, в нашата следствена практика понякога е просто неизбежно. Искам да ви напомня, че съвсем неотдавна във връзка с разногласията в показанията вие ми отговорихте: няма страшно, отначало отговарях неправилно, а сега отговарям правилно. Помните ли за какво си приказвах с вас преди това? Ако не си спомняте — ще ви напомня. Преди това, на първия разпит, твърдахте, че първо са ви ударили по темето, а след това, докато сте били в безсъзнание...

— Добре де — прекъсна го Соколов, — това го помня. Е, какво да се прави, малко сбърках, нали вече ви казах... Тогава, първия път, се вълнувах...

Глупости на търкалета, изобщо не се вълнуваше. Всичко друго можеше да е, но това Якимцев го беше фиксирал желязно. Напротив, вероятно защото бе леко на градус, беше смел и нагъл, но в никакъв случай развълнуван и объркан...

— Така да е — кимна той на Соколов. — Но сега искам да уточня още веднъж. И гледайте после да не ми кажете пак, че сте се вълнували, разбрахте ли?

Соколов кимна, напрегнато очаквайки следващия въпрос, но при това продължаваше да седи в предишната горда поза — с изпъчени напред гърди.

— И така, след като Никонов стреля в купето на колата — сега говоря само за онова, което по вашите думи сте видели лично, — някой ви е ударил по главата, след което сте изпаднали в безсъзнание. Нали така?

— Така. — Соколов мрачно кимна. Изглежда, вече съжаляваше, че беше казал на следователя много повече от онова, което се бе накарал да каже в началото...

— Усещам, че отново искате да заблудите следствието — каза Якимцев с онзи твърд „прокурорски“ тон, който беше ужасил не един следствен. — Изобщо не сте припадали, и никой не ви е взимал пистолета, и по темето никой не ви е удрял... Справчицата от травматологичния център е фалшива, нали? А това тук в ръцете ми е освидетелстване, направено от съдебния експерт.

„Прокурорският“ тон изигра ролята си. Мъчителният ужас от това, че след малко може да го запишат като съучастник в престъпление, най-накрая видимо се изписа върху лицето на бодигарда.

— Кълна се, вече ви разказах всичко както е било, гражданино следовател! Защо не ми вярвате, Евгений Павлович?! И цицина имах — нали сам я пипахте...

— Откъде да знам, може сам да сте се ударили в нещо... или жена ви да ви е „погалила“... Карахте ли се със съпругата си?

— Какво общо има жената! — извиси глас Соколов. — Разказах ви всичко като на изповед. Сам ви го разказах! И още ще ви разкажа — само питайте... — Той млъкна, гледайки Якимцев изпод вежди. — Сега ще ме затворите ли, гражданино следовател? Нали казвахте — ако съдействате...

— А защо ме наричате „гражданин“? — усмихна се в отговор Якимцев. — Че вие още даже не сте задържан. Засега сте просто свидетел. Очевидец...

— Нали няма да ме затворите, а? — отново зададе своя жалък въпрос бившият сержант. — Всичко ще ви разкажа, Евгений Павлович, само не ме затваряйте... Аз нищо не съм скрил, нали така?

... Якимцев нададе ухо към това, което се случваше зад вратата на шефа. Колкото и да беше странно, но сега, след като свикна тук, в „антренцето“, той даже различаваше отделните думи, долитащи иззад вратата на кабинета. Дали шефът говореше много високо, или пък вратата не беше плътно затворена... Но както и да е, Калинченко все още продължаваше да разговаря. Якимцев си помисли с тъга, че щом си е загубил тук толкова време, сега вече е задължително да седи докрай. И още си помисли, че след неговия доклад Калинченко със сигурност ще даде разпореждане за арестуването на Соколов — той и по-рано го искаше, а сега, дето се казва, направо няма начин... Добре, както и да е, той, следователят Якимцев, засега си свърши работата съвсем професионално и стигна доста далече в разследването. С абсолютна точност беше установил самоличността на единия от нападателите на московския заместник-кмет. Защо е сигурен, че е точно така? Ами ето защо. Днес, докато разпитваше Соколов, опитвайки се да разбере и най-малките подробности, той си спомни, че в показанията на продавачката Маша се споменаваше, че високият, дето стрелял с „нагана“, имал на ръката си татуировка — сторило ѝ се, че е името „Вова“. А пък Никонов се казваше Степан, така че и да беше татуирано някакво име, не беше неговото... След като помисли, той попита Соколов дали не си спомня татуировката на ръката на Никонов между големия пръст и показалеца на дясната ръка.

— Че как иначе! — зарадва се Соколов, че има възможност поне с нещо да послужи на всемогъщия следовател от прокуратурата. — Те всички в батальона на това място имаха татуирано „ВДВ“ и тяхната емблема — крилца с парашути...

Ама разбира се! Две главни букви „В“ почти една до друга, затова момичето е решило, че е „Вова“. Ама че набито око има! — весело си помисли той.

Обаче в тази толкова логично навързваща се версия имаше и моменти, предизвикващи съмнения. Първо: защо му е потрябвало на килъра да взима пистолета на Соколов? Той криво-ляво намери

някаква логика. Разбира се, това, че е изпаднал отнякъде Соколов, си е чиста случайност, но е разбираемо желанието да бъде изваден на светло точно неговият пистолет. А освен това този Никонов явно не е бил никак сигурен, че бившият колега няма да го гръмне в гръб — който се пази, и Господ го пази. Разчитал е, че Соколов ще си мълчи, а и той щеше да си мълчи, ако следователите не бяха го стиснали за гушата. Но защо все пак нападателите бяха оставили такъв опасен свидетел като Соколов жив? По всичко изглеждаше, че килърите, наети за тази задача, бяха еднократни, просто случайни изпълнители. Истинският професионалист никога нямаше да остави след себе си такава улика... Можеше, разбира се, да се предположи, както направи Калинченко, договорка — Соколов е насочил убийците и фактически им е помогнал, давайки им своето оръжие... Само дето това някак си изглеждаше доста тъпичко — според този вариант Соколов демонстрираше прекалено детинско поведение. В името на какво? А освен това у Якимцев възникнаха сериозни съмнения за това, когато установи, че Топуридзе никога не е пътувал по един и същи маршрут, а убийците са го чакали онази сутрин, така да се каже, целенасочено. Но все пак основните му съмнения се появили, след като Якимцев пообщува отблизо с бившия сержант. Изглеждаше, че той говореше истината. Може някъде нещо и да бъркаше, но за основното май не лъжеше...

Якимцев стана и внимателно откряна вратата на шефския кабинет.

— Край, край, Вова! — чу той веднага. — Да затваряме. Най-важното, не се тревожи, ще го закопаем Футболиста, да не ми е името Юрий! От една страна, някой боклук, като оня писарушка, как беше... а, от друга — ние, мамка му, ченгетата. Ще го закопаем, така и предай горе на тоя, дето му трябва: целите са ясни, задачите — поставени. Ами да!

Изведнъж злобата му изби: не стига, че времето си минава с тези новогодишни празници, ами и при собствения си шеф не можеш да влезеш за нещо сравнително дребно. Все едно трябва да влезеш при президента на страната, ни повече, ни по-малко! Злобата му беше особено силна и за това, че сутринта се беше обадил в Централния архив на Министерството на отбраната, откъдето го разтрепериха със съобщението, че нужните му архивари ще отсъстват чак до десети, във

връзка с коледните празници! Ега ти руската фиеста! Отначало една Коледа — католическа, после — друга, наша си, православна; отначало една Нова година — нормална, после още една, която просто няма начин да не се отбележи — старата Нова година! Просто някаква черна дупка във времето. В който и офис да се навреш, все същата песен — един след вчера главата го боли, друг изобщо не го интересува, защото мисълта му вече е в очакване на днешната вечер, а пък трети, напротив, активно се подготвя за вдругиден... А работата — кучета я яли, тя ще почака. Като не може да чака — да върви по дяволите!

Няма нищо по-лошо за работата от тези три новогодишни седмици...

Якимцев притвори вратата, като успя да чуе още едно доволно изхилване на началника си и неговите последни думи:

— Че то се разбира от само себе си. Кой ти върши нещо за едното „благодаря“? „Благодаря“ не се яде...

ТОПУРИДЗЕ

Той лежеше с отворени очи в тъмната стая, само опънатата през цялата стена над вратата празнична гирлянда леко проблясваше в слабата светлинка на нощната лампичка — Варваретка беше се постарала и той като хората да си има Нова година. Чудесно момиче. Наистина вече беше минала дядла седмица след празника, но все едно, нека си виси, така е по-весело. При неговите момичета се е случвало елхата да стои чак до март...

Да, май беше минала седмица след Нова година и приблизително толкова време го измъчваше безсъние — неприятно, лошо безсъние, когато час след час лежиш с отворени очи в нощната тъмнина и неясно защо очите ти стават горещи — и когато са просто отворени, и когато са покрити с клепачите. Лежиш, усещайки странна умора в цялото тяло, а най-вече в мозъка, който също става горещ като очите; тогава мислите зациклят на нещо; опитваш се да мислиш за друго и веднага го отхвърляш, за да се върнеш все на същото след няколко секунди.

И не ставаше ясно откъде се беше взело това безсъние — дали от острата болка някъде вътре в повредения организъм, дали от това, че Георгий Андреевич досега беше живял в състояние на непрекъснат стрес и едва ли не за първи път в живота си беше получил възможност да се търкаля в леглото колкото си иска. А още и хапчетата, с които непрекъснато го тъпчеха...

Радваше се, че поне му бяха спрели системите — сега, макар и рядко, можеше да се обръща на дясната си страна. В тази полудрямка Георгий Андреевич беше посещаван от някакви неочаквани мисли: за това как миналата година е трябвало да разиграе борсовите котировки, за разпределянето на бъдещите инвестиционни постъпления в елитното жилищно строителство — печалбите от луксозните жилища засега бяха просто чудовищни; даже с всички екстри себестойността на квадратния метър не надвишава 700 долара, а купувачът плаща две хиляди и нагоре... Изведнъж се появяваха откъслеци от някакви разговори — с кмета, с неговите заместници, сякаш той ги убеждаваше

непрекъснато за нещо и все не успяваше... Понякога болезнено изникваше споменът за някое място, най-често родното дефиле, и даже не самото дефиле, а само една негова част, пейзаж, който с нищо не беше забележителен: противоположен полегат склон и веднага над горния му край назъбената линия на следващия планински масив, а над нея синьо, синьо небе, чисто като планинска вода... Тази назъбено начупена рисунка завинаги се беше запечатала в паметта му като спомен за нещо много скъпо, за което знаеше само той...

Всъщност може би точно заради това, защото този спомен живееше у него, онази вечер той се отпусна в ресторанта. Джамал и Шалва го посрещнаха тържествено при входа и това му хареса — не защото някой извиваше пред него гръб, а защото отново, както през младостта, бяха тримата. През изминалите години те безвъзвратно се бяха отдалечили един от друг, а пък и тримата имаха за какво да си спомнят, какво да поразкажат...

— Ето ти го и Георгий — тържествено провъзгласи Джамал. — А ти, Саша, все не вярваше! — И се обърна с цялото си тяло към Георгий Андреевич, сякаш не можеше да се откъсне от него, не можеше да свали ръце от раменете му. — Знаеш го как се беше залепил за мен: организирай среща, че организирай среща. Хайде да се съберем както някога, да си спомним младостта, да си попеем! — Тук той намигна на Георгий Андреевич като заговорник. — Да попеем! Не е ли образ? Аз му казвам: Георгий сега е голям човек, не можеш с ръка го стигна, няма вече време за приятелства. А той все си знае неговата: събери ни, че събери ни! — Джамал лекичко на шега плесна Дворяницки по темето.

Шалва широко му се усмихваше — виждаше се, че наистина се радва на срещата, че си е все същият, с когото някога бяха пели в техния местен състав.

Да, тогава, на младини, те си живееха супер. Обичаха да си пийнат, обичаха да пофлиртуват с момичета. Дълго след това, даже в Москва, когато Георгий искаше да направи впечатление, взимаше бутилка боржоми и я показваше на момичето, на което искаше да се хареса: „Виждаш ли къде живея? Ще ми дойдеш на гости, скъпа... Че как така няма да дойдеш, след като те поканя? Ще дойдеш, ще ти бъде добре, кълна се в майка си.“ При което сочеше нарисувания на етикета фонтан. Наистина след това, вече в Москва, се намери един тарикат,

дето, като чу как Георгий съблазнява момичето, хвана бутилка „Столична“: „Това е нищо, а пък аз ето къде живея! — И показва нарисувания на етикета на тази световно прочута водка хотел «Москва». — Като великия еврейски писател Еренбург си живея!“.

С една дума, сигурно вечерта можеше да се получи — Георгий Андреевич беше вече готов да се успокои и всичко щеше да бъде наред, ако не беше открил изведнъж, че бившите му приятели го водят директно към вече сервирана маса, на която ги очакваше... Рождественски!

Не, това вече не го разбираше, той от младини си знаеше; сбирката си е сбирка, а когато на маса започват да обсъждат някакви работи, се нарича по друг начин. Работата си е работа, веселбата си е веселба и не трябва едното да се бърка с другото...

И все пак те го убедиха да остане. Шалва запя по грузински маниер, предлагайки му да подхване втория глас; „Усмихна се първо ти, после твоят мак...“. И той реши; хубаво, нищо няма да му стане, ще види в какво ще се излее цялата работа и какво искат от него този път. Макар старата му чиновническа школовка просто да крещеше: „Тръгвай! Тръгвай веднага, не падай толкова ниско...“.

После всичко се реши някак от само себе си, мина на втори план, защото скоро след това на естрадата излезе Настя — много ефектна в дългата си концертна рокля; сърцето му се обля в някаква гореща вълна, когато видя, че тя е излязла с подарените от него обици — големи смарагди, обкръжени от дребни диаманти.

Но след известно време напрежението на поканилата го шарена компания излезе наяве. Пръв не издържа Шалва.

— Чуйте, момчета — каза той, вдигайки поредния тост, — ето, седя аз тук с вас и съм абсолютно щастлив — какви приятели имам! Седя и се питам, щом съм седнал между двама членове на московската управа, дали може да си намисля желание или не?

— А какво ти е желанието? — смеейки се, попита Рождественски. — Може да не трябва нищо да си намисляш, може то и така да се изпълни!

— Желанието ми е най-обикновено: нека управата разреши да се копае Лефортовският тунел! И да се копае не как да е, а с „къртицата“ от Германия. И тогава гарантирам; всичко ще е добре — и за тези, дето седят зад бюрата, и за тези, които ги няма с нас, но от които зависи

това, нали? Нима двама членове на управата не могат да кажат на стария си приятел ще се сбъдне ли желанието му?

— Нищо няма да стане — със суров глас каза разбралият всичко Георгий Андреевич и отмести чинията си. — Няма да пия за това и по повод на желанието мога да ти кажа веднага: забрави. И тази „къртица“ градът няма да я купува. И няма да има дълбок тунел. Кметът ме помоли да направя заключение за „дълбокия“ проект, аз го направих и утре ще докладвам на управата.

— Недей да говориш от името на цялата управа! — пламна Рождественски. — И недей тук да им пудриш мозъците, не ги отчайвай: този въпрос вече е решен!

На масата настъпи гробна тишина. Наоколо цареше обичайният ресторантски шум, дънеше оглушителна ритмична музика, а при тях беше толкова тихо, все едно че се намираха в най-далечната пустиня.

Пръв наруши мълчанието Джамал:

— Георгий някои неща не ги разбира, хайде ние да му ги обясним... Защо така, Георгий? Защо мъчиш хората? „Къртица“ нямало да има, тунел нямало да има! Така, между другото, и инфаркт можеш да докараш на някого. Хората са работили, вложили са толкова сили, пари, а ти казваш — няма да има нищо! Как така няма да има, скъпи?... Ти казваш, че няма да платиш сондата? Ами недей! Тя вече е платена, разбираш ли? Всеки момент ще пристигне. И този тунел... Аз нали вече ти обяснявах: Георгий, не пипай тунела, не прави грешни стъпки. Това са такива големи пари... Цялата тази история е като огромна река... А ти искаш да я преминеш, без да знаеш къде има брод.

Георгий Андреевич го слушаше и не го слушаше — търсеше думи, с които да сложи всичко веднъж и завинаги на мястото му.

— Само едно не разбирам, Джамал, ти какво общо имаш с всичко това! Тука ги няма твоите хотели, няма туризъм или онова, дето е твой ресор! Става дума само за пътища. Само. Градът строи своите пътища, а аз трябва да направя така, че тези строежи да се финансират, да има изгодни капиталовложения от чужбина. Да не мислиш, че е лесно? Представи си: дошъл е някакъв емир, за беда си свалил бурнуса и веднага, направо на аерогарата, го задържат като лице от кавказка националност — мерси, че поне не са го халосали по главата. А се канели — много отворен бил този брюнет! Е, пита се, ще даде ли този

емир пари? Никога. И заради всичко това по отношение на тунела аз имам едно изискване: интересува ме той да струва на града не милиарди, а четиристотин-петстотин милиона, не повече. Но това е мой интерес. А твоят къде е?

— Чуй ме, скъпи, защо трябва да си играем на думи? Ние какви сме, да не сме малки деца? Да не би да сме, както преди, на комсомолско събрание? Аз мисля, че вече отдавна всичко си разбрал. Няма какво да ми разправяш приказки от хиляда и една нощ. Какво, да не би да са твои пари? Или градът е твой? Ти си тръгнал натам, дето не знаеш дали изобщо има бряг, а пък тези пари между другото отдавна са поделени. Казвам ти го в прав текст, защото тук няма нито кражба, нито престъпления, това са чисти пари, разбра ли? И единственото, което ни трябва от теб, е да се утвърди проектът, за който ти говорим. Ако за нещо се съмняваш, мога направо да ти кажа: от тези пари има и за мен, и за теб, и за кмета, ако това те вълнува.

Георгий Андреевич го гледаше, закривайки с ръка лицето си от погледите на Рождественски, и си мислеше с горчивина: този, дето седеше пред него, не беше никакъв стар приятел, а бездушна машина, умееща да пресмята, да интригува, да създава опасни ситуации — и всичко за собствената си изгода, защото за тази машина просто вече не съществуваше нищо друго на света.

— Да ви вземат дяволите! — не издържа и избухна Георгий Андреевич. — Вие, какво? Да не сте ослепели съвсем от блясъка на тези милиарди? И тази сонда, която неизвестно по какъв начин е купена! Нали даже да я докарате — никаква полза няма да има! Вече е ясно колко струва, работили са с такава в „Печатарите“!

На това място Рождественски най-накрая не издържа и се включи в разговора:

— Точно така. Работиха с подобна. Но сондата също не е важна, Георгий. Как ти, толкова умен, толкова опитен човек — честна дума, отдавна ти се възхищавам, — не разбираш? Кое е най-важното? Хората са докарали „къртицата“ — значи обещанията, които са дали, са изпълнени. Не са го докарали — значи не са ги изпълнили и разговорът с всички нас вече ще е друг... ако изобщо го има... Чак страх ме хваща, че се налага да обяснявам всичко това не на някой друг, а точно на теб. — Той забързано стана, за да посрещне приближаващата се към тях Настя. — Кажете му го поне вие,

Анастасия Янисовна! — И веднага, спазвайки приличието, попита с хитра усмивка: — Нали се познавате с Георгий Андреевич? Кажете му, че не е хубаво да бъде толкова упорит, да се противопоставя на всички останали.

Той галантно отмести един празен стол и я настани от дясната страна на Топуридзе. („Изглежда, всичко са премислили“ — мина му през ума.)

Настя, без да се притеснява от нищо и без да разиграва някакъв театър, успокоително сложи ръката си върху неговата. Той с благодарност отговори на лекото ѝ докосване, но, разбира се, не можеше да се успокои.

— Вие казвате: хората, и аз казвам: хората, само дето вие имате предвид десетина мошеници, а на мен в акъла ми е целият град. Хората, московчаните, искат да пътуват по хубави пътища, искат да бъдат запазени културно-историческите им паметници, искат да им бъде по-добре, разбирате ли? На тях, а не на вашите мошеници! Точно затова те, хората, са ни дали тази власт, от тяхно име действаме... Както разбирате, нямам предвид нас, дето сме се събрали на тази маса, а московското кметство, управата.

— Ти да не мислиш, че наистина си властта? — криво се усмихна Джамал. — Нито ти, нито твоят кмет, нито той — Джамал посочи Рождественски, — никой нищо не може да направи без онези, за които ти говорим! Напрасно си се накарал да се бориш с тях, твоят кмет е по-умен — ти мачкаш като танк, а той се върти като лисица. Ето, виж. — Джамал извади от джоба си сгънат няколко пъти вестник и го разгъна. — Нарочно си го нося, за такъв случай... Виж какво казва той в интервюто за тунела: „Нека се борят различните мнения, а пък ние ще изберем онова, което победи. Не сме толкова богати, че да купуваме лоши неща...“. Ето как трябва! А ти веднага: не! Народът! Паметниците! Ти виждал ли си ги тези паметници? Развалини — бараки и стотина шугави дървета, които ако не днес, утре сами ще паднат. И изобщо какво ти влизат в работата? Това твои паметници ли са? Твоите паметници са в Тбилиси... Ти почакай! — той бутна Дворяницки, който, държейки пълна чаша, го дърпаше за ръкава.

— Твоите са в Тбилиси, моите паметници — в Грозни. Да не мислиш, че някой ги жалеше, когато хвърляха бомбите?

— Не мога да разбера — намеси се Настя, — това сбирка ли е или съвещание? На масата им седи красива жена, а те не ѝ обръщат никакво внимание. Аз между другото можех изобщо да не седя с вас, така че бъдете така добри да се занимавате с мен!

— Извинявай, Настя — каза Джамал. — Страстите случайно пламнаха. Край, край, приключихме... — И се върна отново на темата: — Добре, Георгий, както искаш. Казах ти каквото мисля.

— Аз също — упорито отрязва Георгий Андреевич.

— Много добре. Не виждам никакъв смисъл повече да те убеждавам...

Това можеше да се разбира по всякакъв начин.

Те се стараеха да не докосват служебни теми, но общото настроение не се подобряваше: и тостовете станаха някакви скучни, без душа, и виното не вървеше, и агнето не ги радваше... Не беше приятно на тяхната маса. Сякаш само Дворяници не усещаше това — разказваше някакви безумни вицове, после развесели цялата кръчма, като покани на танц мадама от съседната маса. Като видя това, и Рождественски живна.

— Направете ми удоволствие, Анастасия Янисовна — обърна се той към Настя. — Кога бих могъл да имам такова щастие!

Настя погледна към Георгий — тя искаше да танцува само с него, и с никой друг, — но той кимна: върви, върви, весели се. И тя отиде, прекрасно осъзнавайки, че тези двамата, които бяха останали сами на масата, задължително ще се хванат за гушите...

Рождественски я водеше и непрекъснато нещо дрънкаше: на внуците си ще разказвам, че съм танцувал с велика певица, при което успя някак си да намигне на Георгий Андреевич, което просто го вбеси. Рождественски и така му беше неприятен, а сега — още повече. За Георгий Андреевич вече беше очевидно, че предложението, което той отхвърли, е приел именно Рождественски. И съдейки по днешните разговори, беше започнал да си оправдава аванса, като доказваше на господарите си, че е готов на всичко за тях.

Освен това се сети, че и мръсникът Рождественски, и безобразно дебелият Сашка скочиха от масата не без причина. Оставили ги бяха с Джамал на четири очи — сигурно смятаха, че без свидетели по-лесно ще отстъпи...

Той не сбърка: Джамал се зарадва, че най-сетне дочака мига да останат само двамата.

— Напразно забрави нашата стара дружба — каза той с насмешка, изкривявайки тънките си устни. — Ето сега и кмет няма да бъдеш, и „къртицата“, може да се каже, вече е купена... И всичко това без теб, скъпи! Толкова печалби — и покрай носа ти. Много лошо, ние, кавказците, задължително трябва да се държим един за друг, разбираш ли? Каж ми, лошо ли щеше да ти бъде да станеш кмет на такава столица? И ако си беше получил процента от Лефортовския тунел?

— Слушай, защо говориш тия глупости, Джамал?

— Е, не, братле, не са глупости... И изобщо всичко е много по-сериозно, отколкото смяташ... Хората всичко са премислили, всичко е пресметнато и отработено — и „Сити“, и Нагатино, и този тунел... Всичко трябваше да се съгласува като един комплекс, един механизъм, такива фантастични пари — а тук се появи ти! Все едно че в механизма напъхаха бракма! Ти как мислиш, тези хора ще оставят ли бракмата, или ще се постараят да я махнат, за да не пречи на колелата да се въртят? Така че, братле, ти сам реши всичко. Както казваха древните: „Mors tua, vita шеа“ — аз ще живея, ти ще умреш...

Странна работа, Джамал каза всичко почти в прав текст, а той в онзи момент не му придаде значение. На старата дружба ли възлагаше надежди? Както и да е, в онзи момент го интересуваше друго, така да се каже, меркантилното.

— Чуй ме, Джамал — реши да попита той, — ако не е тайна, кой плати за сондата? Градът — знам със сигурност — не е дал нито копейка, нито цент, а пък това са огромни пари!

— Смяташ, че са огромни? — ухили се Джамал. — Няма нужда да знаеш кой е дал основната част. А за онова, за което се досещаш, мога да ти кажа направо: да, имам дял, тридесет милиона са мои. И за тях ще откъсна главата на всеки. Така че съвсем напразно искаш да провалиш пред управата проекта на дълбокия тунел...

Георгий Андреевич отново не обърна внимание на заплахата — всичко може да се каже при разгорещена полемика.

— Тридесет милиона са доста големи пари... Да, не успях навреме да ти спра кислорода...

— Не успя — доволно се разсмя Джамал. — Много късно реши да фалираш банката, до това време вече бях се отървал от акциите на

Универсална...

— Значи купи ги от някакви бандити и ги продаде на други бандити, така ли? А според закона трябваше да ги представиш на търг! И ми говориш за някаква дружба, Джамал! Как си могъл!

Джамал се направи на истински учуден:

— А защо не, скъпи? Акциите са си мои, на когото си искам, на него ще ги продам. Трябваша ми пари, за да не закъснея с „къртицата“. Ти казваш „закон“ — и аз казвам „закон“. Законът на бизнеса: ако имаш нужда от средства, срочно се отърви от ненужните акции. Ето че аз се отървах. Пък и плюс това твоята банка вече даде на когото трябва кредит, докато ти беше зает с големи държавни дела. Така че на Универсална смело можеш да сложиш кръст — имам предчувствие, че кредитът едва ли ще бъде върнат... — И в този момент Джамал, честна дума, съучастнически му намигна: ето, Георгий, виж как те прекарах, щом не искаш да си сътрудничиш с „хората“... И добави още, гледайки с полупрезрителния си поглед изпод очилата: — Аз, знаеш ли, предпочитам да удрям пръв. Защото при добър първи удар втори може и да не е необходим — и той обидно се разсмя.

С една дума, поговориха си, преди да се изпокарат. Този път наистина завинаги.

ВЕЛИЧАНСКА

Последните дни Настя не можеше да си намери място. През цялото време си мислеше за Георгий. Отначало не беше така. Тя наистина се тревожеше, но силите ѝ стигаха и за концерти, и за студиото, където правеше запис на нов диск, по инерция даже направи един солов концерт: търсенето преди Нова година за нея беше голямо. Но колкото повече минаваше времето, толкова повече от главата ѝ не излизаше Георгий. Все по-силно я обхващаше желанието да го види, да разбере как е той, поне да поседи до него, да го подържи за ръката... И това, макар прекрасно да осъзнаваше, че няма как да го види... Не защото нямаше да я пуснат в кремълската болница — с нейните връзки. Но ако отидеше да го види, връзката им веднага щеше да получи гласност, а тъкмо това тя искаше най-малко от всичко на света. Знаеше, че Георгий, независимо колко силно я обича, много се притеснява от такава гласност, и никак не го осъждаше, напротив, много добре го разбираше — той имаше жена, дъщери... Ако смятаха да се оженят — би било едно, а така, когато нито той, нито тя не си го и помисляха... не. Тя наистина го разбираше — даже ѝ беше приятна неговата вяност към семейството. Нима ако това беше нейното семейство, тя нямаше да се гордее с такъв мъж?!

Най-ужасното започна след седмица, когато тя отново и отново превърташе в главата си събитията, които предшестваха ужасното покушение. Настя все по-силно се замисляше за своята вина за случилото се.

Първо, Лерик. Някога, още когато беше начинаеща певица, дошла освен това от съвсем друг свят — завършила бе театрална школа, не някаква си Гнесинка, — те се събраха с този същия Валерий Плотников и живееха като мъж и жена. Той стана неин любовник, продуцент, дори вокален педагог. Е, да речем, че беше среден любовник, продуцент също, но колкото и да е странно, нещата им потръгнаха, и то добре. Лерик се закръгли, стана един важен, започна да разговаря с нея отвисоко, без да разбира, че така и ще си остане

момче за всичко независимо от музикалното му образование и амбиции. А тя се превърна в истинска естрадна артистка и понякога ѝ се струваше, че лети нанякъде с експрес, а той, Лерик, е останал на гара, където нейният влак е бил много отдавна. Когато той най-сетне се усети как стоят нещата, настоя да регистрират брака си. Настя се съгласи и цялата тази тъпотия продължи още известно време, докато накрая не разбра, че просто не може повече да го гледа... Но всичко това не беше важно, важното бе, че те се разделиха и той изчезна от живота ѝ, оставяйки своята кола — същия онзи „Нисан“ — заедно с шофьора, когото от началото бяха наели и като бодигард. Остави ѝ и апартамента при Никитската порта. За сегашните времена апартаментът не беше нищо особено, пък и колата не бе нова и би могла да се спазари по-добре — Лерик тогава постъпи много лошо с нея, като провали турнето ѝ из страната — но тя помисли, помисли и плю на тая работа... Апартаментът не бил кой знае какво? Но пък мястото е отлично. Колата не била нова? Ама върви! Голяма, представителна кола. Затова пък повече няма да вижда тази мутра с двойна брадичка. Между другото той също не си отиде гол и бос — получи половината от правата върху всички нейни програми, направени до техния официален развод.

Е, разделиха се, и по-добре. Най-важното — никакви претенции един към друг. Няколко пъти се бяха виждали след това на публични места — и нищо, все едно че нямаха общо минало, макар Лерик да се опитваше да играе ролята на страдащ по нея. Но това беше по-рано. А през онази нещастна вечер все едно оса го беше ухапала! Започна да се вре, уж да я ревнува, да заплашва и нея, и Георгий. Виждаше се, че се прави на мъж не толкова заради нея, колкото заради придружаващите го две мутри. Тя реши, че са бодигардове и затова той е толкова безстрашен. Но после някой ѝ пошепна на ухото, че не са никакви бодигардове, а негови любовници... Дали не беше Джамал? Или някой друг ѝ го беше казал? Тфу, каква гадория! Но на Лерик това му прилича... Всякакви изродщини... Винаги са го привличали мръсотиите...

Тя вече не си спомняше от какво беше започнало всичко и откъде се взе той, вече пияният Лерик. Още в залата на ресторанта той все я канеше да танцуват, досаждаше ѝ: нима ѝ е по-добре с някакъв си гризач (така беше променил думата грузинец — искаше да засегне

Георгий), отколкото с него? Всички руски кучки са такива — дай им черни задници... И през цялото време: какво значи, Настка се е хванала за гадните му парички, богат бил, така ли? А за пари знаеш ли кой ляга в кревата?

У, гадина мръсна, всичко преобърна, всичко осра... Е, и тя не се стърпя, удари му един по тлъстата мутра, напсува го хубавичко... И честно казано, си мислеше, че въпросът е изчерпан — той беше успял да ѝ каже, че едва ли не след час лети. Похвали се: лети надалече, чак в Урал, на турне с нова певица. Слава богу и попътен вятър в платната.

Обаче Лерик не изчезна просто така, пресрещна ги със своите изроди, когато двамата с Георгий излизаха от ресторанта. Георгий в този момент говореше в движение за нещо с Джамал, който беше излязъл да ги изпрати — цяла вечер си бяха говорили и така и не бяха се доразбрали. И докато те се занимаваха един с друг, Лерик започна нахално да я подкача, по всичко се виждаше — иска да ядоса Георгий, да го предизвика.

Стои си като на сцена и на висок глас, пред публика, обсъжда задника на Настя. Даже предложи на своите мутри да я опипат, да проверят чий е по-хубав — той, като бивш роднина, разрешавал. И след тези думи, гадината, първо опипа задника на един от своите приятелчета, а след това тръгна да опипва нея, завря си ръката под пелерината ѝ. И тя самата с най-голямо удоволствие би му зашила още един по мутрата — Настя не си поплюваше, обаче не успя. Георгий се спусна отнякъде, изрита първо едното от приятелчетата на Лерик, а после и на самия него удари такъв шамар, че тя дори изръкопляска от кеф. Ето какво значи истински мъж — всичко правеше като мъж! Но, уви, това още не беше краят, защото второто приятелче на Лерик извади огромен сгъваем нож, какъвто тя беше виждала само на кино, и изкрещя някъде по посока на паркинга: „Насам, братлета! Грузинците бият нашите!“ — и тръгна, размахвайки ножа си, към Георгий. Мерси на Джамал — успя навреме, сложи му крак отстрани. А после хвана Настя за рамото и каза, дишайки тежко в лицето ѝ с дъх на вино и шишчета:

— Като на Господ ти се моля, Настя, закарай Георгий при себе си! Това са „чичики“, чеченската мафия, те сигурно по-рано са го проследили... Няма да го оставят да си тръгне просто така. Прекалено корави момчета са. Струва ми се, че знаят кой е Георгий и без твоя

Лерик. Затова за него е по-добре да пренощува при теб. Който се пази, и Господ го пази! Аз ще се опитам да се разбера с тях, все пак земляци сме... но поне за една нощ тези боклуци не трябва да знаят къде е той. — Веднага след това се обърна и страшно изкрещя някъде в тъмнината: — Я елате един по един, боклуци такива, хайде на пангара!

Той още крещеше, а тя вече забеляза чернокосите отрепки, тичащи да помогнат на мутрите на Лерик, и за свой ужас зърна, че един от тях държеше в ръката си голям, тежък пистолет.

Тя се хвърли към Георгий, увисна на врата му: „Миличък, хайде да се махаме, хайде, миличък!“. И той, все едно излизайки от транс, отначало с нежелание, а след това все по-бързо затича след нея към нисана. Едва успяха да седнат в купето, и Иван натисна газта. Съвсем навреме — отзад се чу воят на милиционерска сирена. Беше я страх и едновременно с това весело, и неизвестно защо, цялата замръзваше, тъй като наметката ѝ беше прекалено къса (тъпа мода, с такава дреха само по плажа на някакви Канарски острови може да се разхождаш!). Той я галеше по главата с голямата си силна ръка, а тя се притискаше към него, представяйки си как сега ще се приберат и веднага ще се мушнат в кревата, ще си вземат бутилка вино, ще пийват по малко и ще се топят един друг...

Но, разбира се, всичко стана по съвсем друг начин. Отначало той не си намираше място — все се тормозеше, че е изоставил Джамал, — а после поиска да си ходи вкъщи. Когато тя в края на краищата му обясни всичко така, както ѝ го беше обяснил Джамал, той я помоли да излезе, да го остави сам в кухнята:

— Трябва да се обадя вкъщи. Ще говоря с жена си, разбираш ли? Щом не съм се прибрал да нощувам — поне да докладвам, че съм жив. Иначе ще се притеснява...

Какво си е говорил с неговата Софико, тя не знаеше, само че в леглото между тях тази нощ нищо не излезе, въпреки положените от нея старания.

Настя си мислеше: „Няма страшно! Като не е станало през нощта, ще стане сутринта.“ Тя познаваше силата си сутрин... Но сутринта също нищо не стана, той замина, за да срещне на пътя си тези мръсници...

Тогава, разбира се, даже наум не ѝ идваше да разправя на някого за онази вечер, но колкото повече време минаваше, толкова по-добре

разбираше, че просто е длъжна да разкаже всичко на следователя, когото беше видяла за малко в „Стройинвест“. Спомни си как тогава Шалва каза, че точно той се занимава с разследването на покушението срещу Георгий...

Защо трябваше да говори със следователя?

Ами защото той още само търси кой го е извършил, а тя вече знае! Всички мислят, че са някакви специални килъри, а пък това са обикновени бандити, черни маймуни. Проследили са ги по някакъв начин, след това са пресрещнали Георгий и са му отмъстили за боя. Георгий доста лошо изрита единия, може дори ченето да му е счупил...

Джамал си го бива! Всичко веднага му стана ясно... Толкова се нервира. А и как, бивш приятел, толкова време не бяха се виждали, срещнаха се най-сетне и виж какво стана... А как само я молеше: хайде, Настя, навий го да дойде в „Околица“. Така искам двамата да се видим, да се сдобрим... И тя го навий... За зла участ на Георгий... Пък и сдобряването, изглежда, не стана. Жените не трябва да си пъхат носа в мъжките работи, но все едно, тя ужасно искаше да разбере защо са се скарали, защо все не могат да се сдобрят...

И двамата са много горди, ето защо. Горещи кавказки мъже...

По принцип тя смяташе Джамал за свестен човек. Наистина понякога е лайнар, но това е, защото е много богат. Но пък с жените се държи много добре. Тя беше имала роман с него, затова знаеше кое как е. Той искаше сериозно да ходи с нея, а след това честно си каза: „Не, Настя. Просто ей така не искам, а няма да се ожения за тебе, защото си рускиня.“ Тогава тя се засмя, за да не покаже обидата си, а след това уж на шега каза: „Поне ме запознай с някой твой приятел.“ Ето че я запозна. Първо на раздяла ѝ подари златен пръстен, знае си, дяволът, начините, после я запозна. По-точно, направи така, че те се запознаха, показа ѝ го... А защо беше казала това? Ами просто искаше истински мъж. Точно такъв между другото, като Георгий. Че само ѝ се лепят разни лайнари... Обикновено казват — мухите кацат върху лайна, а при нея обратното: лайната започнаха да я кацат...

Тя помнеше, че някакъв генерал от милицията каза по телевизията: делото е предадено в Московската градска прокуратура. Тя, разбира се, в живота си не беше стъпвала в никаква прокуратура, но никак не я затрудни да разбере къде се намира градската. Наистина

отначало си помисли дали да не звънне на Шалва, да уточни името на следователя, но после се отказа.

Проблемът беше в друго. С какво да се облече — да не е много предизвикателно, но и да се вижда, че тя не е някаква си... че е артистка, даже, извинете, звезда... Това ѝ отне час и половина: ту самото не си пасваше с полата, ту блузата. Но в края на краищата, след като се преоблече още два пъти, тя се реши и стигна до прокуратурата учудващо бързо. Наистина трамваят я закара доста далече, така че ѝ се наложи да се връща назад, като непрекъснато гледаше номерата на сградите. Къде е тази дяволска прокуратура!

Най-накрая видя старинна ограда, зад нея имаше старателно поддържано дворче и голяма модерна сграда на няколко етажа. Настя постоя отпред, потърси с поглед къде е входът: той се намираше до врата на гаража — малка будка на пътеката към сградата. Тя се приближи, прочете табелката: „Московска градска прокуратура“ — и влезе вътре. Там имаше турникет и млад милиционер зад стъклена преграда. Докато чакаше посетителя преди нея, Настя с ужас разбра, че задължително ще ѝ потрябва паспортът. С ужас затършува из чантичката си — о, щастие, паспортът беше тук, съвсем скоро го беше използвала, когато Иван, лека му пръст, ѝ купуваше самолетен билет.

Когато мъжът изчезна зад турникета, тя се наведе към прозорчето и се усмихна с една от най-чаровните си усмивки. Но или този милиционер никога не гледаше телевизия, или смяташе, че по време на работа трябва да бъде намръщен, даже когато вижда пред себе си известна в цялата страна певица:

— Какво желаете?

— Как какво? — учуди се Настя. — Искам да отида при следователя.

— Канили ли са ви? — със служебен тон попита милиционерът и отвори голям халваджийски тефтер. — Фамилията ви?

Малко обидена, че той не я позна, Настя каза:

— Величанска.

Милиционерът кимна и започна да търси фамилията в своята книга, местейки по редовете жълтия си от тютюна пръст. След като прегледа страницата отгоре на долу, а после от долу на горе, той каза, още по-сухо както се стори на Настя:

— Тук ви няма.

— И не трябва да ме има, разбирате ли? Никой не ме е канил, сама дойдох... Искам да направя важно изявление във връзка с покушението срещу Георгий Андреевич Топуридзе, заместник-председателя на московската управа... — И като видя как милиционерът зад стъклото учудено опули очи, бързо добави: — Вече се видях с един ваш следовател... Симпатичен мъж... Дали не мога пак при него...

Милиционерът отначало погледна Настя все едно че беше луда, но после стана по-сериозен. Вдигна до ухото си слушалката на вътрешния телефон и ѝ направи знак: изчакайте. „Кой се занимава с делото Топуридзе? — чу тя след известно време. — Да, стрелбата на «Клеонтиевска». Якимцев? Добре, благодаря. Няма да забравя.“

— Вашият следовател е Евгений Павлович Якимцев.

— Не — прекъсна го тя. — Онзи не се казваше така... Онзи се казваше Александър Борисович...

— Александър Борисович? — учуди се милиционерът. — Да не бъркате нещо? — попита той със съмнение и отново протегна ръка към слушалката.

— Нищо не бъркам — разсърди се Настя. — Сама го чух.

Милиционерът не тръгна да спори с нея. Той търпеливо изчака, докато се освободи номерът, който му трябваше.

— Извинявай, Федя, пак съм аз. Имаме ли такъв следовател — Александър Борисович? Фамилията, казваш? — Той хвърли бърз преценяващ поглед към Настя. — Не знаем фамилията... Къде? В Главната? — Той отново погледна към Настя и остави слушалката: — При нас няма такъв следовател. Ще отидете ли при Якимцев?

Тя искаше да се въртне и да си тръгне, но си спомни с какъв зор стигна дотук и каза, сякаш правеше услуга:

— Добре, ще отида.

Сградата за посетители се оказа доста по-неугледна, отколкото тази на прокурорите, пък и влизането вътре беше много по-лесно — тя даже си помисли, че ако знаеше къде да отиде, нямаше изобщо да се обръща към милиционера.

Затова пък този тук я позна веднага. На секундата изписа пропуска, веднага ѝ обясни как да намери необходимия кабинет. И всичко това бе придружено с някаква добра, детска усмивка.

Обаче тя напразно беше решила, че по-нататък всичко ще бъде по мед и масло. В посочената стая, неизвестно защо, нямаше никой. Тя още веднъж дръпна вратата, казвайки си, че няма смисъл да си вдига кръвното за глупости. Всичко се случва, мръднал за малко човекът. Но минутите бавно минаваха, а в кабинета все така никой не се връщаше.

Виж, тук всички я разпознаваха — отначало едно момиче, като я видя, учудено опули очи и след това както вървеше по коридора, толкова пъти се озърташе, докато не зави зад ъгъла. Не мина и минута, и същата девойка отново се появи, водейки със себе си още една, която, след като подмина Настя, започна като първата, често-често да се оглежда. Когато бройката им се увеличи на три и спряха съвсем близо, все едно че си приказваха за нещо свое, а всъщност не можеха да свалят от нея шашардисаните си очи, тя вече не издържа.

— Момичета — с висок и властен глас, все едно че беше в залата и контактуваше с публиката, се обърна към тях Настя. — Бихте ли могли да разберете кога ще се върне обитателят на тази стая?

И изведнъж всичко се оживи: докато едната изтича някъде да разбере кога ще се появи Якимцев, другите две се блъскаха до нея, досаждайки с въпроси от типа на: „Ой, ама това наистина ли сте вие? А защо сте дошли при нас, по работа, нали?“. След минута тази, дето беше изтичала да пита, се върна.

— Евгений Павлович в момента го няма, но ако имате важна работа, може да ви приеме самият Юрий Степанович!

— Супер — отзова се Настя със същия онзи „сценичен“ глас, който безотказно довеждаше поклонниците ѝ в екстаз. — А кой е всъщност Юрий Степанович?

— Юрий Степанович? — учудиха се момичетата. — Това е Калинченко, началник на следствената част на градската прокуратура.

Настя отново си представи обратния път, пресметна колко време е загубила вече... карай да върви — нека е Калинченко.

— Ама моля ви се, моля ви се! — Калинченко стана иззад бюрото, разпери ръце, все едно се канеше да прегърне Настя, и тръгна насреща ѝ. — Какъв рядък гост! Моля ви, седнете. — Той галантно я заведе до бюрото си, предложи ѝ да седне на единствения стол за посетители, който самотно стоеше до него. Малко смутен, помоли: —

Дайте си пропуска, ако обичате. — Тя протегна хартийката, която държеше в ръката си, опитвайки се да отгатне за какво му е потребвала на този шеф — иска веднага да я отбележи някъде, или какво? Нещата се изясниха веднага, когато Калинченко, далекогледо изпъвайки ръка колкото се може по-далече от лицето си, прочете на глас: — „Анастасия Янисовна Величанска“.

— Ами да, ами да — каза той радостно. — Анастасия. Че това Анаис не мога да го разбера... Ето сега, веднага ще ви подпиша и пропуска, Анастасия Янисовна, че после, не дай си боже, да не забравя, нали?

Обаче независимо от тази прекалена галантност, Калинченко не й хареса — не обичаше отпуснати дебелаци, какво да се прави, пък на този и очите му бяха едни такива, похотливи... „Сигурно е голям мръсник“ — помисли си тя.

— По принцип исках да ме приеме следователят, който се занимава с делото за покушението срещу заместник-председателя на московската управа Топуридзе...

Той закима, подхилквайки се доволно: попаднали сте точно където трябва.

— Ами това съм тъкмо аз. Аз ръководя следствената бригада, която разплита това дело.

— Следовател ли сте? — с недоверие попита тя.

— Нали вече ви казах — ръководител на бригадата. Така че смело можете да ми разкажете всичко, което се бяхте накарани. Не разбирам как такава забележителна жена може да има и най-малко отношение към това престъпление, но съм готов да ви изслушам. — И той се усмихна с доста голяма доза лукавство. — Такава ми е работата.

— Аз по принцип исках да разкажа всичко на Александър Борисович, така се случи, че се запознах с него...

Разбира се, това беше преувеличено, но Настя не виждаше нищо лошо. Обаче домакинът й реагира на секундата.

— Какъв Александър Борисович — веднага попита той — и къде сте се запознали? — Настя чак се учуди колко бързо се промени изражението му. — Да нямате предвид Турецки?

— Да-да, тъкмо него! — зарадва се Настя, че си спомни забравената фамилия. — Тези дни имах концерт в една фирма...

„Стройинвест“, а той тъкмо търсеше нещо при тях... и, знаете ли, хареса ми.

— Турецки няма никакво отношение към разследването на интересуващото ви дело, а за това, че както казвате, нещо е търсел, вероятно ще бъде наказан. — Сега Калинченко беше сух и официален и Настя разбра, че без да иска, го е настъпила по мазола.

— Ами, не знам — каза равнодушно Настя. — Това са си ваши проблеми. Е, аз тогава да си ходя, щом моята информация не интересува никого?

Калинченко моментално се промени, стана противно любезен.

— Какви ги говорите, Анастасия... Хайде да загърбим всичко, това наистина са си наши проблеми, абсолютно съм съгласен с вас. Сега ще донесат чайчето, а вие разказвайте, каквото сте приготвили за вашия Турецки.

— Той не е мой, ваш е — сърдито измърмори Настя.

Тя му разказа и за боя до ресторанта, и как седнали с Топуридзе в колата, и за своите подозрения по повод на чеченците...

— Така, така — доволно потриваше ръце Калинченко, докато я слушаше. — А вие самата как мислите, за какво са се събрали всички заедно, такава шарена компания?

Всичко това започна не на шега да ядосва Настя. Струваше ѝ се, че най-важното са чеченците и нейната кола, с която Георгий беше си заминал от ресторанта и с която беше тръгнал сутринта на работа, а този все разпитваше — досадно, с най-малките подробности кой бил на масата, за какво са си говорили.

Сега той си записваше всяка нейна дума и лицето му ставаше все по-доволно и по-доволно.

— И значи къде заминахте след това?

Настя още вкъщи беше обмислила този разговор, неизвестно защо ѝ се струваше, че точно този деликатен момент — къде са отишли, къде е нощувал Георгий — ще може да бъде избягнат по някакъв начин. Свещена наивност!

— Чуйте ме... Извинявайте, забравих как се казвате...

— Юрий Степанович.

— Извинете, Юрий Степанович, може би не трябва за това? Най-важното е, че ни нападнаха бандити, които, както ми се струва, след

това от чувство за мъст напълно биха могли да стрелят срещу Георгий Андреевич.

— Е, не, миличка, аз по-добре зная кое тук е важно. В този случай всичко е важно. Така че разказвайте, като при доктор...

— Добре, ще разкажа, щом трябва. Но мога ли да се надявам, че съобщената от мен информация няма да излезе извън вашия кабинет?

Калинченко вече даже и не мислеше да крие победоносния израз, който разцъфна върху лицето му.

— Ама и вие сте една, миличка, какви обещания може да има тук! Това е следствие. Хайде, разказвайте.

— Ами ако не искам?

— Как така не искате? Това е отказ от даване на показания.

— Е, добре, щом смятате, че е необходимо за разкриване на престъплението... Но въпреки всичко ви моля... Човекът има жена, деца, разбирате ли?

— Добре, нека засега оставим това настрана. И така, къде заминахте после?

— Отидохме у дома, решихме, че така е по-добре...

— В какъв смисъл?

— Ами ако тия бандити, които първо нападнаха мен, а после Топуридзе, бяха решили да го преследват — нямаше да го намерят.

— Така, така — каза Калинченко с гадната си усмивчица, която дразнеше Настя донемайкъде. — Какво мило обяснение... Отдавна ли имате връзка с Топуридзе?

— Няма ли да ме попитате и за позите — не се стърпя Настя, но веднага се стегна. — Ама аз мога и да ви напсувам, полковник. И доста лошо, да знаете. Нали сама дойдох при вас, доброволно, за да ви помогна да намерите убийците, а вие все искате да се ровите в мръсното бельо, искате да направите от следствието някаква порнография... Аз мога да пусна жалба срещу вас в Главна прокуратура...

— Я по-тихо, не се горещете, Анастасия, това тук е държавна институция между другото. Извън тази сграда може да сте певица, артистка и всичко останало. А тук сте само свидетелка, която дава показания. И между другото аз не съм полковник, а съветник от правосъдието...

— Така ли? — с подигравателно-равнодушен глас попита тя, усещайки, че с всяка минута си влошава положението — този изрод, когото тя не беше преценила добре, придобиваше все по-голяма власт над нея.

Виждайки колко е потисната, той изведнъж каза:

— Всъщност я пак ми дайте вашия пропуск, искам нещо да уточня.

И тя като глупачка отново се поддаде, повярва, подаде му пропуска.

Той взе тази нищо неозначаваща за нея хартийка, многозначително я сложи пред себе си и тържествено ѝ съобщи:

— Та така, скъпа Анастасия... Взимайки под внимание всичко, което ми казахте, а най-вече имайки предвид, че отказвате да съобщите на следствието много неща, които са ви известни за това престъпление, съм принуден да ви арестувам.

— Това пък от къде на къде? — Настя беше като гръмната. И допълни, спомняйки си бурната студентска младост: — Ти какво, миличък, да не си изкукал нещо?

В кабинета настъпи злокобна тишина, непредвещаваща нищо добро, но Настя вече беше готова на всичко, а най-вече — да се бори докрай. Поне това беше овладяла до съвършенство през годините на изкачване към Олимп.

— Не така — важно каза Калинченко, надувайки се от съзнанието за своята значимост. — Ще ви помоля в нашата организация без тези... без тези ваши номера... Аз, гражданко Величанска, имам право да ви задържа по подозрение за съучастничество на престъпление, изразяващо се в подготовка на атентат срещу длъжностно лице... Така че, птичка, твоят личен живот ще ти излезе през носа, щом не искаш да помогнеш на следствието. Както се казва, попя си, а сега — ще танцуваш на нарове в затвора...

— Слушай, капут пробит — мило му се усмихна Настя. — Ако сега не ме пуснеш да си тръгна от тук, ти обещавам: ще хълцаш до смъртта си, разбра ли? Някакво си нищожество мен, заслужилата артистка на републиката, да ме прави на курва, че да ме кара и да псувам! Не, миличък — подигра му се тя, — това няма да ти се размине!

Той, разбира се, не се канеше да я вкарва в ареста, просто искаше да я сплаши, да не се надува толкова и да почне да разказва каквото трябва. Но сега, след обидите, които тя му наговори, щеше да ѝ даде и заслужена артистка, и тоя капут пробит (как пък го измисли!). Но разбираше, че колкото и да му се иска, уви, не може да си позволи такова нещо. Кой я знае, тази надута московска курва — ами ако спи с някой кремълски бос? И тогава изгаряш заради някаква кучка, тази нали и кметът, и самият главен прокурор я познават, че дори и президентът веднъж се беше снимал с нея... Я виж как се е нагласила, все едно не в прокуратурата, а на Курвенщрасе е тръгнала.

— Добре — каза накрая той, без да вдига глава. — Почакайте в коридора. Ще оформя протокола, ще ви дам да се подпишете — и сте свободна. Засега.

— А пък аз, миличък, нищо няма да ти подписвам. И изобщо нищо не съм ти разказвала, разбра ли?

— Хайде, хайде, Анастасия Янисовна — навъсено измърмори той, — стига сте си играли игрички. Не сте малка, следствието още не е приключило и не е ясно изобщо накъде ще избие. И на вашия Георгий Андреевич също не му е чиста работата, иначе защо ще го стрелят?! Така че, скъпа, да си останем в рамките на благоприличието!

Пак намери, мръсникът, с какво да я изплаши. Боже господи, как изобщо живеят жените с такива гниди!

ТОПУРИДЗЕ

Той отново беше задрямал, а когато дойде на себе си, зад прозореца вече настъпваше зимният ден.

Изведнъж по някакво едва забележимо движение на въздуха, което докосна лицето му, Георгий Андреевич разбра, че се е събудил, защото в стаята има някой.

Отвори очи и видя... Джамал. Гледаше втренчено изпод тънките рамки на очилата си и по устните му блуждаеше някаква съвсем неразбираема усмивка. Като ботаник, или как там се наричат — забол пеперудката или бръмбарчето на картончето и си го разглежда...

— Джамал? — несигурно попита Георгий Андреевич. — Как си влязъл? Как са те пуснали? Нали има охрана!

— Много интересно, как нямаше да ме пуснат! — изсмя се в отговор Джамал. — Минах си, нали виждаш!

Той се усмихна с широка и непринудена усмивка на неизвестно откъде появилата се Варваретка. За миг ловко мушна нещо в джоба ѝ и доста игриво я подбутна към вратата.

— Я се виж каква медицина си имаш — каза той одобрително. — Не е сестричка това, а жива съблазън!

Варваретка почервеня като маков цвят.

— Я се разходи малко, девойче — добави Джамал. — Остави старите приятели да си поговорят, става ли?

Варваретка се държеше за джоба, искаше ѝ се нещо да възрази, но желанието да разбере какво има там, вътре, взе връх.

— Обаче не се бавете много — изписука тя. — След десетина минути ще ви помоля да си тръгвате, да знаете.

— Разбрахме се! — весело каза Джамал и се приближи към леглото на Георгий Андреевич. — Надявам се, нямаш нищо против, нали? — попита той, сядайки на столчето за гости.

Георгий Андреевич нищо не отговори, но това, изглежда, никак не смути Джамал.

— Колко е хубаво, че си жив — продължаваше той. — Наистина щеше да ми е много мъчно, ако беше загинал. — И отново се усмихна само с очи, които почти не се виждаха зад тонираните стъкла. — Виждаш ли, можеше да станеш кмет, а сега лежиш ранен.

— Защо си дошъл, Джамал? — попита Георгий Андреевич, като се стараеше да скрие обзелия го яд от осъзнаването на собственото му безсилие. Да можеше сега да стане и да изхвърли този мръсник през вратата. Ако по-рано само се досещаше, че всичко, което му се случи, е работа на Джамал, сега вече никой не можеше да го разубеди в това. — Ние с тебе се разделихме. Повече не сме приятели. Сега, докато съм на легло, от мен нищо не зависи. Какво би могъл да искаш?

— Трудно ми е да разговарям с теб, Георгий — въздъхна Джамал. — И преди да те прострелят не ни вървеше приказката, сега, като гледам, също... Много нависоко си литнал, скъпи, щом не искаш да видиш нещата реално. А реално е по-добре да ме изслушаш, разбираш ли? Честно ти казвам: това, че остана жив, си е чиста случайност, макар че, пак ще ти повторя: то само ме радва. Но ти имаш още и жена, и момичетата, нали, Георгий? Нали не искаш на Софико да ѝ се случи нещо?

Сега най-накрая Георгий Андреевич видя неговите очи — те бяха студени, зли, онези същите.

Как беше влязъл тук? Охраната ли беше подкупил? Или е използвал някакви яки връзки? При тези мисли чак му стана лошо.

— Джамал, ти какво, съвсем долен престъпник ли си станал?

Джамал се намръщи.

— Забрави тези идиотски думи! Важното е, че дойдох при теб, важното е, че си жив. Даже не можеш да си представиш колко съм щастлив, че няма да ми тежи грях на душата... А това за престъпника — всичко, братле, е вятър работа...

— А пък аз, представи си, виждам нещата съвсем по друг начин. Нали сега имам много свободно време — лежа и си мисля. И колкото повече мисля, толкова повече се убеждавам, че освен теб нямаше кой друг да организира тази мръсотия. Даже не разбирам как ти стигна нахалството изобщо да дойдеш при мен!

— Пак се изказваш неподготвен, скъпи! По стечение на обстоятелствата си решил, че съм някакъв евтин гангстер. А аз съм обикновен бизнесмен, когато е възможно — честен, но не и без

амбиции. Не отричам, че има хора, които няма да допуснат моите интереси да бъдат засегнати...

— И какво, трябва ли да ми олекне от това? Че не си стрелял самият ти, а си наел някого? Отгоре на всичко си наел някакви аматьори, поне да бяха професионалисти. — За да потвърди своите думи, той направи широк жест, с който обхвана стаята, системите, стърчащата изпод бинтовете дренажна тръба.

Джамал отново се усмихна с една от неприятните си усмивки.

— Пак говориш пълни глупости, скъпи! Ти да не си въобразяваш, че това е само моя работа? Сам съм ги наел, сам съм им направил инструктаж... Ние с теб сме приятели, Георгий, как можа да си го помислиш! — Джамал грижливо оправи одеялото в краката му. — Питаш ме защо съм дошъл? Дойдох да ти кажа, че искам нашите разговори да си останат между нас. Разбираш ли? И изобщо, напразно приемаш толкова присърце чуждите игри. Да беше си играл своите, а? — Той замълча, гледайки го в очите все така студено и презрително. — Как можа да си помислиш, че аз лично ще седна да се занимавам с това — въздъхна съкрушено той. — Колко пъти трябва да повтарям: радвам се, че си жив. Ако сам се бях заел с това, едва ли щеше да оцелееш... Така че, оправяй се, скъпи, и повече не си навличай такива неприятности на главата, става ли, Георгий?

Това бяха някакви маразми — значи излизаше, че трябва още и да му благодари, задето не е стрелял лично! Излиза, че дружбата му беше попречила да се заеме с покушението лично, обаче не му попречила да наеме килъри... Или самият Джамал беше станал вече играчка в нечии престъпни ръце? Това никак не му приличаше, обаче...

Ах, Джамал, Джамал! Ето ти я честността, почтеността и дружбата, която стояла над всичко на този свят...

И всичко заради пари, даже по-лошо, заради някаква си сонда, която след един месец ще замине за вторични суровини, защото отдавна е изработила целия си ресурс и не може да се оправи! А може би, ако трябва да сме съвсем точни, не е заради сондата, а заради онова съобщение, което трябваше да направи пред управата за Лефортовския тунел? Е, ако е така, те постигнаха своето — без да го убиват, му попречиха да участва в заседанието на управата. И излиза, че сега са

спечелили темпото, както казват шахматистите, и ще си оправят играта тъкмо защото са го гръмнали навреме.

Да, ама криво са си направили сметките! Тая работа няма да стане! Георгий Андреевич толкова се въодушеви от идеята да се противопостави на мошениците, че искаше веднага да съобщи за това на Джамал. Но той изведнъж стана някак прозрачен, трептящ и след няколко мига съвсем се стопи във въздуха, като остави Георгий Андреевич в пълно недоумение...

Като дойде в съзнание следващия път, той дълго се мръщи, спомняйки си за видението. Всъщност даже не можеше да каже със сигурност дали е било видение или реалност.

Но каквото и да беше, той добре помнеше нереалния разговор с бившия си приятел. И точно заради това Георгий Андреевич си набеляза за този ден две задачи: да намери тунелния инженер Баташов — може би най-силния аргумент в предстоящия спор с Рождественски (смятай — с Джамал) — и да разбере от лекуващия лекар кога може да се срещне отново със следователя.

Той се обади по джиесема в института, където работеше Баташов, и получи веднага информация, че Михаил Василевич от една седмица се намира в реанимацията на „Склиф“. Сякаш си знаеше тунелният инженер — срещнали го някакви типове през една тъмна московска вечер...

Стана му страшно мъчно. Първо, за човека, умната глава. И, второ, изгаряше внимателно обмисленият от Георгий Андреевич план за блокиране на дълбокия тунел. А той искаше да изпрати Баташов със същата онази записка, която лично беше приготвил за заседанието на управата. Искаше да го прати или при кмета, или направо на поредното заседание на управата — Баташов най-добре щеше да изложи всички аргументи против...

Но нападението срещу Баташов само укрепваше желанието му да се срещне със следователя на всяка цена.

Джамал беше прав. Трябваше да се направи така, че да не му се налага да организира втори удар...

В МОСКОВСКАТА ГРАДСКА ПРОКУРАТУРА

Те се сблъскаха ще в лице точно пред кабинета на Калинченко — тя не пожела да чака в „антренцето“, а излезе в коридора, стоеше до прозореца и нервно мачкаше цигара, без да може да вземе окончателното решение да си тръгне. Какво щеше да стане, ако този неприятен следовател не се шегуваше. Ето, тя сега ще си тръгне — с което ще навреди не само на себе си, а и на Георгий. Тая няма да я бъде! Номерът му няма да мине! Спомняше си съвсем ясно как на последния ѝ концерт за служителите от прокуратурата главният прокурор, пълен мъж, бе изскочил на сцената с огромен букет, целунал ѝ бе ръка, а след това ѝ беше казал всякакви топли думи. Ако трябва — тя ще отиде на прием при главния прокурор и тогава ще видим кой кого...

Усещането бе крайно гадно — дошла беше сама, за да разкаже каквото знаеше, а се оказа, че тя самата е виновна за нещо! Настя ненавиждаше измислената сравнително наскоро поговорка, че няма добро, останало ненаказано, но сега, колкото и да беше тежко да го осъзнае, се случваше точно това.

Но колкото и да беше съсредоточена, Настя преди всичко оставаше жена, а още повече примадона, успяваше да забелязва и това, че я заглеждаха минаващите по коридора мъже, повечето от които с прокурорски униформи, както и че наблизко се бяха струпали уж случайно някакви млади служителки от женски пол. Като резултат тя естествено не се учуди, когато до нея спря висок русоляв прокурор с една майорска звездичка на пагоните и каза с нескрито учудване:

— Здравейте, Анастасия Янисовна! Гледам — вие ли сте, или не сте... Кой ви е извикал при нас?

Тя му хвърли преценяващ поглед. Симпатичен мъж, но беше избрал твърде стандартен начин за запознанство.

— А вие кой сте? — попита тя, несправедливо прехвърляйки върху русолявия прокурор яда, който беше насъбрала в кабинета на Калинченко.

— Аз съм следователят по делото на Георгий Андреевич Топуридзе, Якимцев.

— А! — разтегли думата Величанска и се разфуча. — Значи това сте вие! Дявол знае какво става при вас! Ту един ми съобщава, че се занимава с делото на Топуридзе, ту друг. — Тя, разбира се, веднага си спомни, че на входа я бяха пратили точно при този Якимцев, но вече не можеше да се спре.

— Знаете ли, вие сте третият следовател по делото Топуридзе, с когото се запознавам.

Якимцев леко се смути. До този момент беше я виждал само по телевизията, затова се отнасяше към нея като към човек от друг свят. А тя беше съвсем реална, красива жена, която неясно по какви причини излъчваше недобронамереност и кавгаджийство.

— Но аз наистина съм следовател... Възглавявам бригадата, която разследва това дело, исках да поговоря с вас и изведнъж — ето ви тук, при нас...

Тя веднага видя, че той говори истината, и това я накара да омекне.

— По принцип бях тръгнала при следователя Турецки. А тук ме убедиха, че във вашата прокуратура не работи такъв.

— Ами да — закима Якимцев. — Той е в Главната, това е на съвсем друго място. Знам, че сте се срещнали с него във фирмата „Стройинвест“, нали? Той ми разказа.

— Наистина имаше такова нещо — каза Настя и най-накрая счупи смачканата цигара. — Вижте, тук при вас може ли някъде да се пуши? Не мога вече... до какво ме докара един тук... също следовател между другото... Отвътре всичко ми играе, вярвате ли ми?

— Вярвам ви, разбира се — разбиращо се усмихна той.

— Елате, ще ви покажа къде се пуши при нас. — Поведе я към стълбищната площадка, където имаше място за пушене, като попита в движение: — И кой ви подежда по този начин; Анастасия Янисовна?

— Имате тук един... Калинченко, знаете ли го?

Якимцев кимна. Нима Калинченко беше започнал свое тайно разследване? Щеше да бъде голям номер!

— Какво, той да не ви е пратил призовка? — внимателно попита Якимцев.

— Никой не ме е викал. Сама дойдох, за да помогна на следствието. Просто исках да направя нещо за Топуридзе, за да хванат онези, които са извършили покушението срещу него...

— Анастасия Янисовна, разбирам, че сте ни обидена, че не ви харесва да си имате работа с нас. Но, моля ви, дали не бихте могли да разкажете и на мен онова, което сте съобщили на началника на следствието Калинченко? А също и за това какъв конфликт сте имали с него?

— Пълна идиотщина! — продължаваше да се възмущава Величанска, сякаш не го чуваше. — Обеща да ме вкара в затвора, разбирате ли? Мен, заслужилата артистка на Русия, ме плаши, все едно съм му някоя уличница!

— Имате ли още време, Анастасия Янисовна? — делово я попита Якимцев. — Защо не си тръгвате, чакате ли още някого? Какво ви каза Калинченко?

— Не чакам никого... Само че този, полковник с полковник... иска да му подпиша протокола от разпита, или как там се нарича при вас. Затова стоях и решавах — да си тръгна ли или не. И изведнъж дойдохте вие...

В следващия момент двамата видяха по коридора да тича възрастната секретарка, която седеше в приемната на Калинченко. Като ги забеляза, тя от радост замаха с ръка и забави крачка:

— Божичко, Анастасия Янисовна! Аз вече се страхувах, че сте си тръгнали! Да вървим по-бързо, Юрий Степанович ви чака, всичко вече е готово.

Настя тръгна с широка крачка след подтичващата секретарка, Якимцев също не изоставаше. Той още веднъж попита в движение:

— Ще минете ли после при мен, Анастасия Янисовна? Моят кабинет е...

— Знам кой е вашият кабинет. Днес вече ви чаках половин час, че и отгоре, заради което би трябвало да ви дам да се разберете... Но, хайде, от мен да мине: като се освободя — ще мина. Само гледайте пак да не изчезнете нанякъде. Чувате ли? — попита тя, преди да изчезне в „антренцето“. — Че ще взема да се обидя!

Естествено, и двамата, и Якимцев, и Величанска, даже и не подозираха, че веднага щом се раздели с Анастасия Янисовна, Калинченко, получил вдъхновение свише, след като късметът сам му

кацна на рамото, на секундата се обади на своя височайш покровител да се изфука. Че как иначе! Практически сам беше разкрил дело, което се намираше под контрола на главния прокурор! Но колкото и да бе странно, покровителят му не се зарадва на неговата пъргавина.

— Ненапразно при нас те наричаха Тракториста! — беше първото, което каза, след като изслуша Юрий Степанович. Онзи обидено изсумтя, но покровителят продължаваше, сякаш изобщо не беше чул: — За чий... си я закачал тази певица? Имаш ли представа как се отнася към нея най-главният? Ти какво, Жорик, искаш да си докараш неприятности?

Калинченко, както беше седнал с увиснало от почуда чене, така и си остана.

— Ами аз мислех — започна той да се оправдава, — че е обикновено курве... Мислех, че като я притисна — тя всичко ще си каже...

— „Притисна!“ — изимитира го покровителят му. — Сега върви и се оправяй! Ама веднага, да не тръгне да го разнася! Много се надявам, че ти е стигнал акълът да не я псуваш? Че аз те познавам!

— Ама, моля ти се, Володя — обиди се от такава несправедливост Калинченко. — Самата тя как ме напсува, като... Като същинска каруцарка!

Покровителят доволно изсумтя:

— Ами много добре е направила! С тебе, момче, по друг начин не може. Колко пъти ти обяснявам, откакто се преместихме в Москва: не пипай тукашните лайна, та да не се размирисват. Все не ти увира главата!... Какво поне е успяла да ти снесе? Има ли нещо струващо?

— Как да ти кажа, Володя — малко се поободри Калинченко. — Напили са се онази вечер: тя, Топуридзе, още двама мошеници и — сега ще паднеш — Рождественски.

— Това вече е нещо! — одобри покровителят. — Нали ти казах, че са един дол дренки, тия шибани московчани. Виж ги ти, умниците! Пред хората уж не могат да се траят, а тайничко си седят на една маса!... Хайде, Жорик, рови още! Ще ги оправим тия перекедета!

ЯКИМЦЕВ

Евгений Павлович не можеше да си намери място: случи се това, което най-малко очакваше. От Главна прокуратура му се обадиха, за да го поканят при заместник главния прокурор Меркулов, за да докладва хода на разследването по делото за покушение с цел убийство срещу заместник-кмета на московската управа Топуридзе. Якимцев се опита да възрази, че не той трябва да докладва, че е само ръководител на следствената бригада, а пък началник на следствието е Калинин, но тази, която се обаждате — а това беше именно жена, най-вероятно секретарката на Меркулов, — учтиво го изслуша и каза, че е заповядано да бъде извикан точно той.

И ето че сега го измъчваше сложен етичен проблем: как да каже за това повикване на Калинин? Или изобщо да не му казва? След като помисли още малко, Евгений Павлович реши, че за това повикване трябва да бъде благодарен, изглежда, на Турецки. Откъде иначе Меркулов щеше да знае какво става при тях. Макар, разбира се, да не трябваше да се забравя и това, че делото се намира под контрола на главния прокурор.

Подозрението му само се засили, когато влезе в кабинета на Меркулов с огромна карта на Съветския съюз на стената и видя Турецки, седнал до бюрото на заместник главния прокурор.

Като го видя, Александър Борисович се усмихна:

— Ето го и Якимцев, за когото ти казах, Константин Дмитриевич.

Меркулов се оказа симпатичен човек на средна възраст, с живи, умни очи. Якимцев веднага го хареса, но окончателно го предразположи неговата откровеност. Усещаше се, че иска да знае точно това, за което пита, без всякакъв подтекст, без задни мисли.

— Евгений Павлович — каза Меркулов, — разбрах, че сте се учудили, че съм поканил вас, а не вашия началник, Калинин. Трябва да кажа, че имам няколко справки и рапорта на вашия шеф за хода на разследването. Те са напълно добросъвестни, но, уви, според мен не

достатъчно конкретни. Специално изпратих при вас Александър Борисович като окръжен прокурор, но трябва да кажа, че и неговата информация само затвърди в мене убеждението, че най-добре от всички ще може да опише делото човек, който пряко е зает с разследването. Като вас. Така че ще ви помоля подробничко, с детайли, да разкажете за всичко. Няма да ви ограничавам времето. Поне засега. Затова започвайте направо.

— Но аз даже не успях да се приготвя като хората — смутено каза Якимцев. — Нямах време да обработя материалите на следственото дело...

Меркулов хитро го погледна:

— Нищо, нищо, за нас най-важното е същността. А хартийките ви вече ги видяхме.

Якимцев притеснено погледна към Турецки. Онзи го изгледа със същата хитра усмивчица като на стопанина на кабинета и му намигна: хайде, давай, не се гипсирай.

И Якимцев отхвърли всички свои притеснения, че докладва зад гърба на началника си. Веднага реши да говори само за делото, без всякакви отклонения. Да, така щеше да бъде правилно.

И започна подробно да докладва за възловите места на разследването, като не забрави да спомене неоченимата помощ, оказана от Турецки — благодарение на която те фактически бяха хванали дирята на изпълнителите, или поне имаха вече реални шансове да ги открият.

Но Меркулов изведнъж решително го прекъсна:

— Добре, ние практически знаем всичко това от специалните съобщения на вашия шеф — даже за намесата, както той беше написал, на старши следователя по особено важни дела към Главната прокуратура Турецки. Но сега бих искал да чуя нещо по-различно. Вие вървите по следите на престъпниците, дали не сте си изградили някаква конкретна версия? Може би вече имате заподозрени? Струва ми се, че започвате да затъвате в подробности и малко по малко да изгубвате същността. Ако не съм прав — разубедете ме!

Якимцев отново улови ободряващия поглед на Турецки. Не, оказа се, че този Меркулов не е лесен, напразно избърза с извода, човекът явно искаше да чуе нещо, но какво? Трябваше ли да гадае?

— Добре, съгласен съм — кимна той, — ще се опитам да докладвам за нашите версии.

— Че защо пък — ще опитам — усмихна се Меркулов. — Давайте истински, с чувство, с разбиране на нещата...

И кимна: хайде, не се притеснявай.

Отначало Якимцев имаше цели четири версии и според възможностите си бригадата беше успяла да опипа всичките.

— Дейността на Топуридзе е много обширна — започна Якимцев, — честно казано, аз например не можех и да си представя, че един човек може да мъкне толкова неща наведнъж. Но ги мъкне и както излиза, даже се справя с тях.

— Сигурно, ако съдим по това как се отнася към него кметът — вметна Меркулов. — Между другото кметът вече беше при главния, дойде лично да моли да засилим групата, която разследва това престъпление. Вие сте при нас отчасти и заради това...

Якимцев кимна разбиращо.

— Няма да навлизам в детайли, само ще кажа, че в хода на разследването започнахме да разглеждаме четири основни версии: хотелски бизнес, хазартен бизнес, търговската дейност на самия Топуридзе и неговото най-близко обкръжение.

— Хайде, давайте поред. Нека да започнем с хотелската версия.

— Тази версия практически я отхвърлихме. Ставаше дума за предположение, че Топуридзе, който се явява куратор на хотелско-туристическия бизнес в Москва, би могъл да дава определени привилегии на една група бизнесмени и да лишава от същите привилегии друга група. Отделен интерес за нас представляват общинските хотели, финансирани от градския бюджет. Предположихме, че раздавайки тези хотели за стопанисване на едни или други лица или фирми, Топуридзе би могъл да иска в замяна изпълнение на някакви задължения. Естествено е да се предполага, че някой, който е извлякъл печалби, би могъл да сметне такива задължения за препъникамък. Като цяло тази версия в крайна сметка беше призната от нас за неплодотворна, макар че в процеса на нейната проверка се появиха някои много интересни подробности. Конкретно за собственика на хотел „Балкански“, Джамал Исмаилов, когото Топуридзе някога е направил съсобственик на този луксозен хотел, представител на града в съвместното предприятие „Хотел Балкански“.

Та значи хотелът, който отначало бил съвместно предприятие с голям дял на кметството, в дадения момент фактически е собственост на същия този Исмаилов. Но това е половината зло, най-лошото е, че Исмаилов продължава незаконно да използва общинските привилегии, в резултат на което бюджетът на града е ощетен от този свой „управител“ с цял милион долара!

— Надявам се, че съобщихте за това в данъчна полиция?

— Когато открихме този факт, веднага съобщихме, макар че отговор нямаме и досега.

— Добре, това е една от версиите — лениво вметна Турецки, който удобно се беше разположил до ниската масичка за списания — усещаше се, че е вътрешен човек в този кабинет. — А още какви има?

Якимцев не пожела да изпитва търпението на ръководните инстанции.

— Втората е хазартът. Пострадалият е председател на комисията за регулиране и спазване на законността в този вид бизнес. По-рано там са възниквали разногласия и недоволство, но откакто по предложение на Топуридзе е бил въведен деветдесетпроцентов данък за всяка игрална маса, преки сблъсъци между страните не е имало. Наистина, доколкото ни е известно, не са изчезнали търканията по въпроса за мястото на строителството на пистата, но и тук вече липсва онази острота, която е съществувала преди половин година — мястото вече практически е определено...

Меркулов го слушаше внимателно, като си водеше някакви бележки. Когато Якимцев млъкна, той вдигна глава и попита:

— Надявам се, че не сте отхвърлили окончателно тази версия? Ако е възможно, трябва задължително да се търси в тази посока — страшно много криминални елементи се навъртат около хазартния бизнес...

Якимцев отново кимна — така и не се разбра дали беше съгласен с Меркулов, че наистина има много криминални елементи, или пък потвърждаваше, че не са отхвърлили тази версия.

— Аз бих искал по-подробно да се спра на предположенията, свързани с търговската дейност на самия Топуридзе. Въпреки че законът фактически забранява на чиновниците такава дейност, следствието е открило около десет търговски структури, учредител на които е или самият пострадал, или някой от неговите роднини.

Известни са случаи, станали сравнително скоро, когато Топуридзе, използвайки служебното си положение, е отнемал акциите на фирмите и после тези предприятия са били подложени на процедура на фалит. Точно така е постъпил със съвместната фирма „Моситалинтел“ и испанската „Ди Салвадор“. Сега на аналогична процедура е подложена Универсална банка. Опитваме се да разберем доколко е сериозен този вид конфликт, какви са последствията в парично отношение и способен ли е, така да се каже, да се яви като стимул за поръчково убийство... Уви, трябва да признаем, че това не е нашият профил, затова най-вероятно има смисъл тези материали да бъдат предадени в главното управление за разследване на икономическите престъпления към Министерството на вътрешните работи. Все пак и тук, и в Сити банк, където Топуридзе е председател на съвета на директорите, са необходими сътрудници със специално образование и определен опит...

— Така си е — съгласи се Меркулов.

Якимцев забеляза, че той за втори път си погледна часовника, след което реши, че е крайно време да приключва. Макар стопанинът на кабинета да не го ограничаваше във времето, сигурно това беше благороден жест на учтивост или гостоприемство...

— Ще си позволя да засегна четвъртата ни версия съвсем накратко: материалът там е прекалено обширен и засега не е достатъчно обработен, макар че според нас е много перспективен. Тази версия е свързана с най-близкото обкръжение на Топуридзе. Изследвахме неговите служебни връзки — започвайки от постоянните му контакти с кмета и свършвайки с хората, с които Топуридзе е бил близък в миналото, през годините, когато е работил в комсомола. Знае се, че в кметството преди известно време се е появила жестока конфронтация между верните последователи на кмета и привържениците на първия заместник — Борис Рождественски. Тази конфронтация се е проявявала многократно — имаме предвид и разправииите по повод на Горбушка, и схватките заради мястото за строителство на пистата, и някои договори по проекта „Москва сити“, и Третия околоръстен път. Тъй като практически всички едромащабни проекти на столичната община са разработени с участието на Топуридзе, неговият авторитет във финансовите кръгове на Русия, а също и зад граница се възприема като гаранция за инвестицията и

думата му се цени много високо. Както казаното от него „за“, така и „против“. Което значи, че ако Топуридзе е против, този или онзи проект може да се смята за погребан. И точно тук, както ни се струва, най-вероятно са скрити причините за покушението срещу него.

— Излиза, причината е в това, че той е казал на някого „не“. Правилно ли ви разбрах?

— Да, Константин Дмитриевич, това е най-вероятният вариант. Неслучайно го отстраниха тъкмо тогава, когато управата трябваше да обсъжда окончателния вариант за строителството на Лефортовския тунел. Това са огромни, колосални пари...

— Да — весело подхвана Турецки. — Щом са предприели такава крачка — да стрелят посред бял ден в центъра на града — значи там наистина играят големи пари.

— Ами че как! — оживи се Якимцев. — Над два милиарда в „зелено“!

Меркулов се спогледа с Турецки, помълча замислено, преди най-накрая да зададе следващия си въпрос:

— Кажете, Евгений Павлович, а защо не сте използвали онези идеи, които бяха изказани от вашия шеф, неговите версии?

Ето какво било! Якимцев хем искаше, хем не искаше такъв обрат на разговора. Защото ако сега започнеш да говори за Калинченко всичко, което мислеше, щеше да излезе, че вади кирливите ризи, че е доносник и интригант и какво ли още не... Ключкар. Затова каза, като се стараеше да бъде колкото е възможно по-сдържан:

— Не, защо... Използвахме ги...

— И коя от неговите идеи приложихте на практика?

— Ами ето например Юрий Степанович смята, че причината за произшествието е раздор в московската власт, сбиване около яслата. Той гледа на всичко повече от политическа гледна точка...

— Ами да — прекъсна го Меркулов, — занимава се с политиканство, вместо да осъществява практическо ръководство.

На Якимцев му стана неудобно.

— Не, защо така...

— Не се притеснявайте, Евгений Павлович! Ние знаем как се държи Калинченко. Ето и Турецки ми докладва за неговата изява, пък и самият той праща отчети. В тях вашият шеф е съвсем прозрачен. Пък и от вашите думи някои неща ми се изясниха... Знаете ли какъв прякор

е имал Калинченко на последната си месторабота — в една от областните прокуратури? Тракториста! Като на един от най-непримиримите чеченци. Отначало се чудехме — откъде ли е този прякор, но сега всичко е ясно. Вие със сигурност не знаете, но той вече е изпратил оплакване срещу Турецки, както и срещу мен — че съм го изпратил при вас... Даже няма да споменавам оплакването на Величанска, изпратено в Главна прокуратура... Не, вие можете ли да си представите какво е написал? — Меркулов придърпа някакъв лист. — „Използвайки гражданството в прекия смисъл на тази дума, «московчаните» от Главна прокуратура изпращат свой човек (следователя по особено важни дела Турецки), с цел да ми отнеме делото Топуридзе. Пита се, защо правят това? Отговорът е ясен от само себе си: за да прикрият кмета и неговата камарила, безочливо обогатяваща се от градското строителство.“ И така нататък. Както се казва, брадата му подранила, ала умът му окъснял. А пък е бил кадърен следствен работник, ако се имат предвид отзивите... Накратко — продължи Меркулов, — информирам ви, Евгений Павлович, че в съответствие е току-що даденото указание от главния прокурор делото е прехвърлено от Московската градска прокуратура тук, при нас. Сега ще го разследва Главна прокуратура.

Якимцев съвсем се смути:

— Това какво значи, че нашата група я отстраняват? Според мен това не е много правилно...

— Изобщо не е правилно — усмихна се Меркулов. — Вашата група остава. Но тъй като сегашният ви шеф е готов да се ръководи по време на разследването от всички възможни мотиви, само не от интересите на делото, ще ви назначим нов ръководител — Александър Борисович. Ще се заемеш ли, Саша?

— Защо не! Между другото, Константин Дмитриевич, вие сам ми обещахте, че ме местите като окръжен прокурор само за известно време...

— Не се отричам от думите си. Ще те освободя. А пък ти за сметка на това ще вземеш делото Топуридзе.

— С най-голямо удоволствие ще се преквалифицирам от наблюдаващ прокурор в ръководител на следствена група. Още повече че момчетата се справят много добре. Пък и аз вече съм доста навътре в нещата.

— Аз бих казал — нависоко. Как може такава нещо — старши следовател по особено важни дела, държавен съветник от правосъдието, може да се каже генерал, а се катери по оградите като някакво момче. Срамота, нали? — Меркулов се обърна към Якимцев.

— Изобщо не — весело се обади той, разбирайки най-накрая за какво са го извикали и накъде отиват работите.

— Ами тогава дружно се залавяйте и довършвайте разследването! Надявам се, още не сте забравили, че то е под контрола на главния прокурор? А тези дни, доколкото знам, дори президентът се е интересувал за хода на разследването.

Изглежда, точно последното обстоятелство беше изиграло решаваща роля за решението на Меркулов да приеме делото за производство от Главна прокуратура. С градския прокурор всичко беше съгласувано още сутринта.

Прокурорът на града не възразяваше. Само попита Меркулов:

— Кого си назначил там за главен? Турецки? Знам я тази песен... При мен вече има подадено оплакване срещу него... Как, от кого? От Калинченко. Знаеш ли какво, нека Александър Борисович да поговори с него сам. Да поеме, така да се каже, първия удар върху себе си. А след това и аз ще се включа. Става, нали?

„Да, изглежда, тоя Калинченко е голяма отрова — недоволно си помисли Константин Дмитриевич. — Щом от него се страхува даже градският прокурор...“

КАЛИНЧЕНКО

След разговора си с този нахалник Турецки той беше готов да разкъса някого — трябваше да се предприеме нещо решително против безцеремонната намеса в неговите работи, но засега не знаеше точно какво. Изобщо кой беше тук „главният“? Той или някакъв си там Турецки? Какво се вре където не му е работата? Не, това не е просто така, тук има някаква игра, искат да го изместят от мястото му, мръсниците. И не просто да го изместят, а по хитрия начин, точно в онзи момент, когато са започнали да се появяват някакви резултати. Те да не са полудели? Искат да му измъкнат успеха? Страхуват се, че той ще извади кирливите ризи на някого? И най-важното — отвътре също се организира някакъв саботаж. Колко време вече подбутва Якимцев: хайде, давай, търси компромат срещу кмета и неговата банда — не, мътните го взели, само се размотава, занимава се с всякакви глупости, шибан Шерлок Холмс, от дребните риби по-нагоре се страхува и да погледне. Нали уж си разбрал какво точно се очаква от теб — ами хвани следствения и се заеми с него както трябва. Ето ти Соколов, бодигарда — притисни го хубавичко, заплаши го, ако не разбира от дума, стисни го за гушата — той сам ще ти изпее всичко. Ама не! Този мухльо даже не се кани да го арестува. Ах, каква радост, бодигардът, видите ли, позна килъра. Разбира се, добре щеше да бъде, ако указанието гласеше да се намери изпълнителят. А ти си получил съвсем други указания! Изпълнител — поръчител, всичко това е последна грижа. Ти намери кой стои зад тях, кой ги насочва. Трябва да има голям скандал, както му даде да разбере неговият стар приятел Володя, извинете, новият заместник главен прокурор Владимир Сергеевич. На неговите приятели от администрацията им трябва добър повод, та да притиснат кмета. Нима той няма да направи за хубавия човек това, за което той го моли? И най-важното — колко пъти казваше на онзи глупак Якимцев: стига се прегръща с тия от Главната прокуратура... Не знаеш ли — те ще оберат каймака и всичките ще

бъдат герои, целите ще са в бяло, а ние пак в лайна, нищо че се скапваме от работа и всичко им снасяме. Ни приема, ни предава!

Ето защо той толкова се зарадва, когато натруфената певачка сама допълзя при него с тъпанарските си признания... Да, нахално маце, разбира се, разтропана — няма накъде, но хубава. А освен това даже по-добре, че е такава. Ако беше някоя скромна, можеше и да ѝ повярва: чувства имала жената, затова се хвърлила, рискувайки живота си, да защити скъпия за нея човек. А така няма какво да си напругаш главата, курвето си е курве, какво да се занимаваш с него, буташ го в килията, та да стане по-сговорчиво... Виж я ти какви върхове е качила — любовница не на кой да е, а на помощник-кмета. И най-важното, страхува се от разгласяване. Запазете, моля ви, това в тайна! Че само чрез този страх да ги работиш — и тя, и той всичко ще си кажат... Всичките са такива — правят се на света вода ненапита, народни будители, а всъщност... Лъжат на всяка крачка, крадат, чукат омъжени жени и после се правят на невинни. Единственото, което тази кучка правилно му напомни, разбира се, беше, че не може да я пипа просто така. Артистка, че и известна — ще се размърди... Ама нищо, ще го направи по умен начин. Ето тъкмо сега има още един повод да се обади на приятеля си Володя, Владимир Сергеевич. Нали сам му казваше: ако има нещо, веднага се обади, посъветвай се, една глава е добре, а две... Нека само Володя да одобри, пък той тук ще се постарее, голям праз, че била певица! Като я напъха в общата килия — после, мръсницата, сама ще му се моли да си каже всичко...

В края на краищата той така се разпали, че просто не можа да се въздържи да не се обади.

— Чуй ме, Володя — започна, като разбра, че неговият приятел и покровител е сам в кабинета си и може да говори с него свободно. — Обаждам ти се с оплакване. До гуша ми дойдоха тия шибани московчани!

— Кои са тези московчани, дето са ти дошли до гуша? — измърмори Владимир Сергеевич. — Да не искаш да ми кажеш, че не ти харесва да работиш в столицата, Жорик?

— Какви ги говориш! В столицата, че и под твое ръководство — думи нямам да ти опиша колко ми харесва. Само едно му е лошото — не ми дават нищо да правя. Изпратиха при мен един задник... много главен, от вашата Главна прокуратура — да е нещо като шеф. Ама нали

не съм глупак, разбирам, че е дошъл да души. Аз го изритам през вратата, той се връща през прозореца. Да не съм малък, виждам — не искат да закопая техния кмет...

— Я почакай! Това е нещо ново. Кого са изпратили при тебе?

— Нов окръжен прокурор да наблюдава следствието. Фамилията му е Турецки. Казаха, че го пращали да помага. Ама само ми диша във врата и не дава една крачка да направиш без него, че и зад гърба ми настройва срещу мен моите хора.

— И ти търпиш всичките тези ужасии! — засмя се старият му приятел. — Никога няма да го повярвам! Сигурно вече си го напсувал, нали? Кажи честно, напсува ли го?

— Аз имам само един шеф. Това си ти, Володя.

— Да беше го пратил да върви на майната си и толкова.

— Ама как? Той, неговата мама, има пълномощия от Главна прокуратура.

— Ти шеф ли си на следствието, или не си? — Чу се как приятелят му от яд удари с юмрук по бюрото. — Вземи всичко да обосновеш по-умно и пиши докладна на мое име. Пречат ми да работя, да осъществявам правосъдие в дело, намиращо се под контрола на самия главен прокурор. И така нататък, измисли го сам. Само че в такава докладна трябва да има положителни неща. Я ми кажи — не за отчет, не за докладна, а просто като на стар приятел: постигнахте ли нещо свястно? Такова, че при необходимост човек да може да каже: как само се стараят момчетата, изпълняват заръката на главния прокурор, вече са постигнали еди-какви си резултати, на прав път са, а отделни... господа, които гонят свои лични цели, им пречат?... Разбираш ли?

— Разбирам — въздъхна Калинин. — Аз изобщо не се оплаквам, Владимир Сергеевич. — Само моля да ми помогнете да се отърва от ненужна опека. Ние да не сме им някакви момченца без опит? Щели да ни наблюдават, виж ги ти...

Честно казано, той очакваше, че Володя, както съвсем до неотдавна, щеше да каже: „Пречат ти? Няма проблеми — утре няма да пречат, ще ги махнем!“. Но, изглежда, в живота нещо се беше променило, не всичко можеше и приятелят Володя, макар че се намираще едва ли не на самия връх.

— Накратко, Склифосовски, разбра ли ме? Да ти помогна явно и веднага не мога. Недей да забравяш, че и аз като теб съм нов в Москва и всеки ми крои шапка. Като искаш да се отървеш — пиши. Писаното веднага ще го насоча където трябва. Преди малко те попитах за делото. Какво мълчиш? Нищо не си изровил, така ли?

Калинченко чак езика го засърбя от такава несправедливост.

— Не съм казал нищо, защото не успях. Делото мръдна от мъртвата точка. Моите майстори от един тъпанар изтръгнаха дори името на килъра, представяш ли си?

— Това е направо отлично. Прибирайте го на топло и край на цялата работа.

— Нали точно това се опитвам да ти обясня, Володя, бих го прибрал, ама ми пречат, само ми връзват ръцете!

— Не разбрах! Кой може да ти пречи в работата по такова отговорно следствие?

— Онзи същият, дето го изпратиха да наблюдава — Турецки! Аз изобщо смятам, че трябва да се притиснат всички фигуранти по това дело... Когото трябва — да го подържим в килията колкото трябва. Така и работата ще тръгне. Сама... Между другото, помниш ли как ти разказвах, че при мен дойде тази, абе как беше, певицата, Алаис...

— Анаис ли? — живо се интересува събеседникът. — Ами помня. Нали ти казах, че я обича нашият главен. Е, и тя какво?

— Тя? Ами нищо, освен че е влюбена като котка в този грузинец, дето го стреляха...

— Я чакай малко, да не е любовница на Топуридзе? Ама че кучки! Ама че слуги на народа! Ще трябва да разкажа на шефа... Да го зарадвам... Слушай, а тя на всички ли бута, или само на московчаните? — И се разхили, позахили се и Калинченко. — Е, и тя какво? — продължи заместникът на главния прокурор.

— Тя знае много. Тогава ми каза — не я пипай. А аз си мисля, че ако я притиснем — всичко ще излезе наяве. Според мен тя знае не само организаторите, но и поръчителите... И те са някъде там, възможно най-близо до същата тази московска управа, усещам го...

— Я почакай! Не съм казал да не се пипа изобщо, казах: внимателно, да не се размирише. Хвани я тази мадама и я натисни елегантно. Аз ли да те уча!

— Володя, какво толкова ще стане, ако я прибера на топло? Така ще запее, да не ми е името Юрий!

— Е, е, хайде и ти сега, Жорик. — Само това „Жорик“ беше достатъчно, да се направят съответните изводи: приятелят наричаше Юрий Степанович Жорик или когато му се присмиваше, или когато онзи прекаляваше в престараването си. — Три часа ти обяснявам, че я харесва главният прокурор, а ти пак своето — на топло!

След това той сам се прекъсна:

— Почакай, Юрий Степанович, тук ми донесоха текущата документация.

Паузата продължи дълго, някъде три минути. Калинченко търпеливо чакаше — няма да затвори телефона я. Най-накрая високопоставеният приятел отново проговори:

— Хайде, продължавай, а пък аз едновременно ще преглеждам документите.

Още известно време той се опитваше да изтръгне подробности за разпита на певицата и за разследването изобщо. Веднага се виждаше, че щом затвори телефона, ще изтича да зарадва шефа с разказ за извършената работа и за това, че известната певица Анаис се е оказала любовница не на кого да е, а тъкмо на ранения мошеник от московската управа. Той слушаше, шумолеше с хартиите и ставаше все по-малко весел, все по-малко настъпателен. И изведнъж каза, сякаш без връзка с това, което Калинченко му докладваше:

— Слушай, Жорик, искаш ли да ти помогна да заминеш за Чечня? В републиканската прокуратура? След половин година ще се върнеш генерал, държавен съветник и няма да е необходимо да се ровиш във всичките тези лайна, да воюваш с всякакви Турецки. Какво ще кажеш? Решавай, казвам ти го като на стар приятел...

Без да разбира вече съвсем нищо, Калинченко мълчеше и сумтеше. Накрая изстиска от себе:

— Това какво е, настоятелна препоръка? Като на човек, който не се е справил?

— Голям тъпанар си, Жорик. Все едно, всичко не мога да ти кажа. А моето отношение ти е известно — нищо лошо няма да те посъветвам.

— Ами аз по принцип трябва да говоря с жена си... това е сериозна работа — измърмори Калинченко, макар че в действителност

не му беше хрумвала нито веднъж дори мисълта да се съветва за нещо с жена си.

— Е, виж там — неопределено каза приятелят му, — който го е страх, не ходи в гората...

Дълго след това Калинченко мислеше над това странно предложение на заместник главния прокурор. Какъв е този приятел, който ни в клин, ни в ръкав ти дава съвет да захвърлиш спокойната московска ясла и да се напъхаш в чеченската месомелачка? Оттам, разбира се, можеш да се върнеш генерал, също и държавен съветник, само че за целта трябва да останеш жив. Ами ако те докарат в ковчег? Ако, разбира се, има какво да се докарава? Не, не беше възможно приятел да предложи такова нещо, даже ако искаше да изрази недоволство... На приятелите не се говорят такива гадории... Значи няма защо да се озлобява, ами трябва да се постараете да разбере какво искаше да каже с това Володка. А той явно е искал да каже: гледай да не изгориш, Жорик, внимавай с московските контета. Това — първо. И не му е сега времето да започваш война с Москва — изглежда, там, отгоре, предстоят някакви промени. А какво ще стане, ако утре приятелят Володя остане на улицата?... Ами тогава всичко се връзва — или не закачай това конте Турецки, още повече пък певачката, или ако толкова искаш да ги пипаш — по-добре веднага си сложи подписа за Чечня. Защото е все тая — и там ще ти резнат главата, и тук. Само че тук задължително с резил, а там може и да не е така...

Хубаво, досега не се беше смятал за глупак, няма да бъде такъв и сега.

Обаче ще си помисли — дали да не се заеме лично с някаква част на това мътно дело, в което всички искат да покрият нещата, както вече стана ясно? Да погледне още веднъж какво е успял да изрови Сидорчук с фалиралата Универсална банка, с неизплатените дългове на Исмаилов, който е под покровителството на същия този Топуридзе, с кражбите на Околовръстното... А пък след като докладва какъв е всъщност този Топуридзе — тогава вече изобщо няма да е важно кой го е гърмял. Крадец на крадеца краднал краденото — това е цялата работа. Някаква вътрешна подялба.

А от Топуридзе до прехваления кмет няма и една ръка разстояние...

Защо да не опита? А пък ако работата стане — едва ли неговият порив ще остане незабелязан...

ТУРЕЦКИ

— Ето, момчета, свърши се с неопределеността, всичко си дойде на мястото, може да обърнем колата в една определена посока и да не се отвлечаме. И така, какво имаме налице? Имам бодигарда Соколов, който твърди, че е познал единия от изпълнителите на атентата и даже назова името му. Търсим изпълнителя. Като го намерим — ще можем да стигнем до поръчителя.

— Га! Та него сигурно вече са го... — Сидорчук прокара длан през гърлото си. — В такива работи изпълнителите винаги ги премахват.

— И все пак би трябвало да се провери — настояваше Турецки. — Ами ако не са го премахнали? Все пак му хванахме края чрез военното окръжие. Има такъв човек — Степан Никонов — и такава конкретно военно градче — Яхрома, където живее със семейството си. Ще трябва някой да отиде там веднага щом свърши съвещанието ни — и така вече е загубено много време. Фьодор Николаевич, сигурно ще се наложи вие... вероятно заедно с Евгений Павлович...

— Слушам — напето го прекъсна Сидорчук, който явно се гордееше вътрешно с амплото си на бързак.

Турецки го погледна одобрително и кимна: действай, капитане.

— Позволете ми да продължа. И така, имаме насочващите данни на Соколов и много интересното съобщение на Евгений Павлович за неговия контакт с дамата на сърцето на нашия... м-м... човек, известната певица Анаис.

— Наистина ли говорихте с нея, Женя? — плесна с ръце Лена. — Ама че сте късметлия! Ух, колко съжалявам, че ме е нямало тук! — И веднага се изчерви, засрамена от почти детския си порив: — Извинете...

Турецки широко се усмихна:

— Ако сме приключили с емоциите, да продължаваме нататък. Анаис, същата Анастасия Янисовна Величанска, е съобщила на следствието за събития, станали малко преди покушението срещу

Топуридзе. Както разбрах, разказът ѝ съдържа много интересни и да си го кажем направо, неочаквани подробности. Евгений Павлович, докладвайте основното.

Якимцев веднага хвана бика за рогата:

— Най-важното, което разбрах от Величанска, е, че са прекарвали с Топуридзе предишната вечер преди покушението в ресторанта на „Околица“. При което според думите на Величанска Топуридзе бил поканен там от някой от онези, които същата вечер са седели на масата му. Това са Джамал Исмаилов и шефът на „Стройинвест“ Шалва, Александър Дворяницки — и двамата стари познати на Топуридзе още от работата му в комсомола — а също така първият заместник на кмета Рождественски. По думите на Величанска тя не е присъствала в началото на срещата, била заета в естрадната програма на казиното. А по-късно, когато се присъединила към Топуридзе, на масата не е ставало нищо необичайно — мъжете пийвали, както винаги, си говорели за работа — не ѝ било интересно и не можеше да каже нищо конкретно за характера на разговора. След това Рождественски я поканил да танцуват. Точно тогава, както тя смята, на масата станало нещо. Сторило ѝ се, че Рождественски нарочно я поканил, за да даде възможност на мъжете да си кажат всичко на четири очи. Какво точно е станало, тя не знаеше, но предполагаше, че е имало някакъв много остър разговор, който противопоставил до крайност Топуридзе и неговите стари познати. Топуридзе станал много рязко от масата, съобщавайки ѝ в движение, че си тръгва от заведението. Тя зарязала Рождественски, опитвайки се да задържи Георгий Андреевич — мислела, че той, както винаги, ще отстъпи пред молбите ѝ, но този път Топуридзе бил непреклонен... — Тук Якимцев направи пауза и въздъхна. — До входа влезли в абсолютно безсмислена кавга с бившия мъж на Величанска — Плотников. Явно, Топуридзе искал да избегне скандала, възможното разгласяване — съдейки по всичко, той крие своите отношения с певицата, но не се получило. Като бивш спортист, като човек, който досега поддържа добра форма, той се справил доста успешно с двете мутри от „кавказка националност“, които Плотников насъскал срещу „съперника“ си. Анастасия Янисовна твърдеше, че кавказците били настроени някак прекалено агресивно, до такава степен, че тя видяла единия даже да вади нож. И сега, най-важното! — Якимцев огледа всички с тържествуващ поглед. — Всички гадаехме

как килърите са могли да разберат маршрута на Топуридзе, щом не е пътувал със своята кола, не по своя обичаен маршрут, гадаехме защо са го чакали още от вечерта на строго определено място, сякаш са знаели от по-рано с какво ще пътува и откъде ще мине. Струва ми се, че вече имаме обяснение за това. Исмаилов, който станал очевидец на сбиването, според думите на Анастасия Янисовна настойчиво ѝ препоръчал да отведе Топуридзе при себе си, защото уж разпознал в нападателите известни представители на чеченската мафия. „Тези момчета са прекалено сериозни — казал той. — Струва ми се, че знаят кой е Георгий. Затова по-добре да пренощува при теб. Който се пази, и Господ го пази.“ Величанска била абсолютно съгласна, още повече че отдавна мечтаела Топуридзе де прекара нощта при нея. Той като женен мъж ѝ отделял само няколко откраднати часа, заради което Величанска се чувствала засегната. А Топуридзе отишъл при нея не толкова от амурни съображения, а защото, очевидно, не е искал да вълнува жена си със смачкания си фасон след сбиването. По-нататък всичко е достатъчно просто и обяснимо. За да не дава гласност на своята изневяра, сутринта Топуридзе не вика кола от гаража, а решава да отиде в кметството с колата на Величанска. А пък по пътя го пресрещат килърите. И ако се предположи, че всичко е било планирано предварително, трябва да се признае, че човекът, който е измислил всичко това, има доста комбинативен ум... Но като цяло изводите е най-добре вие сам да си ги направите, Александър Борисович, нали? Или все пак аз?

— Да направим така: аз ще започна, а вие, ако се налага, ще ми помогнете. Значи какво виждаме на тази интересна картинка, както казваше един писател? Някой настоятелно кани Топуридзе на ресторант, а когато онзи се съгласява, предприема следващата си крачка: инсценира доста странно сбиване, в което уж участват някакви звероподобни чеченци, но в което никой не успява да пострада сериозно. По-нататък един от присъстващите полага всички усилия Топуридзе да не се прибере да нощува вкъщи, а на някакъв друг адрес, който фактически е известен на организаторите на покушението. На сутринта Топуридзе отива на съвещанието, което не може да пропусне по никакъв начин, и пътува по точно определен маршрут... Всички, включително и аз, предполагахме, че необичайността на престъплението е била свързана с това, че колата е с десен волан и

стъклата на прозорците са силно затъмнени. Аз много мислих за това. Знаете ли, струва ми се, че колкото и силно да е затъмняването, все пак на дневна светлина е доста трудно да се сбъркат шофьорът и пътникът. Все нещо се вижда през тонираното стъкло. По-естествено е да се предположи, че шофьорът е бил в курса на нещата, бил е съучастник на нападателите, обаче едва ли е предполагал, че ще премахнат и него. Смятам, че тази версия е потвърдена и от факта, че шофьорът не просто е бил довършен, а премахнат с контролен изстрел — нали от него следата можеше да ни заведе право при организаторите на престъплението.

— Дебела работа! — промърмори Сидорук. — А Топуридзе? Що не са му видели сметката?

— Може никой и да не се е канил да му види сметката — неочаквано за всички се чу гласът на Лена Благина. — Това, че не го допуснаха да присъства на онова заседание при кмета, се оказа напълно достатъчно. Както изяснихме, Топуридзе беше записан само за една точка в дневния ред на съвещанието: алтернативния проект за строежа на Лефортовския тунел...

— Момчета, момчета, държим се направо неприлично — решително се намеси Якимцев, все пак той беше фактическият ръководител на групата. — Хайде да оставим Александър Борисович да довърши, а след това всеки да изкаже своите съображения. Става, нали?

„Момчетата“ дружно закимаха.

— Ами аз практически вече казах всичко — живо се отзова Турецки. — Хайде заедно да решим какво можем да изстискаме от последната информация, да определим най-важните задачи. Смятам, че организаторът на покушението или негов доверен човек е присъствал директно на масата в ресторант „Околица“ и очевидно му се е налагало да променя в движение някои неща. Всъщност това е някой от близките на Топуридзе, може би дори човек, смятан за негов приятел. На масата освен него, както си спомняме, е имало още четирима. Певицата, Рождественски, Дворяницки и Исмаилов.

— Там е бил и оня шибаняк, Плотников — отново не се въздържа от реплика Сидорчук. Но след като помисли малко, се отказа от думите си: — Макар че Плотников е само пешка в тази работа. Нали го видяхме — не е способен да измисли такъв засукан план, а?

— Точно така — кимна Турецки. — Значи Плотников отпада. Евгений Павлович, продължете нататък. Мисля, че вие трябва да обърнете картите.

Якимцев нямаше нищо против. И изобщо много му харесваше днешната оперативна: никой не се оплаква, че шефовете са му пробрили дупка в главата, всичко е стегнато, енергично, по същество. Когато стане стар вълк като Турецки, само по този начин ще провежда работните съвещания. А славата може да се раздели и след това — когато разкрият престъплението, ще пратят делото в съда и всички заедно ще се почерпят...

— Значи така — пое той щафетата от Турецки. — Те са били четирима и всеки с еднакъв успех би могъл да бъде заподозрян. Но... Аз говорих с Величанска, наблюдавах нейните вазомоторни реакции. Тя истински преживява случилото се, нещо повече, изпитва силни лични чувства към пострадалия. Дето се вика, сърце не ми дава да я подозирам... Следва Рождественски. Би могъл да бъде заподозрян — той отдавна се изявява като някакъв лобист, пробутва идеи, които често противоречат дори на замислите на кмета. Да не забравяме, че Топуридзе е един от най-близките сподвижници на кмета, неговият, ако мога така да се изразя, верен оръженосец. В момента Рождественски фактически се бори и за пистата в Нагатино, ѝ за дълбокия тунел. С една дума, вероятността да е свързан с тези, които са организирали покушението, е много голяма. Пряк интерес в отстраняването на Топуридзе имат и Исмаилов, и Дворяницки — неговият „Стройинвест“ драпа със зъби и нокти да получи договора за строителството на тунела. Както подозирам, Дворяницки се надява да получи в близко бъдеще и договора за засипването на недостигащите сто хектара земя в Нагатино, към което, както вече знаем, има такъв голям интерес от страна на столичния хазартен бизнес. С една дума, тук става въпрос не просто за големи пари, а за фантастично големи. За такива пари, дето се вика, не е грях и да капичнеш един-двама чиновници, даже най-високопоставени... Но аз се спрях все пак не на тях, не на Рождественски или Дворяницки, а на Исмаилов.

— Защо? — искрено се учуди Лена. — Нали според всички наши данни от известно време той е практически легален предприемач, който се занимава с хотелски бизнес и сякаш няма отношение към онези строежи, за които става дума...

— Е, не всичко при него е толкова чисто — отбеляза Турецки. — Ако има начин, той няма нищо против да прибере големите пари, за което са показателни някои негови банкови операции — например неговата съвсем прясна спекулация с акциите на Универсална банка. Плюс това има интереси не само в хотелския бизнес, но и в хазартния... Странно, Леночка, че във вашите архивни проучвания не сте стигнали до него... По-точно, това никак не е правилно, съгласна ли сте?

Лена кимна.

— А освен това — продължи Турецки — не забравяйте, че в дадения случай не е задължително той да е поръчител — може да бъде само посредник на някой много хитър и рафиниран организатор...

— Напълно съм съгласен с вас — подхвана Якимцев и веднага се запита дали не прозвуча като подлизурство? И смутено забърбори, като в скороговорка: — Защо спрях избора си точно върху него? Ами защото, първо, според Анастасия Янисовна купонът в „Околица“ е бил организиран именно от него. При това Топуридзе и Исмаилов вече отдавна били скарани, не общували помежду си, а сега Исмаилов направо не му давал да диша, че и нея помолил: накарай Георгий да приеме поканата. И тя го накарала, за което горчиво съжaliaва.

— А тя отдавна ли се познава с Исмаилов? — поинтересува се Турецки.

— Отдавна и много добре. Преди време, доколкото разбрах, са имали интимна връзка. Но сега, дето се вика, си скубе косите, че се е поддала на уговорките на Исмаилов. Аз мисля... предполагам, че тя е много влюбена в Топуридзе и иска да се дистанцира от миналото си. По някои признаци даже подразбрах, че навремето се е запознала с Топуридзе по поръчение на Исмаилов, от което сега се срамува. Казва, че тогава не е знаела и даже не е могла да си помисли, че чувството ще стане истинско... Същински бразилски сериал, честна дума!

— Какъв кошмар — въздъхна Лена. — Красива жена се влюбва по поръчка... А тоя Исмаилов си го бива... направо някакъв Мефистофел. В краен случай Джеймс Бонд...

— Това напразно го казахте, Леночка — не подкрепи иронията ѝ Турецки. — Според доста хора той наистина е човек с големи заложби и невероятно способен... Нека все пак да оставим Евгений Павлович да си довърши мисълта.

— Ами аз вече казах най-важното — продължи Якимцев. — Първо, това, че Исмаилов е поканил Топуридзе, второ, че той е предложил на Анастасия Янисовна да го закара да нощува при нея — един вид да го скрие и така да го спаси от опасността. Но съществува и трето обстоятелство, според мен най-важното. Опитах се да намеря двамата кавказци, които са нападнали Топуридзе до входа на „Оклица“. Самоличността им е била установена още тогава от милиционерския патрул. И двамата — Барсаев и Варсанов — са родени в Грозни, тук имат постоянна регистрация и работят като бодигардове в хотел „Балкански“. Напомням: хотел „Балкански“ е собственост на Джамал Исмаилов. Както се досещате, двамата не бяха намерени нито на мястото на адресната регистрация, нито в хотела, където уж работят...

— Тази хипотеза, разбира се, е много перспективна — замислено проточи Турецки. — Обаче, като се има предвид обществената и финансовата значимост на този другар, господин Исмаилов, и обстоятелството, че засега нямаме нищо срещу него, мисля, че засега не ни дава абсолютно нищо. Ако наистина е Исмаилов — той е направил всичко толкова чисто, че просто няма за какво да се хванем... Следователно резюмето ще бъде следното. Лейди и джентълмени, ние сме на крачка от разплитането на това нестандартно дело. Но хайде все пак да не изпадаме в еуфория и засега да приемем идеята на Евгений Павлович като една от възможните версии, нищо повече. Най-важното е, че в момента имаме възможност да действаме по гореща следа, бързо и оперативно. Мисля, че трябва да намерим килърите — имаме доста добра информация. Съгласен ли сте с мен, Фьодор Николаевич?

Сидорчук кимна, най-вероятно приемайки това обръщение за конкретна задача.

— И на всяка цена трябва да бъдат намерени братята мюсюлмани... Онези, дето са нападнали Топуридзе до „Околица“. Бихме могли с някакъв неочакван ход да пречупим Плотников. Помните ли как той за нищо на света не искаше да издаде името на приятеля, който му „помогнал“?

— Аха! — засмя се Якимцев. — Ако беше дуел, тогава — моля! Но тъй като боят е бил юмручен, предпочел да използва услугите на наемни бандити... И все пак, Александър Борисович, какво толкова да му мислим? Хайде да го хващаме направо за гушата този Исмаилов.

Вижте колко свидетели има. Това не е случайно, нали? Хайде да го поканим на разпит.

— Интересна мисъл, разбира се. Но не е продуктивна. Нали той е мулти... онова същото, сещате се? Значи ще има и адвокат, и жесток натиск отгоре... Помниш ли как беше с Гусински? Ако просто откаже да отговаря — какво ще го правим тогава? Ти нали не мислиш като бившия ви шеф, че най-важното е да има кандидат за прибиране „на топло“, а килия „с екстри“ винаги ще се намери? Повтарям: лошото е, че за момента нямаме нито една пряка улика против него. То и косвените не са кой знае какви...

ЯХРОМА-3

Шофьорът на служебната волга само изсумтя, като чу къде трябва да пътува.

— Ох, момчета, знам ги аз тези работи. Сигурно вашето военно градче го няма на нито една карта.

— Нищо, нищо — успокой го Сидорчук. — С питане до Цариград се стига!

Обаче капитанът от МУР, който единствен беше получил информация как се стига на мястото, малко избърза с оптимизма. Когато се появиха възвишенията на Дмитровските хълмове, той започна особено внимателно да се вглежда в пътните табели. И най-накрая след мъчителни колебания решително изкомандва:

— Свий тука!

Пътят след завоя водеше в покрита със сняг гора и продължавайки по него, подминаха две заспали села.

— Край, момчета, нататък хич не ми е ясно — загрижено каза Сидорчук. — Бяха ми казали, че веднага след второто ще има завой надясно. Тук някъде трябва да има бетонен път. Да не сме го изпуснали?

Шофьорът намали докрай скоростта и със съмнение поклати глава:

— Мисля, че още не сме. — Той удари спирачки. — Май че е това.

Отдясно на шосето се отклоняваше бетонен път, потънал от двете страни в преспи. Виждаше се, че съвсем наскоро тук беше минал снегоринът — средата на пътя беше изчистена до мръсносивите, изронени от времето бетонни блокове с плашещо оголена ръждясала арматура.

Завиха и някъде след двеста метра колата, която се движеше с не повече от четиридесет километра в час, започна да се лашка от едната страна на пътя до другата. Бетонните плочи стърчаха като клавиши на някакъв огромен, излязъл от строя музикален инструмент.

— Ос! Трудоваците от КЕЧ-а по делата им ще ги познаете! — изпъшка на поредната дупка Сидорчук. — Егор Михалич, недей така да друсаш, заклевам те.

— Ей такъв път си бяхме направили и в Тюрингия — събщи Егор Михайлович — същият шофьор, когото бяха намерили по разпореждане на Меркулов. — Германците все се чудеха: как ги правите тези пътища? И материала ви добър, и работна сила колкото искаш. Че какво неясно има — като не изсипеш пълнежа както трябва, след година пътят ще ти бъде като разораната целина. Да живее КЕЧ-ът!

Най-накрая, след като премина нови възвишения, покрити с дъбове с още неопаднали листа, и проряза огромни снежни поляни, бетонният път навлезе в някакъв населен пункт, скрит на сигурно място в това горско кътче на Московска област. Беше застроен с евтини пететажни блокчета и девететажни панелни кули и на пръв поглед правеше същото впечатление като пътя, който току-що бяха оставили зад гърба си. Навсякъде наоколо имаше сив олющен бетон, целият в някакви пукнатини, дупки и следи от течове. Тази картина на запустатост и безстопанственост, неясно защо, винаги съпътства селища от такъв тип, в които хората уж идват да живеят временно, а после остават завинаги; на такива временни жители всичко им се струва чуждо. Строителят го е построил колкото да отбие номера, жителите си мислят как час по-скоро да се махнат и всичко наоколо става чуждо, непотребно на никого, всичко се разсипва, а после запустява — така е било някога в Групата войски в Германия, същото е и в Северно море, че и в Далечния изток, пък и на много други места...

— Га? — попита Сидорчук, без да се обръща конкретно към някого. — Май пристигнахме, не е ли това?

Улиците на градчето бяха доста многолюдни — предимно млади красиви жени, много деца и хора във военни униформи. И нещо, което правеше най-силно впечатление, неизвестно защо тук, наред Русия, имаше много моряци.

Якимцев извади бележника си и провери:

— И така, ако сме пристигнали където трябва... Да видим къде трябва да търсим тук Степан Григориевич Никонов? Микрорайон „Б“, улица „Октомврийска революция“, блок 8, апартамент 19.

— Тъкмо идва моряче, то никога не плаче — каза Сидорчук, който не губеше бодрия си дух. — Сега за всичко ще го разпитаме.

Морячето, як мичман, никак не се учуди на въпроса. Само, преди да отговори, погледна номерата на колата и подхвърли с уважение:

— О, чак от самата Москва! — И допълни ни в клин, ни в ръкав, но неясно защо, със съчувствен тон: — Закъсняхте, момчета. Степан го погребяха още вчера. И помен му правиха...

— За какво сме закъснели? — неразбиращо попита Егор Михайлович.

Якимцев свали стъклото от своята страна и усети миризмата на алкохол, която долиташе на талази от устата на мичмана.

— Точно така, за погребението! — с желание потвърди моржът. — Нали сте пристигнали за погребението на Степан Никонов? Понякога вижте как се случва: човек може да остане жив в Етиопия, Ангола, Чечня, а пък тук — ей ви на. Посред бял ден го блъсна кола на бетонния път — и без него...

— Ама как да стигнем дотам, адмирале! — не издържа Сидорчук, който на секундата разбра, че всички техни мечти да разкрият час по-скоро това объркано престъпление, се изпаряват като дим. — Като сме закъснели за погребението, може пък поне да успеем да го поменем?

... Апартаментът на Степан Никонов се намираше на последния, петия етаж, във вход, който радваше окото със същата разруха, неблагополучие и необяснимо отвращение на хората към това място, където са принудени да живеят. Изпочупени перила, мръсни стълбищни площадки с напукани стъкла на прозорците, тъпанарски графити на младото поколение по стените. Неясно защо, най-потискащо подействаха на московчаните огромните уродливи ракли на стълбищните площадки, които предприемчивите жители си бяха направили за съхраняване на картофи.

Известно време само пристъпваха от крак на крак пред вратата с табелка „19“. Миризмата на смъртта тук сякаш беше навсякъде: миришеше на венци — на борови клонки, даже в единия от ъглите на площадката Якимцев видя хартиено цвете. Той позвъни на звънеца и вратата моментално се отвори.

— Влизайте, влизайте, не е заключено — каза някаква жена в черно. И без да им обръща повече никакво внимание, отиде някъде навътре в апартамента.

Първо надзърнаха в хола — тук няколко жени в черно тихичко си говореха, докато почистваха следите от вчерашния помен от дългата, от стена до стена, маса.

— Ама че неудобно — прошепна Сидорчук в ухото на Якимцев. — Хората погребват близък, а ние сме дошли с нашите въпроси...

И двамата разглеждаха апартамента с известна изненада — тук всичко светеше от чистота, беше съвсем ново и изглеждаше така, сякаш вчера е приключил евро ремонт.

— Няма нищо, Фьодор Николаевич, хайде, търси стопанката...

Не се наложи да търсят дълго домакинята — тя седеше на малко диванче в ъгъла на кухнята и макар да беше облечена както и всички останали жени, цялата в черно, от пръв поглед ставаше ясно, че точно на нея се пада печалното право да се разпорежда с всичко, което ставаше сега в този дом...

— Приятели на Стъопа ли сте? — попита тя, без ни най-малко да се учуди на появата на двама нови гости.

— Не съвсем — отговори Якимцев, като се стараеше да не гледа в нейните безкрайно печални очи. — Пристигнахме отдалече, от Москва, искахме да поговорим със Степан Григориевич... и ето... Приемете нашите съболезнования...

— А, да си поговорите! — някак недоброжелателно, даже заплашително натърти вдовицата. — Сигурно точно такива като вас са докарали моя Стъопа до гроба...

— Извинявайте — Якимцев не издържа и тръгна към вратата, като си мислеше тъжно, че днес, изглежда, ще им се наложи да си заминат с празни ръце, а след това, да не дава Господ, пак ще идват дотук, и то неведнъж... Той мъчително се напъваше да измисли какво точно да каже, за да разреши възникналото напрежение. И тогава чу зад гърба си гласа на домакинята:

— И къде сте тръгнали сега? Някак си не е по християнски. Които и да сте вие, изпийте поне по една чашка, да поменете душата на Степан Григориевич...

На крак, без да свалят палтата си, те обърнаха по чашка и тогава Якимцев събра смелост:

— Извинявайте, как се казвате?... Лидия Василевна?... Дали не бихме могли, Лидия Василевна, да си поговорим с вас на четири очи, щом не успяхме да се видим със Степан Григориевич, лека му пръст?

— А кои сте вие? — отново попита с недоброжелателен тон тя.

— Следователи от Москва — каза Якимцев, който вече беше си решил, че каквото и да става, няма да навлиза в подробности какво разследват.

— Искате да намерите убиеца? — Лидия Василевна ги погледна с дълбоките си очи. — Разбира се, че ще поговоря с вас. Питайте каквото искате!

Якимцев се огледа още веднъж. Много уютно апартаментче. На пода имаше голям истински килим, в секцията зад стъклените витрини бяха подредени парчета от корали, океански раковини, на стената висеше страшна африканска маска, на показ бяха поставени бутилки от джин и уиски. А ето я и най-голямата гордост на всички съветски граждани, които бяха имали достъп до валутни чекове, онези, които бяха работили в „истинската“ чужбина — голям лъскав двукасетъчен „Панасоник“... С една дума, това беше типичен апартамент на семейство, което дълго време е било в чужбина.

Но всичко това нямаше никакво значение, помисли Якимцев. Най-важното сега беше да се изяснят подробностите за смъртта на домакина и къде е бил на 19 декември... Той машинално вдигна очи нагоре и пак се учуди: над главата му имаше луксозен окачен таван.

— Какво гледате? — попита домакинята с известно безпокойство, тъй като мълчанието се проточи прекалено дълго. — Всичко това между другото Стъопа го направи сам, със собствените си ръце. Златни ръце имаше, златни... Като го магнаха от армията, той се зае да прави ремонт. Аз, каза, от тази дупка картинка ще направя. Даже се канеше паркета да реди сам — като в дворец...

— Това „магнаха“ — как трябва да го разбираме? — попита Якимцев.

— Ами уволниха го. Неговата част просто я съкратиха, а офицерите... — Тя магна с ръка. — Веднага настъпи такъв живот, че да не дава Господ. Просто станахме излишни... е, сами знаете. Нали ви гледам, че сте военен...

— Ос! — възхити се Сидорчук. — И що така решихте?

— На военните винаги им личи. И походката им е различна, не като на цивилните, и главата си държат винаги изправена...

— Набито око имате! — подхвърли Якимцев.

— Че как! — каза с гордост тя. — Махнаха го — едно благодаря за службата дори не казаха! Добре, че ни оставиха апартамента, даже разрешиха да го приватизираме. Аз вече съм свикнала — цял живот след него пътувам по света. Веднага започнах да въртя куфарна търговия. И до Полша ходих, и в Турция, и в Емиратите... а на Стъопа му беше много тежко... Дълго не можеше да си намери никаква работа, че и как да си намери, като цял живот знаеше само едно — леви десни... Ръцете му златни, но да направи с тях нещо, което да го нахрани — не ставаше и не ставаше. Аз му надух главата — търси си работа, та търси си работа. А къде да отиде? Тъкмо тогава се появи неговият приятел Юрка — и него бяха уволнили. Онзи винаги си е бил по-разтропан, голям мошеник! Хайде, казва, да отидем в банката като бодигардове. Отидоха двамата и ги взеха на работа. Разбира се, не беше като в армията, но сякаш даже започна да им харесва. Цялата охрана свои хора — същите като тях, бивши военни... А след това тяхната банка, прас! — и фалира, съвсем я затвориха. Представяте ли си? Той пак остана без работа и без пари. А ние вече бяхме свикнали да имаме пари, банката добре плащаше, не като в армията, аз даже бях решила да приключвам с куфарната търговия... И пак същата песен — месец без работа, втори, трети, половин година... Аз пак почвам да го тормозя полека-лека: ти мъж ли си, или не си? — Тя изведнъж се разплака. След това дълго си бърса носа, подсмърчайки. — Извинете... В началото на декември си дойде, един такъв щастлив — беше ходил някъде, нямаше го цял ден. „Е, майко, свърши се с моето бездействие, скоро ще сме богати. И апартамент в Москва ще си купим, и нова кола. Глеб Аверянович, казва, ме взима при себе си на работа“. А Глеб Аверянович е неговият бивш командир, също като Юрка, още от Афганистан. Двете с жената на Юрка изобщо не го обичахме, смятахме, че където е Глеб Аверянович, там става нещо лошо. Точно той замъкна нашите момчета в специалните части, чрез него моят Стъопка и в Африка отиде, и в Етиопия, а накрая ги примамим и в първата чеченска... Слава богу, че тогава поне жив остана... А мъжете си знаят все едно и също: Глеб Аверянич, че Глеб Аверянич, направо бяха влюбени в него — като госпожици. Аз на моя все му казвах:

глупак си ти, доживя до бели коси, а така и не се научи да преценяваш правилно хората. Той ви използва и ще ви изхвърли като някакъв боклук, за какво сте му притрябвали! А той ми вика: млъкни, ти нищо не разбираш! И най-важното, преди все беше Глеб Аверянич, а сега, когато започна да им пудри мозъците, изведнъж двамата започнаха да го наричат Бащица. Аз казвам: какво е това Бащица? Той се смее — не си ли чула песента на „Любе“, Росторгуев я пее: „Батальонен, бащица, бащица, батальонен...“. Та тъкмо той обещал на нашите тъпанари да направи нещо такова, че да забогатеят. Ето че забогатяха... Да можех сега да го видя този бащица — честна дума, така щях да му издера мутрата, нямаше да му гледам ни възрастта, ни ордените... Винаги съм знаела, че е лош човек. Нали ние тук, в тези градчета, се знаем кой колко струва, всеки е пред очите на другите. Пък и аз от най-ранна младост съм все сред военни. Откакто като съвсем младо девойче се омъжих за Стъопа, все по военни градчета живея... Нека да ви покажа снимки да видите къде ли не сме ходили със Стъопа! — Тя отвори едно от шкафчетата на стената и извади оттам масивен албум от щампована арабска кожа. След това разтвори албума на произволно избрана страница: — Виждате ли каква бях!

На снимката на фона на крайбрежни скали беше снимана миловидна девойка в почти символични бански. В момичето след известно напрегане можеше да бъде разпозната сегашната Лидия Василевна.

— Знаете ли къде е това? Йемен. Там строихме наша база за подводници. Имаше голяма група... Даже не зная дали вече мога да говоря за това? Там също си имахме градче... Виждате ли какъв ми е банският? Между другото френски. — Изведнъж лицето ѝ стана щастливо и се подмлади. — Като отидохме, ни настаниха в английски котеджи — преди там живели англичани. Голяма колония се получи и най-важното, на повечето офицери бяха разрешили да заминат с жените си, а на нас, руските глупачки, кое ни е първото развлечение? Правилно, да ходим по магазините. А там при тях какво ли няма! И нашите мацки — като от гладно село. Веднага тръгнаха да диктуват свои правила: опашки — едва ли не до бой. Местните все се чудеха: англичаните не правеха така.

Тя погледна следващата снимка:

— А, тъкмо! Стъопа и неговият приятел, за когото ви говорих.

Якимцев трепна. На снимката до същите онези скали стояха прегърнати през раменете двама яки младежи с бански.

— Ето го моя Стьопа — продължаваше Лидия Василевна, — виждате ли този, високия...

Най-после видяха как изглежда човекът, който беше взел пистолета на бодигарда Соколов.

— А ето този — продължаваше Лидия Василевна — е Юрка, за когото ви говорих. Между другото и той съвсем наскоро загина, тъкмо преди Нова година.

Ако предположенията им бяха правилни, помисли си Якимцев, тъкмо това е килърът. Той си спомни ориентирите, изпратени след покушението срещу Топуридзе — този Юрка определено приличаше на физиономията от фоторобота. В този момент Якимцев усети, че Сидорчук го ръга в хълбока: обърни внимание. Без да го поглежда, Якимцев подхвърли през зъби: „Виждам, виждам“, като се стараеше в същото време да не изпусне нито дума от обясненията на домакинята, която беше извадила още една снимка.

— А тука го има и Глеб Аверьянович. Ето го. — Тя посочи един мъж в центъра на голяма група военни, облечени в нестандартни тропически униформи. — Това според мене е в Куба. Такъв досадник беше! Вкара момчетата в някоя бяла, те след това сто години не могат да се оправят, а на него не му пука! И уж служеха през цялото време заедно, само че моят по-далече от прапорщик не стигна, а онзи вече десет години, откакто е подполковник... Е, вярно, Стьопа и Юрка са просто десантници, а Глеб Аверьянович още като млад е завършил някакво специализирано училище, май нещо за разузнавач беше учил... Момчетата понякога го наричаха грушник. А аз ги питам: това пък защо? Да не би да идва от круши? Круши ли отглежда? Те ми се смеят: не знаеш ли какво е ГРУ? Главно разузнавателно управление към Генералния щаб! А щом човек е служил там — значи си е грушник.

Работата е ясна, помисли си Якимцев — човек с подготовка от ГРУ какви неща може да измисли! А пък ако и веждите му са като на Брежнев... Той изведнъж усети, че Сидорчук отново го ръга в хълбока. Погледна го въпросително и отблъсна ръката му — не ми пречи!

— А нямате ли по-късни снимки — обърна се той към вдовицата? Някоя такава, че да ги видим и тримата, но да е някъде по-

наскоро, в наши дни?

— Има, защо да няма — каза тя. — Макар че и аз, и жената на Юрка, бяхме против тяхната дружба. Лошо си влияеха един на друг — добави тя, като забеляза нетърпеливия израз върху лицето на Якимцев.

Лидия Василевна отново започна да прелиства албума и окото на Якимцев ловеше един след друг образите на покойния стопанин на апартамента — ето го с корков шлем по средата между двама негри с военни униформи, ето го до корпуса на самолет, покрит с камуфлажни петна, в компанията на някакви тъмнокожи пилоти, под тропическа палма...

— Намерих — каза накрая домакинята. — Може и да не е съвсем скорошна, осемдесет и седма година, но мисля, че едва ли има по-нова с тримата.

Евгений Павлович взе снимката. На фона на някаква бетонна стена стоеше познатата тройка, само че тук младежите вече бяха възмъжали, огрубели. А на грушника Глеб Аверянович му бяха пораснали необичайно гъсти, също като на Брежнев, вежди и изобщо почнало бе да си личи колко по-възрастен е от другите двама. Онзи, когото домакинята наричаше Юрка, тук беше започнал да прилича още повече на фоторобота. Якимцев обърна снимката. На обратната страна пишеше с химикал: „Юрик, Г. А., Стъопа. Адис Абеба, 1987“.

— Лидия Василевна, може ли да вземем тази снимка? За известно време, разбира се.

— А за какво ви е? — подозрително попита тя.

— За работа ни трябва, честна дума. Ще я предявим за разпознаване. Може ли? Аз ще я преснема и веднага ще ви я върна.

Тя внимателно погледна първо към него, а след това към Сидорчук, който се размотаваше зад гърба му.

— Нещо не мога да ви разбера. Казахте, че сте дошли да си поговорим, а пък излиза, че сте нещо като милиционери... — Накрая взе решение: — Добре, вземайте я. Може пък наистина да ви помогне да намерите убийците на Стъопа...

— Благодарско — присъедини се най-накрая към разговора започналият вече да скучае Сидорчук. — Напразно ни нямате доверие. Ние сме добри момчета! Току-виж, наистина сме намерили тези мръсници. Ако, разбира се, вие ни помогнете...

Тя кимна:

— Ще опитам, щом трябва.

Якимцев реши, че почвата е достатъчно подготвена, и започна с въпроса, който го интересуваше най-много:

— Кажете ми, къде беше мъжът ви на 19 януари? Помните ли?

— Как да не помня! — плесна с ръце Лидия Василевна. — Много добре дори си спомням. На тази дата беше именният ден на сина ни... Та той, моят Стъопа, този ден даже не се прибра да спи вкъщи, подлецът. Дойде си чак вечерта и не ще да излезе при гостите. Един такъв, като пребит. Аз, естествено, вдигнах патаклама: при коя к... си бил... Ревнива съм си. А той някак странно ме погледна и каза: „Не е важно къде съм бил, а къде ще бъда сега...“ — и аз веднага го оставих на мира. Каза го някак... като обречен, така че повече не разпитвах за нищо. И така беше ясно — не ставаше дума за никаква жена. Само го попитах: „Стъопа, а къде ни е колата?“ — бях видяла, че дойде пеша от автобусната спирка. Колата ни не беше никак лоша, „шестица“, обаче бяхме я купили още навремето в чужбина... А той само махна с ръка: не ми е до никаква кола... Забогатяхме, дето се вика! Тръгна за вълна, а се върна остриган... И най-важното — от този ден беше като болен... Вие имали ли сте някога куче? Ако сте имали, сигурно знаете какво става, когато започне да се разболява. Умърлушено, очите му сълзят, нищо не яде... Та и моят Степан стана такъв... А пък когато разбра, че Юрка е загинал, съвсем рухна...

— Кажете, а този Юрка... — решително се намеси в разговора Сидорчук. — Какво се е случило с него?

— Ами падна на Нова година под влак. А дали сам е паднал, хвърлили ли са го — никой не може да каже, аз лично говорих с началниците в милицията. Кажете, викат, мерси, че тялото се намери толкова бързо, кой знае колко време можеше да се води изчезнал... Лежеше до релсите като някое куче, да ме прости Господ...

Сега оставаше да разберат от Лидия Василевна фамилията на Юрка и неговия адрес. Тя с желание съобщи и едното, и другото и замислено каза:

— Вие, момчета, не сте дошли да помогнете, дошли сте да търсите моя Степан, нали? — Тя не дочака техния отговор, беше сигурна в това. — Божичко — каза изведнъж и въздъхна, — какво толкова са направили, че са започнали да ги избиват? Кажете ми, моля

ви, готова съм да приема всичко! Аз трябва да отгледам сина ни, момчета! Трябва да знам, разбирате ли?...

Какво можеха да ѝ кажат? Засега — нищо. Опитваха се да извъртат, както могат.

— Знам си аз — мърмореше тя като болна, — всичко това е работа на Бащицата, Глеб Аверянович. Все казвах и на моя Стъопка, и на Юрка: стойте по-далеч от него! Той мисли само за своята изгода! Като звяр е, няма душа, само въздух... А освен това е толкова печен, че вие пред него сте като кутрета срещу вълк...

Следователите разбираха, че вече отдавна трябваше да си тръгнат, но тя все не ги пускаше и толкова много говореше, та им се струваше, че изобщо не искаше да си ходят; няколко пъти Лидия Василевна махаше по посока на вратата, гонейки поредната гостенка в черно: почакай, не сега, не ми пречи...

Всичко свърши с това, че Лидия Василевна все пак ги нави да пийнат по едно за из път, сложи пред тях голяма купа с вчерашна, но много вкусна салата и по едно парче кехлибарена трептяща пача...

Къде можеше да живее омразният ѝ подполковник Глеб Аверянович тя не знаеше, но, неизвестно защо, беше сигурна, че е в Москва.

— Знаете ли — каза тя за довиждане, — спомням си такъв разговор на момчетата. Когато Глеб Аверянович се махнал от неговото разузнаване, се уредил като шеф на службата за сигурност при някакъв олигарх... Стъопа даже веднъж се ядоса по този повод: „Вместо да ни пъха да запушваме всякакви дупки, по-добре да ни беше взел при него на щат...“.

Накрая, когато разбра, че през цялото това време в колата ги чака шофьор, тя настоя да доведат Егор Михайлович и го настани на масата, колкото и да не му се искаше. Така че те си тръгнаха за Москва по тъмно, уморени, но доволни от пътуването. Всеки по свой начин. Нахраненият Егор Михайлович се се възхищаваше: „Ето какво значи офицерска жена!“. Следователите пък бяха сигурни, че делото отива към развързка: да намерят в Москва или областта подполковник на име Глеб Аверянович (Лидия Василевна така и не си спомни фамилията), не представляваше особена трудност за тях...

Ако той, разбира се, още е жив, а не беше последвал двамата си помагачи, които може би сам бе пратил на онзи свят...

ТУРЕЦКИ

Открих Исмаилов с голям зор. Отначало секретарката не искаше да ме свърже: „Джамал Исмаилович е много зает“, после Исмаилов уж беше ходил някъде, след това тя измисли още нещо, така че ми се наложи да хитрувам, да я заплаша малко, да ѝ напомня, че носи лична отговорност.

Хвана ме яд. Дяволите да ги вземат всичките тези промени! Кой можеше преди да си помисли такова нещо — старши следовател по особено важни дела от Главна прокуратура се обажда на някого, а той демонстративно не иска да говори с него. Шибан олигарх!

Най-накрая Исмаилов все пак благоволи да се обади. Той внимателно ме изслуша, без да коментира онова, което чу, без да показва каквото и да било отношение към станалото. Усетих някакво необяснимо уважение към него и си помислих, че наистина е много сериозен противник — дори в неговото мълчание през телефонната слушалка се усещаше самоувереност и сила...

Най-накрая „олигархът“ каза:

— Ще изпратя при вас моя адвокат. Говорете с него.

Но аз вече се бях подготвил за истинска схватка.

— Напразно — веднага реагирах. — Напразно отказвате да дадете показания и да помогнете на следствието. Между другото имам право в случай на необходимост да ви докарам тук принудително. Само че тогава нашата беседа ще има съвсем друг формат, както сега е прието да се казва. Защо още от самото начало да си разваляме отношенията, Джамал Исмаилович? На вас трябва ли ви? На мен лично не.

Очаквах яростна съпротива, още повече че Исмаилов мълчеше, претегляйки всичко „за“ и „против“. Но той отговори като съвсем разумен човек:

— Е, добре, убедихте ме. Само че знаете ли, може би вие ще дойдете при мен, а не аз при вас? Страшно лошо ще си разкъсам деня.

Пък и тук, в моя офис, предполагам, можем да си поговорим по-комфортно, отколкото при вас...

Какъв нахалник!

— Не, все пак вие елате при нас — твърдо възразих. И добавих за по-голям ефект: — Като в „Диамантената ръка“, помните ли?

— За Колима? Ама че хумор. Разбира се, че помня — отговори без всякакъв ентузиазъм Исмаилов.

— Елате тогава. Хайде да спазим всички формалности.

— Ще може ли да стане надвечер?

— Когато ви е удобно — в пет, може даже и в шест... Но тогава не мога да ви гарантирам, че ще се освободите рано. Така че сам се ориентирайте във времето.

— А какво ще кажете по въпроса за адвоката? — напомни ми Исмаилов.

— Разпитът на свидетел според закона се провежда без участието на адвокат. Виж, когато е обвиняем — това е друга работа! Та кога казахте?

— Хайде да е в четири, устройва ли ви?

— Нали вече казах: всичко ме устройва, само да е днес. — Неволно въздъхнах, представяйки си как заради този самоуверен тип седя в работата си до нощите. За всеки случай попитах: — Между другото, къде се намира вашият офис?

— Как, нима не знаете? На „Якиманка“, до хотел „Президент“...

Така си и помислих. Уви, братлета, такава е спецификата на следователския мозък. Когато задавах на Исмаилов този въпрос, подсъзнателно си мислех за визитата си в „Стройинвест“, за разказа на Дворяницки какво беше правил на 19 декември. Излизаше, че между двамата имаше някаква яка връзка.

Исмаилов съвсем не изглеждаше така, както бях успял да си го представя, слушайки гласа му по телефона. Имаше тънко, умно лице — интелигентността личеше и от острия поглед зад тънките, елегантни очила със затъмнени стъкла, и от бръчките около устата, и от голямото матово бяло чело. И изобщо той целият беше някак женствено изящен, слаб, но в същото време в него се усещаше огромна самоувереност, нестандартна сила. А може би това не беше сила, а

порода — имаше прекрасно поставена върху мускулест бял врат глава, широки рамене и тънка като на танцьор талия. На странно бялото му чело изящно падаше кичур гарвановочерна коса със забележимо туктаме посребряване. Стараех се да открия в образа на този човек нещо, което да не ми хареса, но засега не намирах.

Исмаилов също ме разглеждаше внимателно.

— Е, какво, Джамал Исмаилович — казах, когато мълчанието започна да става неприлично, — хайде да се запознаем. Старши следовател по особено важни дела към Главната прокуратура Александър Борисович Турецки. — Сложих пред себе си бланките за провеждане на разпит и се приготвих да записвам. — Вече зная кой сте... Всъщност... Как вие самият бихте могли да определите вида на дейността си?

— Аз ли? — учуди се Исмаилов. — Аз съм бизнесмен. Доста известен между другото...

Той се усмихна и аз си казах наум: „Ето значи какво е неприятното в него — усмивката... М-даа, лоша усмивчица...“.

А Исмаилов продължи мисълта си:

— Бизнесмен, когото добре познават в някои тесни кръгове.

— Каква е същността на вашия бизнес? Какви са, така да се каже, пристрастията ви в бизнеса?

— Само заради това ли ме повикахте? — попита все още усмихнат Исмаилов. — Нима не можехте да зададете този въпрос по телефона? Уверявам ви, че щях да отговоря. Честна дума!

Аз още веднъж внимателно го погледнах. Да, този човек беше абсолютно сигурен в себе си и убеден в своята неуязвимост.

Най-накрая Исмаилов реши все пак да слезе до моето ниво и да отговори:

— Официално се занимавам с хотелски бизнес.

— А какво значи това?

— Че как какво? — Исмаилов сви рамене. — Строителство, поддръжка, обслужване. Знаете ли, страничен човек даже не може да си представи какво обширно поле за дейност е това. Ето например пристигат при нас туристи. Пристигат, забележете, специално да си оставят тук парите. По цял свят на туристите им се радват, а ние, напротив, мъчим се. Защо, ще попитате? Ами защото не сме готови за това, няма къде да ги настаним — не стигат туристически хотели, най-

елементарни, с три звезди. И това в Москва! А я си представете какво става из страната, тогава ще разберете, че този бизнес няма ни начало, ни край... И щом открих това, веднага си казах: този бизнес е мой.

— Просто забележително — такава отдаденост на работата. Но аз ви попитах за нещо малко по-различно. Вие казахте: „Официално се занимавам...“. Да не би освен с хотелите да се занимавате неофициално и с нещо друго?

— Е, на вас човек да не ви каже нещо! „Неофициално“ — в смисъл че всичко останало за мен е страничен бизнес. Знаете ли, когато започнете да изкарвате истински пари, те сами ви подтикват към някакви решения. Освен с хотелите аз се занимавам и с друга едра недвижима собственост, както и със строителен бизнес.

— Така ли? Много интересно. А бихте ли могли да ми изброите онези обекти, в които имате участие? Чух, че имате някакъв голям интерес към строителството на Третия околоръстен път. Вярно ли е?

— Само отчасти. Просто съвсем неотдавна в състава на моя холдинг влезе фирмата „Стройинвест“. Точно тази фирма е изпълнител на един от участъците на Третия околоръстен.

— А кой точно, ако не е тайна?

— Чуйте ме, Александър Борисович! Съдейки по всичко, чудесно сте осведомен и без мен. Така че защо са ви тези игри на стражари и апаши?

Помислих си, дали не е време вече да премина към решителна атака. Не, май че още не беше дошло времето на директните въпроси. И попитах, за да може Исмаилов да се отпусне, да отвлека малко вниманието му:

— Кажете, защо все пак се съгласихте да говорите с мен? Знам, че по принцип не поддържате контакти, ако нямат пряко отношение към вашия бизнес...

— Искате да кажете, че можех да се откажа от тази среща? — Той ехидно се усмихна с тънките си устни.

— Ами мисля, че напълно бихте могли. Сигурно предполагате, че по принцип нямаме нищо срещу вас...

— Нека да започнем с това, че имате предубеждение срещу мен. Недейте, избобщо не го оспорвайте! Да, аз можех да игнорирам вашето предложение за „среща“. Можех да изпратя адвокатата си — не мислете, че съм се уплашил от вашата заплаха за принудителен разпит. В моето

положение мога да си го позволя. Но, представете си, аз сам пожелах да се срещна с вас. Чувал съм, че сте съвсем приличен човек. И, представете си, исках да ви видя. За да знам с кого си имам работа, доколко сериозно ме застрашава вашето разследване...

— Е, и какво видяхте? Разочарован ли сте?

— Няма значение. Най-важното — видях, че не сте честолюбив. По-точно, не сте славолюбив. В противен случай изобщо нищо нямаше да се получи, никакъв разговор... Предполагам, че искате да чуете от мен истината, даже цялата истина, нали? Извинете ме, обаче нямате за целта необходимите инструменти и козове в ръката... Защо ви казвам всичко това? Ами при това положение мога да говоря нормално с вас само в случай че вашето честолюбие не е равно на моето. Иначе моето честолюбие задължително би трябвало да вземе връх над вашето. Не мога по друг начин, просто съм такъв. А при това положение каква откровеност би могло да има... Сега, след този необходим увод, позволете да разбера: какво все пак искахте да ме попитате, когато ме поканихте тук? И не губете нито вашето, нито моето време, моля ви. Сигурно ви интересува дали имам някакво отношение към покушението срещу Георгий Андреевич Топуридзе, нали?

— Да предположим, че за мен това не е загубено време... Добре, ще ви питам направо, като се възползвам от предложението ви по повод откровеността: вие имахте ли интерес Топуридзе да бъде премахнат?

— От къде на къде? Ние сме стари приятели, прекрасно си помагаме. Георгий е умен човек. Трябваша му инвеститори, съмишленици и аз идеално пасвах за тази роля. Изобщо ние бяхме като братя. За нас, кавказките хора, това не са празни приказки, както за много други! Аз заради него, да извинявате, на всеки ще откъсна главата!

— В такъв случай разрешете да попитам: кой от вас двамата е големият брат, а кой малкият? Не можеше ли да се случи например така, че на Георгий Андреевич да му омръзне вашето опекунство? Вашият диктат, произтичащ от правото на по-големия, което неясно откъде се е взело?

— Браво, скъпи! Добре зададе въпроса си, чудесно. Но аз не казах „братя“, казах „като братя“. Ние бяхме равни, казвам го с гордост. Защото да си равен на такъв човек като Георгий — това дори

за мен е чест. Голяма чест. Не, към това покушение нямам никакво отношение. Аз мисля, че трябва да търсите в обкръжението на кмета.

— Не харесвате ли кмета?

— В дадения случай това няма никакво значение, а пък обкръжението му със сигурност не харесвам. Едно нещо е лъвът, а съвсем друго чакалите, дето преживяват покрай него.

— А на вас? На вас трябва ли ви такъв лъв? Нека да не е кметът. Човек като Топуридзе?

— На мен? Не. Аз съм си самодостатъчен като предприемач.

— Обаче, доколкото знам, в началото на своята предприемаческа кариера вие не сте се отказвали от помощта и даже опеката на Георгий Андреевич. Не съм ли прав?

— Мисля, че бъркате. Тогава в еднаква степен и двамата имахме нужда един от друг. Поне моето мнение е такова. И изобщо не виждам нищо лошо в това човек умно да използва в бизнеса отношенията си с влиятелни или даже опасни фигури.

— Да допуснем... Кажете, вие много богат ли сте?

— Няма да ви кажа! Това няма никакво отношение към дадения случай. Смятайте, че съм просто успял човек, който вече не мисли за пари.

Виж го ти, нахалника! По такъв начин още веднъж ми даде да разбере, че аз за него съм — тфу! Нищо!

— Добре — не тръгнах да споря. — Хайде тогава да се върнем към най-важния въпрос. Важи ли още нашата договорка за откровеността?

— Не се притеснявайте, питайте!

— Какво все пак знаете за това покушение?

— Отговарям: знам за него не повече от всички останали граждани на тази страна. Само онова, което беше съобщено по телевизията и във вестниците.

— Чак пък... А защо тогава казахте в интервюто, което дадохте по този повод, че ако Топуридзе беше продължил да дружи с вас, нямаше да му се случи нищо подобно?

— По принцип казах съвсем друго. Струва ми се, че казах: ако аз бях до него... Какво престъпно има в тези думи?

— Знаете ли, това прилича на някакво скрито злорадство: скъса дружбата си с мен — и виж какво ти се случи. Или даже скрита

заплаха, предупреждение: ако беше останал мой приятел — нямаше да се наложи да те убиват...

— Вие направо сте йезуит! Вече обясних публично тези свои думи. Имах предвид, че ако бях до Георгий, щях да го защита.

Отново си помислих, че Исмаилов се държи не просто самонадеяно, а дори някак подчертано самонадеяно. И още веднъж прецених, не е ли дошло времето да изиграя главните си козове — струва ли си точно сега да кажа на Исмаилов, че пострадалият вече е дал показания за следствието. Да му съобща как самият Топуридзе смята, че атентатът срещу него е организиран именно от Джамал Исмаилов. Но все пак това беше много силен коз, който реших засега да запазя — разговорът можеше да тръгне в различни посоки. Казах това, което исках, по малко по-различен начин:

— Обаче някои свидетели по делото твърдят, че напоследък сте имали сериозни конфликти с Топуридзе...

— Ама моля ви се! Боже опази, както казват при вас. Ние много добре си изкарахме в ресторанта тъкмо вечерта преди покушението. И изобщо едва ли може да се говори за някакви конфликти между нас... Просто така, обикновени битови търкания.

— Може би, може би. А я ми кажете, защо онази вечер толкова сте настоявали Георгий Андреевич да пренощува при Величанска?

— Имате предвид защо съм го тласкал в прегръдките на любовницата му, като в същото време той си има любеща жена?

— Е, не съм толкова благочестив. Защо не сте искали той да си отиде вкъщи?

— Не задавате правилно въпроса... Просто исках да го спася от неприятности, значително по-големи от семейна кавга... Когато започна цялата каша, от отделните възгласи разбрах, че Георгий е нападнат от някаква престъпна групировка — солнцевска ли, таганска ли, някаква си там. Аз, нали разбирате, като човек, който не е съвсем местен, много-много не ги разбирам тези работи. — Исмаилов се усмихна: ще ни прощавате, не сме отгук, само минаваме...

Потривах ръце наум. Изглежда, най-накрая ми падна. Независимо от неговите милиони, независимо от финото му умно лице и усмивчицата, изразяваща безкрайно разбиране...

Нека сега да се опитаме да стреляме напосоки, да видим какво ще излезе.

— А знаете ли, че според показанията на други свидетели побоят е бил инспириран не от някакви си солнцевски, а от бодигардовете на вашия хотел „Балкански“. За това, че тези бодигардове между другото са ваши земляци, чеченци, взели най-активно участие в побоя, ясно говори и милиционерският протокол, съставен на мястото на събитието. Какво ще кажете за това?

Но Исмаилов изобщо не се притесни, беше все така сигурен в себе си и отговори на секундата:

— Ще кажа, че дори и вие, умен човек, с широк кръгзор, сте решили да се възползвате от общоприетия стереотип: щом някой е кавказец — значи е терорист или бандит. Ненаправно се хващате за етническия въпрос — „ваши земляци“ и така нататък... В моите предприятия работят хиляди хора. И смятам за предубедено отношение да бъда обвиняван за нещо само въз основа на това, че в делото са замесени мои земляци. Забележете, че не казах „расизъм“ или „национален шовинизъм“. Когато намерите тези нападатели, сами ги попитайте — повече от сигурен съм, те ще кажат, че никакъв Исмаилов не ги е подкупвал и не ги е карал да го правят. Защото то си е така. Нали са планинци. А за планинеца честта е над всичко. Той не може да излъже. И изобщо според мен не търсите където трябва. Сбиването е хулиганство, а при атентата срещу Георгий са се изправили сериозни хора...

— Само допреди няколко минути твърдахте, че сте убеждавали пострадалия да отиде да пренощува при Величанска само защото същите тези „хулигани“ са можели да му причинят големи неприятности.

— Да, казах такава неща. Мислех, че бандитите, които го нападнаха, са способни да му отмъстят, да го преследват и вкъщи.

— Значи правилно съм ви разбрал. Но вие веднага започнахте да твърдите, че тези хора не биха могли да организират покушение срещу него. Не смятате ли, че тук нещо не ви се връзва?

— Е, може би съм малко алогичен... Но не забравяйте, че онази вечер всички бяхме след тежка софра... на градус... Може и да съм дал някакъв не съвсем правилен съвет на Георгий, но все едно, смятам, че покушението е дело на хора от съвсем друго ниво.

— Ама защо мислите така, дявол да го вземе? — не издържах.

— Стегнете се, гражданино следовател — ухили се Исмаилов. — Ще ви обясня гледната си точка. Моят приятел Георгий се занимава с много големи работи в московската управа. Така че той си има и недоброжелатели, и завистници, и просто обидени от него хора, но това не са никакви нехранимайковци! Когато човек е голям, и враговете му не са малки!

И така, първата топка той криво-ляво я отби. Направо казано, немного убедително, но я отби. Макар че, съдейки по този разговор, съвестта му все пак не беше чиста. По-точно, не съвестта — съвест той може и да нямаше изобщо, а как да го кажа... споменът за стореното — той му играеше лоша шега... Накратко казано, този нафукан милионер нещо криеше. Изглежда, Топуридзе не се беше излъгал в своите предположения и изводи...

— Така че търсете в обкръжението на кмета — Исмаилов още веднъж настоятелно направи равносметка и ме погледна с насмешка. Да имаш да взимаш, повече няма да успееш да ми вдигнеш кръвното!

— Да, безспорно, ние точно там търсим — отговорих, издържайки на погледа му, — но сега нали говорим с вас? Хайде за малко да се върнем на „Стройинвест“, на вашия интерес към строителството на Третия околоръстен. Кажете, Джамал Исмаилович, защо взехте толкова активно участие при закупуването на хоризонталната сонда от Германия? Вие толкова силно се борехте за това, че против всички правила продадохте своя пакет акции от Универсална банка, даже без да го предложите на търг, както е прието, на аукцион.

— Не разбирам защо от покушението се прехвърлихте на някакви подробности от бизнеса — блеснаха очилата на Исмаилов, — но щом вече съм обещал да отговарям на всички ваши въпроси, ще отговоря и на този. Честно казано, не виждам в тази продажба на акции нищо противозаконно. Когато ги продавах, имах план да придобия „Стройинвест“. Но когато вече в процеса на сделката разбрах с какви дългове е обременен „Стройинвест“, реших да постъпя по друг начин — вложих парите си в сондата с надеждата, че дори тя да не помогне да се изчистят дълговете на „Стройинвест“, поне ще ми позволи след това да го придобия на много по-ниска цена от сегашната... А че съм продал акциите не според правилата — ами

съдете ме, ако има такава възможност. Виновен съм, много бързах, времето ме притискаше...

Разбирах, че навлизам в област, в която знанията ми не можеха да се сравняват с тези на Исмаилов и нямаше никаква гаранция, че щеше да ми помогне лекцията за видовете финансово мошеничество, която ни беше изнесъл на бърза ръка раненият Топуридзе. И все пак се опитах да направя още една крачка в тази неясна посока:

— Направо невероятно, какви интересни неща стават при вас! За да хванете дивото, рискувате без всякакви гаранции огромна сума. А аз си мисля, че и за вас тридесет милиона долара никак не са малко, без да споменавам, че карате директора на банката да оформи кредит за още почти сто милиона, съзнателно докарвайки по тази начин банката до границата на фалита... Как сте могли да рискувате такива пари, знаейки, че проектът за строителството на същия този тунел, в който е трябвало да отидат парите, още дори не е утвърден?! Ами ако го отхвърлят? Вие просто ще изгорите, ще хвърлите парите си на вятъра? Нима не е така?

— Уви, така е — въздъхна Исмаилов. — Какво да се прави — аз съм си човек на риска! Сигурно това е чисто национално. Знаете ли пословицата: „Който не рискува, той не пие шампанско“? Е, освен това не съм робот, а жив човек, че дори романтик, да знаете. Главният директор на „Стройинвест“ е мой приятел от младини, разбирате ли? В случая изигра роля романтичната ми жилка, реших да му помогна... А пък милионите... какво толкова, милиони се печелят...

— Наистина сте романтик! Нима очаквате да хвана вяра на тази белетристика, след като вече съм наясно, че сте гушналия „Стройинвест“ и Универсална банка, чиито дългове сте закупили срещу десет процента с пари, които сте намерили неизвестно откъде! Нали всички ваши сметки бяха почти на нулата...

Исмаилов отново ме погледна с онзи тежък, уморено-сладостен и в същото време полупрезрителен поглед, за който до този момент само бях чувал от Топуридзе.

— Ето че сложихме точка на всички красиви разговори за честност и откровеност. — Аз се подсмяхнах, гледайки втренчено най-сетне разголия се противник.

— Наистина не мога да го докажа — съгласих се. — Засега не мога. — И веднага добавих: — А щом стана дума за лични и

длъжностни проблеми... Знаете ли, пак ще се върна към Универсална банка. Ето неотдавна в едно интервю сте казали, че се каните да се нагърбите с оздравяването й... И това при положение че Топуридзе вече е започнал процедурата за нейния фалит. Защо направихте това изявление?

— Защо? — Исмаилов сви рамене. — Канех се да се занимавам с тази банка само защото се смятам за добър организатор. Това е всичко.

— И какво? Само това се е оказало достатъчно, за да тръгнете срещу решението на вашия, както го нарекохте, брат?

— Защо срещу решението му? При всички случаи банката трябва да бъде възстановена от някого, нали? Нали и Георгий обяви нейния фалит не с цел да я съсипе, а за да я оздрави и в крайна сметка да подобри нейната работа... И тук се появих аз с моите идеи...

— Но доколкото ми е известно, вие никога преди не сте работили с банки, по-точно не сте се изявявали в ролята на банкер...

— Знаете ли, изглежда, избързах с положителните си изводи за вас... С тази ваша подозрителност започвате да ми харесвате все по-малко и по-малко. Да ме извинявате, но вие разсъждавате като редови, полуграмотен съветски мильо: щом е капиталист — значи винаги е лош, винаги е крадец и всякакви такива. През цялото време работя с банки, иначе нямаше да стана бизнесмен, просто нямаше да постигна такива значителни успехи. Само че преди работех с банките в пасивен режим, в режима на вложител, в режима на акционер, а сега искам да преведа тази работа в активна фаза. Надявам се, че това решение ще се окаже правилно. Ще кажа още веднъж: аз не съм робот, програмиран само да получава печалба, недейте да правите от мен чудовище!

— Изглежда, вие полека-лека искате да ме убедите, че Топуридзе не е обявил фалит на банката си заради вас, заради вашата разрушителна дейност?

— Направо ме учудвате, господин следователю! Толкова време вече говорим, говорим, а вие... Аз например съм абсолютно убеден, че ние с Георгий, макар и да не поддържаме същите близки отношения както преди, напълно можем да бъдем делови партньори. Нима си мислите, че Георгий щеше да прави цялата тази далавера с банката само за да ме отблъсне или да се дистанцира от мен по някакъв начин? Той създаде толкова високоефективни проекти, че аз например изобщо не се съмнявам как и сега просто е замислил нещо ново... И какво

толкова не го уреждам при това положение, предлагайки му да изкупя дълговете на банката?

Изглежда, той беше абсолютно убеден, че нищичко не разбирам от това, за което ставаше дума, че не знам нищо за въведените наскоро сред руските финансисти мошенически трикове за „реструктуриране“ на собствените им дългове.

Затова не се въздържах от забележка, която можеше веднага да постави кръст на възможността за по-нататъшни нормални контакти:

— Какво, отначало набутахте парите на банката в „къртицата“, а след това направихте на Топуридзе предложение, на което според вас не би могъл да откаже?

Обаче въпреки моите опасения тази гангстерска фраза изобщо не шокира Исмаилов, а даже приповдигна настроението му до лек възторг:

— Точно така, точно така! Просто на банката не ѝ провървя, на Георгий не му провървя, а тук се появих аз със своето предложение. Е, и защо трябва да откаже? Честно казано, не ви разбирам: когато всичко се руши, когато човек изчезва с откраднатото в чужбина — вие, следователите, сякаш сте доволни, тъй като някакви ваши прогнози са съвпаднали с реалността. А когато някой се кани да се бори на родна почва...

— Аз, да предположим, нямам нищо общо с това...

— Не, нямам предвид конкретно вас, а изобщо — усмихна се Джамал Исмаилович. — Неизвестно защо от човек като мен всички чакат, че след като добре се напечели, трябва да се спаси някъде на запад или на топлите хавайски плажове и да чака кога върху тиквата му ще почнат да падат ананаси. Лично аз реших, че ще се боря до последно!

— Значи отсега минавате на чисто финансова дейност?

— Нищо подобно! Банката е само така, забавление, упражнение за мозъка. Моята истинска любов, моето хоби, моята отколешна привързаност — това са недвижимите имоти. Там, ако искате да знаете, аз съм Моцарт.

Ах, какво славейче! Чак да се захласнеш. А човекът заради него лежи в болница и не е ясно кога ще излезе. Пък другия вече месец, откакто го погребяха. Моцарт, няма що! Наложих се решително да прекъсна набралия сила свидетел.

— А сега вие ме чуйте, господин Моцарт... Виждате ли, отново ми говорите за романтика и аз пак ще ви прекъсна с проза. Каня се да докажа, че с помощта на груб, криминално наказуем шантаж вие сте довели Универсална банка до фалит, за да можете след това с помощта на същите онези мръсни пари, които са ви помогнали да станете неин съсобственик, окончателно да я приберете в джоба си...

— Кой ви е внушил такава ерес, Александър Борисович! — пак пусна гадната си усмивчица Исмаилов.

И отново търпението ми свърши. Даже може да се каже, че чак почервениях от омраза към него.

— Не ме прекъсвайте! Трябва още да отбележа, че икономиката и всичко останало, което казахте тук, имат косвено отношение към делото, което водя. Аз се занимавам с разследването на убийство. И смятам да докажа, че имате най-пряко отношение към това престъпление.

— Чуйте, господин следователю... — със студен тон се възмути Исмаилов и аз отново му заповядах, едва сдържайки яростта си:

— Не ме прекъсвайте, чуйте вие. А след това ще си говорим, ако имате желание. Чуйте как в края на разследването виждам картината на станалото, на опита за убийство на заместник-ръководителя на московската управа Георгий Андреевич Топуридзе... По някакви причини вие бяхте абсолютно сигурен в това, че московската управа ще утвърди проекта за строителството на тунел в Лефортово с помощта на вносната хоризонтална сонда. Толкова сигурен, че изпреварвайки събитията и намирайки пари с помощта на машинации в Универсална банка, даже купихте сондата от Германия. Всъщност дори и тук изхитрувахте: взехте „къртица“ втора употреба, пък я представихте за нова, надявайки се по-късно да приберете разликата в джоба си. — Исмаилов внимателно ме слушаше, стиснал тънките си, посиняващи пред очите ми устни — изглежда, че се намираше под голямо напрежение. — Защо сте били толкова сигурен в своите планове — това ще изясним допълнително, мисля, че в успеха на това мероприятие ви е убедил вашият нов приятел и очевидно компаньон — Рождественски. И тогава до вас достигат данни, че друг ваш приятел — този път бивш — се кани да докладва пред управата и по този начин да закопае двумилиардния проект за строителството на тунел с дълбоко прокопаване. Името на бившия приятел е Топуридзе. След

като разбирате за това, вие примамвате Топуридзе в ресторанта. Да-да, именно примамвате, вече знам, че сте подложили Георгий Андреевич на масирана атака. В ресторанта в присъствието на още две заинтересувани лица — Рождественски и Дворяницки — сте се опитали да убедите Топуридзе да не „ликвидира“ тунела, което се е канел да направи, след като е проучил алтернативния проект на Баташов от НИИ за транспортно строителство, по който разходите са се съкращавали три пъти. А когато не сте успели да убедите Топуридзе, решавате да направите всичко възможно той да не се изкаже на заседанието на управата. За тази цел с помощта на поканения от вас Плотников и двама ваши бодигардове, сте инсценирали нападение срещу Топуридзе от представители на някаква криминална групировка. Разбира се, тези специалисти са могли да довършат Топуридзе още там, до „Околица“, но нещо в такова просто решение не ви е харесвало. Не знам какво — дали изобилието на свидетели, дали присъствието на Анастасия Янисовна или друго, но вие сте направили всичко възможно Топуридзе да остане жив и да отиде да пренощува при Величанска. В този случай сте преследвали строго определена цел: вашите килъри сега вече са знаели откъде ще мине Топуридзе сутринта, отивайки на работа. Така Топуридзе е бил пресрещнат от килърите... Сега вече ръцете ви са били развързани. Вие с най-бързи темпове сте докарали в Москва сондата, а вашият приятел Дворяницки подготвил строителния изкоп за нея. Сега вече фактически никой не ви пречи и вие очевидно се каните да поставите всички пред свършен факт. Макар проектът да не е утвърден, прокопаването на тунела вече е започнало, така че в създалата се ситуация е късно да се променя нещо... — Продължавах да не свалям очи от Исмаилов. Той изглеждаше невъзмутим, само дето беше стиснал още по-силно устни. — Как ви се струва такава картинка? Или смятате да възразите?

Исмаилов продължаваше да мълчи — дали потресен от логиката на моите доводи, или защото подготвяше наум отговора си. Най-накрая той раздвижи почти почернялата си уста:

— Не се съмнявайте, имам какво да ви възразя. Но вие, следователите, като се хванете за някаква версия, се държите за нея докрай, с трактор не може да ви отмести човек... Затова няма никакъв смисъл да възразявам. Ще кажа само един довод в своя защита.

Никога, ама никога нямаше да предприема такъв ход, който вие толкова художествено изобразявате. Знаете ли, аз съм амбициозен човек. Представете си, дори се каня да издигна кандидатурата си на предстоящите президентски избори.

— На изборите за президент на Русия? — уточних, без да показвам учудването си.

— Да, на Руската федерация.

— Като Бринцалов? И защо ви е това?

— Не, не като Бринцалов. Бринцалов го направи за реклама, а пък моите цели са съвсем различни. За мен тази акция е принципно важна — за утвърждаване на доброто ми име. Представете ли си през каква проверка минава такъв кандидат? И ако аз успешно я премина — с моята репутация, с моя национален произход, — вече никой няма да посмее подобно на вас да ме отъждествява с някакви си гангстери... А и искам просто да проверя реалните си възможности. Изобщо обичам да си поставям задачи, първоначално изглеждащи неизпълними...

— Но засега това са само приказки, нали? А дали ще минете през проверката, за която говорите — това само Господ го знае и старите баби.

— Именно по тази причина не бих могъл да извърша това, което сега ми приписвате! И изобщо уликите ви, ако изобщо има такива, за което силно се съмнявам, явно са косвени. Или вече сте открили килърите? — Сините му устни се раздвижиха и застинаха в иронична усмивка. — Най-вероятно нямате истински доказателства, иначе щяхте да сте ме арестували много отдавна. — Той стана. — Затова позволете да се сбогувам. Не мога да кажа, че съм много щастлив от нашето запознанство, макар че то в известна степен беше любопитно. И най-настоятелно ви моля, ако нямате нищо конкретно срещу мен — не ме дърпайте, няма какво да ме плашите, още повече че не съм от плашливите. Не разваляйте окончателно мнението, което съм си изградил за вас...

Побутнах му през масата листовете на протокола за разпит на свидетел. Говорихме дълго, а протоколът излезе кратък... Но едва ли и най-подробният протокол би могъл да отрази всичко онова, за което си говорихме...

— Прочетете го внимателно, подпишете всеки лист... А що се отнася до преките доказателства — те наистина засега са малко. Но

лично на мен не ми трябва — аз не съм съдебен заседател. Днес си поговорих с вас — това ми стига. Поне за да знам дали сте извършили престъпление или не. Аз съм убеден, че сте извършили. А че ще имаме доказателства, можете изобщо да не се съмнявате. — Замълчах, наблюдавайки как Исмаилов мести погледа си по редовете на протокола.

— Какво пък... — Усмивката така и не слизаше от лицето му. — Отговаря на казаното от мен, всичко е точно. — Той започна да подписва листовите на протокола. — Та за какво си приказвахме с вас? А, да, доказателствата. Както се казва, желая ви попътен вятър. Ако намерите нещо — току-виж, сме си поговорили пак. А дотогава не е необходимо да ме разкарвате без нужда... Между другото — спомни си той, вече отваряйки вратата — имайте предвид, че повече няма да ме видите без адвокат...

След като Исмаилов си отиде, известно време продължих да седя опустошен зад бюрото си — този разговор ми отне толкова сили, та ми се струваше, че вече нямам никаква енергия да стана и да отида където и да било...

Делото за покушението срещу Топуридзе вече не можеше да се нарече висящо, но от това на никого не ставаше по-леко. Получаваше се нещо дори по-неприятно от висящо дело: аз практически знаех със стопроцентова сигурност кой е главният виновник за престъплението и всички косвени улики сочеха именно него, но нямах преки доказателства. И престъпникът — умен, смел, презрително убеден в собствената си безнаказаност — се гавреше и с мен, и с правосъдието.

ЛЕНА БЛАГИНА

Ето, най-накрая дочаках да се заема с оперативна работа, помисли си Лена, отваряйки вратата на необходимата ѝ стая. Тя беше огромна — с десет-дванадесет легла. Но при нейното влизане там на леглата в най-различни пози лежаха шест човека, а още един седеше до прозореца, надянал слушалките на малко транзисторче. Тя инстинктивно се смръщи от тежкия застоен въздух, характерен за помещения, където има болни на легло. Лена огледа един по един обитателите на стаята, като се стараеше да отгатне кой е Баташов. Като забеляза, че един чичко с пълно лице я гледа втренчено, тя внимателно го попита:

— Вие ли сте Михаил Василевич?

Възрастният мъж тъжно въздъхна — изглежда, много се надяваше тя да е дошла именно при него. Той посочи противоположния ъгъл, най-отдалечения от прозореца, откъдето някакъв слаб, странно кокалест човек махаше с ръка на Лена.

— Ако търсите Михаил Василевич Баташов — това съм аз.

Цялата му глава беше бинтована, а от бинтовете се показваше добро, породисто руско лице — такива лица, съдейки по живописните портрети, са имали аристократите, а в наши дни най-често се срещат при актьорите. Сухи, умни лица, с трапчинка на твърдата брадичка... Само тази трапчинка стигаше на Лена, за да изпита към притежателя ѝ внезапна симпатия.

Тя се доближи до леглото му, сложи стол в пространството между креватите и седна.

— Здравейте, Михаил Василевич.

— Здравейте — отговори той и ѝ направи заговорнически жест с ръка: ела по-близо. — От милицията ли сте?

— От прокуратурата — уточни Лена, — следовател Елена Петровна Благина. Помоли ни да ви навестим Георгий Андреевич Топуридзе.

— А кой е той? — недоумяващо намръщи чело Баташов.

— Заместник-шефът на московската управа, който по поръчение на кмета се запозна с вашия проект и се канеше горещо да го препоръча на правителството...

— Това не е проект, само записка — каза, едва мърдайки устни, Баташов, помълча малко и попита: — И какво, препоръча ли го?

Лена разпери ръце в извинителен жест:

— Не успя — срещу него беше извършено покушение...

— И срещу него ли?

— Да. Даже малко по-рано, отколкото срещу вас. Виждате ли какъв проект сте предложили — усмихна се Лена. — Добре, да преминем направо по същество, нали? Че сигурно не трябва да ви мъча с дълги разговори. — Тя се озърна. Много външни хора, разбира се, но какво да се прави! За всеки случай попита:

— Вие ставате ли?

— Засега не — тъжно каза Михаил Василевич. — Обработиха ме, както се казва, от сърце.

— Непременно ще се оправите — обнадежди го Лена. — Но щом трябва да лежите — ще потърпите... Разкажете ми всичко поред, Михаил Василевич. Става ли? Ако не разбирам нещо — ще ви прекъсна и ще попитам.

И той разказа — затваряйки очи, с дълги паузи, като изчакваше да премине главоболието, което го заливаше на вълни.

... Михаил Василевич Баташов ненапразно беше отбелязал в записката си до кмета, че никак няма да се учуди, ако някой прекрасен ден го нападнат тъмни личности. След като огласи проекта си, той през цялото време беше под напрежение и даже по свой начин се подготвяше за срещата със същите тези типове — например бил си направил нещо като броня от капаци на тенджери, която носел под сакото.

— Глупаво изглежда, нали? — усмихна се тъжно.

Той самият обаче изобщо не го смяташе за глупаво и си имаше основания за това.

Открай време той живееше в Черьомушки, в пететажна кооперация без асансьор от времето на Хрушчов.

— Знаете ли, отначало, когато след развода попаднах в тази хралупа, все си мислех: ще посъбера пари и ще се преместя в друг район, в друг, истински блок... А след това някак си свикнах. И

въздухът там е чист, и хората хубави — няма толкова безобразия, колкото в другите райони, честна дума! След толкова години и аз ги познавам всичките, и те ме познават.

Именно затова неговото набито око веднага забеляза появата на новата чуждестранна кола в техния двор. По-точно, не толкова самата кола — такива в Москва има хиляди, — колкото нейния номер. Защо? Ами защото в номера имаше непознат регионален индекс. Не 77 или 50, което отговаря на Москва или нейната област, а 39. Не го домързя и проучи: номерът беше калининградски. Кьонигсберг. Знаещи хора му казаха: това най-вероятно означава, че са докарали колата оттам, а тук още не са я регистрирали, може още да не са я освободили дори от мито. След това той видя и човека в тази кола. Той беше нисък, но много як, с вид на военен, елегантен мъж, чийто външен вид страдеше само от буйно растящата по лицето му растителност.

— Нали знаете как става — може да ти растат косми от ушите, от носа, а при този особено гъсти и буйни бяха веждите. Като на Брежнев, лека му пръст... Някакви такива вежди, като храсти...

Предчувствието на Лена накара сърцето ѝ да трепне.

— А на колко години беше? — попита тя. — Според вас, разбира се.

Баташов помисли малко, не искаше да отговори необмислено.

— Ами не беше толкова стар още, сигурно около петдесетгодишен... И което е много характерно, аз и тогава си помислих: нещо в него не е както трябва. Има нещо фалшиво. Сякаш просто се мотае из двора — или е решил да си почине, или чака приятел, който трябва да излезе всеки момент, а в същото време е толкова напрегнат, сякаш работи. Веднага го усетих, защото и самият аз в този момент бях напрегнат... Е, вие разбирате...

Лена кимна за всеки случай, макар че какво би могла да разбира, без тя самата да е изпитала нещо подобно...

— Та след като го видях, веднага в главата ми се загнезди само една мисъл: този тип с веждите ме следи. Чак се зарадвах, че не съм забравил да си сложа „бронята“, нали преди дори се притеснявах от нея. Може и да е смешно, ама ако стане нещо — от куршум може и да не ме спаси, но от нож — всякак... Та така. Аз към входа, а той върви след мен, чак да ти се прииска да заемеш боксьорска стойка. А трябва да кажа, че на вратата имаме кодирана брава, както вече навсякъде в

Москва. Хлопнах вратата точно под носа му. Той така се развилия — чак изрита няколко пъти вратата, докато се качвах на моя етаж... А ме нападнаха на другия ден вечерта. Прибирах се късно от работа — все седях над проекта, онзи, за тунела. Гледам, недалеч от моя вход пак стои онази кола, а до нея някакъв човек държи нещо до ухото си — все едно че говори по джииесем. Нека си говори, какво ме засяга?

Нали ви казах вече, че районът ни е доста спокоен: чужди хулиганчета не идват, а свои още не сме си отгледали. И аз, наивна душа, все си мислех, че ако тръгнат да ме наказват лоши хора за проекта, ще ме причакат някъде в безлюдно място — я в парк, я на спирката. А пък ме хванаха направо до входа, по-точно не „до“, ами в самия вход. Този път тъкмо отворих кодираната брава — чувам звук... Един такъв своеобразен... Знаете ли, такъв звук се чува, когато стоиш до милиционер, на когото му е включена радиостанцията. Дори чух отделни думи. Нещо от сорта „веднага тръгвай, разбра ли?“. И след това ме халосаха по главата. Не знам с какво, но добре ме треснаха — ако не беше шапката, със сигурност това щеше да ми е краят. А така просто паднах и даже не загубих веднага съзнание — помня, че радиостанцията изведнъж зашумя и гласът от нея каза: „Край, някой идва, хайде в колата!“. Това е, друго за разказване няма... Дойдох в съзнание чак тук, в „Склифосовски“...

Лена го погледна жалостиво:

— А сега как се чувствате, Михаил Василевич?

— Как да се чувствам... Разбира се, че през цялото време ме мъчи главоболие... Лекарите казват, че сътресението на мозъка е било много силно. Но това са второстепенни неща, а какво става с тунела? Взето ли е окончателно решение за него или не? Че аз тук съм като на необитаем остров, няма с кого да си поговоря за нещата, които ме вълнуват...

— За съжаление и аз не мога нищо да ви кажа за тунела. Според мен въпросът още е висящ. Значи смятате, че едва не са ви убили тъкмо заради тунела?

Баташов изумено я погледна:

— Че заради какво друго? Само заради него, гълъбче! На кого съм притрябвал аз, дъртият, самотен кукундрел?

И тогава тя най-накрая направи това, заради което всъщност я бяха пратили тук и което нямаше търпение да стори от самото начало.

Извади донесената от Яхрома снимка, на която стояха прегърнати на фона на някаква бетонна стена трима приятели в десантни фланелки и армейски бричове.

— Погледнете, Михаил Василевич, дали не ви е познат някой от тези тримата?

Михаил Василевич около минута разглежда снимката, след това я обърна и прочете: „Юрик, Г. А., Стъпа. Адис Абеба, 1987“.

— Виж ти — промърмори той, — докъде са стигнали. — Помълча и допълни: — Според мен ето този, дето е по-нисък, в средата — тъкмо това е той... оня с веждите. Само че тук, разбира се, е по-млад, не се е ошлайфал толкова, колкото сега. Но все едно, може да се разпознае... Виждате ли, той и тук има същите вежди! — Попита недоверчиво: — Нима ще го намерите по снимката?

— Защо да не го намерим — отговори Лена, която веднага беше се развеселила. — Не е само снимката. Знаем и името. Знаем, че е военнослужещ, във всеки случай поне е бил. Така че ще го открием чрез Министерството на отбраната. Не веднага, но ще го намерим...

Като я гледаше, живна и Михаил Василевич.

— Знаете ли какво? — предложи той. — Опитайте се да го откриете по колата, по номерата. Разбира се, колата може и да не се води на него, но тя при всички случаи има собственик. Собственикът сигурно знае. Нали така?

— Добре би било, разбира се... Но откъде да вземем този номер? Вие сигурно не сте го запомнили? Мисля, че не ви е било до това...

Той я погледна с някакъв по детски ликуващ вид.

— Не, не го запомних — и след дълга пауза, по време на която наблюдаваше как се издължава младичкото лице на Лена, уточни: — Не го запомних, но го записах. Още първия път. Помните ли как ви казах, че през цялото време бях нащрек. Номерът ми се стори подозрителен, та затова... за всеки случай. Записах го между другото в тефтерчето си. А то е в костюма ми, същия, с който ме докараха тук. Така че просто трябва да намерите домакинката и да се разберете с нея за всичко. Жалко, че не сте с униформа, много щеше да й подейства... Но, разбира се, имате удостоверение, нали?

Тя беше готова да го разцелува. Когато Лена оформи разпита на този важен свидетел и получи тефтерчето, се разделиха едва ли не като роднини. Тя обеща, че пак ще дойде просто така, да го види.

— Какво да ви донеса, Михаил Василевич? — попита на сбогуване.

— Ама моля ви се, нищо не ми трябва. Може би само... Ако се изясни нещо във връзка с тунела — моля ви, Леночка, информирайте ме, става ли? Честна дума, аз този проект щях да го избутам докрай даже без пари, безплатно, стига на някой да му трябваше...

— Добре, Михаил Василевич, непременно ще ви съобщя. А вие по-бързо се оправяйте...

Е, Джамал Исмаилович, мислеше си тя на връщане, пипнахме ви. Вие все сте питали Александър Борисович: къде са доказателствата, къде са фактите. Ще има и факти. Сега — ще има!

СЛЕДОВАТЕЛИТЕ

Те и до ден-днешен щяха да търчат след този дяволски „грушник“, ако не беше глупавата му любов към вносната кола с калининградски номера. Когато после мислеха за това, следователите стигнаха до извода, че Глеб Аверьянович Сасунов като професионален разузнавач просто ги презираше в душата си и беше абсолютно сигурен, че никога няма да хванат дирите му. Затова понякога пренебрегваше елементарната предпазливост.

Обаче такъв опитен стар вълк все пак не беше тръгнал да изпитва съдбата и да чака кога ще дойдат да го приберат. Макар че в резултат от издирването на колата следователите бързо установиха адреса на Бащицата и местоработата му като шеф на охраната в една фирма от холдинга на Исмаилов, полза от това нямаше. Той вече месец не беше стъпвал (според думите на съседите) на домашния си адрес, от един месец напуснал и фирмата. И самата кола беше изчезнала от полезрението — нямаше я нито в двора на Сасуновата кооперация, нито около офиса и не беше много ясно какво да предприемат нататък.

Якимцев и Сидорчук едва не изгубиха присъствие на духа — нима пак са закъснели, като в Яхрома, когато двамата основни обвиняеми вече бяха мъртви преди тяхното пристигане. Ами ако вече са премахнали и Бащицата? След като помислиха, още разгорещени, решиха да предложат на Турецки да поставят засада, дори две — една до блока му, друга до офиса. Но за щастие не се наложи — Сасунов се намери. Колкото и странно да звучи, да намерят Бащицата им помогна родната милиция, по-точно — колегите от областния КАТ. Турецки посъветва Якимцев да изпрати запитване във връзка с колата (номер еди-кой си) и скоро получиха отговор: да, засякохме я. Това стана още в първите дни на януари в района на Одинцово. Собственикът на издирваната кола „Фолксваген голф“, Семьон Николаевич Кирсанов, бил глобен за превишена скорост от местния КАТ.

Якимцев първоначално прие този отговор като още един удар: излиза, че търсената от тях кола няма никакво отношение към Сасунов,

а е собственост на някакъв Кирсанов, който изобщо не интересува следователите!

Обаче Сидорчук имаше съвсем друго мнение по въпроса.

— Странен тип е този Кирсанов — убеждаваше той Якимцев. — Платил си с документ глобата. Тая работа не е читава. Ох, струва ми се, че той е нашият клиент, шибаният разузнавач. Сърцето го заболяло да си плати просто така, та поискал да му съставят протокол. Сигурно пред поста и на велик се е направил: аз да не съм ви лукова глава. Хайде, Евгений Павлович, да отидем да видим нещата на място, а?

И наистина на място нещата донякъде се изясниха. Оказа се, че Кирсанов е бил засечен в деня, когато областният КАТ е провеждал поредния рейд „Проверка по пътищата“. Проверявали не толкова техническото състояние на колите, колкото търсели откраднати коли, а също така наркотици и оръжие. Съвсем естествено един от инспекторите, старши лейтенант Локтев, решил за всеки случай да провери завиващата от Минското шосе към Апрелевка кола с калининградски номера. Всеки водач просто щял да се подчини, да се постарее мирно и тихо да се раздели с инспектора, а този, неясно по какви причини, започнал да доказва, че щом нищо не бил нарушил и документите му били редовни, имал право да пътува където си иска и колкото си иска. Инспекторът, естествено, решил, че това е постановка, капан, че го проверяват за подкупност. И когато задържаният, след като се усетил, започнал да му пъха пари, Локтев, без изобщо да му мисли, решил да отнеме шофьорската книжка на водача. И му я взел. В отговор на което скоро последвало позвъняване от негов голям шеф: да се извини пред гражданина Кирсанов и занапред да не му създават неприятности.

Следствената група (сега към Главна прокуратура) трудно можеше да повярва, че заподозреният, опитен конспиратор, разузнавач от кариерата, се държи толкова непредпазливо. Защо му е например да кара толкова забележима кола? Но след като размисли, Якимцев стигна до извода, че цялата тази непредпазливост може би е просто стечение на обстоятелствата, липсата на време е изиграла на Сасунов — ако това е бил той — лоша шега: не е имало кога да се занимава с нови номера или нова кола... Сидорчук обаче продължаваше да смята, че високото самочувствие „е изяло главата“ на Сасунов, усещането за

недосегаемост: как така — бивш боец от невидимия фронт, а пък трябва да се подчинява на някакви фуражки...

Това както и да е, но Кирсанов, сякаш за подигравка над КАТ, сега вече карал само с превишена скорост и на инспекторите така им писнало от него, че започнали да го следят, изчаквайки възможност да го върнат тъпкано на този връзка. Още повече че той преминавал покрай доста при завоя за Апрелевка по няколко пъти в седмицата. А Локтев въпреки предупреждението на шефа си се изхитрил дори да глоби нахалника два-три пъти.

— А той — кво? Не се ли опита пак да ти бутне? — не издържа и попита Сидорчук, след като изслуша всичко това.

— Как така — не се опитал! — ехидно се засмя старши лейтенант Локтев. — Само че кой ще вземе от него, като се знае, че отваря с крак вратата на нашия генерал. Нее, сега всичко се прави както му е редът, с протоколче, че дяволът си няма работа...

След като Локтев видя „Кирсанов“ на показаната му снимка, следователите вече нямаха никакви съмнения, че това е именно Сасунов.

— Само че тук прилича на наш човек — военен, а сега го дава гражданен... печен, та печен. Като го погледнеш, дипломат отвсякъде!

Накратко казано, гордият рицар на плаща и кинжала така се беше „натопил“ в покрайнините на Апрелевка, че за следователите не представляваше особена трудност да разберат къде точно се е покрил. Това беше охраняемото вилно селище на „новите руснаци“.

След като си изясниха това, следователите решиха да изчакат, да не влизат в селището, а да приберат Сасунов внимателно по пътя за неговото леговище.

На другия ден Сидорчук стоеше пременен в катаджийска куртка със светложълти кантове до инспектор Локтев, като размахваше за по-голяма достоверност палка на регулировчик.

... Колкото и да се бяха подготвяли за срещата, все пак проспяха момента, когато Сасунов изкара голфа си от селището на „новите руснаци“. Затова пък, когато се връщаше, вече не го изпуснаха.

Щом колегите от Минското шосе, от поста до завоя, съобщиха на Локтев по радиостанцията, че голфът с калининградски номера е завил

от централния път и пътува по посока на Априлевка, Локтев се приготви да действа и каза на Сидорчук и Якимцев:

— Значи така, момчета. Аз ще го спра и ще го накарам да излезе от колата. А по-нататък сте вие. Само че, докато не го извадя от колата, ще се правите на ни лук яли, ни лук мирисали.

— Става — съгласи се Сидорчук. — Ами ако все пак не го спреш?

— Ще го спра! — убедено каза инспекторът. — А ако не успее — ще го догоня с мотора. — И се обърна към Якимцев, който някак си неочаквано се оказа встрани от събитията. — Можете ли да запалите мотора ми, другарю следовател?

— Защо пък да не мога!

— Ами чудесно! Вие ще седнете на мотора — ето там, до моята будка — и ще чакате. Няма да го гоните, ако нещо стане. Най-важното е моят „Харлей“ да бъде в пълна готовност. Разбрахте ли, другарю следовател? Вие няма да го гоните, недейте... Моторът е голям звяр, с него трябва да се свикне...

Виждаше се колко не му се иска чужда ръка да пипа огромния му мотор.

Обаче въпреки техните предположения шофьорът на фолксвагена, който се оказа зелен, даже и не си помисли да се спасява чрез бягство. Той послушно спря след жеста на инспектора, свали стъклото и попита навелия се към него Локтев:

— Какво, пак ли старата песен?

— Моля, документите — строго каза инспекторът, като игнорира предизвикателството.

Онзи се усмихна:

— Не ти ли омръзна вече, старши? Или може би искаш да те разжалват до младши? Че тогава аз ще ти помогна...

И той извади документите от жабката.

— „Семьон Николаевич Кирсанов“ — прочете инспекторът. — А имате ли някакво удостоверение на личността? Паспорт, военна книжка?

— Какво се е случило, старши? — попита водачът на голфа. И макар че се усмихваше, наблюдаващият отдалече тази сцена Сидорчук — той стоеше с палката си на платното — усети как водачът се напрегна. Да, това беше онзи същият юначага от афганската снимка.

Колко ли щяха да се учудят момичетата от гастронома, които го бяха описали като селяк. Сега в колата седеше мъж, облечен като високопоставен държавен чиновник или преуспяващ banker. Той се тупаше по джобовете, ту отваряше, ту затваряше жабката — правеше се, че търси документите и не може да ги намери.

— Сигурно съм го забравил — каза той все така усмихнат.

— Ще ви помоля да излезете от колата, Семьон Николаевич — вежливо, но твърдо каза Локтев.

— Какво се е случило? — още веднъж нервно попита човекът с веждите и най-накрая отвори вратата си.

— Трябва да проверя дали колата ви не се числи в списъка на откраднатите — измърмори инспекторът. — Побързайте, ако обичате — разпореди се той и направи крачка към колата, показвайки с целия си вид готовност да ускори процеса.

И тук Сидорчук направи грешка — не можа да изчака дългата пауза и също тръгна към зеления голф. В този момент нервите на „грушника“, изглежда, не издържах. Той с все сила оттласна вратата от себе си и блъсна намиращия се съвсем наблизо до нея Локтев. Ударът беше толкова силен, че инспекторът се сви на две, после падна. В следващия момент изрева моторът на голфа, работещ на празен ход през цялото време.

— Стой, ще стрелям! — изкрещя Сидорчук, проклинайки всичко на света. Той мушна ръка под мишницата си, но пистолетът му, както е прието за постови, висеше на кръста и сега капитанът, губейки ценни секунди, безуспешно разкопчаваше кобура, за да извади от него своя „Макаров“.

„Ще избяга!“ — мислеше си той, без да знае какво да предприеме — дали да вземе радиостанцията на лежащия на земята инспектор Локтев, за да съобщи на постовете да го пресрещнат, или пък да се опита да продупчи гумите на беглеца. И изведнъж той чу зад будката на поста някакъв странен ръмжащо-свирещ звук — сякаш наблизо беше заработила турбина на излитащ самолет.

Якимцев, който също се намираше под чудовищно напрежение, сваляйки тежкия мотор от подпорите, беше извил докрай ръчката за газта. Блестящият от никел „Харлей“ се изправи вертикално, изскочи иззад будката и се удари със страшна сила отстрани в зеления симпатичен голф. Колата продължи по инерция няколко метра, като

свиреше непрекъснато с клаксона, и спря. Сидорчук, който най-накрая извади пистолета си, се хвърли към мястото на сблъсъка.

— Жив ли си? — попита той в движение странно усмихващия се, блед Якимцев, който продължаваше, да стиска ръчката на мотора и видимо нямаше сили да отпусне ръцете си.

— Жив, Фьодор Николаевич, жив... Отивай по-скоро при онзи... да не го изпуснеш...

Сидорчук за миг си помисли, че Якимцев сигурно е получил леко сътресение на мозъка, но с това щяха да се оправят по-късно.

Той дотича до ръмжащата кола, погледна към падналия върху волана водач с разбито до кръв лице и с насочен пистолет дръпна вратата. Тя не поддаде. Тогава Сидорчук, без много да му мисли, разби стъклото с дръжката на пистолета и викна в образувалата се дупка:

— Е, какво, Бащице, това е. Стига ми се прави на Щирлиц.

Сасунов обърна към него окървавеното си лице, опита се да каже нещо, но не можа — не му се подчиняваха устните.

— Хайде, хайде, Глеб Аверьянович! Не сте някой аристократ — без всякакво съжаление каза Сидорчук. — Отваряйте вратата и излизайте. И ще ви помоля, без глупости. Че като нищо ще ви гръмна...

ВМЕСТО ЕПИЛОГ

Този път на свиждане при Топуридзе отидоха и двамата — и Якимцев, и Турецки. Георгий Андреевич вече ставаше, беше весел и както им се стори, работеше в стаята си, без да спира — завариха при него някакъв човек с голяма купчина документи, които двамата — и посетителят, и болният — обсъждаха делово.

Като ги видя, Топуридзе веднага направи знак на чиновника и онзи, след като си събра бумагите, моментално изчезна.

— Все работа, работа — виновно се усмихна Топуридзе. — Аз си лежа тука, а там работата не чака...

Те наистина този път бяха дошли преди всичко да се видят с него, а не да го разпитват. Все пак, както и да го въртиш, най-заинтересован от разкриването на престъплението беше именно той, Топуридзе.

Те накратко му описаха ситуацията, разказаха как е бил прибран един от преките изпълнители на атентата. Наистина засега същият този „Бащица“ отказваше да дава показания, но това беше въпрос на време. Най-важното е, че успяха да го арестуват.

— Вие сигурно вече сте изяснили кой стои зад китарите? — веднага попита Топуридзе. — Е, верни ли се оказаха моите предположения?

— Работим в тази насока! — неопределено промърмори Турецки. — Най-важното, че цялата бойна група фактически е обезвредена. Обаче това не е изцяло наша заслуга — двама китари загинаха при загадъчни обстоятелства, които сега разследваме. Единия го изхвърлили от влака при пьянски скандал — в този случай вече сме намерили свидетелите, за втория имаме напълно реални предположения...

Турецки си спомни разговора с началника на местното управление на вътрешните работи — той сам замина по горещи следи до Яхрома, опита се да изясни нещо на място. Попита шефа на

местната милиция дали са им известни някакви подробности за смъртта на Степан Никонов.

— Че какви подробности искате още? Сгазил го някакъв мръсник и съвсем като при вас, в Москва, избягал от мястото на произшествието...

Но тук в разговора се намеси неговият заместник по оперативната работа:

— Извинете, Игор Владимирович, не мога да не уточня: колата не беше московска. Предполага се, че е била калининградска. Във всеки случай един от свидетелите е зафиксирал съответния регионален индекс — 39...

Между другото, както вече беше станало ясно, задържаният Глеб Аверянович Сасунов също имаше голф с калининградски номер; кола с такъв номер беше замесена и в случая с Баташов. Съвсем логично беше да се предположи, че Сасунов като шеф на службата за сигурност на една от фирмите на Исмаилов е изпълнявал негови конфиденциални поръчения. Сега най-важното беше да се намери ключ към Сасунов, да го накарат да проговори.

Но странна работа: макар следователите да разчитаха да ободрят пострадалия със своя разказ, върху лицето му се изписваше все по-силно някаква мрачна загриженост. Накрая Топуридзе не издържа:

— Всичко това е чудесно, но колко още ще лежа тук с охрана? Досега фактически нямате нищо срещу Исмаилов, както и преди — само косвени улики... а аз, съгласете се, не мога да се въргалям тук в очакване кога ще ме доубият, да ме заколят като свиня в кочина! Много ви благодаря за такава перспектива! Че аз по-добре, да ме извинявате, сам да си наема някакъв килър. Според мен е по-разумно, отколкото да се дават пари на правозащитните органи, които с нищо не могат да ти помогнат...

— Е, това вече е съвсем несправедливо! — опита се да го спре Турецки.

— Да? Така ли мислите? Нима не разбирате, Александър Борисович, че в тази игра, която си е организирал някой с мен, няма никакви правила — който стреля пръв, той е прав. А аз искам да се уважавам както преди, разбирате ли! Не мога да простя на този, който го е направил, нито раната, нито онзи страх, който преживях — първо за себе си, след това за семейството си. Искам да бъда предишният,

онзи, който бях — човек със самоуважение, със собствено достойнство!

Всичко казано звучеше много силно и все пак нито Турецки, нито Якимцев имаха право да одобрят тези мисли — за саморазправата. Поне не на глас.

— Нима за да запази достойнството си, човек първо трябва да извърши престъпление? — сърдито подхвърли Александър Борисович.

Докато слушаше Топуридзе, той през цялото време си мислеше за станалото с него и неочаквано за себе си стигна до извода, че покушението е било неизбежно. Прекалено голяма власт в столицата имаше заместник-кметът Топуридзе, прекалено много хора имаха основание да го смятат за свой враг. А при това положение на нещата каквото и да се случеше около него, се трупаше в кюпа: разправиите за Горбушка, караницата с продуцента на Анаис, постоянната конфронтация с Рождественски, сблъсъците заради методите за прокопаване на тунела или местата за строителството на пистата... Има такава ловна хитрина: слага се примамка на дървена греда и се закача да виси в очакване на жертвата — някоя мечка или друг горски звяр. Като се закачи животното за пружината — и амин! Но ако случайно се допре до пружината някой лапнишаран, ще затисне и него. На гредата ѝ е все едно кого ще затисне. Съвсем възможно беше цялата система с примамката да е била организирана не срещу Топуридзе, а срещу някой друг — например кмета. Нали срещу него, реално погледнато, в последно време беше организиран същински лов. А Топуридзе бе попаднал под „гредата“ като човек на кмета...

— И кой все пак е заповядал да се постави този капан? — попита Топуридзе, след като мрачно изслуша тези образни съображения. — Кой е поставил примамката, така да се каже?

Турецки замълча за известно време, пресмятайки каква степен на откровеност е необходима при дадените обстоятелства.

— Мисля, и сам разбирате, че Исмаилов изобщо не е последната инстанция в тази каша. Усеща се, че зад него стои някаква много по-голяма и могъща сила...

— И какво сега? Щом е сила, значи да чакам следващата среща с килъра? Да седя със скръстени ръце?

— Давам ви честната си дума, Георгий Андреевич: няма да мирясаме, докато не стигнем до леговището на този гад! Извинете ме за

високопарните думи...

По пътя за Главната прокуратура Турецки извади от куфарчето си няколко принтирани листа и ги подаде на Якимцев:

— Вземи, погледни ги, докато стигнем.

Якимцев заби поглед в първия, най-горен лист и прочете: „Интернет сайт. Новини в мрежата.ru.“

„В Москва е пуснат още един участък на Третия околоръстен път: на улица «Долна Масловка» са започнали да функционират транспортно разклонение и тунел.

В следствения комитет на МВР на РФ е постъпило заключение на експерти за сериозни нарушения, допуснати при строителството на Московския околоръстен път. Конкретно е установено, че дебелината на чакълена възглавница, както и на самото асфалтово покритие е по-малка от необходимото. Сега според резултатите на експертизата се провеждат няколко ревизии, които трябва да изяснят общия размер на нанесените вреди. Вече е известно, че сумата на разкритите кражби на този етап възлиза на 256 милиарда неденоминирани рубли...

Горчивата истина е, че почти всички обекти, появили се в Москва в течение на последните 5–6 години, в една или в друга степен имат нужда от дострояване, а някои, уви, и от ремонт.

Както вече беше съобщено, московската управа е назначила специална комисия за разглеждане на всички варианти на строителство на лефортовския участък на Третия околоръстен път под Историческия парк. Разбирайки прекрасно колко са загрижени московчани, ръководителят на проекта каза: «Ние нямаме намерение да воюваме със своя народ и ще изберем онзи вариант, който бъде приет от московчани.» След двумесечен размисъл московската управа прие за основа комбинирания вариант

за строителство на лефортовския транспортен възел. От едната страна в Третия околоръстен път влизането ще се реализира през тунел с дълбоко изкопаване, който ще пресича парка под земята, а от другата — през естакада, минаваща покрай Лефортовския парк. Според представената документация общата стойност на строителството ще възлезе на 1,2 милиарда долара.

Както стана известно на нашия кореспондент, кметът на града се е позовал на някакъв проект, според който строителството на лефортовския участък няма да надвишава 500 милиона долара. Обаче комисията още сега изказва мнение, че реализацията на такъв вариант може да бъде усложнена от редица обстоятелства и технически сложности. По-точно, ще бъдат необходими нови експертизи и съгласуване — например с Министерството на културата, обществените организации и пожарната...

На пресконференция по радио «Ехото на Москва» известният московски предприемач Джамал Исмаилов обяви намерението си да издигне своята кандидатура в предстоящите избори за президент на Руската федерация. «Аз обичам да си поставям възможно най-нереалните задачи, както би ви се сторило. Но знам абсолютно точно, че ще се справя» — заяви Исмаилов.

Може да се каже, че с тази пресконференция стартира поредната предизборна кампания...“

Якимцев прекъсна четенето си:

— Виж го ти колко бил готин този Исмаилов. От нищо не се страхува!

— А от какво трябва да се страхува? — усмихна се Турецки. — От кого освен от нас с теб, Женя!

Якимцев кимна и отново заби нос в принтираните листове.

„Според нашите аналитици във връзка с това, че приетият от Градската дума генерален план за развитие на града, по който се реализират сегашните шумни

строителни проекти, не е бил утвърден на федерално ниво, Москва я очакват многобройни съдебни процеси, като ответници на които ще се явят кметът и столичната управа. Този факт неизбежно ще породи многобройни иски към московските власти...

Тежко раненият на 19 декември миналата година заместник-председател на московската управа Г. А. Топуридзе в дадения момент преминава курс на интензивна терапия. Лекуващите лекари преценяват здравословното му състояние като задоволително. Те смятат, че Топуридзе ще може да се върне към пълноценна дейност в близките един-два месеца...

На Международния инвестиционен форум в Берлин руската делегация, възглавявана от кмета на Москва, предложи над 500 значителни инвестиционни проекта. Най-мащабните от тях са: комплекс офиси в деловия център «Москва сити», Дисниленд в Мневники и «Москва развлекателна» в Нагатино...

Един от ръководителите на Института по икономика на града каза пред нашия кореспондент: Сложното в настоящото положение на Москва е, че в столицата се е утвърдил модел, при който градът се изяснява в качеството на стопански субект с всички произтичащи от това плюсове и минуси. Самото кметство разработва правилата на играта и си играе според тях. Това е държавен капитализъм в границите на отделно взета териториална единица. Този модел поражда диктат на чиновниците с всички произтичащи от това последствия, конкретно невероятната корумпираност. Вече е казано прекалено много за нарушенията при строителството на околоръстните шосета, появяват се съобщения за конфликти, свързани с изграждането на такива обемни инвестиционни обекти, като Нагатинската писта и лефортовския участък на Третия околоръстен път, които навеждат на сериозни размисли... Уникалната столична система, в която не е ясно къде свършва частният сектор и започва секторът на градските власти, продължава

да работи успешно. Но нека да си го кажем направо, не си струва да възприемаме растящите планове за строителство на жилища като грижа за гражданите. Блоковете от серията П-44, които се строят из целия град, по принцип са все същите пететажни панелки, само дето бетонът им е малко по-добър... Просто чиновниците създават стратегически запас от жилищни площи, опитвайки се да приберат всичко, до което могат да се докопат...“

— Е, как ти се струва? — попита Турецки.

— Впечатлява — отговори Якимцев и му върна листовете. — Номерът с техния вариант на тунела не мина!

— А можеше да мине... Ако не бяхме ние с теб! Какво, да стоим и да гледаме този грабителски държавен капитализъм?

— Да бе! Ще ги хванеш тия мръсници...

— Напрасно, брат ми, насаждаш този песимизъм. Всички козове са при нас. А какво ще стане нататък — това е въпрос на нашия следователски професионализъм. Ако искаш, дори изкуство. Ще ти го кажа така, както навремето са ми го казвали моите учители в професията: намери за какво да се хванеш, открий слабото звено в отбраната на престъпника. Ето, сега ние с теб ще дръпнем както трябва Бащицата, а по-нататък, сигурен съм, работата ще стигне и до гордия син на Кавказ Джамал Исмаилов, макар че той много бърза да придобие имунитет. И до Борис Семьонович Рождественски ще стигнем, и до някой още по-високо. — И завърши с апломб: — Можеш да не се съмняваш.

— Това заповед ли е? — усмихна се Якимцев. — Да не се съмнявам?

— Щом ти харесва, нека е заповед.

— Слушам, да не се съмнявам — весело отсече Якимцев...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.